

Godina XXVII - Broj 8

ZENICA, srijeda, 30.03.2022.god.

SKUPŠTINA

156.

Na temelju članka 37. stavak 1. točka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 43. sjednici održanoj dana 22.03.2022. godine, donosi:

**ZAKON
O DOPUNI ZAKONA O KANTONALNIM
MINISTARSTVIMA I DRUGIM TIJELIMA
KANTONALNE UPRAVE**

**Članak 1.
(Dopuna članka 10.)**

U Zakonu o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 10/15) u članku 10. iza stavka (2) dodaje se novi stavak (3) i (4) koji glase:

„(3) U sastavu Ministarstva unutarnjih poslova je Uprava policije.

(4) Uprava policije vrši upravne i druge stručne policijske poslove utvrđene zakonom i drugim propisima.

(5) Dosadašnji stavak (3) postaje stavak (5)“.

**Članak 2.
(Stupanje na snagu)**

Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 01-02-4689/22
Datum, 22.03.2022. godine
Zenica

PREDSJEDATELJ
Čazim Huskić, v.r.

157.

Na temelju članka 37. stavak 1. točka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 43. sjednici održanoj dana 22.03.2022. godine, donosi

**ZAKON
O DOPUNI ZAKONA O PLAĆAMA I
NAKNADAMA U ORGANIMA VLASTI
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA**

**Članak 1.
(Dopuna članka 20.)**

U Zakonu o plaćama i naknadama u organima vlasti Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/18, 10/19 i 11/19-ispr.) u članku 20. stavak (1) iza platnog razreda IV, dodaje se novi platni razred IV a., kako glasi:

Platni razred	Radno mjesto	Koeficijent
IV a.	- pomoćnik rukovoditelja kantonalne uprave u sastavu kantonalnog ministarstva	4,85

**Članak 2.
(Stupanje na snagu)**

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 01-02-4690/22
Datum, 22.03.2022. godine
Zenica

PREDSJEDATELJ
Čazim Huskić, v.r.

158.

Na temelju članka 37. točka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona i člana 45. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona – Treći pročišćeni tekst («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 14/18, 18/18-Isp., 7/19 i 7/20), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 43. sjednici, održanoj dana 22.03.2022. godine, donijela je:

PROGRAM RADA SKUPŠTINE ZA 2022. godinu

I - UVOD

Programske aktivnosti Skupštine Zeničko-dobojskog kantona u 2022. godini su determinirane ustavnim položajem Skupštine Kantona, kao organa zakonodavne vlasti, njenim ustavnim mjerodavnostima i mjerodavnostima Kantona uopšte.

Programski zadaci postavljeni su u cilju ostvarenja politike Skupštine kojom se žele urediti sve oblasti života i rada u mjerodavnosti Kantona.

Program rada Skupštine za 2022. godinu čine akti iz normativno-pravne, studijsko-analitičke i informaciono-dokumentacione djelatnosti iz mjerodavnosti Skupštine Zeničko-dobojskog kantona koje su propisane Ustavom Federacije BiH, Ustavom Zeničko-dobojskog kantona i zakonima.

Za izvršenje utvrđenih zadataka iz Programa rada Skupštine u principu je zadužena Vlada Kantona. Utvrđeni zadaci obvezuju Vladu Kantona, ali je i ne ograničavaju u iniciranju i predlaganju i drugih akata u cilju realiziranja obveza utvrđenih važećim propisima.

II - KAZALO PROGRAMA

U 2022. godini, iz normativno-pravne djelatnosti, Skupština će razmatrati:

A -MINISTARSTVO ZA PRAVOSUĐE I UPRAVU **OBLAST PRAVOSUĐA I UPRAVE**

S obzirom da u usvojenom Programu rada Vlade Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu nisu planirani konkretni nacrti i prijedlozi zakonskih akata iz oblasti

pravosuđa i uprave, isti nisu mogli da se planiraju u Programu rada Skupštine za 2022. godinu, a ako u toku godine isti ipak budu dostavljeni u skupštinsku proceduru, (nacrti i prijedlozi zakonskih akata iz oblasti pravosuđa i uprave koje Ministarstvo pripremi, a Vlada utvrdi i dostavi u skupštinsku proceduru), bit će razmatrani na sjednicama Skupštine.

Nositelj izrade: Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Postupak donošenja: redovan/hitan/skraćen.

Rok: Nacrt/Prijedlog: Do 31.12.2022. godine.

B - MINISTARSTVO FINACIJA **OBLAST FINACIJA**

1. Proračun Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu

Nositelj izrade: Ministarstvo financija Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: član 7., 15., 32. i 46. Zakona o proračunima u Federaciji BiH.

Postupak donošenja: redovan.

Rok: Nacrt/Prijedlog: IV kvartal

2. Zakon o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu

Nositelj izrade: Ministarstvo financija Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: članak 7., 15., 32. i 46. Zakona o proračunima u Federaciji BiH.

Postupak donošenja: redovan.

Rok: Nacrt/Prijedlog: IV kvartal

**C – MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, ZNANOST,
KULTURU I SPORT OBLAST OBRAZOVANJA,
ZNANOSTI, KULTURE I SPORTA**

1. Zakon o visokom obrazovanju

Nositelj izrade: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Usklađivanje zakona sa Okvirnim Zakonom o visokom obrazovanju u BiH i prihvaćenom Inicijativom Zakonodavno-pravnog povjerenstva Skupštine Kantona.

Postupak donošenja: redovan.

Rok: Nacrt: I kvartal. **Prijedlog:** II kvartal.

2. Odluka o usvajanju Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godina

- Strategija kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godina

Nositelji izrade: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulture i sporta Zeničko-dobojskog kantona i Interresorna radna grupa imenovana od strane Vlade Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: Zakon o razvojnem planiranju i upravljanju razvojem u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 32/17), Uredba o izradi strateških dokumenata u FBiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 74/19 i 2/21) i Odluka o usvajanju Strategije razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 20/20).

Razlozi za donošenje: Izvršenje zakonske obveze.

Postupak donošenja: redovan.

Rok: **Prijedlog:** I kvartal

**D – MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
OBLAST UNUTARNJIH POSLOVA, JAVNOG
REDA I MIRA**

1. Zakon o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama policijskih službenika Zeničko-dobojskog kantona

Nositelj izrade: Ministarstvo unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: članak 37. stavak 1. točka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Donošenju Zakona o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama policijskih službenika pristupilo se zbog usvajanja Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu i početka potpune primjene Zakona o unutarnjim poslovima Zeničko-dobojskog kantona, prema kojem je Uprava policije dobila status kantonalne uprave u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova i ima status proračunskog korisnika unutar proračunskog razdjela Ministarstva.

Postupak donošenja: skraćeni.

Rok: **Prijedlog:** I kvartal

2. Zakon o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije

Nositelj izrade: Ministarstvo unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona

Razlozi za donošenje: Usklađivanje zakona sa pravnim naslijeđem EU.

Postupak donošenja: redovan.

Rok: **Nacrt:** II kvartal. **Prijedlog:** III kvartal.

3. Zakon o javnom okupljanju

Nositelj izrade: Ministarstvo unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Usklađivanje zakona sa mišljenjima Evropske povjerenstva o zahtjevu BiH

za članstvo u EU.

Postupak donošenja: redovan.

Rok: **Nacrt:** III kvartal. **Prijedlog:** IV kvartal.

**E – MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU
POLITIKU I IZBJEGLICE OBLAST RADA,
SOCIJALNE POLITIKE I IZBJEGLICA**

**1. Nacrt Zakona o ustanovama socijalne zaštite
Federacije Bosne i Hercegovine**

- Utvrđivanje mišljenja Skupštine

Postupak podnošenja: redovan

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Rok: I kvartal

Pravni temelj: članak 106c. Poslovnika Skupštine.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za podnošenje: Postupanje po Zaključku Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine o prihvatanju Nacrta Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 02-02-993/21 od 04.11.2021. godine za dostavu mišljenja o Nacrtu Zakona

2. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštititi civilnih žrtava rata i zaštititi obitelji s djecom

Nositelj izrade: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Reforma u oblasti socijalne zaštite.

Postupak donošenja: redovan.

Rok: Nacrt/Prijedlog: IV kvartal.

3. Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova ZDK

Nositelj izrade: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Reforma u oblasti radnog zakonodavstva i usklađivanje sa federalnim propisom.

Postupak donošenja: redovan.

Rok: Nacrt/Prijedlog: IV kvartal.

4. Odluka o davanju suglasnosti na Financijski plan JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu sa Odlukom o izvršavanju Financijskog plana prihoda i izdataka JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu

- Financijski plan JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona i JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Zakonska obaveza.

Postupak donošenja: redovan.

Rok: Prijedlog Odluke: IV kvartal.

**F - MINISTARSTVO ZDRAVSTVA OBLAST
ZDRAVSTVA**

1. Odluka o davanju suglasnosti na Financijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu sa Odlukom o načinu izvršavanja Financijskog plana za 2023. godinu

- Financijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona i Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Zakonska obveza utvrđena u članku 27. Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Postupak donošenja: redovan.

Rok: Prijedlog Odluke: IV kvartal.

**G- MINISTARSTVO ZA GOSPODARSTVO
OBLAST GOSPODARSTVA**

1. Zakon o turizmu Zeničko-dobojskog kantona

Nositelj izrade: Ministarstvo za gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Iz razloga postojanja pravne praznine kada je u pitanju rad turističkih zajednica, kao i tendencije donošenja novih propisa u pojedinim kantonima za oblast turističke djelatnosti kojim se drugačije ili detaljnije uređuju i pitanja pružanja usluga u turizmu općenito, kao i potrebe definiranja i uređenja novih pitanja koja postojećim Zakonom o turističkoj djelatnosti nisu obuhvaćena, Ministarstvo za gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona je pristupilo izradi Zakona o turizmu Zeničko-dobojskog kantona.

Postupak donošenja: redovan

Rok: Nacrt: I kvartal, **Prijedlog:** IV kvartal.

2. Odluka o usvajanju Strategije razvoja turizma u Zeničko-dobojskom kantonu

- Strategija razvoja turizma u Zeničko-dobojskom kantonu

Nositelj izrade: Ministarstvo za gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona- Sektor za neproizvodne djelatnosti, jpp, razvoj, poduzetništvo i obrt.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Ispunjenje zakonske obveze nakon stupanja na snagu Zakona o turizmu ZDK.

Postupak donošenja: redovan.

Rok: **Prijedlog:** IV kvartal.

3. Odluka o osnivanju Turističke zajednice Zeničko-dobojskog kantona

Nositelj izrade: Ministarstvo za gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Zakonska obveza po stupanju na snagu Zakona o turizmu ZDK.

Postupak donošenja: redovan

Rok: **Prijedlog:** IV kvartal

H - MINISTARSTVO ZA POLJOPRIVREDU, ŠUMARSTVO I VODOPRIVREDU OBLAST POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE

1. Odluka o izmjenama Odluke o osnivanju lovišta na području Zeničko-dobojskog kantona

Nositelj izrade: Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Zakon o lovstvu („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 4/06, 8/10 i 81/14).

Postupak donošenja: redovan

Rok: **Prijedlog:** II kvartal.

I- MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, PROMET I KOMUNIKACIJE I ZAŠTITU OKOLINE OBLAST PROSTORNOG UREĐENJA, PROMETA I KOMUNIKACIJA I ZAŠTITE OKOLINE

1. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i građenju

Nositelj izrade: Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Usklađivanje sa Zakonom o energijskoj efikasnosti Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 22/17).

Postupak donošenja: redovan.

Rok: **Nacrt:** II kvartal, **Prijedlog:** IV kvartal.

J – OSTALE OBLASTI

1. Program obilježavanja Dana Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu

- Odluka o potvrđivanju Programa obilježavanja Dana Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu

Nositelji izrade: Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, ljudska prava i građanske slobode, Povjerenstvo za braniteljska i invalidska pitanja i Povjerenstvo za mlade i Vlada Kantona.

Donositelj Programa: Vlada Kantona

Predlagatelj Odluke: Vlada Kantona

Rok: Program i Prijedlog Odluke: III kvartal.

2. Odluka/odluke o verifikaciji Odluke/odluka Odbora za javna priznanja Zeničko-dobojskog kantona o proglašenju Počasnog građanina Zeničko-dobojskog kantona

Nositelj izrade: Odbor za javna priznanja Zeničko-dobojskog kantona

Predlagatelj: Odbor za javna priznanja Zeničko-dobojskog kantona

Rok: Prijedlog: III kvartal.

3. Odluka/odluke o verifikaciji Odluke/odluka Odbora za javna priznanja Zeničko-dobojskog kantona o dodjeli Plakete Zeničko-dobojskog kantona

Nositelj izrade: Odbor za javna priznanja Zeničko-dobojskog kantona

Predlagatelj: Odbor za javna priznanja Zeničko-dobojskog kantona

Rok: Prijedlog: III kvartal.

4. Odluka o izmjeni Odluke o obrazovanju Kolegija Skupštine

Nositelj izrade: Povjerenstvo za izbor i imenovanja Skupštine.

Predlagatelj: Povjerenstvo za izbor i imenovanja Skupštine.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: članak 15. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Usklađivanje sa promjenama u rukovodstvu Kluba zastupnika DF-a u Skupštini Ze-do kantona – umjesto dosadašnjeg predsjednika Kluba Sedmedina Amidića, Odlukom Kluba je imenovana Vesna Dauldži za predsjednicu Kluba, a za njenu zamjenicu Vlasta Kalas.

Rok: Prijedlog: I kvartal.

5. Odluka o izmjenama Odluke o izboru stalnih radnih tijela 8. saziva Skupštine Zeničko-dobojskog kantona

Nositelj izrade: Povjerenstvo za izbor i imenovanja Skupštine.

Predlagatelj: Povjerenstvo za izbor i imenovanja Skupštine.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: članak 22. stavak 3., a u svezi članka 23. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona

Razlozi za donošenje: Usklađivanje sastava pojedinih radnih tijela sa promjenama u rukovodstvu Kluba zastupnika DF-a.

Rok: Prijedlog: I kvartal.

6. Program rada Skupštine za 2022. godinu

Nositelji izrade: Predsjedatelj, zamjenici predsjedatelja, tajnik Skupštine i Stručna služba Skupštine.

Pravni temelj: članak 45. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona

Razlozi za donošenje: Poslovnička obveza

Postupak donošenja: Stručna služba Skupštine Zeničko-dobojskog kantona sačinjava Radnu verziju Prijedloga Programa rada i dostavlja ga Kolegiju Skupštine radi pripreme za razmatranje i utvrđivanje Prijedloga Programa rada Skupštine Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu, koji potom Prijedlog Programa rada Skupštine dostavlja Skupštini Kantona u dalju proceduru donošenja.

Predlagatelj: Kolegij Skupštine.

Rok: Prijedlog: I kvartal.

7. Odluka o izmjenama i dopunama Etičkog kodeksa zastupnika u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona

Nositelji izrade: Stručna služba Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, ljudska prava i građanske slobode i Povjerenstvo za borbu protiv korupcije.

Predlagatelj: Kolegij Skupštine Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Unaprijeđenje rješenja propisanih važećim Etičkim kodeksom zastupnika u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona, te usklađivanje sa preporukama i zaključcima proisteklim sa radionica koje je

organizovala Misija OSCE-a u BiH u suradnji sa Povjerenstvom za ravnopravnost spolova, ljudska prava i građanske slobode i Povjerenstvom za borbu protiv korupcije Skupštine Ze-do kantona, kao i sa organizovanih sastanaka predsjedateljih i tajnika općinskih i gradskih vijeća u Zeničko-dobojskom kantonu, koje su se odnosile na preporuke za pokretanje procesa revizije i aktualizacije etičkih kodeksa za izabrane predstavnike u svjetlu prevencije i borbe protiv korupcije, revidiranja i preciznijeg definiranja etičkih principa i pravila ponašanja.

Rok: Nacrt: II kvartal. **Prijedlog:** III kvartal.

K - STUDIJSKO-ANALITIČKI I INFORMACIONO-DOKUMENTACIONI AKTI

-OBLAST PRAVOSUĐA I UPRAVE-

1. Izvješće o radu Kantonalnog tužiteljstva Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelj izrade: Kantonalno tužiteljstvo Zenica

Predlagatelj: Kantonalno tužiteljstvo Zenica i Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: Članak 10. Zakona o kantonalnom tužiteljstvu Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/03 i 11/07) propisuje da je pravo i dužnost Kantonalnog tužiteljstva da na vlastitu inicijativu ili na zahtjev, obavještava Skupštinu Zeničko-dobojskog kantona, Vladu Zeničko-dobojskog kantona i premijera Zeničko-dobojskog kantona o provođenju Krivičnog zakona u Zeničko-dobojskom kantonu i radu Kantonalnog tužiteljstva.

Razlozi za donošenje: Izvršavanje zakonske obveze.

Postupak donošenja: Vlada Zeničko-dobojskog kantona na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona prima k znanju Izvješće i upućuje ga u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

2. Izvješće o radu Kantonalnog pravobraniteljstva Zenica za 2021. godinu

Nositelj izrade: Kantonalno pravobraniteljstvo Zenica.

Predlagatelj: Kantonalno pravobraniteljstvo u Zenici i Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: Članak 31. Zakona o pravobraniteljstvu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 12/13) propisuje obvezu Kantonalnog pravobraniteljstva Zenica da Skupštini Zeničko-dobojskog kantona i Vladi

Zeničko-dobojskog kantona, podnese godišnje izvješće o svom radu i uočenim pojavama i problemima u primjeni zakona i drugih propisa od značaja za ostvarivanje funkcije kantonalnog pravobranitelja.

Razlozi za donošenje: Izvršavanje zakonske obveze.

Postupak donošenja: Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, prima k znanju Izvješće i upućuje ga u skupštinsku proceduru

Rok: II kvartal

3. Izvješće o radu Kantonalnog zavoda za pravnu pomoć za 2021. godinu

Nositelj izrade: Kantonalni zavod za pravnu pomoć.

Predlagatelj: Kantonalni zavod za pravnu pomoć i Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: Člankom 92. stavak 1. točka 2) i 93. stavak 1. i 2. točka 2) Zakona o organiziranju organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH“, broj: 35/05) propisana je odgovornost kantonalne upravne organizacije prema vladi kantona, odnosno pravo i dužnost izvršnog organa vlasti da razmatra rad upravne organizacije, a člankom 95. istog Zakona, propisana je obveza organa uprave i upravnih organizacija da najmanje jednom godišnje dostavljaju vladi izvješće o radu i odredbe Zakona o pružanju besplatne pravne pomoći (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/14).

Razlozi za donošenje: Izvršavanje zakonske obveze.

Postupak donošenja: Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, prima k znanju Izvješće i upućuje ga u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal

4. Izvješće o radu Kantonalnog suda u Zenici za 2021. godinu

Nositelj izrade: Kantonalni sud u Zenici.

Predlagatelj: Kantonalni sud u Zenici i Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: Člankom 63. Zakona o sudovima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 38/05, 22/06, 63/10, 72/10, 7/13 i 52/14) propisano je pravo i dužnost sudova da mjerodavnom ministarstvu pravde i Visokom sudskom i tužiteljskom vijeću Bosne i Hercegovine podnesu godišnje izvješće o radu, do 31. marta tekuće godine.

Razlozi za donošenje: Izvršavanje zakonske obveze.

Postupak donošenja: Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, prima k znanju Izvješće i upućuje ga u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal

5. Informacija o izvršenju alternativne sankcije rad za opće dobro na slobodi za 2021. godinu

Nositelj izrade/predlagatelj: Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Informiranje o uštedama u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona izvršavanjem alternativne sankcije rada za opće dobro na slobodi.

Postupak donošenja: Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, prihvata Informaciju i upućuje je u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal

6. Informacija o nevladinom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu za 2021. godinu

Nositelj izrade/predlagatelj: Ministarstvo za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Program rada Skupštine Zeničko-dobojskog kantona.

Postupak donošenja: Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, prihvata Informaciju i upućuje je u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal

-OBLAST FINACIJA-

1. Izvješće o izvršenju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelj izrade: Ministarstvo financija Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Donositelj akta: Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: članak 96. Zakona o proračunima u Federacije Bosne i Hercegovine. utvrđena je obveza Ministarstva financija da pravovremeno dostavi Vladi

izvješće o izvršenju proračuna Kantona za prethodnu godinu, a Vlada ga je obvezna podnijeti na usvajanje Skupštini u roku šest mjeseci od završetka fiskalne godine.

Postupak donošenja: na prijedlog Ministarstva financija Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona utvrđuje Izvješće i dostavlja ga Skupštini Zeničko-dobojskog kantona.

Rok: III kvartal.

- OBLAST OBRAZOVANJA, ZNANOSTI, KULTURE I SPORTA-

1. Izvješće o radu i Izvješće o poslovanju Univerziteta u Zenici za 2020. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Javna ustanova Univerzitet u Zenici.

Predlagatelj: Vlada Kantona.

Pravni temelj: Članak 51. točka k) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 6/09 i 6/13).

Razlozi za donošenje: Osnivač Univerziteta u Zenici je Zeničko-dobojski kanton. Izvješće o poslovanju visokoškolske ustanove će dati uvid u rad kao i poslovanje Univerziteta u Zenici.

Postupak donošenja: Na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Kantona prima k znanju Izvješće i prosljeđuje ga u daljnju skupštinsku proceduru.

Rok: I kvartal.

2. Izvješće o radu i Izvješće o poslovanju Univerziteta u Zenici za 2021. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Javna ustanova Univerzitet u Zenici.

Predlagatelj: Vlada Kantona.

Pravni temelj: Članak 51. točka k) Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 6/09 i 6/13).

Razlozi za donošenje: Osnivač Univerziteta u Zenici je Zeničko-dobojski kanton. Izvješće o poslovanju visokoškolske ustanove će dati uvid u rad kao i poslovanje Univerziteta u Zenici.

Postupak donošenja: Na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Kantona prima k znanju Izvješće i prosljeđuje ga u daljnju skupštinsku proceduru.

Rok: III kvartal

- OBLAST UNUTARNJIH POSLOVA, JAVNOG REDA I MIRA –

1. Izvješće o radu Neovisnog odbora za 2021. godinu

Nositelji izrade: Neovisni odbor i Stručna služba Skupštine

Predlagatelj: Neovisni odbor

Rok: II kvartal.

2. Izvješće o radu Ureda za pritužbe javnosti za 2021. godinu

Nositelji izrade: Ured za pritužbe javnosti i Stručna služba Skupštine

Predlagatelj: Ured za pritužbe javnosti

Rok: II kvartal.

3. Informacija o stanju bezbjednosti na području Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelj izrade: Ministarstvo unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje: Informiranje javnosti o stanju bezbjednosti u prethodnoj godini.

Postupak donošenja: Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na prijedlog Ministarstva unutarnjih poslova, razmatra informaciju i upućuje je u skupštinsku proceduru

Rok: I kvartal

- OBLAST GOSPODARSTVA -

1. Informacija o stanju gospodarstva na području Zeničko-dobojskog kantona za 2020. godinu sa posebnim osvrtom na stanje poduzetništva

Nositelj izrade: Ministarstvo za gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona

Pravni temelj: Poslovnik o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/11).

Razlozi donošenja: Informiranje sa poduzimanjem mjera.

Postupak donošenja: Na prijedlog Ministarstva za gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona, Informaciju razmatra Vlada Kantona i upućuje u proceduru razmatranja i usvajanja na Skupštini Kantona.

Rok: I kvartal.

2. Informacija o realiziranju poticajnih mjera Vlade Zeničko-dobojskog kantona za 2020. godinu

Nositelj izrade: Ministarstvo za gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: Zakon o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2020. godinu.

Razlozi donošenja: Informiranje sa poduzimanjem mjera.

Postupak donošenja: Na prijedlog Ministarstva za gospodarstvo Informaciju razmatra Vlada Kantona i upućuje u skupštinsku proceduru

Rok: I kvartal.

3. Informacija o stanju gospodarstva u Zeničko-dobojskom kantonu za 2021. godinu

Nositelj izrade: Ministarstvo za gospodarstvo.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi donošenja: Pravni temelj za donošenje nalazi se u Poslovniku o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 10/21).

Postupak donošenja: Na prijedlog Ministarstva za gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona, Informaciju razmatra Vlada Kantona i upućuje u proceduru razmatranja i usvajanja na Skupštini Kantona.

Rok: IV kvartal.

4. Informacija o realiziranju poticaja za 2022. godinu

Nositelj izrade: Ministarstvo za gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi donošenja: Pravni temelj za donošenje nalazi se u Poslovniku o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona (“Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj:

10/21) i Zakonu o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu (“Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 7/21 i 18/21).

Postupak donošenja: Na prijedlog Ministarstva za gospodarstvo Informaciju razmatra Vlada Kantona i upućuje u skupštinsku proceduru

Rok: IV kvartal.

5. Informacija o koncesijama na području Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelj izrade: Ministarstvo za gospodarstvo Zeničko-dobojskog kantona

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi donošenja: Pravni temelj za donošenje je Zakon o koncesijama - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/03) i Zakon o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/21 i 18/21).

Postupak donošenja: Na prijedlog Ministarstva za gospodarstvo Informaciju razmatra Vlada Kantona i upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal

- OBLAST POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE-

1. Izvješće o poslovanju Javnog poduzeća “Šumsko-privredno društvo Zeničko-dobojskog kantona” d.o.o. Zavidovići za 2021. godinu (sa financijskim izvješćem i Izvješćem Nadzornog odbora i Odbora za reviziju)

Nositelji izrade: Javno poduzeće „Šumsko-privredno društvo Zeničko-dobojskog kantona“ d.o.o. Zavidovići i Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi donošenja: Odluka o osnivanju Šumsko-privrednog društva Zeničko-dobojskog kantona – Pročišćeni tekst (“Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 4/10).

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona prima na znanje izvješće i dostavlja u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

2. Informacija o koncesijama na vodama za 2021. godinu

Nositelj izrade Ministarstvo za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi donošenja: Zakon o koncesijama („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/03).

Postupak donošenja: Na prijedlog Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Informaciju i upućuje je u skupštinsku proceduru.

Rok: III kvartal.

- OBLAST RADA, SOCIJALNE POLITIKE I IZBJEGLICA -

1. Izvješće o izvršenju Financijskog plana JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona i JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Zakonska obveza.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva za rad socijalnu politiku i izbjeglice i JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Izvješće i isti upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

2. Izvješće o radu Javne ustanove „Penzionerski dom sa stacionarom“ Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona i JU „Penzionerski dom sa stacionarom“ Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Zakonska obaveza.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Izvješće i isti upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

3. Izvješće o radu Javne ustanove Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona i Javna ustanova Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Zakonska obaveza.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Izvješće i isti upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

4. Informacija o dostignutom stanju u oblastima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom u 2021. godini

Nositelj izrade: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Zakonska obaveza.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona prihvata Informaciju i istu upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

5. Informacija o stanju u oblasti upošljavanja na području Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona i JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Zakonska obaveza.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Vlada Zeničko-dobojskog kantona prihvata Informaciju i istu upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: I kvartal.

6. Informacija o stanju u oblasti upošljavanja na području Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona i JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Zakonska obaveza.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Vlada Zeničko-dobojskog kantona prihvata Informaciju i istu upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: IV kvartal.

- OBLAST ZDRAVSTVA -

1. Izvješće o izvršenju Financijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona i Zavod zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Zakonska obaveza sukladno članku 96. i 101. Zakona o proračunima u Federaciji BiH.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Izvješće i isti upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

2. Informacija o zdravstvenom stanju stanovništva i organiziranju zdravstva na području Zeničko-dobojskog kantona u 2019. godini

Nositelji izrade: Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona i JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: Članak 119. Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 46/10 i 75/13).

Razlozi razmatranja: Zakonska obveza JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za provođenje zdravstveno-statističkih istraživanja u svrhu praćenja, procjene i analize zdravstvenog stanja stanovništva, kao i organiziranje rada zdravstvenih ustanova za područje kantona, sukladno članku 119. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 46/10 i 75/13).

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Informaciju i istu upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

3. Informacija o zdravstvenom stanju stanovništva i organiziranju zdravstva na području Zeničko-dobojskog kantona u 2020. godini

Nositelji izrade: Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona i JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: Članak 119. Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 46/10 i 75/13).

Razlozi razmatranja: Zakonska obveza JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za provođenje zdravstveno-statističkih istraživanja u svrhu praćenja, procjene i analize zdravstvenog stanja stanovništva, kao i organiziranje rada zdravstvenih ustanova za područje kantona, sukladno članku 119. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 46/10 i 75/13).

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Informaciju i istu upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

4. Informacija o zdravstvenom stanju stanovništva i organiziranju zdravstva na području Zeničko-dobojskog kantona u 2021. godini

Nositelji izrade: Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona i JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Zakonska obveza JU Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za provođenje zdravstveno-statističkih istraživanja u svrhu praćenja, procjene i analize zdravstvenog stanja stanovništva, kao i organiziranje rada zdravstvenih ustanova za područje kantona, sukladno članku 119. Zakona o zdravstvenoj zaštiti („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 46/10 i 75/13).

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Informaciju i istu upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: IV kvartal.

5. Izvješće o poslovanju Javne zdravstvene ustanove Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona i JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Upravni odbor Zavoda za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona, u okviru svojih mjerodavnosti odgovara osnivatelju za rezultate rada i poslovanja. Izvješće o poslovanju podnosi se osnivatelju najmanje jedanput godišnje.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Izvješće o poslovanju JZU Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona i isti upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

6. Izvješće o poslovanju Javne ustanove Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona i JU Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Upravni odbor Javne ustanove Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu Zeničko-dobojskog kantona, u okviru svojih mjerodavnosti odgovara osnivatelju za rezultate rada i poslovanja. Izvješće o poslovanju podnosi se osnivatelju najmanje jedanput godišnje.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Izvješće o poslovanju Javne ustanove Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu Zeničko-dobojskog kantona i isti upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

7. Izvješće o poslovanju Javne ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za 2021. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona i Javna ustanova Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Upravni odbor Javne ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica u okviru svojih mjerodavnosti odgovara osnivaču za rezultate rada i poslovanja. Izvješće o poslovanju podnosi se osnivatelju najmanje jedanput godišnje.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Izvješće o poslovanju Javne ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica i upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

8. Izvješće o poslovanju JU Kantonalna bolnica Zenica za 2021. godinu

Nositelji izrade: Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona i Javna ustanova Kantonalna bolnica Zenica.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Upravni odbor Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica u okviru svojih mjerodavnosti odgovara osnivatelju za rezultate rada i poslovanja. Izvješće o poslovanju podnosi se osnivatelju najmanje jedanput godišnje.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona razmatra Izvješće o poslovanju Javne ustanove Kantonalna bolnica Zenica i upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

- OSTALE OBLASTI -

1. Izvješće o radu i ostvarivanju Programa rada Skupštine za period I-XII mjesec 2021. godine

Nositelj izrade: Stručna služba Skupštine Zeničko-dobojskog kantona

Predlagatelj: Kolegij Skupštine Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: članak 47. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona koji propisuje da Skupština jednom godišnje, a Kolegij svakih šest mjeseci razmatra Izvješće o radu i ostvarivanju programa rada Skupštine i preduzima odgovarajuće mjere za njegovo izvršenje.

Razlozi razmatranja: Poslovnička obveza.

Postupak razmatranja: Kolegij razmatra i utvrđuje Izvješće i upućuje ga u skupštinsku proceduru.

Rok: I kvartal.

2. Izvješće o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2021. godinu

Nositelj izrade: Kantonalna uprava za inspekcijske poslove Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Sukladno članku 31. stavak (4) Zakona o inspekcijama Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 6/11 i 15/21).

Postupak razmatranja: Vlada Zeničko-dobojskog kantona na sjednici prima na znanje Izvješće i upućuje ga u dalju skupštinsku proceduru.

Rok: I kvartal.

3. Izvješće o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelj izrade/predlagatelj: Stručna služba Vlade i Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi razmatranja: Obveza propisana Odlukom o metodologiji izrade i donošenja izvješća o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona, kantonalnih organa uprave i kantonalnih upravnih organiziranja za 2021. godinu.

Postupak razmatranja: Vlada utvrđuje Izvješće i upućuje ga u skupštinsku proceduru.

Rok: I kvartal.

4. Izvješće o radu Nadzornog odbora Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelj izrade: Nadzorni odbor Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: Članak 14. stavak 4. Zakona o Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 4/97, 15/97, 6/01, 8/10 i 15/17).

Razlozi razmatranja: Izvršenje zakonske obveze.

Postupak razmatranja: Na prijedlog Nadzornog odbora Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona, Vlada razmatra Izvješće i upućuje ga u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal

5. Izvješće o radu Povjerenstva za borbu protiv korupcije Skupštine Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

Nositelj izrade: Stručna služba Skupštine Zeničko-dobojskog kantona

Predlagatelj: Povjerenstvo za borbu protiv korupcije Skupštine Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: Okvirni plan rada Povjerenstva za mandatni period 2018-2022. godina predviđeno je dostavljanje Izvještaja Skupštini Zeničko-dobojskog kantona, iako Poslovnik Skupštine Zeničko-dobojskog kantona ne predviđa obvezu dostavljanja godišnjeg izvješća o radu navedene skupštinske komisije.

Razlozi razmatranja: Informiranje Skupštine o stanju u oblasti borbe protiv korupcije

Postupak razmatranja: Povjerenstvo utvrđuje Izvješće i upućuje ga u skupštinsku proceduru.

Rok: II kvartal.

6. Informacija o stanju priprema za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, sa mjerama za organiziranje i jačanje civilne zaštite u Zeničko-dobojskom kantonu za 2022. godinu

Nositelj izrade: Kantonalna uprava civilne zaštite Zeničko-dobojskog kantona.

Predlagatelj: Vlada Zeničko-dobojskog kantona.

Pravni temelj: Članak 27. točka 1. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine FBiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10) i članci 8. i 9. Zakona o mjerodavnostima kantonalnih organa Zeničko-dobojskog kantona iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 9/08 i 6/11).

Razlozi razmatranja: Članak 8. stavak 3. Zakona o mjerodavnostima kantonalnih organa Zeničko-dobojskog kantona iz oblasti zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 9/08 i 6/11) i članak 27. Zakona o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine FBiH“, broj: 39/03, 22/06 i 43/10).

Postupak razmatranja: Na prijedlog Kantonalne uprave civilne zaštite Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona prihvata informaciju i istu upućuje u skupštinsku proceduru.

Rok: IV kvartal

- DODJELA SREDSTAVA SA TEKUĆIH TRANSFERA ODOBRENIH SKUPŠTINI ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA U PRORAČUNU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA-

1. Dodjela sredstava sa “Tekućeg transfera za financiranje političkih stranaka, koalicija političkih stranaka i neovisnih poslanika”

Dodjela proračunskih sredstava sa “Tekućeg transfera za financiranje političkih stranaka, koalicija političkih stranaka i neovisnih zastupnika”, koja se dodjeljuje političkim strankama zastupljenim u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona vrši se sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), kojim je propisano korištenje finansijskih sredstava od strane političkih stranaka, po kojem politička stranka može svoja finansijska sredstva koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom. Raspodjela navedenih proračunskih sredstava će se vršiti sukladno kriterijima utvrđenim navedenim zakonom i Zakonom o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu.

Raspodjela sredstava za financiranje političkih stranaka, koalicija političkih stranaka i neovisnih zastupnika zastupljenih u Skupštini Kantona, vrši se u jednakim mjesečnim obrocima, a na temelju Odluke o

raspodjeli sredstava koju donosi Vlada Kantona, na prijedlog Stručne službe Skupštine Kantona, mjesečno, početkom svakog narednog mjeseca za protekli mjesec.

Korisnici proračunskih sredstava sa „Tekućeg transfera za financiranje političkih stranaka, koalicija političkih stranaka i neovisnih zastupnika“, dužni su dostaviti finansijsko izvješće Povjerenstvu za gospodarstvo, ekonomsku i finansijsku politiku, proračun i financije Skupštine do 30.03. naredne godine za prethodnu godinu za doznačene transfere neprofitnim organizacijama/političkim strankama, na način i u obliku koji svojim aktom utvrđuje navedeno skupštinsko povjerenstvo, kao mjerodavno stalno radno tijelo Skupštine.

2. Dodjela sredstava sa „Tekućeg transfera neprofitnim organizacijama“

Dodjela proračunskih sredstava sa „Tekućeg transfera neprofitnim organizacijama“ koja se dodjeljuju neprofitnim organizacijama ima (udruge građana i vjerskim zajednicama), vrše predsjedatelj i zamjenici predsjedatelja Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, sukladno odredbama Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu, Pravilnika o dodjeli sredstava sa tekućih transfera odobrenih Skupštini Zeničko-dobojskog kantona u proračunu Zeničko-dobojskog kantona broj: 01-11-1124/22 od 20.01.2022. godine i Programa utroška sredstava sa razdjela 10, Skupština Kantona, proračunsko organiziranje 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614300 pozicija „Tekući transfer neprofitnim organizacijama“ Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu.

Cilj dodjele proračunskih sredstava sa tekućih transfera neprofitnim organizacijama je pružanje podrške i pomoći predstavnika zakonodavne vlasti Zeničko-dobojskog kantona, (užeg rukovodstva Skupštine koje čine predsjedatelj i zamjenici predsjedatelja Skupštine), aktivnostima/programima/projektima i određenim aktivnostima neprofitnih organizacija, koji su značajni za društveni razvoj Kantona, Federacije BiH i države Bosne i Hercegovine.

Korisnik sredstava dužan je dostaviti predsjedatelju Skupštine, odnosno zamjenicima predsjedatelja Skupštine izvješće o namjenskom utrošku odobrenih sredstava na dostavljenom posebnom obrascu pomenutog izvješća, (koji se korisniku sredstava dostavlja u prilogu

Zaključka o odobravanju sredstava), u roku od 30 dana od dana okončanja određenog projekta ili aktivnosti, odnosno manifestacije za čiju realizaciju odnosno sufinanciranje su odobrena određena novčana sredstva, uz napomenu sadržanu u Zaključku o odobravanju sredstava da u slučaju da ne dostave izvješće o namjenskom utrošku odobrenih sredstava neće imati pravo aplicirati za dodjelu sredstava u narednoj fiskalnoj godini.

3. Dodjela sredstava sa „Tekućeg transfera pojedincima“

Dodjela proračunskih sredstava sa „Tekućeg transfera pojedincima“ koja se dodjeljuju pojedincima, (fizičkim osobama), vrše predsjedatelj i zamjenici predsjedatelja skupštine Zeničko-dobojskog kantona, sukladno odredbama Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu, Pravilnika o dodjeli sredstava sa tekućih transfera odobrenih Skupštini Zeničko-dobojskog kantona u proračunu Zeničko-dobojskog kantona broj: 01-11-1124/22 od 20.01.2022. godine i Programa utroška sredstava sa razdjela 10, Skupština Kantona, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200 pozicija „Tekući transfer pojedincima“ Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu.

Cilj dodjele proračunskih sredstava sa tekućih transfera pojedincima je pružanje podrške i pomoći predstavnika zakonodavne vlasti Zeničko-dobojskog kantona, (užeg rukovodstva Skupštine koje čine predsjedatelj i zamjenici predsjedatelja Skupštine), pojedincima odnosno građanima kada se nađu u određenim situacijama i za njihove određene potrebe i aktivnosti.

Korisnik sredstava dužan je dostaviti predsjedatelju Skupštine, odnosno zamjenicima predsjedatelja Skupštine izvješće o namjenskom utrošku odobrenih sredstava na dostavljenom posebnom obrascu pomenutog izvješća, (koji se korisniku sredstava dostavlja u prilogu Zaključka o odobravanju sredstava), u roku od 60 dana od dana uplate istih na račun korisnika, uz napomenu svim korisnicima sredstava, da u slučaju da ne dostave izvješće o namjenskom utrošku odobrenih sredstava neće imati pravo aplicirati za dodjelu sredstava u narednoj fiskalnoj godini.

L - IZBORI I IMENOVANJA

Skupština će u okviru svojih mjerodavnosti razmatrati i donositi po potrebi i ostale odluke o imenovanjima, razrješenjima i potvrđivanjima iz mjerodavnosti Skupštine, po prijedlozima ovlaštenih predlagatelja.

III - RADNA TIJELA SKUPŠTINE

Radi što kvalitetnijih konačnih zakonskih i drugih rješenja, Skupština Kantona u svojoj unutarnjoj strukturi ima izabrana odgovarajuća radna tijela.

Radna tijela Skupštine će u toku cijele godine kontinuirano razmatrati materijale i davati mišljenja Skupštini, odnosno, vršiti poslove koji su im određeni Poslovníkom Skupštine.

Skupština će odlučivati o izborima i imenovanjima, razmatrati ostavke, provoditi postupak za utvrđivanje odgovornosti i smjenjivanja sa funkcije.

Skupština će po ukazanoj potrebi donositi Odluke o autentičnom tumačenju zakona i drugih akata koje donosi Skupština, te razmatrati inicijative koje sukladno s Poslovníkom Skupštine ovlaštenu podnositelji budu predlagali i podnosili u skupštinsku proceduru.

IV - ZADACI I CILJEVI PROGRAMA

Imajući u vidu da je javnost rada jedan od temeljnih postulata djelovanja ove Skupštine, a da bi se u tom smislu mobilizirale sve snage, odnosno ovlaštenu zainteresirani subjekti, Skupština Zeničko-dobojskog kantona donosi Program rada za 2022. godinu.

Od svih njih Skupština Kantona očekuje nove inicijative i prijedloge tokom 2022. godine, koji će se po podnošenju u Skupštinu, po proceduri propisanoj Poslovníkom Skupštine, uvrštavati u dnevni red sjednica i voditi rasprava o istim. Za izvršenje utvrđenih zadataka iz Programa rada Skupštine zadužena je, u principu, Vlada Kantona.

Utvrđeni zadaci obvezuju Vladu Kantona, ali je i ne ograničavaju u iniciranju i poduzimanju i drugih mjera i aktivnosti u cilju realiziranja obveza utvrđenih važećim propisima. Stoga će Skupština u toku 2022. godine razmatrati po potrebi i ostale akte koji nisu planirani ovim Programom, a za koje se ukaže potreba i koji budu podneseni u skupštinsku proceduru od strane ovlaštenih predlagatelja, a čije razmatranje bude od značaja za građane

Zeničko-dobojskog kantona, odnosno uređenje određenih pitanja iz mjerodavnosti Kantona. Vlada Kantona, u svojstvu predlagatelja i resorna kantonalna ministarstva, kao i drugi kantonalni organi uprave, u svojstvu nositelja izrade normativno-pravnih, te studijsko-analitičkih i informaciono-dokumentacionih akata koji budu planirani u Programu rada Skupštine za 2022. godinu, dužni su da prilikom pripremanja i izrade, odnosno utvrđivanja istih uzmu u obzir iznesene stavove, sugestije, primjedbe i prijedloge zastupnika Skupštine iznesene u raspravama prilikom razmatranja istih ili sličnih akata u prethodnoj godini ili prilikom ranijih razmatranja, kao i ranije zaključke Skupštine donesene prilikom ranijeg razmatranja istih ili sličnih akata u prethodnim godinama, te zaključke mjerodavnih stalnih radnih tijela Skupštine, sa posebnim osvrtom na mjere i aktivnosti koje su u tim zaključcima i ranije razmatranim aktima predviđeni za poboljšanje stanja u određenim oblastima, u smislu navođenja onoga što je po istim u međuvremenu poduzeto, odnosno konkretno izvršeno i učinjeno, dajući kratak presjek zatečenog stanja u određenim oblastima, (u Informacijama i Izvješćima).

V - STUPANJE NA SNAGU

Program rada Skupštine za 2022. godinu stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u “Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona”.

Broj: 01-30-4691/22

Datum, 22.03.2022. godine

Zenica

PREDSJEDATELJ

Čazim Huskić, v.r.

**KALENDAR AKATA KOJI SU/ĆE SE
RAZMATRATI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE U
2022. GODINI**

I KVARTAL

1. Nacrt Zakona o turizmu Zeničko-dobojskog kantona
2. Nacrt Zakona o ustanovama socijalne zaštite Federacije Bosne i Hercegovine
- Utvrđivanje mišljenja Skupštine –
3. Nacrt Zakona o visokom obrazovanju
4. Prijedlog Zakona o izmjenama Zakona o plaćama i naknadama policijskih službenika Zeničko-dobojskog kantona – skraćeni postupak
5. Prijedlog Odluke o usvajanju Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godina
- Strategija kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godina
6. Prijedlog Odluke o izmjeni Odluke o obrazovanju Kolegija Skupštine
7. Prijedlog Odluke o izmjenama Odluke o izboru stalnih radnih tijela 8. saziva Skupštine Zeničko-dobojskog kantona
8. Prijedlog Programa rada Skupštine za 2022. godinu
9. Informacija o stanju gospodarstva na području Zeničko-dobojskog kantona za 2020. godinu sa posebnim osvrtom na stanje poduzetništva
10. Informacija o realiziranju poticajnih mjera Vlade Zeničko-dobojskog kantona za 2020. godinu
11. Informacija o stanju bezbjednosti na području Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu
12. Informacija o stanju u oblasti upošljavanja na području Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu
13. Izvješće o radu Kantonalne uprave za inspekcijske poslove za 2021. godinu
14. Izvješće o radu Vlade Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu
15. Izvješće o radu i ostvarivanju Programa rada Skupštine za period I-XII mjesec 2021. godine
16. Izvješće o radu i Izvješće o poslovanju Univerziteta u Zenici za 2020. godinu

II KVARTAL

1. Nacrt Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije
2. Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i građenju
3. Prijedlog Zakona o visokom obrazovanju
4. Prijedlog Odluke o izmjenama Odluke o osnivanju lovišta na području Zeničko-dobojskog kantona
5. Nacrt Odluke o izmjenama i dopunama Etičkog kodeksa zastupnika u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona
6. Informacija o koncesijama na području Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu
7. Informacija o dostignutom stanju u oblastima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji sa djecom u 2021. godini
8. Izvješće o radu Neovisnog odbora za 2021. godinu
9. Izvješće o radu Ureda za pritužbe javnosti za 2021. godinu
10. Izvješće o poslovanju Javnog poduzeća “Šumsko-privredno društvo Zeničko-dobojskog kantona“ d.o.o. Zavidovići za 2021. godinu (sa financijskim izvješćem i Izvješćem Nadzornog odbora i Odbora za reviziju)
11. Izvješće o izvršenju Financijskog plana JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu
12. Izvješće o radu Javne ustanove „Penzionerski dom sa stacionarom“ Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu
13. Izvješće o radu Javne ustanove Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu
14. Izvješće o izvršenju Financijskog plana Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu
15. Izvješće o poslovanju Javne zdravstvene ustanove Zavod za bolesti ovisnosti Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu
16. Izvješće o poslovanju Javne ustanove Zavod za medicinu rada i sportsku medicinu Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu
17. Izvješće o poslovanju Javne ustanove Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica za 2021. godinu

18. Izvješće o poslovanju JU Kantonalna bolnica Zenica za 2021. godinu
19. Informacija o zdravstvenom stanju stanovništva i organiziranju zdravstva na području Zeničko-dobojskog kantona u 2019. godini
20. Informacija o zdravstvenom stanju stanovništva i organiziranju zdravstva na području Zeničko-dobojskog kantona u 2020. godini
21. Izvješće o radu Povjerenstva za borbu protiv korupcije za 2021. godinu
22. Izvješće o radu Kantonalnog tužiteljstva Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu
23. Izvješće o radu Kantonalnog pravobraniteljstva Zenica za 2021. godinu
24. Izvješće o radu Kantonalnog zavoda za pravnu pomoć za 2021. godinu
25. Izvješće o radu Kantonalnog suda u Zenici za 2021. godinu
26. Informacija o izvršenju alternativne sankcije rad za opće dobro na slobodi za 2021. godinu
27. Informacija o nevladinom sektoru u Zeničko-dobojskom kantonu za 2021. godinu
28. Izvješće o radu Nadzornog odbora Agencije za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

III KVARTAL

1. Nacrt Zakona o javnom okupljanju
2. Prijedlog Zakona o nabavljanju, držanju i nošenju oružja i municije
3. Program obilježavanja Dana Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu
 - Prijedlog Odluke o potvrđivanju Programa obilježavanja Dana Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu
4. Prijedlog Odluke/odluka o verifikaciji Odluke/odluka Odbora za javna priznanja Zeničko-dobojskog kantona o proglašenju Počasnog građanina Zeničko-dobojskog kantona
5. Prijedlog Odluke/odluka o verifikaciji Odluke/odluka Odbora za javna priznanja Zeničko-dobojskog kantona o dodjeli Plakete Zeničko-dobojskog kantona

6. Prijedlog Odluke o izmjenama i dopunama Etičkog kodeksa zastupnika u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona
7. Informacija o koncesijama na vodama za 2021. godinu
8. Izvješće o radu i Izvješće o poslovanju Univerziteta u Zenici za 2021. godinu
9. Izvješće o izvršenju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu

- PLANIRA SE ODRŽAVANJE SVEČANE
SJEDNICE SKUPŠTINE U POVODU
29. KOLOVOZA – DANA
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA -

IV KVARTAL

1. Nacrt Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu
2. Nacrt Zakona o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu
3. Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji s djecom
4. Nacrt Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova ZDK
5. Prijedlog Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu
6. Prijedlog Zakona o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu
7. Prijedlog Zakona o javnom okupljanju
8. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji s djecom
9. Prijedlog Zakona o mirnom rješavanju radnih sporova ZDK
10. Prijedlog Zakona o turizmu Zeničko-dobojskog kantona
11. Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o prostornom uređenju i građenju
12. Prijedlog Odluke o davanju suglasnosti na Financijski plan JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu sa Odlukom o izvršavanju Financijskog plana prihoda

i izdataka JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu 159.

- Financijski plan JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu

13. Prijedlog Odluke o davanju suglasnosti na Financijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu sa Odlukom o načinu izvršavanja Financijskog plana za 2023. godinu

- Financijski plan Zavoda zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona za 2023. godinu

14. Prijedlog Odluke o usvajanju Strategije razvoja turizma Zeničko-dobojskog kantona

- Strategija razvoja turizma Zeničko-dobojskog kantona

15. Prijedlog Odluke o osnivanju Turističke zajednice Zeničko-dobojskog kantona

16. Informacija o zdravstvenom stanju stanovništva i organiziranju zdravstva na području Zeničko-dobojskog kantona u 2021. godini

17. Informacija o stanju gospodarstva u Zeničko-dobojskom kantonu za 2021. godinu

18. Informacija o realiziranju poticaja za 2022. godinu

19. Informacija o stanju u oblasti upošljavanja na području Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu

20. Informacija o stanju priprema za zaštitu i spašavanje ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, sa mjerama za organiziranje i jačanje civilne zaštite u Zeničko-dobojskom kantonu za 2022. godinu

Na temelju članka 37. stavak 1. točka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona na 43. sjednici, održanoj 22.03.2022. godine, donosi

O D L U K U

**o usvajanju Strategije kulturne politike
Zeničko-dobojskog kantona 2021.-2027. godina**

Članak 1.

Usvaja se Strategija kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona 2021.-2027. godina, koja čini sastavni dio ove Odluke.

Članak 2.

Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 01-36-4692/22
Datum, 22.03.2022. godine
Zenica

PREDSJEDATELJ

Ćazim Huskić, v.r.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport

**Strategija kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona
2021-2027. godina**

Voditelji izrade Strategije

Begagić Hazim
Delibašić Esad
Džananović Mirza
Kukić Damir
Šabanović Alen

Zenica, 2021. godine

Voditelji izrade Strategije

Begagić Hazim
Delibašić Esad
Džananović Mirza
Kukić Damir
Šabanović Alen

Suradnici na izradi Strategije

Abdagić Haris
Alagić Almina
Bunjevac Salkić Nina
Čišija Senad
Gavran-Radojević Ilijana
Hasić Aldin
Heganović Indira
Jašarević Adnadin
Koso Amila
Lukačević Indira
Maličbegović Sabina
Matošević Daliborka
Mujanović Melisa
Mujkanović Mensura
Mušija Mirza
Pulo Mubera
Skula Elvedin
Sokolar Sanel
Šahinović Ajša
Šimić Stjepan
Tokić Marinko
Zamboni Svjetlana

Suradnici-autori separata Strategije

Bajramović Muhamed
Gelić Darija
Grahovac Željko
Meškić Indira
Mijatović Miroljub
Samardžić Denis

K A Z A L O

Uvodni dio.....	6
1. Kulturna politika u Bosni i Hercegovini	6
2. Kulturna politika u Zeničko-dobojskom kantonu	8
3. Metodološki okvir	11
4. Opći ciljevi i principi Strategije	12
Prvi dio: Analiza stanja u sektoru kulture na području Zeničko-dobojskog kantona	14
1. Model kulturne politike.....	14
1.1. Kultura u vrijeme pandemije.....	14
1.2. Karakteristike modela kulturne politike u Zeničko-dobojskom kantonu	16
1.3. Legislativa i regulatorni okvir u sektoru kulture	18
1.4. Financiranje organiziranje i projekata u kulturi	21
1.5. Karakteristike lokalnih kulturnih politika u gradovima i općinama Zeničko-dobojskog kantona	28
1.6. Tranzicija u kulturi	31
1.7. Kultura specifičnih socijalnih skupina	33
1.7.1. Kultura mladih	33
1.7.2. Kultura i osobe sa invaliditetom	36
1.8. Kultura i obrazovanje	37
2. Kulturna baština	41
2.1. Materijalna kulturna baština	42
2.2. Nematerijalna kulturna baština	46
3. Ustanove kulture i umjetničke organizacije na području Zeničko-dobojskog kantona	47
3.1. Biblioteke	47
3.1.1. Financiranje bibliotečke djelatnosti	48
3.1.2. Stanje knjižnog fonda	48
3.1.3. Kadrovski i prostorni kapacitet	49
3.1.4. Ključni problemi biblioteka	50
3.1.5. Automatizacija poslovanja biblioteka COBISS	52
3.2. Muzeji	52
3.2.1. Muzejska djelatnost na području Zeničko-dobojskog kantona	53
3.2.2. Muzejske ustanove na području Kantona	55
3.3. Arhivi	58

3.4. Bosansko narodno kazalište Zenica	60
3.5. Centri/domovi za kulturu	63
4. Umjetničke djelatnosti	64
4.1. Likovna umjetnost	64
4.2. Scenske/izvedbene umjetnosti	66
4.3. Glazbena umjetnost	69
4.4. Književnost i izdavaštvo	71
4.5. Kinematografija	76
4.6. Mediji i medijska produkcija	78
5. Neovisni kulturni sektor	81
6. Nacionalna kulturno-prosvjetna društva	82
7. Kulturni turizam	83
8. Kulturne manifestacije	88
Drugi dio: Temeljni ciljevi kulturnog razvoja Zeničko-dobojskog kantona	92
Treći dio: Monitoring i evaluacija	94
AKCIONI PLAN	96
Literatura	105

Uvodni dio

1. Kulturna politika u Bosni i Hercegovini

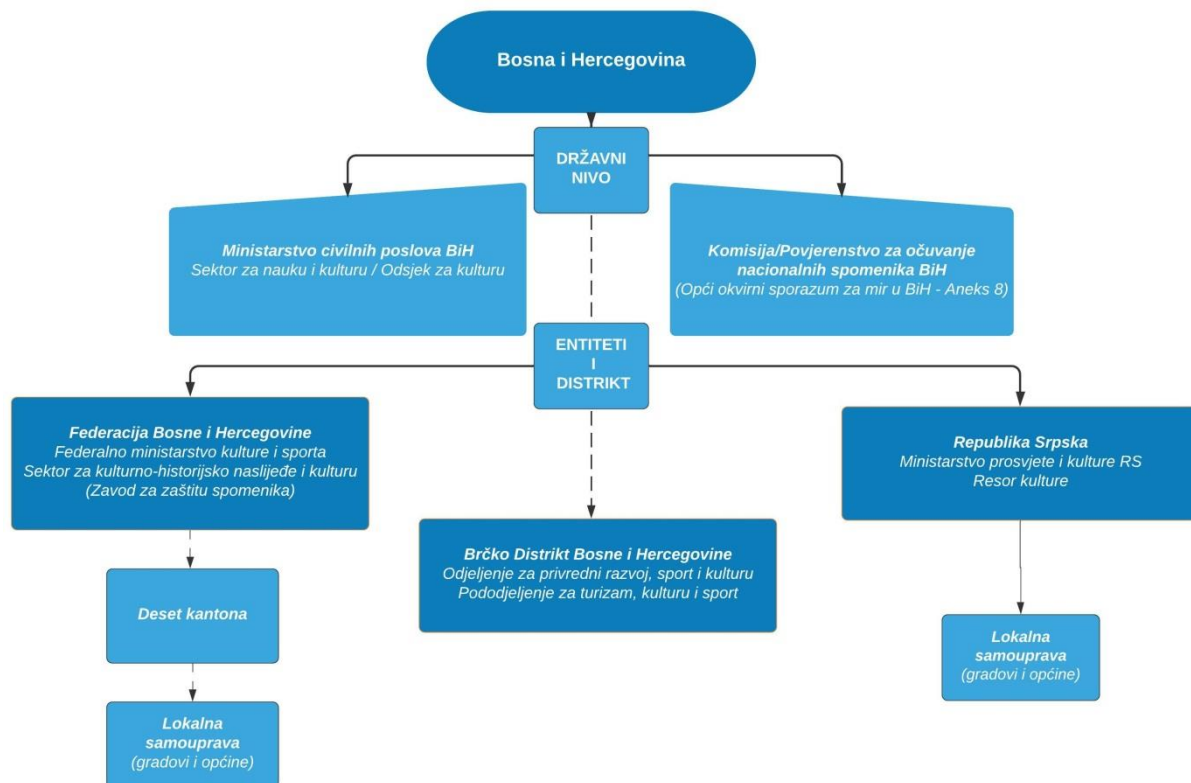
Kulturne politike se mogu definirati na različite načine, a jedno od najjednostavnijih određenja jeste da se radi o *namjernim i sistematskim intervencijama države u polje kulture, s ciljem da se ono kao cjelina usmjeri u određenom pravcu*.¹ Dakle, država i njezini organi ključni su nositelji kulturne politike, odnosno država koncipira, planira, usmjerava i provodi kulturnu politiku kao jednu od javnih politika. Kulturna politika svake države ima za svoj osnovni cilj stvaranje zakonskih, finansijskih, infrastrukturnih, stručnih, organizacijskih i konceptualnih pretpostavki za njen kulturni i umjetnički razvoj. Međutim, situacija u Bosni i Hercegovini je složenija nego u većini drugih država. Naime, složenost njene pravno-političke strukture uslovlila je i složen sustav mjerodavnosti u oblasti kulture. U Ustavu Bosne i Hercegovine ne spominje se područje kulture kao područje od posebnog interesa za državu Bosnu i Hercegovinu. Oblast kulture je *Dejtonskim sporazumom* izuzeta iz mjerodavnosti države (osim *Povjerenstva za očuvanje nacionalnih spomenika, Aneks 8 Dejtonskog sporazuma*). Na državnoj razini ne postoji ministarstvo kulture, dok izvjesnu mjerodavnost za tu oblast i to u veoma malom opsegu ima *Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine*. Naime, u okviru Ministarstva civilnih poslova djeluje *Sektor za znanost i kulturu*.²

Na razini entiteta postoje ministarstva za pitanja kulture, u Federaciji BiH je to *Ministarstvo kulture i sporta*, a u Republici Srpskoj *Ministarstvo prosvjete i kulture*. U okviru *Ministarstva kulture i sporta FBiH* djeluje *Sektor za kulturno-povijesno naslijeđe i kulturu*.³ Ustav Federacije BiH u članku 4., stavak (1) daje ovlasti kantonima za kreiranje i provedbu kulturne politike. Sukladno tom odredbom, u kantonalnim ustavima, izuzev Kantona 10, nalazi se ista odredba kojom se propisuje mjerodavnost kantonalnih vlasti. Naime, člankom 2, stavak (1) i (2), poglavlja V. 1. Ustava Federacije BiH propisano je da „svaki kanton može prenijeti svoje ovlaštenje na općinu i grad na svojoj teritoriji ili na federalnu vlast“ te da „svaki kanton može na općinu i grad na svojoj teritoriji prenijeti ovlaštenja u svezi sa obrazovanjem, kulturom, turizmom, lokalnim poslovima i humanističkom djelatnošću te radiom i televizijom, a dužan je to učiniti ako u pogledu nacionalnog sastava većinsko stanovništvo te općine, odnosno grada nije većinsko stanovništvo u kantonu kao cjelini“. Brčko Distrikt ima Odjeljenje za gospodarstvo, kulturu i sport. U Dijagramu 1. je prikazana struktura mjerodavnih tijela za oblast kulture u Bosni i Hercegovini.

¹ Vidi: Dragičević-Šešić, Milena i Stojković, Branimir (2007): *Kultura: menadžment, animacija, marketing*. Beograd: Clio, str. 31.

² Na web stranici Ministarstva civilnih poslova navedena je mjerodavnost *Sektora za znanost i kulturu*: „Sektor za znanost i kulturu mjerodavan je za koordinaciju aktivnosti sa mjerodavnim entitetskim tijelima vlasti i za definiranje strategije na međunarodnom planu u područjima znanosti i kulture“, <http://www.mcp.gov.ba/Content/Read/nauka-i-kultura-po%C4%8Detna#displayed>, 10.11.2021.

³ Na web stranici Federalnog ministarstva kulture i sporta navedena je mjerodavnost *Sektora za kulturno-historijsko naslijeđe i kulturu* „Federalno ministarstvo kulture i sporta obavlja upravne, stručne i druge poslove iz mjerodavnosti Federacije koji se odnose na koordinaciju u znanstveno-istraživačkoj djelatnosti iz oblasti zaštite i korištenja kulturno-povijesnog naslijeđa, muzejskoj, arhivskoj, bibliotekarskoj, izdavačkoj, pozorišnoj, glazbenoj, likovnoj i filmskoj djelatnosti, djelatnosti ustanova, udruga, fondacija i drugih pravnih osoba u oblasti umjetnosti, kulture, sporta i mladih, kao i druge poslove utvrđene zakonom“, <http://www.fmks.gov.ba/ministarstvo-info/sektor-za-kulturno-historijsko-naslijede-i-kulturu>, 10.11.2021.

Dijagram 1. Struktura mjerodavnih tijela za oblast kulture u Bosni i Hercegovini

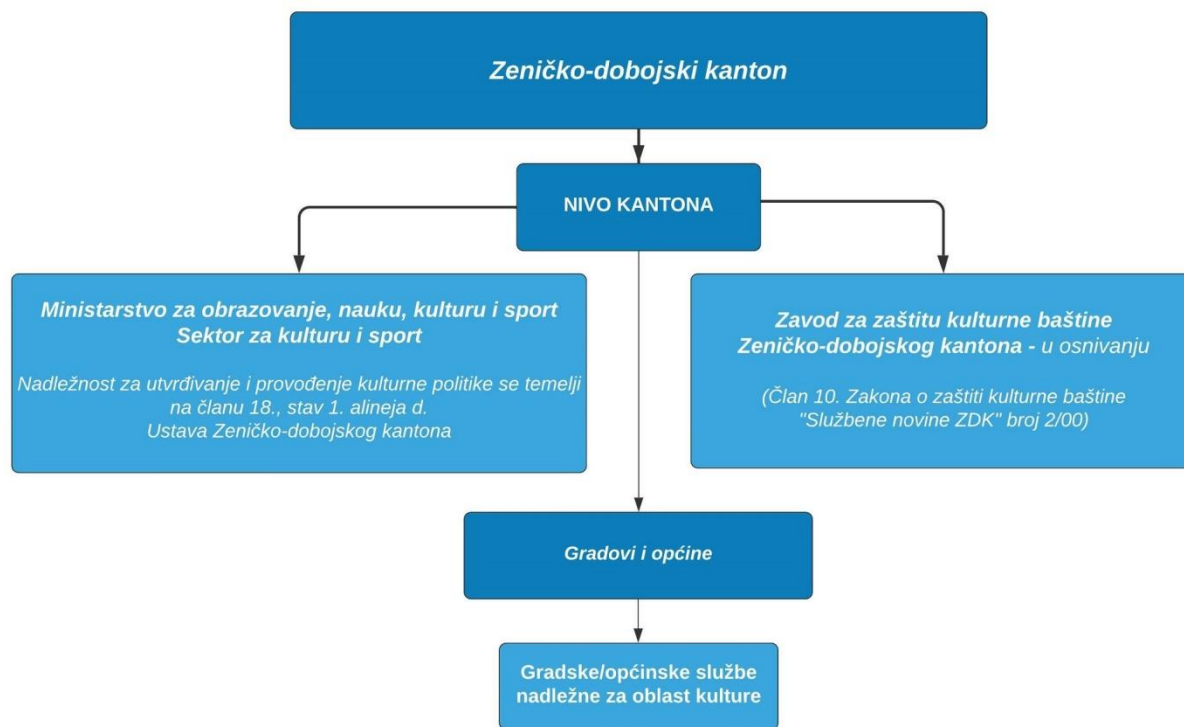
U Federaciji BiH stvarnu mjerodavnost za oblast kulture imaju kantoni. Zbog podijeljene mjerodavnosti i kompleksne strukture države, kao i zbog odnosa prema kulturi, nećemo pretjerati ako kažemo da je kultura u Bosni i Hercegovini danas u podređenom položaju u odnosu na druge društvene strukture. Njezin društveni značaj – kao faktora sinteze, socijalne kohezije, faktora razvoja i transformacije društva – nije dovoljno prepoznat. Decentralizacija mjerodavnosti je uzrokovala *nepostojanje utvrđene i konzistentne državne kulturne politike* koja bi se provodila u svim dijelovima Bosne i Hercegovine. Komplikirana državna struktura sa 12 ministarstava mjerodavnih za kulturu, nije stvorila adekvatne uvjete za oblast kulture, što je na duže staze, za kulturni razvoj potpuno neodrživo. Pravno-političko ustrojstvo države, nepostojanje državnog ministarstva za kulturu i podijeljena mjerodavnost onemogućili su formiranje bilo kakve državne kulturne politike, te doveli ustanove kulture „od državnog značaja“ u pravnu i finansijsku nesigurnost (Zemaljski muzej, Povijesni muzej, Nacionalna i univerzitetska biblioteka BiH, Kinoteka BiH, Umjetnička galerija BiH, Muzej književnosti i pozorišne umjetnosti BiH i Biblioteka za slijepe i slabovidne osobe BiH). Navedenim institucijama kulture još uvijek nije utvrđen osnivač.

Bosna i Hercegovina je bila jedna od rijetkih evropskih zemalja koja nije imala svoj strateški dokument o kulturnoj politici. Jedan takav dokument, koji je opisivao stanje u kulturi u Bosni i Hercegovini, sačinio je strani ekspert Charles Landry pod nazivom *Zajedništvo u razlikama: Kultura na raskrsnici u Bosni i Hercegovini*. U dokumentu se konstatira da kultura može predstavljati jednu od ključnih poluga obnove i reintegracije zemlje. Dugo godina ova analiza je bila jedini dokument analitičkog karaktera na ovim prostorima. Situacija se djelimično popravila nakon što je 2008. godine sačinjena *Strategija kulturne politike u Bosni i Hercegovini* i nakon što je 2011. godine usvojena *Deklaracija Kulturnog foruma*. Nakon *Strategije* iz 2008. godine na državnom razini nije izrađena nova strategija. Također, nikada nije izrađena strategija kulturne politike Federacije BiH, dok je u entitetu Republika Srpska prvo izrađena *Strategija razvoja kulture Republike Srpske 2010-2015.*, a zatim i *Strategija razvoja kulture Republike Srpske 2017-2022.*

Kultura se danas u Bosni i Hercegovini nalazi u ambivalentnom položaju. Svjedoci smo neprestanog pozivanja na njezin značaj kao jednog od konstitutivnih elemenata bosanskohercegovačkog socijalnog, nacionalnog i državnog identiteta, te ključnog faktora u međunarodnoj promociji i afirmaciji Bosne i Hercegovine. Međutim, status ustanova kulture, status umjetnika u društvu, neoliberalno reduciranje kulture na robu, forsiranje manifestne kulture, svođenje kulture isključivo na etnonacionalnu osnovu, svjedoči da se kultura ne poima kao neophodan humanistički sustav vrijednosti i jedan od mogućih faktora društvenog razvoja i izlaska iz krize. Nezadovoljavajućem položaju kulture značajno doprinosi i nepostojanje jasnih vizija, modela kulturne politike, strateških ciljeva i smjernica djelovanja u oblasti kulture i umjetnosti.

2. Kulturna politika u Zeničko-dobojskom kantonu

Zeničko-dobojski kanton jedini je u Federaciji BiH izradio strateški dokument u oblasti kulture (*Strategija kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona 2014-2020. godina*). Pravni osnov za izradu ovog dokumenta bio je *Ustav Federacije Bosne i Hercegovine* koji u Poglavlju III., članak 4., stavak (1), daje ovlasti kantonima za utvrđivanje i provedbu kulturne politike. Također, *Ustav Zeničko-dobojskog kantona* u članku 18., stavak (1), točka d), spominje oblast kulture i to na način da se uz ostale mjerodavnosti Kantona propisuje i mjerodavnost za utvrđivanje i provođenje kulturne politike. Člankom 37. stavak 1. točka h) *Ustava Zeničko-dobojskog kantona* je utvrđeno da Skupština Kantona „donosi zakone i ostale propise za izvršavanje kantonalnih mjerodavnosti“. Člankom 50. Ustava je rečeno da je Vlada Kantona mjerodavna za „provođenje kantonalne politike i predlaganje i izvršavanje kantonalnih zakona i drugih propisa.“ U Dijagramu 2. je prikazana struktura mjerodavnih tijela za oblast kulture u Zeničko-dobojskom kantonu.

Dijagram 2. Struktura mjerodavnih tijela za oblast kulture u ZDK

Skupština Zeničko-dobojskog kantona je na svom zasjedanju održanom 8. 7. 2014. godine usvojila *Strategiju kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2014-2020. godine*. U *Strategiji* je, između ostalog, istaknuto da je jedna od kontradikcija trenutnog bosanskohercegovačkog društvenog ambijenta proturječnost između ogromnog kulturnog kapitala našeg podneblja i neprocjenjivog bogatstva kulturne baštine, s jedne strane, te neadekvatne društvene

uloge i tretmana kulture, s druge strane. U *Strategiji* se, također, ističe da je pretpostavka uspostave novog kulturnog modela u Bosni i Hercegovini transformiranje prevladavajućeg poimanja značaja kulture za društvo, odnosno transformiranje dominirajućeg poimanja značaja kulture za društveni i privredni razvoj Bosne i Hercegovine. Naime, još uvijek dominira poimanje kulture isključivo kao dijela javne potrošnje. Novi model kulturne politike morat će, tvrdi se u *Strategiji*, izmijeniti taj dominantni pogled na kulturu, te istaći značaj kulture kao jednog od ključnih faktora socijalnog i ekonomskog razvoja Bosne i Hercegovine. Jedan od principa na kome se insistira u *Strategiji* se zasniva na tezi da kulturna politika ne može više počivati na stavu da je kultura jedino u mjerodavnosti države. Kultura ne smije, navodi se u *Strategiji*, biti ovisna isključivo o proračunu, potrebno je pronalaziti i druge modele i izvore financiranja. Bosna i Hercegovina, kao postratna i (post)tranzicijska zemlja, mora pronaći mjeru između dvije krajnosti: apsolutnog oslanjanja kulture na državno financiranje i apsolutne prepuštenosti tržištu.

U izvještajima koje je svake godine podnosio Monitoring tim za praćenje realiziranja *Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2014-2020.* godina Vladi i Skupštini Zeničko-dobojskog kantona, istaknuti su najznačajniji doprinosi *Strategije* razvoju sektora kulture na području Kantona. Kao najvažniji doprinos *Strategije* utvrđena je održivost i jačanje sistema kulture na području Zeničko-dobojskog kantona, uz niz specifično provedenih ciljeva:

- Skupština Kantona je donijela nekoliko zakona kojima se unapređuje dotadašnje zakonodavstvo i uređuju pojedine oblasti kulturne djelatnosti (*Izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturne baštine* i *Zakon o pozorišnoj djelatnosti*);
- Skupština Kantona je usvojila *Elaborat o formiranju Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturne baštine* (Formiranjem Zavoda, odnosno Službe u Ministarstvu u prelaznom periodu, omogućila bi se evidencija i adekvatna zaštita bogate kulturne baštine koja se nalazi na području Kantona) i
- Zeničko-dobojski kanton je nastavkom financiranja 16 ustanova kulture, iako im nije osnivaatelj, u okviru sredstava iz proračunske stavke Transfer za ustanove kulture omogućio kontinuitet njihovog rada.

Koordinacijom Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, mjerodavnih općinskih i gradskih službi, organiziranje i ustanova kulture i Monitoring tima, sve općine i gradovi na području Kantona su u navedenom periodu: planirali sredstva za kulturu u svojim budžetima; izvršili evidenciju kulturne baštine na svom području uz angažman mjerodavnih službi i stručnih ustanova; osposobili i učinili funkcionalnim prostore namijenjene za projekciju i prikazivanje filmskih i drugih video sadržaja. Pored navedenog, većina lokalnih zajednica u Kantonu je: izradila i usvojila strategiju kulturne politike, ili kao poseban dokument ili kao segment općinskih/gradskih razvojnih strategija usvojila kriterije za dodjelu sredstava za kulturu iz svojih proračuna, izradila program kulturnih aktivnosti marginalnih grupa i formirala galerije ili galerijske prostore.

Također, treba naglasiti da je značajan iskorak načinjen u zaštiti i afirmaciji kulturne baštine na području Kantona. Ministarstvo je donijelo *Principe zaštite i očuvanja kulturnih i povijesnih resursa Zeničko-dobojskog kantona* čija bi primjena trebala potaknuti procese klasifikacije baštine, pružiti adekvatnu zaštitu i tretman, te spriječiti destrukciju i otuđenje dijelova kulturne baštine.

Realiziranjem planiranih aktivnosti iz *Akcionog plana Strategije (2014-2020.)* napravljeni su značajni iskoraci u sektoru kulture na području Zeničko-dobojskog kantona. Izrada *Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona 2021-2027. godina* je logičan nastavak započetih aktivnosti i nužan korak u uspostavi strateških ciljeva i smjernica u oblasti kulture i umjetnosti u narednom periodu. Ovaj zadatak je bitan i s aspekta odgovornosti prema dizajniranju javnih politika. Strateški pristup omogućava analitičko sagledavanje problema i promišljanje rješenja, odnosno donošenje mjera i planiranje aktivnosti čija realizacija bi trebala donijeti adekvatne pragmatične rezultate. Donošenjem *Strategije* će se omogućiti operacionaliziranje konvencija UNESCO-a koje je potpisala BiH, te izmjena koncepta kulture koja može, kroz forme kulturne industrije i kulturnog turizma, modelirati nova investiranja i nova radna mjesta. Potrebno je naglasiti da

će *Strategija kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2021-2027. godina* nastojati biti komplementarna sa: *Strategijom kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2014-2020. godina*, *Strategijom razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021-2027. godina* i *Strategijom omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona za period 2018-2022.*

3. Metodološki okvir

Proces izrade *Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona 2021-2027. godina* je zasnovan na identifikiranju i utvrđivanju postojećeg stanja u pojedinim segmentima kulture i cjelokupnoj oblasti, utvrđivanju ciljeva i vizija, te definiranju instrumenata za realizaciju postavljenih ciljeva. Operacionalizacija utvrđene metodologije će se izvršiti kroz *Akcionni plan*. S obzirom na navedeno, izrada *Strategije* je obuhvatila sljedeće faze:

Analiza stanja u oblasti kulture na području Zeničko-dobojskog kantona. Analiza stanja je obuhvatila analizu postojeće legislative; prikaz postojećih modeliteta financiranja; prikaz kulturnih sadržaja u obrazovnom sustavu; prikaz prevladavajućih modela kulturne politike u Kantonu; analizu kulture mladih i kulture osoba sa invaliditetom; identifikiranje rezultata kulturne tranzicije i uspostave tržišta rada u kulturi; identifikiranje stanja kulturne baštine i ustanova kulture (muzeji, biblioteke, Bosansko narodno kazalište, domovi/centri kulture); identifikiranje stanja u oblasti likovne, scenske i glazbene umjetnosti, književnosti; evidenciju postojećih manifestacija i stanje u kulturnom turizmu.

Definiranje vizije i strateških ciljeva Strategije. Ovaj segment podrazumijeva utvrđivanje vizije cjelokupne *Strategije* i strateških ciljeva i zadataka po oblastima: kulturna politika, legislativa i financiranje, obrazovanje i kultura, model kulturne politike, kulturna baština, ustanove kulture, likovna i scenska umjetnost, glazba i kulturni turizam.

Izrada Akcionog plana. U Akcionom planu su sumirani ciljevi i zadaci po oblastima kulture, utvrđene mjere i aktivnosti kojima će se realizirati postavljeni ciljevi, utvrđeni rokovi i subjekti mjerodavni za realiziranje ciljeva, te izvori financiranja.

S ciljem što kvalitetnijeg uvida u postojeće stanje u svim oblastima kulture informacije o stanju u sektoru kulture su prikupljane od: Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, centara/domova kulture na području Kantona, 12 javnih biblioteka, tri javna muzeja, Bosanskog narodnog kazališta, mjerodavnih općinskih i gradskih službi za sektor kulture, strukovnih organiziranje u sektoru kulture, nevladinih organizacija, ustanova i organiziranje iz oblasti kulturnog turizma, samostalnih umjetnika, eksperata za oblast kulturne politike, kulturnog menadžmenta i marketinga. U uvjetima pandemije otežano je bilo prikupljati podatke organiziranjem fokus grupa te je u postojećim uvjetima održano samo nekoliko sastanaka sa predstavnicima pojedinih oblasti u sektoru kulture.

Za analiziranje i utvrđivanja stanja u oblasti kulture prilikom izrade *Strategije* korištene su sljedeće metode i tehnike: analiza sadržaja, anketa, intervju, induktivna i deduktivna metoda.

4. Opći ciljevi i principi Strategije

Opći ciljevi *Strategije* proizašli su iz analize i identifikiranja postojećeg stanja u oblasti kulture na području Zeničko-dobojskog kantona, kao i kulturnog konteksta u FBiH i BiH. *Strategija* se oslanja na *Strategiju razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021-2027. godina*, u kojoj je utvrđena vizija razvoja Kantona: *Zeničko-dobojski kanton - savremena evropska regija, ugodna i sigurna za život i rad i atraktivna za investiranje, koja svoj održivi razvoj temelji na industrijskim i ljudskim resursima, prirodnim i turističkim potencijalima te bogatom kulturno-historijskom naslijeđu i čistom okolišu*. Vidljivo je da se razvoj Kantona, između ostalog, zasniva na bogatom kulturno-historijskom naslijeđu i (kulturno) turističkim potencijalima.

Opći ciljevi *Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona 2021-2027.* su sljedeći:

- Stvoriti uvjete za održivost i jačanje sustava kulture na području Zeničko-dobojskog kantona.
- Učiniti kulturu dostupnom svim građanima Kantona.
- Poboljšati infrastrukturu sektora kulture.
- Omogućiti razvoj kulturnih potreba i navika građana Zeničko-dobojskog kantona radi povećanja njihovog učešća u kulturnim aktivnostima i kulturnom i općem razvoju Kantona.
- Afirmacija kulturnog pluralizma i interkulturalizma.
- Promjena percepcije kulture kao potrošnje u kulturu kao faktor društvenog razvoja.
- Razvoj tržišta rada u kulturi.
- Okončanje tranzicije u kulturi.
- Uravnotežena afirmacija tradicionalnih i savremenih tendencija u umjetnosti i kulturi.
- Uspostavljanje sustava kontinuiranog očuvanja i promocije kulturne baštine.

Strategija je utemeljena na sljedećim principima:

- Neovisnost i demokratičnost u radu kulturnih institucija (planiranje/programi), kao i demokratičnost u međusektorskoj, regionalnoj i međunarodnoj suradnji, sloboda u procesu otvaranja interkulturalnog dijaloga.
- Racionalna, efikasna i odgovorna kulturna politika koja će utjecati na ukidanje ograničenja i prepreka koje se suprotstavljaju kulturnom razvoju, koja će kreirati kulturne potrebe i stvarati preduvjete za njihovo zadovoljavanje kroz modernizaciju djelovanja različitih institucija i ustanova kulture na prostoru Zeničko-dobojskog kantona.
- Kulturna različitost utemeljena na vrijednostima koje potenciraju komponente svake nacionalne kulture i koje omogućavaju svakoj kulturi ponaosob da učestvuje u realiziranju zajedničkih kulturnih projekata.
- Multikulturalnost - interkulturalnost - koncepti utemeljeni na pluralizmu i specifikumu bosanskohercegovačkog društva, te na kulturnim posebnostima i integrativnim kulturnim komponentama karakterističnim i za područje Zeničko-dobojskog kantona.
- Kulturna otvorenost i kulturna suradnja konceptijski i strateški usmjereni i utemeljeni na interdisciplinarnim istraživanjima i međusektorskoj povezanosti.
- Ostvarivanje ravnoteže i preispitivanje značaja pojedinih komponenti i karakteristika njihovih međusobnih odnosa (klasično-moderno, nacionalno-građansko, slobodno-dogmatsko, amatersko-profesionalno, javno-privatno, gradsko-ruralno, elitno-masovno, reprezentativno-popularno).
- Rekonceptualizacija kulture – promjena koncepta kulture kao potrošnje u samoodrživu komponentu značajnu za društveni razvoj (razvoj Kantona i njegovih pojedinih dijelova) i investicijska ulaganja.
- Razvijanje kulturnih industrija i elemenata kulturnog turizma – dizajniranje kulturne politike koja inicira prihvatanje modernih trendova i podstiče kreativnost, te koja učestvuje u modeliranju kulturnih potreba i kulturnog tržišta.
- Modernizacija i unapređenje obrazovanja u oblasti kulture, koje podrazumijeva specifična znanja i vještine, kao i obučavanje za promociju kulturnih vrijednosti i njihovu zaštitu sukladno konvencijama UNESCO-a.

Prvi dio: Analiza stanja u sektoru culture na području Zeničko-dobojskog kantona

1. Model kulturne politike

1.1. Kultura u vrijeme pandemije

Vrlo brzo nakon što je Svjetska zdravstvena organizacija 11. 3. 2020. godine zvanično proglasila globalnu pandemiju nove zarazne bolesti Covid-19, u širem diskursu i društvenim analizama počelo se govoriti o tome kako svijet i život više neće biti onakvim kakvim smo ih do tada poznavali. Ipak, i nakon dužeg vremena života u okolnostima pandemije, brojnih restrikcija i različitih vladinih mjera, otkrića vakcine i niza društvenih kontroverzi i polarizacije do čega dovode okolnosti zdravstvene krize i restriktivne mjere, još uvijek nije sasvim jasno šta tačno takva predviđanja znače, odnosno u kojoj se mjeri i na koje načine posljedice pandemije dugoročno mogu reflektovati na budućnost i promjene društvenih odnosa.

Kao u većini zemalja, tako i u Bosni i Hercegovini, pandemija Covid-19, osobito u prvih nekoliko mjeseci od dana njenog zvaničnog proglašenja, uzrokovala je djelomično ili potpuno zatvaranje i obustavu rada brojnih institucija te značajno umanjenoje aktivnosti u svim segmentima društvenog i javnog života. Posebno se to reflektovalo u radu institucija kulture i umjetničkih organizacija, a izravno je utjecalo na prolongiranje ili potpuno otkazivanje najvećeg broja programa i događaja u kulturi. Ta pojava je bila najizraženija u programima koji se izravno oslanjaju na komunikaciju i neposredan rad sa posjetiteljima i korisnicima (scenske djelatnosti, muzejske postavke, izložbe, promocije, tribine, kulturni sajmovi...).

Vlade i tijela javne uprave na različitim razinama, od državnih, entitetskih do kantonalnih i lokalnih, na brojne promjene, iskušenja i udare uzrokovane pandemijom reagovala su različitom dinamikom i stepenom uspjeha. Administrativna složenost Bosne i Hercegovine, uz ekonomsku slabost zemlje i nestabilne političke prilike, učinile su da se BiH ubraja u zemlje koje su manje uspješno odreagovala na krizu. Osobito je to primjetno u tradicionalno krhkim sektorima kao što je kulturni, koji u najvećoj mjeri ovisi od potpore iz javnih proračuna.

U sektoru kulture Zeničko-dobojskog kantona, zbog navedenih okolnosti, došlo je do prestanka uobičajenog načina rada. Ipak, ono što će ući u historiju kulturne produkcije jeste masovno korištenje interneta i online resursa kao prelaznog formata kojima se održala i unaprijedila komunikacija sa publikom i širim javnostima. Ustanove kulture, umjetničke organizacije, grupe i pojedinci i u Zeničko-dobojskom kantonu svoje su aktivnosti u značajnoj mjeri prebacili na digitalnu scenu, koristeći *streaming* usluge i virtualna sredstva komunikacije i promocije, prenoseći događaje uživo ili omogućavajući pregled prethodno snimljenih inovativnih sadržaja. Uglavnom se radilo o video materijalima i multimedijalnim sadržajima posebno pripremljenim za te prilike, dok su rjeđe to bili arhivski snimci programa i događaja snimljenih u pretpandemijskom periodu. Takve novouspostavljene forme programske prezentacije odvijale su se putem već postojećih, ali i novonastalih programskih aplikacija osmišljenih u tu svrhu. Jasno, sa normalizacijom ukupnih prilika taj je trend vrlo brzo izgubio na svom prvobitnom intenzitetu, ali je svakako doprinio ubrzanju procesa prijeko potrebne digitalizacije koja je u određenom obliku nužno morala obuhvatiti i javne ustanove kulture. Nakon takvog iskustva postalo je jasno kako se u radu tih institucija, osobito u prezentacijskom i komunikacijskom segmentu poslovanja, nikako ne mogu ignorisati ili zanemarivati brojne mogućnosti koje nude novi mediji, naročito u komunikaciji sa mlađom populacijom.

Na temelju odgovora koji su na poseban upit pristigli u Ministarstvo za obrazovanja, znanosti, kulture i sporta Zeničko-dobojskog kantona, a koji se odnosio na rad institucija kulture u periodu pandemije, evidentno je kako se rad javnih ustanova kulture u Kantonu manje ili više svodio na iznalazak načina za prilagodbu rada u novonastalim okolnostima, uz obvezno poštivanje higijensko-epidemioloških mjera i suočavanje sa umanjnim dotacijama za programsku djelatnost.

Zdravstvena se kriza na drugačije načine reflektirala na različite forme ustanova kulture u javnom sektoru, u odnosu na prirodu njihovog rada, raspoložive resurse, obim programske produkcije i specifičnost njihove primarne djelatnosti. Sukladno tim, institucije su drugačije reagirale na nove okolnosti i represivne mjere koje su uvedene. Institucije su bile dužne poštovati mjere i sprovoditi odluke kriznih štabova na federalnoj i kantonalnoj razini, ali i na razini lokalnih zajednica koje su isključivi osnivači javnih institucija kulture na području Zeničko-dobojskog kantona.

Reakcije javnih ustanova kulture na području Kantona na okolnosti nastale pandemijom Covid-19 ukratko se mogu izložiti u nekoliko segmenata:

- poštivanje svih propisanih higijensko-epidemioloških mjera što je podrazumijevalo redovno čišćenje, provjetravanje i dezinfekciju radnih prostora, reduciran rad u zatvorenim prostorima, obaveznu upotrebu zaštitnih maski i rukavica, dezinficijensa i drugih neophodnih sredstava u cilju umanjenja mogućnosti prenosa infekcije;
- značajno umanjena financijska sredstva, kako subvencija iz javnih proračuna i fondova tako i smanjenja vlastitih prihoda;
- dodatni troškovi obvezne nabave i osiguranja opreme i sredstava neophodnih za provedbu propisanih higijensko-epidemioloških standarda;
- reorganiziranje sustava rada na način da se mogućnost interakcije među radnicima i radnicima svede na minimum, što je podrazumijevalo i njihov obavezan odlazak na godišnje odmire izvan uobičajenog perioda kolektivnog odmora u ljetnim mjesecima, te rad organiziran u grupama i smjenama;
- potpuna obustava direktne komunikacije ili reduciran i prilagođen rad sa korisnicima usluga, odnosno posjetiteljima, sa ograničenim kapacitetima sukladno važećim mjerama;
- umanjenje obima produkcije novih programskih sadržaja, usklađenih novim okolnostima i mjerama;
- realiziranje programskih aktivnosti prilagođenih formatu novih medija, promocija i komunikacija sa korisnicima putem društvenih mreža, web-stranica i drugih internetskih servisa i alata;
- neizvjestan proces povratka u uobičajeni način rada, uz još uvijek prisutan strah i povećani oprez u direktnoj komunikaciji sa krajnjim korisnicima, bez mogućnosti masovnijeg okupljanja.

Rezime

Globalna kriza uzrokovana pandemijom Covid-19 odrazila se na sve aspekte društvenog života i značajno je uticala na sektor kulture. Ustanove kulture i umjetničke organizacije u Zeničko-dobojskom kantonu suočavale su se sa istim ili vrlo sličnim problemima kao i brojne druge organizacije te vrste u cijelom svijetu. Poslovanje se usklađivalo sa novonastalim okolnostima, od prvobitne gotovo potpune obustave rada, do prilagođavanja i postepene normalizacije rada sukladno mjerama koje su bile na snazi u određenim periodima. Ograničena komunikacija sa korisnicima i publikom i nemogućnost masovnijih posjeta, osim socijalnih i kulturoloških posljedica, dovele su i do dodatnog slabljenja materijalnog statusa ustanova kulture koje su primorane samostalno nabavljati sredstva i opremu u cilju ispunjenja propisanih higijensko-epidemioloških uvjeta rada.

1.2. Karakteristike modela kulturne politike u Zeničko-dobojskom kantonu

Kultura i kulturna politika imaju poseban značaj s aspekta kreiranja i prepoznavanja određenog nacionalnog/državnog identiteta. Značaj je još i veći u uvjetima globalizacije i globalizacijskih procesa koji, uz brojne pozitivne efekte, donose i svojevrsnu opasnost za kulture manje razvijenih zemalja. Osim toga, savremeni kontekst, insistira i na jednoj novoj relaciji između kulture i održivog razvitka. Održivi razvitak u kulturnom smislu razumijemo kao razvitak ljudskih interesa i djelovanja koji sve manje opterećuju fond prirodnih rezervi zemlje i postojeće kapacitete infrastrukture i naseljenog prostora, a istodobno podstiču uživanje i u starim i u novostvorenim, te u materijalnim i nematerijalnim vrijednostima koje putem umjetnosti, kulture, znanosti i obrazovanja stimuliraju odnose između pojedinaca i društvenih zajednica.

Različiti autori definiraju i identificiraju različite modele kulturne politike. Evropski kulturni prostor prepoznaje nekoliko etapa kulturnih politika koje se mogu odrediti kao: prosvjetiteljsko-idealistička, profesionalna, tržišno-liberalna i multikulturalno-nacionalna.

U ovoj Strategiji koristili smo klasifikaciju kulturnih politika, koja propituje i identificira odnose između države i kulture, te koja podrazumijeva ove modele:

- država podržava i štiti umjetnike, kulturu i umjetnost kao vrijednost od javnog interesa,
- država podržava i štiti kvalitet kulturnih proizvoda a manje je angažirana na materijalnom zbrinjavanju umjetnika,
- država preferira određene kriterije za financiranje u oblasti kulture i prepušta odlučivanje neovisnim tijelima stručnjaka,
- država potencira politiku izdvajanja sredstava za kulturu putem poreznih olakšica i ne određuje javne kriterije za procjenu kvalitete kulturnih proizvoda.
- državopartijski aparat brine se o svemu i potpuno kontrolira kulturu, kulturnu politiku i način financiranja u oblasti kulture.

Pomenuti modeli kulturnih politika imaju različite varijacije, ali se, tokom proteklih decenija, njihova pažnja, uglavnom, usmjeravala prema ovim funkcijama:

- brendiranje i promocija nacija,
- zaštita kulturnog i povijesnog naslijeđa,
- oblikovanje kulturnog stvaralaštva, distribucije i potrošnje,
- regulacija i kontrola.

U Zeničko-dobojskom kantonu, kao što je to i u većini drugih kantona u Federaciji BiH, oblast kulture je u mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport. Kultura i umjetnost su, dakle, svrstane s drugim, također, veoma bitnim djelatnostima što može reducirati kvalitet kulturne politike i efikasnost rješavanja problema u oblasti kulture. Ovo je posebno bitno imajući u vidu kulturnu baštinu, broj nacionalnih spomenika kulture i potencijal za razvoj kulturnog turizma na području Zeničko-dobojskog kantona. Strateško osnaživanje sektora kulture podrazumijeva i angažman većeg broja stručnjaka iz oblasti kulture.

Model kulturne politike u Zeničko-dobojskom kantonu se ne može podvesti striktno pod jedan od gore navedenih modela. Taj model nastoji unaprijediti zaštitu kulturnog i povijesnog naslijeđa, te ostvariti regulativnu i kontrolnu funkciju. Njegovo djelovanje je, kao i u prethodnom periodu od 2014-2020. godine, prije svega usmjereno ka očuvanju postojećih ustanova kulture kao nositelja kulturne djelatnosti na području Kantona. Takvo opredjeljenje je bilo bitno u uvjetima kada

ne postoji državna kulturna politika niti formirano kulturno tržište, a njegovo postavljanje kao ključne odrednice kantonalne kulturne politike pokazalo se kao efikasno sredstvo za očuvanje i funkcioniranje temeljnih ustanova kulture na području Kantona.

Strateško opredjeljenje prema kojem je najvažniji zadatak kulturne politike održavanje ustanova kulture rezultiralo je preuzimanjem sufinanciranja ustanova kulture (iako su njihovi osnivači općine i gradovi - biblioteke, muzeji i Bosansko narodno kazalište) iz kantonalnog proračuna.

Međutim, model kulturne politike u Zeničko-dobojskom kantonu još nije razvijen niti je strateški osmišljen – to uvjetuje i njegovu neefikasnost kada je riječ o promociji različitosti kulturnih identiteta i kulturnih industrija, kao i kreiranja kulturnog kapitala u okviru kulturno održivog razvitka.

Rezime

Kulturna politika u Zeničko-dobojskom kantonu u prethodnom periodu bitno je određena pravno-političkim ustrojstvom Bosne i Hercegovine i Federacije BiH. Model kulturne politike u Kantonu je prevashodno umjeren ka očuvanju postojećih ustanova kulture i njihovom djelovanju. Sufinanciranje projekata u sektoru kulture je kontinuirno, međutim, ne postoje propisi i kriteriji koji precizno utvrđuju iznos sredstava iz Proračuna Kantona, gradova i općina. Potrebno je, u kadrovskom smislu, ojačati Sektor kulture u Ministarstvu, te pokrenuti aktivnosti koje će doprinijeti intenziviranju regionalne i međunarodne suradnje u oblasti kulture. Nužno je razmotriti i mogućnost formiranja samostalnog ministarstva za kulturu.

1.3. Legislativa i regulatorni okvir u sektoru kulture

Ustavno uređenje Bosne i Hercegovine podrazumijeva visok stupanj decentralizacije zemlje koja se sastoji od dva entiteta, a mjerodavnost nad provedbom većine javnih politika je podijeljena između nižih administrativnih razina javne uprave - entiteta i kantona. U tako kompleksnom sustavu Bosna i Hercegovina može imati po dvanaest različitih zakona kojima se regulira ista djelatnost kulture, što u praksi znači stotine različitih zakona o pojedinim djelatnostima kulture. Tako kompleksan sustav zakonodavstva u kulturi nesumnjivo predstavlja svojevrsni evropski kuriozitet, osobito kada se u obzir uzme veličina zemlje, njena ekonomska slika i stupanj razvijenosti kulturnog sektora.

Takozvani *prvi talas* zakona u oblasti kulture koji su usvajani u skupštinama na entitetskom (prvenstveno RS) i kantonalnim razinama desio se početkom 21. stoljeća, nakon što su se jasnije i čvršće uspostavile entitetske i kantonalne administracije kao novoformirane teritorijalne jedinice i po usvajanju niza zakona koji su omogućili reguliranje temeljnih društvenih i ekonomskih pitanja na tim prostorima. U okviru takve administrativno-političke strukture i složene unutarnje organizacije Bosne i Hercegovine, od 12 administrativno-političkih jedinica koje za to imaju predviđenu ustavnu mjerodavnost, njih tek pet uglavnom imaju usvojenu cjelokupnu zakonsku regulativu u oblasti različitih djelatnosti kulture (četiri kantona i RS). Centri tih administrativnih jedinica ujedno predstavljaju i pet najvećih kulturnih centara u zemlji (Sarajevo, Banja Luka, Mostar, Tuzla i Zenica) koji su tradicionalno, posljednjih više od sedamdeset godina, nositelji ukupnog kulturnog razvoja u zemlji i u kojima se zapravo i nalazi gotovo sve veće i značajnije ustanove kulture i umjetničke organizacije u BiH. Analizom propisa u kulturi u BiH, može se konstatirati da se radi o nekonzistentnom pravnom sustavu. Postojeći zakoni predviđaju različite principe upravljanja i nadzora, različito definiraju moguće organizacione forme, drugačije se reguliraju mjerodavnosti upravnih odbora i ravnatelja, te njihovi izbori i imenovanja. Doneseni propisi ne predstavljaju pravno usklađeni sustav, što se izražava u kontradiktornim pravnim rješenjima u pogledu mjerodavnosti, nedovoljno preciznim formulacijama pojmova, odnosno njihove pravne sadržine. Sve to u konačnici dovodi do toga da sustav kulture, pored toga što se suočava sa čitavim nizom problema koje može podijeliti sa bilo kojim drugim sustavom u posttranzicijskim društvima, ima i problem ograničavajućih i značajno neujednačenih normativnih okvira.

Zeničko-dobojski kanton, u odnosu na svoju ukupnu kulturnu infrastrukturu, ali i u kontekstu zaokruženog zakonodavnog okvira u kulturi, predstavlja jednu od administrativno-teritorijalnih jedinica u BiH sa dobro uređenim pitanjima u ovoj oblasti. Pored usvojenih šest zakona, mjerodavno Ministarstvo je izradilo i usvojilo i niz pripadajućih podzakonskih akata. Važno je naglasiti da je *Strategija kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona (2014-2020.)* i njen Akcioni plan, kao jedini strateški dokument te vrste u Federaciji BiH, predviđela izmjene i dopune određenih zakona u kulturi. Jedan dio tih promjena je implementiran, a od prethodno planiranih izmjena određenih zakona u međuvremenu se odustalo.

Zakonski akti o kulturi u Zeničko-dobojskom kantonu	
Zakon o javnom informiranju („Službene novine ZDK“, br. 13/98)	
Zakon o pozorišnoj djelatnosti („Službene novine ZDK“, br. 4/16)	
Zakon o samostalnim umjetnicima („Službene novine ZDK“, br. 2/05)	
Zakon o muzejskoj djelatnosti („Službene novine ZDK“, br. 15/03)	
Zakon o bibliotečkoj djelatnosti („Službene novine ZDK“, br. 8/99)	
Zakon o zaštiti kulturne baštine („Službene novine ZDK“, br. 2/00 i 9/15)	
Zakon o arhivskoj građi („Službene novine ZDK“, br. 4/06)	
Podzakonski akti	
Pravilnik o uvjetima i postupku priznavanja prava samostalnih umjetnika na uplatu doprinosa iz proračuna Kantona	
Pravilnik o uvjetima za osnivanje i rad kazališta	
Pravilnik o uvjetima za osnivanje i rad muzeja	
Pravilnik o uvjetima za osnivanje i rad muzejskih zbirki, muzejskih izložbi i galerija	
Pravilnik o kriterijima za priznavanje statusa samostalnih umjetnika	

Tabela 1. Zakonski i podzakonski akti za oblast kulture u ZDK

Dakle, dva posljednja izrađena i usvojena zakona u oblasti djelatnosti u kulturi nastali su kao rezultat prethodno utvrđenih prioriteta definiranih Strategijom kulturne politike iz 2014. godine. Prvi među njima je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturne baštine iz 2015. godine. Strategijom je planirano da se i Zakon o kazališnoj djelatnosti iz 2002. godine djelimično izmjeni i dopuni, ali stručno povjerenstvo u čijem su radu učestvovali i kazališni djelatnici odlučila je kako je bolje pristupiti izradi novog Zakona koji je po provedenoj proceduri usvojen i objavljen 2016. godine i koji predstavlja jedinstveno zakonsko rješenje u mnogim svojim segmentima. Strategijom su predviđene izmjene i dopune i za zakone o muzejskoj i bibliotečkoj djelatnosti, međutim zajedničkim i usaglašenim stavom muzejskih i bibliotečkih djelatnika odlučeno je kako te izmjene nisu potrebne i kako postojeći zakoni na dobar način reguliraju te djelatnosti kulture. Ipak, u upitnicima dostavljenim za potrebe izrade ove Strategije, očigledno je da je jedan dio tih ustanova danas stava kako je u narednom periodu ipak neophodno pristupiti djelimičnim izmjenama i dopunama zakona o bibliotečkoj i muzejskoj djelatnosti, kao i zakona o kulturnoj baštini. Među glavnim razlozima se navodi potreba da se zakoni koji su usvojeni krajem prošlog i početkom ovog stoljeća nužno moraju u nekim svojim segmentima osuvremeniti i modernizirati, odnosno prilagoditi potrebama vremena i novom općedruštvenom, pravnom i ekonomskom kontekstu.

Pored zakona o pojedinim djelatnostima u kulturi (*lex specialis*), tri su kantona u Federaciji usvojila tzv. opće zakone o kulturi (Bosansko-podrinjski, Unsko-sanski i Srednjobosanski kanton), koji, između ostalog, reguliraju i različite djelatnosti kulture kao dio ukupnog sustava sektora kulture. BiH je u svojoj pravnoj tradiciji oduvijek imala zakone *lex specialis* u kulturi, odnosno zakone koji specifično reguliraju oblasti djelatnosti kulture. No, takva pravna praksa nužno se ne bi morala slijediti, budući da neka postojeća rješenja iziskuju promjene. Praksa je potvrdila kako je u nekim oblastima kulture, osobito u nevladinom sektoru, radu centara za kulturu, kulturnim društvima, kinematografiji i kulturnim industrijama, evidentno da su nedovoljno ili nejasno uređene postojećim rješenjima, odnosno da njihova djelatnost nikako nije obuhvaćena postojećim zakonima. Zeničko-dobojski kanton nema zakon o kulturi, a svakako ostaje pitanje da li bi takav opći zakonski akt predstavljao dovoljno širok pravni okvir unutar kojeg bi bilo moguće efikasno urediti pojedine djelatnosti kulture.

Rezime

Sukladno složenim sustavom ustavnih mjerodavnosti u Bosni i Hercegovini, kantoni u Federaciji BiH direktno su mjerodavni za utvrđivanje i provođenje svojih kulturnih politika. Zeničko-dobojski kanton, uz Kanton Sarajevo, Tuzlanski i Hercegovačko-neretvanski kanton i Republiku Srpsku, predstavlja administrativnu jedinicu sa usvojenim zakonima u svim značajnijim djelatnostima kulture. Neki od tih akata predstavljaju jedinstvena i autentična zakonska rješenja u zemlji. Strategija kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona 2014-2020. i njen Akcioni plan, kao jedini strateški dokument te vrste u Federaciji BiH, predviđali su izmjene i dopune određenih zakona u kulturi. Jedan dio tih promjena je implementiran, dok se od promjene određenih zakona u međuvremenu odustalo, iako se potreba za njihovim dopunama i izmjenama ponovno aktuelizira. Zeničko-dobojski kanton nema opći zakon o kulturi, iako je evidentna potreba za njegovom izradom i donošenjem.

1.4. Financiranje organiziranje i projekata u kulturi

Financiranje oblasti kulture i umjetnosti u Zeničko-dobojskom kantonu uređeno je nizom propisa, zakonskih i podzakonskih akata. Federalni Zakon o pripadnosti javnih prihoda („Službene novine FBiH”, broj: 22/06) u članku 11. stavak 1., točka 4., utvrđuje da se oblast kulture finansira iz kantonalnog proračuna. Međutim, financijska sredstva za ovu oblast, izdvajaju se i iz gradskih/općinskih proračunskih sredstava. Takva praksa također proizilazi iz zakonskog okvira, prema kojem Zakon o principima lokalne samouprave u FBiH („Službene novine FBiH”, broj: 49/06) članak 8. točka 16 propisuje da je vlastita mjerodavnost jedinica lokalne samouprave „ocjenjivanje rada ustanova i kvaliteta usluga u djelatnosti zdravstva, socijalne zaštite, obrazovanja, kulture i sporta, te osiguranje financijskih sredstava za unapređenje njihovog rada i kvaliteta usluga sukladno potrebama stanovništva i mogućnostima jedinice lokalne samouprave“. Postojeći zakonski okvir, koji se bavi i financiranjem oblasti kulture, ne sadrži specifičan propis kojim se određuje način financiranja projekata i organiziranje u kulturi. Kada je riječ o kriterijima za sufinanciranje projekata oblasti kulture iz proračuna Kantona, oni obuhvataju sljedeće:

- kvaliteta i cilj projekta,
- očekivani rezultati realiziranja projekta,
- analitičnost proračuna projekta,
- ravnomjernost izabranih projekata po općinama Kantona,
- praćenje suvremenih tokova književnosti i kritičko-teorijskih trendova,
- afirmacija domaće književnosti,
- značaj za Zeničko-dobojski kanton,

- državni i međunarodni značaj,
- promoviranje tradicije i kulture naroda u Bosni i Hercegovini iz svih oblasti kulturnog i umjetničkog stvaralaštva i
- rješenja Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport o priznavanju prava samostalnih umjetnika na uplatu doprinosa za mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje i neuposlene iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona.

Procjenu navedenih kriterija za sufinanciranje projekata, sprovodi povjerenstvo, koja se formira u suradnji sa predstavnicima općinskih/gradskih službi za društvene djelatnosti kako bi se postigla transparentnost i spriječio sukob interesa. U Tabeli 2. je dat pregled proračuna općina i gradova na području Kantona za period 2017- 2021. godina.

Grad/Općina	2017	2018	2019	2020	2021	Prosjek za period (KM)
Breza	5.290.166,93	5.412.910,85	5.211.313,92	5.415.182,00	5.295.055,00	5.324.925,74
Doboj jug	2.245.787,00	2.102.664,60	3.994.759,00	2.625.373,94	3.357.084,00	2.865.133,71
Kakanj	22.920.699,57	26.818.233,68	26.799.847,19	29.227.775,11	27.147.502,73	26.582.811,66
Maglaj	7.797.532,84	7.911.755,83	8.901.908,75	8.389.167,00	7.855.634,00	8.171.199,68
Olovo	3.700.000,00	3.900.000,00	4.097.000,00	4.064.700,00	3.236.000,00	3.799.540,00
Tešanj	13.004.844,18	16.238.286,53	18.184.173,16	13.912.965,01	19.830.000,00	16.234.053,78
Usora	2.409.262,00	2.733.723,00	4.082.066,00	4.503.485,00	3.750.000,00	3.495.707,20
Vareš	4.070.408,00	4.780.837,00	4.185.282,00	3.500.113,00	-	4.134.160,00*
Visoko	13.453.344,51	14.487.972,79	16.186.552,70	20.975.500,00	19.885.000,00	16.997.674,00
Zavidovići	9.588.702,70	10.518.702,70	10.631.039,06	12.284.515,85	-	10.755.740,08*
Zenica	51.293.600,00	55.232.780,00	60.672.190,00	60.595.980,00	62.867.675,00	58.132.445,00
Žepče	7.190.000,00	8.330.000,00	8.070.000,00	9.340.000,00	8.800.000,00	8.346.000,00

Tabela 2. Pregled proračuna općina i gradova na području Kantona za period 2017- 2021.

Iz podataka navedenih u tabeli, vidljivo je da postoji znatna razlika u visini proračuna između pojedinih gradova i općina. Posmatrajući prosječnu vrijednost visine proračuna za navedeni period, vidljivo je da grad Zenica prednjači sa 58.132.445,00 KM. Općina Kakanj je druga po visini proračuna, sa prosjekom od 26.582.811,66 KM, dok su Grad Visoko i Općina Tešanj u pomenutom periodu raspolagali proračunima od 16.997.674,00 i 16.234.053,78 KM. Sa najmanjim proračunom, raspolagali su Općina Doboj Jug (2.865.133,71 KM), Općina Usora (3.495.707,20 KM), te Općina Olovo (3.799.540,00 KM). Konstantan rast visine proračuna za period 2017- 2021. zabilježen je u Općini Zavidovići. Općine Tešanj, Usora i Grad Visoko, također su bilježile rast proračuna u pomenutom periodu (sa izuzetkom 2021. godine). Grad Zenica također je bilježio sličan porast (sa izuzetkom 2020. godine). Općina Maglaj zabilježila je pad visine proračunskih sredstava u periodu 2019-2021., dok je Općina Vareš također imala konstantan pad u periodu 2018-2020.

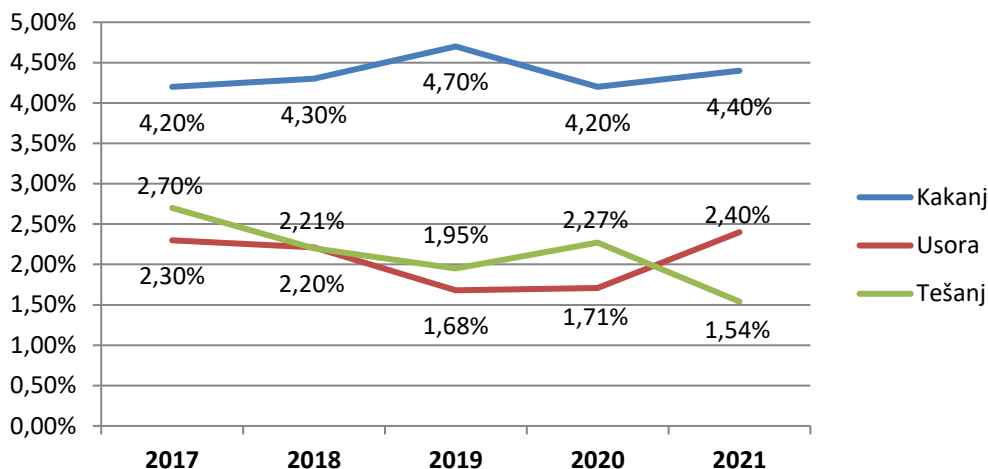
U Tabeli 3. prikazani su iznosi izdvajanja za kulturu po gradovima i općinama Zeničko-dobojski kanton, kao i procenat izdvajanja u odnosu na cjelokupni proračun.⁴

Grad/Općina	2017 / %	2018 / %	2019 / %	2020 / %	2021 / %	Ukupno za period (KM)
Breza	12.450,00 / 0,23%	20.500,00 / 0,37%	23.830,00 / 0,45%	2.210,00 / 0,04%	-	58.990,00*
Doboj jug	3.390,50 / 0,15%	8.140,00 / 0,39%	8.857,96 / 0,23%	2.640,00 / 0,10%	-	23.028,46*
Kakanj	978.625,00 / 4,2%	1.164.560,00 / 4,3%	1.264.762,50 / 4,7%	1.227.870,00 / 4,2%	1.215.130,00 / 4,4%	5.850.947,50
Maglaj	43.465,84 / 0,56%	69.799,86 / 0,88%	92.920,00 / 1,04%	20.000,00 / 0,24%	20.000,00 / 0,25%	246.185,70
Olovo	-	-	-	-	-	-
Tešanj	350.770,55 / 2,7%	359.131,91 / 2,2%	352.819,46 / 1,95%	316.016,16 / 2,27%	305.600,00 / 1,54%	1.684.338,08
Usora	55.300,00 / 2,30%	60.500,00 / 2,21%	68.500,00 / 1,68%	76.900,00 / 1,71%	90.000,00 / 2,40%	351.200,00
Vareš	43.547,00 / 1,07%	73.569,00 / 1,54%	75.341,00 / 1,80%	71.167,00 / 2,03%	-	263.624,00*
Visoko	121.898,70 / 0,90%	115.559,33 / 0,79%	133.229,39 / 0,82%	23.100,00 / 0,11%	-	393.787,42*
Zavidovići	143.837,22 / 1,5%	142.723,35 / 1,35%	165.000,00 / 1,55%	152.200,00 / 1,23%	-	603.760,57*
Zenica	383.000,00 / 0,74%	310.000,00 / 0,56%	596.000,00 / 0,98%	830.000,00 / 1,3%	500.000,00 / 0,8%	2.619.000,00
Žepče	50.300,00 / 0,69%	54.000,00 / 0,64%	52.200,00 / 0,64%	35.080,00 / 0,37%	-	191.580,00*

Tabela 3. Iznosi izdvajanja za kulturu po gradovima i općinama ZDK

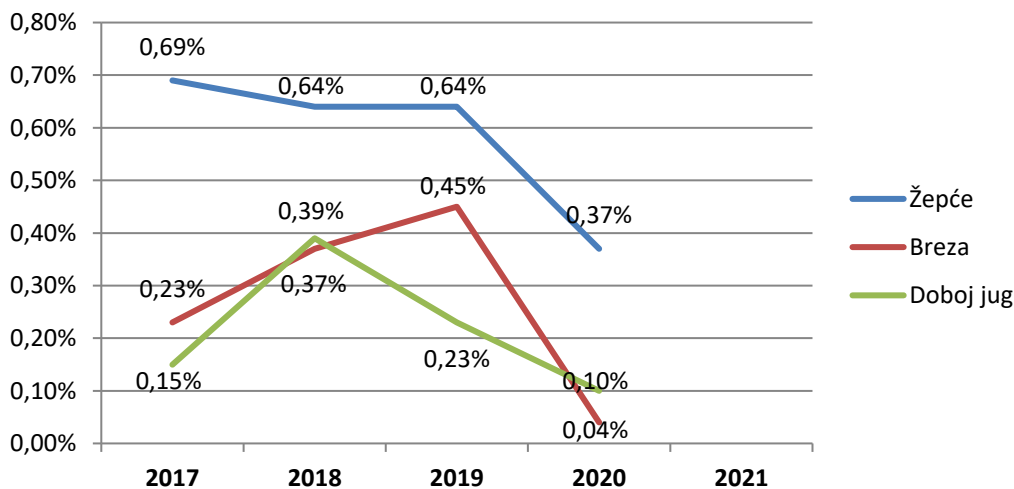
Podaci o visini izdvojenih sredstava za kulturu pokazuju da je u proteklom periodu općina Kakanj imala najviše sredstava izdvojenih za oblast kulture, 5.850.947,50 KM. Grad Zenica je drugi po visini izdvajanja sa 2.619.000,00 KM, dok je Općina Tešanj za pomenuti period izdvojila 1.684.338,08 KM. Najniža visina izdvojenih sredstava zabilježena je u općinama Breza i Doboj Jug (58.990,00 i 23.028,46 KM). S obzirom da je visina sredstava izdvojenih za bilo koji pojedinačni sektor određena, i ukupnim proračunom gradova i općina, procentualni podaci predstavljaju relevantniji pokazatelj, te prikazuju sljedeće stanje.

⁴ Općina Olovo dostavila je informaciju da se J.U. “Centar za kulturu, sport i informiranje” financira iz proračuna Općine Olovo, ali nije dostavila specifične podatke o izdvajanjima za kulturu iz proračuna za period 2017-2021.). Općine Breza, Doboj Jug, Vareš, Visoko, Zavidovići i Žepče, nisu dostavile podatke za 2021. godinu.

Grafikon 1. Općine i gradovi sa najvećim procentima izdvajanja za kulturu (2017-2021.)

Iz prikazanih podataka (Tabela 3.; Grafikon 1.), vidljivo je da je najveći procenat izdvajanja za kulturu u odnosu na cjelokupni proračun za period od 2017. do 2021. imala općina Kakanj (u rasponu od 4,2 do 4,4%). Općine Tešanj i Usora imale su manja procentualna izdvajanja. Tešanj (od 1,54 do 2,7%) te Općina Usora (od 1,68 do 2,40%). Najniža procentualna izdvajanja za pomenuti period zabilježena su u općinama Breza i Doboj Jug. (Breza od 0,04 do 0,45%; Doboj Jug od 0,1 do 0,39%). (Tabela 3.; Grafikon 2.)

Grafikon 2. Općine i gradovi sa najmanjim procentima izdvajanja za kulturu (2017-2021.)

U odnosu na podatke elaborirane u prethodnom strateškom dokumentu za period 2014-2020. najveći broj općina zabilježio je pad u procentu izdvajanja za oblast kulture (općine Tešanj, Žepče, Usora, Doboj Jug, Maglaj i Breza). Najveći procentualni porast u izdvajanjima za kulturu ostvarila je Općina Kakanj (2008-2013./1,34%; 2017-2021./4,36%), dok je Općina Vareš također imala veći procenat sredstava izdvojenih za oblast kulture u odnosu na period iz prethodnog strateškog dokumenta (2008-2013./0,29%; 2017-2020./1,61%). Slične procentualne vrijednosti u odnosu na period 2008-2013. zabilježene su u Gradu Zenica i Općini Zavidovići.

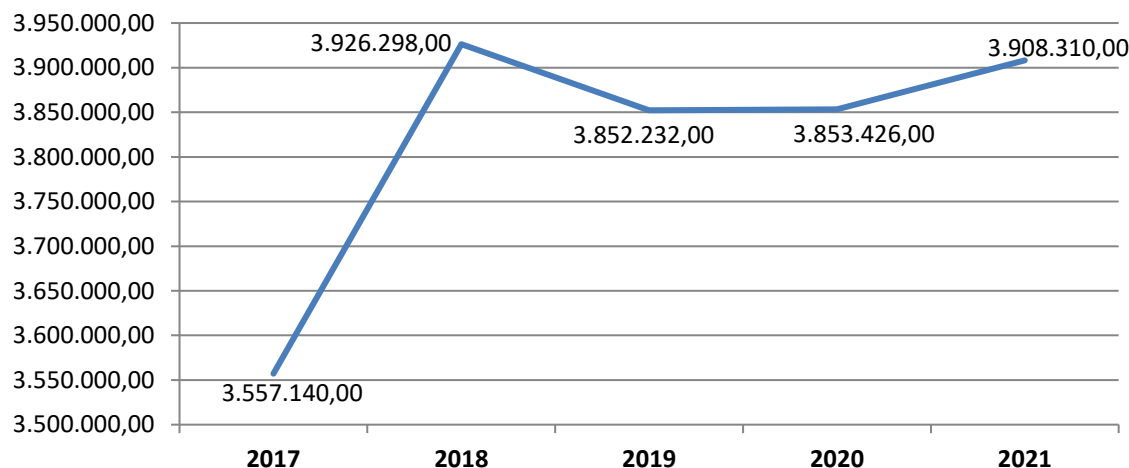
U Tabeli 4. prikazani su iznosi izdvajanja za kulturu iz proračuna Kantona, za period 2017.-2021. godine, kao i procenat izdvajanja za kulturu u odnosu na ukupni proračun Kantona.

Period	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Ukupan proračun Kantona	310.796.500,00	318.995.430,00	358.882.640,00	393.882.640,00	401.266.900,00
Izdvajanja za kulturu	3.557.140,00	3.926.298,00	3.852.232,00	3.853.426,00	3.908.310,00
Postotak izdvajanja	1,14%	1,23%	1,07%	0,97%	0,97%

Tabela 4. Iznosi izdvajanja za kulturu iz proračuna Kantona (2017-2021.)

Iz prikazanih podataka, vidljivo je da je procenat izdvojenih sredstava za oblast kulture u opadanju od 2018. godine, te da od 2020. do danas iznosi ispod 1% (0,97%). Procentualni pad izdvojenih sredstava za 2020. i 2021. godinu, djelimično je uzrokovan drugačijim raspolaganjem proračunskih sredstava, kao jedne od posljedica pandemije COVID-a 19, dok podaci za raniji period 2017-2019. pokazuju neznatne oscilacije u visini izdvojenih sredstava.

U odnosu na izdvajanja iz proračuna Kantona za period 2008-2013, koji je obrađen u prethodnom strateškom dokumentu, primjetan je značajniji procentualni pad izdvajanja u odnosu na ukupan proračun. U periodu 2008-2013. procenat izdvojenih proračunskih sredstava kretao se u rasponu od 1,27% do 1,38%. Iako postoji pad u procentu izdvojenih sredstava za oblast kulture iz proračuna Kantona, Grafikon 3., kao i iznosi navedeni u Tabeli 4. ukazuju na to da su ukupna izdvojena sredstva na razini pretpandemijskog perioda (2018-2019.).

Grafikon

3. Izdvajanja za kulturu - Proračun ZDK

Trenutno, u zakonskom okviru ne postoje propisi niti kriteriji kojim bi se utvrdila minimalna razina izdvajanja za kulturu iz proračuna Kantona, čime bi se eventualno spriječio procentualni pad iznosa izdvajanja. Razina izdvajanja za kulturu iz gradskih i općinskih proračuna, također, u većini slučajeva, nije definirana specifičnim propisima i kriterijima te se sredstva izdvajaju na bazi procjene ili zahtjeva za dodjelu sredstava iz prethodnog perioda. Jedinstven slučaj postoji

u Općini Breza, gdje je „Općinsko vijeće u 2018. godini donijelo Odluku o kriterijima, načinu i postupku raspodjele proračunskih sredstava Općine Breza iz grantova za sufinanciranje projekata udruga u oblasti sporta, kulture, obrazovanja i drugih oblasti („Službeni glasnik Općine Breza“, 4/18), na temelju kojeg se za 2019. i 2020. godinu vršila dodjela i raspored sredstava“ (doslovno prenesen odgovor općinske službe).

Kada je u pitanju vrednovanje i bodovanje prijavljenih projekata iz oblasti kulture, praksa u većini općina i gradova Zeničko-Dobojskog kantona je formiranje povjerenstvo koje sprovode pomenutu aktivnost. Međutim, od 12 općina i gradova Zeničko-Dobojskog kantona, četiri općine (33,33%) odstupaju od takve prakse, usljed nepostojanja javnih poziva za projekte iz oblasti kulture ili poziva za projekte općenito. U formiranju povjerenstvo za vrednovanje projektnih aplikacija iz oblasti kulture, učestvuju načelnici, gradonačelnici i predstavnici mjerodavnih općinskih i gradskih službi.

Povjerenstva se u najvećem broju slučajeva sastoje od predstavnika općinskih i gradskih službi, te u pojedinim slučajevima od predstavnika:

- općinskih i gradskih vijeća,
- ustanova kulture,
- nevladinog sektora,
- udruga koje se bave kulturnim djelatnostima i
- lokalne zajednice iz oblasti kulture.

Trebalo bi da bude obvezno raspisivati javne pozive, za dodjelu sredstava za kulturu, iz kantonalnog, općinskih i gradskih proračuna, te formiranje stručnih povjerenstva putem javnog natječaja, koja bi imala zadatak da odabere projekte i visinu sufinanciranih sredstava. Kriteriji na temelju kojih se projekti iz oblasti kulture sufinanciraju, postoje u većini općina i gradova Zeničko-dobojskog kantona, te obuhvataju sljedeće:

- važnost projekta za lokalnu zajednicu,
- izvješće o aktivnostima udruga koje je apliciralo sa projektom te opravdanost sredstava koja su dodijeljena u prethodnom periodu,
- kvaliteta napisanog projekta i predloženih dokaza o mogućnosti provedbe.

Ukoliko se radi o projektima kulturnih manifestacija, pojedine općine postavljaju sljedeće kriterije:

- broj posjetilaca manifestacije,
- broj angažovanih volontera i mladih,
- broj direktnih učesnika,
- broju organizovanih manifestacija u toku prethodne godine,
- historijat udruga koje sprovodi manifestacije kulture,
- način financiranja.

Financiranje projekata mladih i osoba sa invaliditetom, u većini gradova/općina Zeničko-Dobojskog kantona, nije podržano postojanjem specifičnih javnih poziva ili predviđenim proračunskim sredstvima za projektne aplikacije pomenutih grupa. Kriteriji za vrednovanje projekata koji bi dali eventualnu prednost ovim grupama također nisu prisutni u većini slučajeva.

Od 12 općina i gradova Zeničko-dobojskog kantona, samo u četiri općine je zabilježena praksa koja na određeni način daje prednost projektnim aplikacijama pomenutih grupa (načelno ili jasno uspostavljenom procedurom):

Općina Tešanj: *Podržavaju se projekti mladih i osoba sa invaliditetom te se istim daje i prednost prilikom poziva za apliciranje. S tim u vezi potpisana je i Lokalna dijaloška platforma (Projekat dijalog za budućnost) te Memorandum sa Udrugama koja u projektima daju prednost osobama sa invaliditetom (ReLoaD).*

Općina Kakanj: *Projekte udruga osoba sa invaliditetom podržavamo putem apliciranja na Javni poziv za UG i NVO gdje je jedna od prioritetnih oblasti za Općinu Kakanj i poboljšanje položaja osobama sa invaliditetom.*

Općina Žepče: *Projekti osoba sa invaliditetom se osobito podržavaju, kao i projekti mladih. Općina Žepče surađuje sa Fondacijom Mozaik, gdje je 4. puta za redom potpisala Ugovor o četverogodišnjoj suradnji, gdje se sredstva dodjeljuje isključivo mladim osobama za njihove projekte, a najveći dio obuhvaćaju upravo projekti iz kulture.*

Grad Zenica: *U okviru Javnog poziva za NVO/CDO predviđena je i stavka za podršku projektima fokusiranim na djecu i omladinu, kao i na pomoć udrugama osoba s invaliditetom.*

Rezime

Na temelju analize postojećih propisa koji utvrđuju mjerodavnosti financiranja u oblasti kulture na području Zeničko-dobojskog kantona može se zaključiti da u općinama i gradovima Kantona ne postoji jedinstven kriteriji po kome bi se precizno utvrdila visina izdvajanja za oblast kulture. Financiranje sektora kulture trenutno ovisi o pojedinačnim praksama i načelnoj obvezi Kantona i lokalnih zajednica. Financiranje projektnih aktivnosti specifičnih socijalnih skupina kao što su mladi i osobe sa invaliditetom se ne realizira putem ciljanih javnih poziva niti kroz planirana proračunska sredstva. Također, u većini gradova i općina Zeničko-dobojskog kantona ne postoje kriteriji kojima bi se projekti ovih skupina dodatno bodovali. Iz navedenog se može zaključiti da je potrebno raspisivati ciljane javne pozive za dodjelu sredstava za kulturu, posebno u općinama i gradovima Kantona. U narednom periodu nužno je formiranje neovisnih stručnih povjerenstva putem javnog natječaja koje bi imale zadatak da odaberu projekte i utvrde visinu dodijeljenih sredstava.

1.5. Karakteristike lokalnih kulturnih politika u gradovima i općinama Zeničko-dobojskog kantona

Ustaljena praksa u Federaciji BiH je da kantoni nemaju posebno formirana ministarstva mjerodavna za oblast kulture, izuzev u slučaju Kantona Sarajevo i Tuzlanskog kantona gdje su sektori kulture odvojeni od sektora obrazovanja. U Zeničko-dobojskom kantonu oblast kulture nalazi se u mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, dok se u gradovima i općinama na području Kantona oblast kulture nalazi u mjerodavnosti različitih službi, a najčešće u sastavu službi za društvene djelatnosti. U Tabeli 5. (kolona 2.) prikazan je popis naziva gradskih i općinskih službi u čijoj mjerodavnosti se nalazi oblast kulture, a iz kojeg se može jasno uočiti da ne postoji jedinstven stav ili princip po kojem se naziva služba u čijem okviru se tretira i oblast kulture.

U koloni 3. naveden je broj službenika u čiji opseg radnih obveza spadaju poslovi iz oblasti kulture. Ipak, važno je napomenuti da iz dostavljenih podataka nije bilo moguće utvrditi da li pomenuti službenici pored poslova iz oblasti kulture obavljaju zadatke i iz drugih oblasti za koje su mjerodavne službe u kojima su uposleni. U većini gradova i općina za oblast kulture su predviđeni jedan ili dva službenika, a izuzetak predstavljaju općine Tešanj i Zavidovići u kojima se kulturom bave čak tri službenika, te općina Olovo u kojoj uopće nema službenika raspoređenog za oblast kulture. U kolonama 4. i 5. prezentovani su prikupljeni podaci o zastupljenosti kulture u strateškim dokumentima gradova i općina iz kojih je vidljivo da dvije općine (Vareš i Zavidovići) imaju zasebne strategije kulturne politike, šest gradova i općina tretiraju oblast kulture u okviru općih strateških dokumenata (Zenica, Visoko, Breza, Maglaj, Tešanj i Žepče), a da četiri općine (Doboj – Jug, Kakanj, Olovo i Usora) uopće ne tretiraju kulturu u bilo kojoj strategiji razvoja. U odnosu na situaciju zabilježenu prilikom izrade *Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2014-2020. godina* u kojoj

nije utvrđeno postojanje posebnih strategija kulturne politike na lokalnoj razini, podaci iz materijala za izradu nove kantonalne strategije ukazuju na određen pozitivan iskorak u pravcu kvalitetnijeg definiranja lokalnih kulturnih politika uzimajući u obzir činjenicu da su dvije općine izradile i usvojile zasebne strategije razvoja kulture. U koloni 6. navedeni su podaci o postojanju utvrđenih kriterija po kojima se dodjeljuju novčana sredstva za oblast kulture. Analizom je utvrđeno da u devet gradova i općina postoje određeni kriteriji, dok u tri općine ti kriteriji nisu definirani. Međutim, primjetno je da postoje različiti pristupi u definiranju kriterijuma odnosno da ne postoji jedinstven model po kojem se sredstva za kulturu dodjeljuju u lokalnim zajednicama Kantona. Gradovi Zenica i Visoko su napravili najveći iskorak u utvrđivanju kriterija raspodjele sredstava s obzirom da primjenjuju LOD metodologiju koju u BiH implementira UNDP, a koja je bazirana na iskustvima i preporukama Evropske unije. Ostalih sedam općina sa utvrđenim kriterijima su ovu oblast uredile donošenjem posebnih odluka o raspodjeli ili su uvjete definirale prilikom raspisivanja poziva za dodjelu sredstava za oblast kulture.

Grad/Općina	Naziv gradske/općinske službe za kulturu	Broj službenika mjerodavnih za oblast kulture	Lokalni akti u kojima su (uz druge oblasti) utvrđene smjernice i strateški pravci i za oblast kulture	Postoji li poseban akt kojim je utvrđena kulturna politika grada/općine?	Postoje li utvrđeni kriteriji dodjele sredstava za kulturu?
Breza	Služba za financije, inspekcijske poslove i opću upravu	1	Strategija integriranog razvoja Općine Breza 2019-2027.	Ne	Da
Doboj – Jug	Stručna služba za poslove Općinskog vijeća i Općinskog načelnika	1	Ne	Ne	Da
Kakanj	Služba za društvene djelatnosti, braniteljska pitanja, raseljene osobe i izbjeglice i povratnike	2	Ne	Ne	Ne
Maglaj	Služba za braniteljsko – invalidsku i socijalnu zaštitu, opću upravu i društvene djelatnosti	1	Strategija razvoja općine Maglaj	Ne	Da
Olovo	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	0	Ne	Ne	Ne
Tešanj	Služba za društvene djelatnosti i investicije	4	Strategija razvoja Općine Tešanj	Ne	Da
Usora	Služba stručnih, općih poslova i društvenih djelatnosti – Referat za obrazovanje, kulturu, sport, udruge građana, mjesne zajednice, izbjegle i raseljene osobe.	1	Ne	Ne	Da

Vareš	Služba za opću upravu, društvene djelatnosti i braniteljsko - invalidsku zaštitu	1	-	Da	Ne
Visoko	Služba za financije, gospodarstvo i društvene djelatnosti – Odsjek za društvene djelatnosti	1	Strategija razvoja Općine Visoko 2015-2021. godina	Ne	Da
Zavidovići	Služba za upravu društvenih djelatnosti i opću upravu	3	-	Da	Da
Zenica	Služba za braniteljsko – invalidsku i socijalnu zaštitu, stambene poslove i društvene djelatnosti	1	Strategija razvoja Grada Zenice	Ne	Da
Žepče	Služba za opću upravu i društvene djelatnosti	2	Da ali nisu navedeni	Ne	Da

Tabela 5. Karakteristike lokalnih kulturnih politika u gradovima i općinama ZDK

Analizom dostavljenih materijala utvrđene su i određeni problemi i poteškoće u djelatnosti gradskih i općinskih službi mjerodavnih za oblast kulture:

- nepovoljan položaj oblasti kulture u društvu;
- nedostatak financijskih sredstava namijenjenih za oblast kulture na gradskoj i općinskoj, ali i kantonalnoj razini kao i nepostojanje namjenske proračunske stavke za kulturu,
- nepostojanje odgovarajućih ustanova i institucija kulture,
- nedovoljni ili neuvjetni prostori za rad i nedostatak temeljnih materijalnih sredstava potrebnih za normalno odvijanje svakodnevnih aktivnosti,
- manjak uposlenika i nedostatak stručnih kadrova za rad u oblasti kulture i nedovoljna ulaganja u stručno osposobljavanje i usavršavanje uposlenih u oblasti kulture,
- nepostojanje odgovarajućih strateških i planskih dokumenata koji bi utvrdili pravac razvoja i djelovanja u ovoj oblasti,
- nedovoljan broj konzumenata kulturnih manifestacija i programa.

Rezime

U lokalnim zajednicama na području Zeničko-dobojskog kantona oblast kulture tretirana je na različite načine, što se može vidjeti po različitim nazivima službi mjerodavnih za kulturu ali i po položaju ove oblasti u strateškim dokumentima gradova i općina Kantona. Primjetan je nedostatak odgovarajućeg broja službenika uposlenih na poslovima iz oblasti kulture kao i njihova nedovoljna stručna osposobljenost. U općinskim i gradskim dokumentima kultura se dominantno tretira u sklopu općih strategija razvoja, međutim, i dalje postoje lokalne zajednice bez izrađenih strateških dokumenata. Ipak u odnosu na prethodnu Strategiju ostvaren je određen pozitivan pomak s obzirom da su dvije lokalne zajednice izradile zasebne strategije kulturne politike.

1.6. Tranzicija u kulturi

Za društva koja su izvršila ili su još uvijek u procesu transformacije iz preddemokratskog u demokratski politički sustav, odnosno iz jednopartijskog u višepartijski sustav, iz planske centralizirane u tržišnu ekonomiju, iz društvenog u privatno/pluralno vlasništvo, ustalio se naziv *tranzicijsko društvo*. Bosna i Hercegovina i Zeničko-dobojski kanton, također su bili zahvaćeni tranzicijskim procesima u svim društvenim oblastima, međutim, ti procesi u nekim segmentima društvenog života još uvijek nisu okončani. Vjerovalo se da će tranzicija sustava kulture omogućiti da kulturni sektor u Bosni i Hercegovini ponudi nove modele kulturne politike, organizacijske oblike, tipove financiranja i obrasce upravljanja. Može se konstatovati da uprkos značajnim promjenama bosanskohercegovačkog društva u privrednoj, ekonomskoj i političkoj sferi, kulturni sustav nije ostvario značajniju pozitivnu transformaciju. Istraživanja i analize pokazali su da su pojedine organizacije i ustanove kulture napravile iskorak u odnosu na prethodni period, ali je, ipak, većina organiziranje zadržala konzervativan karakteru svom radu i poslovanju. Mnogim od ovih institucija i organiziranje kulture danas nedostaju stručne kompetencije i vještine iz oblasti odnosa s javnošću, mogućnost artikuliranja javnih politika kulture i pluralnog načina financiranja, znanja iz savremenog marketinga i menadžmenta, proračunskog i strateškog planiranja te znanja o raznovrsnim modelima prikupljanja financijskih sredstava i upravljanja ljudskim resursima.

Okončanje tranzicije u sektoru kulture u Bosni i Hercegovini, između ostalog, pretpostavlja prevazilaženje trenutno dominantnog poimanja kulture kao dijela javne potrošnje. Aktuelni modeli kulturne politike teško se oslobađaju naslijeđenog modela financiranja koji se izražava u stavu da se financiranje kulture mora isključivo osloniti na državne proračune. Modeli osiguranja sredstava iz izvora koji nisu proračunski i koji obuhvataju sponzorstva, pokroviteljstva, donacije, uključujući i raznovrsnije oblike vlastitog financiranja, još uvijek nisu dovoljno razvijeni i predstavljaju tek manji segment organizacijskih proračuna. Slična situacija je i u Zeničko-dobojskom kantonu. Iako su ustanovama i organizacijama kulture glavni izvori financiranja općinski, gradski proračuni te proračun Kantona, neke od njih počele su koristiti i druge izvore financiranja. Različitim projektima, od međunarodnih ili drugih donatora ili viših razina vlasti, osigurale su važan dio opreme i realizovale značajne programske i kulturne sadržaje.

Imajući u vidu postojeću situaciju neizgrađenosti kulturnog tržišta u Bosni i Hercegovini, može se konstatovati da nije realno u ovom trenutku zagovarati model apsolutne dominacije tržišnog sustava vrijednosti koji zanemaruje bilo kakvu intervenciju države u sferu kulture. Naime, tranzicijski procesi doveli su i do negativnih posljedica kao što su komercijalizacija i festivalizacija sektora umjetnosti i kulture. U pojedinim sredinama počinje dominirati neoliberalna kulturna politika u kojoj se umjetnost i kultura svode isključivo na robu, odnosno u kojoj dominira ekonomistički pristup. S obzirom na trenutnu društveno-političku strukturu i društveni kontekst u Bosni i Hercegovini i Zeničko-dobojskom kantonu, najrealniji je model kulturne politike kojim se nastoji iz javnih proračuna finansirati temeljne ustanove kulture, te financirati i sufinancirati projektne djelatnosti nevladinih organiziranje i ustanova kulture, uz istovremeno uvođenje tržišnih elemenata u poslovanje ustanova i organiziranje kulture u mjeri u kojoj je to moguće i realno. Već jednostavnom analizom prilika na kulturnoj sceni u BiH, osobito u kulturno manje ili srednje razvijenim područjima kakva je scena kulture u Zeničko-dobojskom kantonu, sasvim je jasno da nisu prihvatljive ideje o potpunom prepuštanju djelatnosti kulture i umjetnosti tržištu.

Potrebno je izvršiti prijelaz od poimanja kulture kao dijela javne potrošnje do njezinog razumijevanja kao jednog od ključnih faktora socijalnog i ekonomskog razvoja Bosne i Hercegovine. Da bi se to postiglo potrebno je reafirmirati kulturu kao *javno dobro*. Kultura shvaćena kao javno dobro podrazumijeva da su dobra kulture dostupna svim građanima neovisno o njihovom imovinskom statusu, starosnoj dobi, spolu, obrazovanju, odnosno nacionalnoj, vjerskoj, klasnoj i rasnoj pripadnosti.

Okončanju tranzicije u sektoru kulture bi doprinijele i sljedeće mjere i aktivnosti:

- uključivanje umjetnika, kulturnih radnika i eksperata u donošenje ključnih odluka u sektoru kulture,
- afirmisanje javne funkcije kulturne i umjetničke djelatnosti,
- profesionalizacija kulturne administracije što znači da državni službenici mjerodavni za kulturu trebaju posjedovati vještine i kompetencije na temelju kojih će uspješno upravljati sektorom,
- stručno usavršavanje upravljačkih i rukovodnih struktura u ustanovama i organizacijama kulture,
- javni natječaji za najvažnije pozicije u nadležnim državnim tijelima za kulturu i ustanovama kulture trebaju biti transparentni, sa jasno utvrđenim kriterijima izbora i kontrolnim mehanizmima,
- članovi povjerenstva za izbor financiranih i sufinanciranih projekata iz javnih proračuna trebaju se birati isključivo putem javnog natječaja,
- organizacijski modeli ustanova kulture i njihov pravni oblik trebaju biti fleksibilni, odnosno uvjetovani prirodom kulturnih aktivnosti,
- usvojenu pravnu regulativu u sektoru kulture moraju podržavati formirane organizacijske strukture koje će provoditi usvojena rješenja,
- nevladin sektor treba značajnije biti uključen u kulturni sustav.

Rezime

Vjerovalo se da će tranzicija sustava kulture omogućiti da kulturni sektor u Bosni i Hercegovini kreira nove organizacijske oblike, modele financiranja i obrasce upravljanja. Uprkos značajnim promjenama u drugim segmentima društvenog života kulturni sustav nije ostvario značajniju pozitivnu transformaciju. Okončanje tranzicije sektora kulture u Bosni i Hercegovini pretpostavlja promjenu poimanja kulture kao dijela javne potrošnje i njezinog konstituiranja kao jednog od ključnih faktora socijalnog i ekonomskog razvoja. Realizacija tog cilja podrazumijeva reafirmaciju javne funkcije kulture.

1.7. Kultura specifičnih socijalnih skupina

1.7.1. Kultura mladih

Kultura mladih jedan je od temeljnih elemenata identiteta mladih i iznimno važno područje njihove afirmacije, komunikacije i stila života. To je područje kroz koje mladi kritički preispituju tradicionalne kulturne obrasce i naslijeđe kao dio svoga identiteta i, stvarajući nove obrasce i estetiku, kreiraju prostor za vlastito prepoznavanje i djelovanje. Uključivanjem kulture mladih kao zasebnog dijela *Strategije* doprinijet će se jačanju svijesti javnosti o značaju i potrebama omladinske kulture. Odnos prema kulturi i estetici je stvar učenja i odgoja. Zbog toga je od velike važnosti početi s njegovanjem kulturnih navika što ranije, u obitelji, vrtiću i školi. Nerijetko se pod pojmom kulture mladih podrazumijeva alternativno i vaninstitucionalno supkulturno stvaralaštvo mladih, iako su ti segmenti tek dio kulture mladih. Kulturu mladih, kao njen važan dio, čine i mnogi oblici institucionalnog kulturnog i umjetničkog stvaralaštva.

Mladi ljudi kroz inicijative, istraživanja i inovativne pristupe bitno doprinose kulturnom, a time i ukupnom razvoju. Međutim, participacija mladih u sustavu odlučivanja i kreiranja slobodnih aktivnosti je zanemariva. Mnogi pokušaji samoorganiziranja mladih i realiziranja zamisli, nakon početnog razdoblja entuzijazma, propadaju jer nedostaje povjerenje, materijalna podrška i prostor za okupljanje. To je posebno izraženo u ruralnim i manjim sredinama. Sve to negativno utiče na ionako izraženu pasivnost, isključenost, nezainteresovanost i zatvorenost mladih ljudi. Mladima treba obezbijediti javni i medijski prostor za kulturne programe koje sami kreiraju u javnim ustanovama - školski prostori, kazalište, biblioteke, muzeji, radio i TV postaje.

U *Strategiji omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona za period 2018-2022. godina* kultura mladih čini bitan segment ukupne omladinske politike. U oblasti kulturne djelatnosti mladih na području Zeničko-dobojskog kantona podržavane su manifestacije koje okupljaju glazbene stvaraoce, plesače, glumce, kulturno-umjetničke amatere, filmske, video i multimedijalne kreativce. Takmičenja i susreti mladih u oblasti kulturnog i umjetničkog stvaralaštva: književnosti, likovne umjetnosti, glume, plesa, performansa, sve vrste glazbe, filma, fotografije i dr. u Kantonu, Bosni i Hercegovini i inostranstvu važan su način interkulturalne i međukulturalne razmjene. Mobilnost mladih doprinosi sticanju međunarodnog iskustva, potvrđivanju, razvoju, jačanju samopouzdanja mladih i stvaranju prilika za otkrivanje talenata.

Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, općine i gradovi na području Kantona financiraju i sufinanciraju projekte iz oblasti omladinske kulture. Na postavljeno pitanje: *Da li su stvoreni materijalni i kadrovski uvjeti za razvoj kulture mladih u gradskim, prigradskim i seoskim sredinama?*, mjerodavne općinske i gradske službe su odgovorile na sljedeći način (odgovori su doslovno preneseni):

- Breza: *Konstatno se radi na stvaranju uslova za kulturu mladih. Primjer je iznos planiran u Proračunu za 2021. godinu, osnivaju se dva nova udruženja mladih, u završnoj su fazi radovi na renoviranju Doma kulture u Brezi.*
- Doboј Jug: *Nisu stvoreni.*
- Kakanj: *Da u gradskom području, u prigradskim i seoskim djelimično.*
- Maglaj: *Da. Općina Maglaj nudi mogućnost apliciranja za oblast kulture kroz svoje Javne pozive, te shodno tome možemo reći da je za apliciranje potrebno ispunjavati Kriterije propisane Javnim pozivom čime su stvoreni uvjeti za kulturu mladih i iz gradskih, prigradskih i seoskih naselja.*
- Olovo: *Nisu stvoreni.*
- Tešanj: *Djelomično su stvoreni materijalni i kadrovski uvjeti za kulturu mladih i gradskim i prigradskim naseljima. Izvan gradskog užeg područja djeluju 3 kulturno umjetnička društva, a postoje i udruge koje se bave oblašću kulture a izvan su grada. Tako je u prethodnom periodu došlo do dislociranja događaja iz oblasti kulture, te smo imali promocije knjiga, izložbe, predstave u ruralnim sredinama. Interesantno je da često ovakvi događaji budu bolje posjećeni u ruralnoj sredini nego u samom gradu.*
- Usora: *Stvoreni su materijalni i kadrovski uvjeti za kulturu mladih.*
- Vareš: *U gradskim i prigradskim sredinama su djelimično stvoreni uvjeti za kulturu mladih, a u seoskim sredinama u veoma maloj mjeri.*
- Visoko: *Postoje uvjeti za kulturu mladih u gradskim i prigradskim sredinama.*
- Zavidovići: *Stvoreni su u značajnoj mjeri uvjeti za kulturu mladih.*
- Zenica: *Mladi imaju mogućnost da se aktivno bave kulturnim djelatnostima u okviru Centra za mlade koji je u potpunosti renoviran, a u mjesnim zajednicama kulturna djelatnost se uglavnom odvija kroz rad nekoliko KUD-ova.*
- Žepče: *Materijalni i kadrovski uvjeti za kulturu u gradskim, prigradskim i seoskim sredinama postoje.*

Na temelju dostavljenih odgovora može se zaključiti da načelno sve lokalne zajednice rade na stvaranju uvjeta za razvoj kulture mladih. Iz dostavljenih podataka je, također, vidljivo da su pojedine općine i gradovi napravile značajne pomake, međutim, pojedine mjerodavne službe su bez ikakvog dodatnog obrazloženja navele da nisu stvoreni nikakvi uvjeti za razvoj kulture mladih u njihovim sredinama.

Organizirano korištenje slobodnog vremena jedan je od temeljnih faktora u razvoju mlade osobnosti i prevenciji negativnog ponašanja. Ispitivanja su pokazala da su mladi najčešće provode vrijeme gledajući TV, radeći na računaru i boraveći u kafićima. Stvaranjem uvjeta za svestrani kulturni razvoj i ispoljavanje sposobnosti i talenata bitno se utiče na

socijalizaciju i vaspitanje. Posebnu ulogu u edukaciji organizovanog korištenja slobodnog vremena mladih u sferi kulture imaju osnovne i srednje škole čiji je temelj djelovanja umjetnost i umjetničko izražavanje (osnovne i srednje muzičke/glazbene škole, baletske škole) i Univerzitet u Zenici u okviru društveno-humanističkih odsjeka na Filozofskom fakultetu.

Rezime

Kultura mladih jedan je od temeljnih elemenata identiteta mladih i važno područje njihove afirmacije. U oblasti kulturne djelatnosti mladih na području Zeničko-dobojskog kantona podržavane su manifestacije koje okupljaju glazbene stvaraoce, plesače, glumce, kulturno-umjetničke amatere, filmske, video i multimedijalne kreativce. Participacija mladih u sustavu odlučivanja i kreiranja slobodnih aktivnosti je zanemariva. Mnogi pokušaji samoorganiziranja mladih nakon početnog razdoblja entuzijazma propadaju jer nedostaje podrška mjerodavnih institucija. Mladima treba obezbijediti javni i medijski prostor za kulturne programe koje kreiraju u javnim ustanovama - školski prostori, kazalište, biblioteke, muzeji, radio i TV stanice.

1.7.2. Kultura i osobe sa invaliditetom

Osobe sa invaliditetom bi trebale da imaju jednake mogućnosti sudjelovanja u kulturnom životu. Međutim, kao i slučaj u većine ostalih prava osoba sa invaliditetom, ni ovdje te mogućnosti nisu ostvarene. Kulturne manifestacije su uglavnom nedostupne osobama sa invaliditetom i to ne samo zbog arhitektonskih, nego i komunikacijskih, informacijskih i društvenih barijera. Prilikom organizacije kulturnih sadržaja ne vodi se računa o njihovoj potrebi da imaju nesmetan pristup. Pogotovo se osobama sa invaliditetom rijetko kad pruža prilika da budu aktivni učesnici i da iskažu svoje sposobnosti i talente. Uključeni su samo u one kulturne aktivnosti koje organiziraju njihove udruge, bilo samostalno, bilo u suradnji sa drugim NVO ili javnim ustanovama – izložbe njihovih ručnih radova, posjete i sl. U nekim bibliotekama su slijepim osobama dostupne knjige na Brajevom pismu ili audio knjige i prilagođeni računari. U Bosanskom narodnom kazalištu u Zenici instaliran je lift koji omogućava osobama sa invaliditetom prisustvo programskim sadržajima.

Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, općine i gradovi na području Kantona financiraju i sufinanciraju projekte iz kulture u kojima učestvuju osobe sa invaliditetom. Na postavljeno pitanje: *Da li su stvoreni uvjeti za aktivnije sudjelovanje osoba sa invaliditetom u kulturnom životu?*, mjerodavne općinske i gradske službe su odgovorile na sljedeći način (odgovori su doslovno preneseni):

- Breza: *Općina Breza konstantno radi na poboljšanju uvjeta za aktivnije sudjelovanje osoba sa invaliditetom u kulturnom životu, tako što financira izgradnju pristupnih rampi za lakši prilaz svim javnim ustanovama, planira sredstva za projekte osoba sa invaliditetom, pomaže financijski rad organiziranje koje okupljaju invalidne osobe kroz sportske udruge i udruge građana.*
- Doboј Jug: *Da, stvoreni su uvjeti.*
- Kakanj: *Da, stvoreni su uvjeti.*
- Maglaj: *Ne postoji posebno planiranje sredstava i evidencija koliko se izdvaja za kulturne aktivnosti invalidnih osoba i nacionalnih manjina, ali obzirom da se unutar svih nevladinih organiziranje i sportskih klubova nalaze osobe sa invaliditetom i nacionalne manjine, te se kroz financiranje kulturnih i sportskih manifestacija ujedno financira i njihov rad.*
- Olovo: *Nisu stvoreni uvjeti.*
- Tešanj: *Djelimično su stvoreni uvjeti za aktivnije sudjelovanje osoba sa invaliditetom u kulturnom životu, kroz Dnevni centar za djecu s posebnim potrebama.*
- Usora: *Na žalost većina institucija još uvijek nema objekte prilagođene osobama sa invaliditetom.*

- Vareš: *Djelomično su stvoreni uvjeti reorganizacijom „Centra za kulturu i edukaciju“ koji se nalazi u gradu.*
- Visoko: *Za osobe sa invaliditetom stvoreni su uvjeti za aktivno sudjelovanje u kulturnom životu (fizička dostupnost ustanova kulture)*
- Zavidovići: *Stvoreni su uvjeti za osobe sa invaliditetom obzirom da je u Centru za kulturu izgrađen lift za invalide i prilaz za invalide.*
- Zenica: *Zenica se može pohvaliti dosta dobrim arhitektonskim rješenjima koja omogućavaju fizičku dostupnost i prilagođene sadržaje osobama s invaliditetom, kao što je lift u BNP Zenica, ili izdavanje i dostupnost knjiga na Brajevom pismu i zvučnih knjiga za slijepe u Gradskoj biblioteci.*
- Žepče: *Kadrovska osposobljenost ne postoji, ali su stvoreni uvjeti za aktivnije sudjelovanje (prilagođeni sadržaji).*

Na temelju dostavljenih odgovora može se zaključiti da u značajnom broju lokalnih zajednica uopće nisu ili su samo djelomično stvoreni uvjeti za učestvovanje osoba sa invaliditetom u kulturnom životu zajednice.

Potrebno je stvarati materijalne, prostorne i kadrovske uvjete da osobe sa invaliditetom mogu ravnopravno učestvovati u kulturnim programima prema svojim kreativnim, kulturnim i umjetničkim sposobnostima. Da bi se to postiglo trebalo bi voditi aktivnosti u dva pravca. Prvo, na podizanju svijesti o važnosti i raznolikosti kulturnih vrijednosti osoba sa invaliditetom i kod samih osoba sa invaliditetom, kod drugih građana i kulturnih ustanova. S tim ciljem treba utvrditi aktivnosti kojima će se udruge osoba sa invaliditetom povezivati sa javnim ustanovama iz oblasti kulture, sa kulturno-umjetničkim udrugama i drugim nevladinim organizacijama koje se bave kulturom. Drugo, omogućiti fizički pristup ustanovama kulture, kulturnoj baštini i podsticati posjete i prisustvo osoba sa invaliditetom kulturnim programima.

Rezime

Na području Zeničko-dobojskog kantona nisu stvoreni adekvatni uvjeti za aktivnije sudjelovanje osoba sa invaliditetom u kulturnom životu. Također, osobama sa invaliditetom pojedine organizacije kulture još uvijek su fizički nedostupne a kulturni sadržaji neprilagođeni. U narednom periodu potrebno je stvarati materijalne, prostorne i kadrovske uvjete da osobe sa invaliditetom mogu ravnopravno učestvovati u kulturnim programima prema svojim kreativnim, kulturnim i umjetničkim sposobnostima.

1.8. Kultura i obrazovanje

Na prostoru Zeničko-dobojskog kantona djeluje nekoliko škola koje su, svojim kurikulumom, u potpunosti usmjerene ka umjetnosti i umjetničkom izražavanju (oblast glazbe). To su: JU Osnovna glazbena škola Zenica, koja ima područnu školu u Kaknju, JU Škola za osnovno glazbeno obrazovanje „Avdo Smajlović“ Visoko, koja ima područnu školu u Brezi, glazbena škola „Katarina Kosača-Kotromanić“ Žepče (osnovna i srednja škola sa područnim odjeljenjima), PU Osnovna i baletska škola „Ars Centar“ Zenica, Privatna osnovna glazbena i baletska škola „Amadeus“ Zenica, te JU Srednja glazbena škola Zenica. Pored navedenih škola postoje i odjeljenja paralelne glazbene škole pri sljedećim redovnim osnovnim školama: OŠ „Maglaj“ Maglaj, OŠ „Rešad Kadić“ Tešanj, Druga osnovna škola Zavidovići i OŠ „Vareš“ Vareš.

Potrebno je napomenuti da je djelatnost obrazovanja u Općini Žepče, od školske 2009/2010. godine, prešla u mjerodavnost Općine, sukladno Zakonu o prenošenju mjerodavnosti Zeničko-dobojskog kantona za djelatnost osnovnog i srednjeg obrazovanja („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 12/09). Također, škole u Općini Usora, su sukladno Zakonom o prenošenju mjerodavnosti Zeničko-dobojskog kantona za djelatnost osnovnog i srednjeg obrazovanja na Općinu Usora („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ broj: 12/15) od školske 2015/2016. godine, prešle u mjerodavnost Općine Usora.

Bitno je naznačiti kako ne postoji neki poseban akt ili dokument koji bi predstavljao stratešku projekciju obrazovne politike u kulturi. Ono što postoji jeste određena zastupljenost kulturnih i umjetničkih sadržaja u različitim nastavnim planovima i programima pojedinih predmeta i oblika obrazovno-odgojnog djelovanja na predškolskoj razini, u osnovnim i srednjim školama, kao i na univerzitetskoj razini.

Tako na razini predškolskog odgoja imamo određene komponente obrazovanja o kulturi i kulturnim kompetencijama. To je pomenuto i definirano još u dokumentu *Cjeloviti razvojni program predškolskog odgoja i obrazovanja Zeničko-dobojskog kantona* (2011), u poglavlju 1.3. *Ciljevi predškolskog odgoja i obrazovanja*. Nekoliko istaknutih ciljeva tog dokumenta je direktno usmjereno ka razvijanju i stjecanju vještina iz oblasti kulture i kreativnog rada. Prema tim ciljevima u predškolskom odgoju je potrebno obogatiti dječije stvaralaštvo i sposobnosti izražavanja govorom, pokretom, likovnim i glazbenim izrazom u igri i drugim aktivnostima.

Kreiranje obrazovne politike o kulturi, na razini osnovnog obrazovanja, u strateškom smislu, određeno je elementima iz dokumenta *Koncepcija devetogodišnjeg osnovnog odgoja i obrazovanja* koju je sačinilo Upravno tijelo za pripremu prijedloga strategije prelaska na obvezno devetogodišnje osnovno obrazovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine. Važno je naglasiti da se pojam kulture i učenje o kulturi, u dijelu tog dokumenta, povezuje s potrebom zajedničkog i odgovornog suživota čije su najjednostavnije komponente: interkulturalizam i multikulturalizam kao stvarnost pluraliteta kultura, vjera, jezika i tradicije.

U strateškom smislu veoma značajna može biti implementacija elemenata iz dokumenta *Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa za odgoj i obrazovanje u osnovnim i srednjim školama* kojeg je 2018. objavila Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u BiH. Ovaj dokument sadrži zajedničku jezgru nastavnih planova i programa zasnovanim na ishodima učenja koji se direktno povezuju s kulturom i umjetnošću.

Analiza zastupljenih predmeta posvećenih kulturi i umjetnosti u osnovnim i srednjim školama pokazuje slijedeće:

- U osnovnim i srednjim školama u svim razredima u nastavnim planovima i programima, predviđeni su i sadržaji koji se odnose na kulturu;
- Predmeti koji su zastupljeni, s različitim brojem sati, u svim osnovnim školama su: Muzička/Glazbena kultura (u svim razredima), Likovna kultura (u svim razredima), Tehnička kultura (od 6. do 9. razreda osnovne škole), Kultura življenja (5 razred), Kultura i zajednica (u svim razredima);
- Katolički školski centar „Sveti Pavao“ Zenica - Osnovna škola implementira predmete: Umjetnost (1., 2. i 3. razred), Glazbeni odgoj i Likovni odgoj (od 4. do 9. razreda), Etika i moral (u svim razredima);
- U gimnaziji su predviđeni predmeti: B/H/S jezik i književnost, Likovna kultura (u 1. razredu), Muzička/Glazbena kultura (u 2. razredu), Kultura religija (u 3. razredu), Etika (u svim razredima);
- U ostalim srednjim školama zastupljen je predmet B/H/S jezik i književnost u svim razredima (s različitim brojem sati);
- Katolički školski centar „Sveti Pavao“ Zenica - Opća gimnazija implementira predmete: Glazbena umjetnost i Likovna umjetnost (od 1. do 4. razreda, različit broj sati), Etika i moral (u svim razredima);
- Franjevačka klasična gimnazija realizira nastavne planove i programe za predmete: Glazbena umjetnost i Likovna umjetnost (u svim razredima), Religijska kultura (u svim razredima).

Tabela 6. pokazuje podatke iz Strategije omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona, odnosno ukupan broj upisanih učenika u pojedine škole (školska 2017/2018. godina).

Srednje Škole	Učenici	Učenice	Ukupno	Udio u ukupnom broju (%)
Gimnazije	1330	2272	3602	24,8%
Tehničke i srodne škole	3573	3544	7117	49,1%
Stručne/strukovne škole	2297	1120	3417	23,6%
Umjetničke škole	45	42	87	0,6%
Vjerske škole	114	116	230	1,6%
Škole za djecu s posebnim potrebama	25	13	38	0,3%
Ukupno	7384	7107	14491	100%

Tabela 6. Ukupan broj upisanih učenika u pojedine škole (školska 2017/2018. godina)

Iz Tabele 6. uočljivo je da je u umjetničke škole upisano samo 0,6% od ukupno upisanog broja srednjoškolaca (podaci su iz 2018. godine). Ako tome dodamo i broj učenika upisanih u gimnazije, onda imamo samo jednu trećinu srednjoškolaca koji kroz svoje obrazovanje posvećuju pažnju kulturi i umjetnosti.

Poseban doprinos i značaj obrazovanju o kulturi, zaštiti kulturne baštine, razvoju kulturnih politika, kulturnog turizma i kulturnih industrija, pripada Odsjeku za kulturalne studije koji egzistira već desetu godinu na Filozofskom fakultetu Univerziteta u Zenici. Ovo je jedini odsjek takve vrste u oblasti visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini i jedan od malobrojnih na javnim univerzitetima na prostorima Zapadnog Balkana, ali i šire. Svojom misijom i nastavnim planom i programom Odsjek za kulturalne studije je posvećen proučavanju kulture i njenih fenomena s izlaznim zvanjem *diplomirani kulturolog* (usklađeno s nomenklaturom i *Klasifikacijom zanimanja u Federaciji Bosne i Hercegovine*). Na Odsjeku je planirano pokretanje II i III ciklusa studija tokom akademske 2022/2023. godine što će, također, predstavljati jedine studijske programe takve vrste u Bosni i Hercegovini.

Rezime

Obrazovna politika o kulturi na području Zeničko-dobojskog kantona ne postoji. Postojeći planovi i programi na području Kantona sadrže određen broj predmeta i nastavnih sadržaja koji se odnose na kulturu. Na području Kantona postoji određen broj temeljnih i srednjih glazbenih škola. U narednom periodu, u okviru poboljšavanja obrazovne politike u kulturi bi trebalo uraditi sljedeće: razmotriti mogućnost otvaranja posebnih umjetničkih škola, izraditi strateški dokument o obrazovnoj politici u kulturi, motivirati nastavnike na saradnju sa ustanovama i organizacijama kulture, usmjeriti rad nastavnika na razvijanje kulturnih potreba i navika učenika.

2. Kulturna baština

Analizom dokumenata različitih međunarodnih organizacija ali i stručne literature iz oblasti kulturne baštine možemo zaključiti da se pod ovim pojmom danas podrazumijeva sveukupnost materijalnih i nematerijalnih kulturnih dobara, s tim da u materijalna spadaju pokretna (slike, skulpture, kovanice, rukopisi), nepokretna (spomenici, arheološke lokacije itd.) i podvodna (olupine brodova, podvodne ruševine i gradovi) kulturna dobra, dok u nematerijalnu kulturnu baštinu spadaju usmena predanja, izvedbene umjetnosti, rituali i slično. Također, noviji trendovi u ovoj oblasti sve više idu u prilog prepoznavanja značaja digitalizovanih sadržaja (tekstovi, baze podataka, audio i video sadržaji, fotografije, različiti grafički materijali, programerska rješenja itd), te je sve više zastupljena teza o „trećoj dimenziji“ kulturne baštine odnosno o digitalnoj baštini. Kulturna baština jedan je od temeljnih nositelja nacionalnog i kulturnog identiteta te kao takva ima integrativnu i inkluzivnu ulogu u društvu, ali također predstavlja važan segment ukupne reprezentacije jedne zajednice (lokalne, regionalne, nacionalne) prema drugim zajednicama u svijetu. Osim toga, kulturna baština ima i veliki ekonomski potencijal kroz razvoj turizma, a naročito kulturnog i baštinskog turizma koji mogu doprinijeti kreiranju novih radnih mjesta i stvaranju novih vrijednosti.

U Zeničko-dobojskom kantonu položaj kulturne baštine definiran je *Zakonom o zaštiti kulturne baštine* („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 2/00 i 9/15). Pomenutim zakonom uređena je oblast kulturne baštine, identifikacija kulturnih dobara, njihova zaštita, korištenje i obnova, prava i obveze vlasnika, subjekti zaštite, finansiranje, nadzor, poslovi lokalne samouprave i kazne za nepoštivanje odredbi zakona. Također, Zakonom je predviđeno formiranje *Kantonalnog zavoda za zaštitu baštine* kao javne ustanove mjerodavne za staranje o zaštiti, korišćenju i obnovi dobara baštine, vođenju registra dobara baštine i registra dobara baštine pod prethodnom zaštitom, pružanje stručne pomoći, itd. Iako je Skupština Zeničko-dobojskog kantona usvojila *Elaborat o opravdanosti osnivanja Zavoda za zaštitu kulturne baštine* („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/16) u praksi on nikada nije zaživio što značajno onemogućava dosljedno i efikasno provođenje *Zakona o zaštiti kulturne baštine*. Važno je napomenuti da je Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, a po preporukama iz prethodne *Strategije*, 2016. godine donijelo *Principe zaštite i očuvanja kulturne baštine na području Zeničko-dobojskog kantona* (broj: IO-40-3999-5116 od 21.11.2016. godine) kojima su dodatno precizirane obveze u procesu očuvanja kulturne baštine u svim gradovima i općinama Kantona.

2. 1. Materijalna kulturna baština

Pojmom materijalna kulturna baština obuhvaćeni su artefakti, spomenici, lokaliteti, građevine ili grupe građevina, kao i svi ostali predmeti i objekti nastali djelovanjem ljudskih ruku. Materijalna kulturna baština može biti pokretna, nepokretna ili podvodna, a u nju spadaju između ostalog slike, skulpture, kovanice, rukopisi, spomenici, arheološke lokacije, građevine itd. Prostor Zeničko-dobojskog kantona središte je nekih od najznačajnijih lokaliteta materijalne kulturne baštine poput arheoloških nalazišta i lokaliteta (npr. Dabrovine u Varešu, kasnoantička bazilika u Brezi, Putovići u Zenici itd.) srednjovjekovnih tvrđava u Tešnju, Maglaju, Vranduku, Bobovcu i Visokom, niza važnih nekropola stećaka od kojih se posebno ističe nekropola u Zgošći, zatim važnih sakralnih objekata (npr. samostan u Kraljevoj Sutjesci, manastir Vozuća, Kuršumlija džamija itd.), spomenika moderne arhitekture (npr. Vila „Krivaja“ Zavidovići, Fabrika papira Zenica, radničko naselje Majdan itd.) i brojnih drugih.

U prethodnoj Strategiji utvrđeno je postojanje ukupno 49 nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine na području Zeničko-dobojskog kantona, a po posljednjim podacima iz 2021. godine taj broj sada iznosi 64 što predstavlja značajan porast broja zaštićenih primjeraka materijalne kulturne baštine na području Kantona. Poseban doprinos pomenutom pozitivnom trendu u proteklom periodu dale su Općine Breza i Olovo koje su na listu nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine uspjele uvrstiti pet odnosno četiri novih primjeraka materijalne kulturne baštine. Osim pomenutih općina određeni iskorak na ovom polju napravile su i općine Tešanj (2 primjerka), Vareš (2 primjerka), Zavidovići (1 primjerak)

i Grad Visoko (1 primjerak) dok je u općinama Kakanj, Maglaj, Žepče i Gradu Zenica situacija ostala nepromijenjena u odnosu na podatke iz prethodne strategije. Napominjemo da općine Doboj Jug i Usora trenutno nemaju registriranih spomenika.

Iz svega navedenog se može zaključiti da Zeničko-dobojski kanton obiluje raznovrsnim i vrijednim primjerima materijalne kulturne baštine koji imaju značajan turistički potencijal, a koji još uvijek nisu iskorišteni na pravi način.

Primjetan je pozitivan trend u procesu identifikacije i valorizacije materijalne kulturne baštine u većini općina i gradova u Zeničko-dobojskom kantonu prvenstveno kroz uvrštavanje reprezentativnih primjeraka na listu nacionalnih spomenika Bosne i Hercegovine. U Tabeli 7. navedeni su nacionalni spomenici na području Zeničko-dobojskog kantona:

Općina Breza		
R/B	Naziv	Broj Odluke
1.	Arheološko područje – Kasnoantička bazilika na Crkvini	05.1-02-31/04-3
2.	Stara džamija u Podgori	/
3.	Nekropola sastećima na lokalitetu Brdo u zaseoku Lopate, povijesno područje	05.2-2.3-64/15-13
4.	Nekropola sa stećcima na lokalitetu Hrasno, Slivno, povijesno područje	02-2.3-64/15-16
5.	Nekropola sa stećcima na lokalitetu Kaursko groblje, Koritnik, povijesno područje	02-2.3-64/15-15
6.	Nekropole sa stećcima u Hočevlju, povijesno područje	05.2-2.3-64/15-14
Općina Kakanj		
R/B	Naziv	Broj Odluke
1.	Graditeljska cjelina - Džamija u Kraljevoj Sutjesci	07-6-44/03-1
2.	Graditeljska cjelina - Franjevački samostan i Crkva sv. Ive Krstitelja u Kraljevoj Sutjesci, zajedno sa pokretnom imovinom u sastavu samostanskog muzeja	06.1-2-41/03-3
3.	Pokretno dobro - zbirka od 22 inkunabule, vlasništvo Franjevačkog samostana u Kraljevoj Sutjesci	05-6-88/03
4.	Arheološko područje – Vladarski dvor iz 14. i 15. stoljeća u Kraljevoj Sutjesci	06-6-42/03-3
5.	Arheološko područje – Prapovijesno neolitsko naselje Obre II na lokalitetu Gornje polje u naselju Obre	02-2-40/09-51

6.	Povijesna građevina – Kuća Ive Duspera u Kraljevoj Sutjesci	02-02-43/03-2
7.	Povijesni spomenik – Kula hadži Muhamed-bega, zgrada poznata i kao "Turski sud" u Ribnici, općina Kakanj	03.2-2.3-73/12-25
8.	Povijesno područje – Glavica u Bilješevu	07.3-2.3-77/11-19
Općina Maglaj		
R/B	Naziv	Broj Odluke
1.	Džamija Kuršumlija	02-02-35/04-7
2.	Graditeljska cjelina –Stari grad Maglaj	05.2-2-78/04-5
3.	Povijesna građevina-Uzeirbegovića konak	02-02-79/04-4
4.	Povijesna građevina - Crkva Sv.Ilije proroka	06.2-02.3-53/13-7
Općina Olovo		
R/B	Naziv	Broj Objave
1.	Stara drvena džamija u Miljevićima	07.2-02-124/07-4
2.	Nekropola sa stećcima na lokalitetu „Mramorje“ u selu Mogušće	02-02-94/08-5
3.	Nekropola sa stećcima „Mramorje“ i starim nišanima u selu Lavšići	02-02-228/07-9
4.	Nekropola sa stećcima na lokalitetu „Navitak“ u selu Boganovići	02-02-66/08-7
5.	Zaštićeno područje Bakići, nekropole sa stećcima, nišanima, obeliskom i ostacima crkve Sveti Roko	02-02-170/08-12
6.	Graditeljska cjelina-drvena džamija u mjestu Solun	06.1-2-40/09-40
7.	Rimski most na rijeci Orlji	02-2.3-77/11-11
8.	Crkva „Majke Božije“ u Olovu sa pokretnom imovinom	07.3-02.3-71/10-22 i
9.	Nekropola stećaka na lokalitetu „Mramor“ u naselju Musići	05.1-02.3-71/10-35
10.	Pokretno dobro Tora koja se čuva u Gradskoj biblioteci Olovo	03-2.3-37/18-12
11.	Povijesno područje , srednjovjekovne nekropole sa stećcima i stari muslimanski nišani u naselju Drečelj	09-2.3-37/18-15
12.	Povijesno područje-Lokalitet Mramorje na Salikovcu u Dolovima	05.2-2.3-64/15-26
13.	Povijesno područje-nekropole sa stećcima i nišanima u Gurdićima	05.2-2.3-64/15-25

Općina Tešanj		
R/B	Naziv	Broj Odluke
1.	Graditeljska cjelina - stari grad Tešanj	06-893/03-2
2.	Povijesna građevina – Eminagića konak	07.2-2-963/03-7
3.	Graditeljska cjelina – Čaršijska (Gazi Ferhad-begova) džamija	07.2-2-248/04-4
4.	Povijesni spomenik Zgrada muftijinog konaka	/
5.	Katolička crkva sv. Petra i Pavla	06.1-2.3-58/16-4
Općina Vareš		
R/B	Naziv	Broj Odluke
1.	Povijesno područje - srednjevjekovni kraljevski grad Bobovac	01-277/02.
2.	Župna crkva u Varešu	08.2- 6 – 971/03-5
3.	Arheološko područje - Dabravine sa ostacima iz bronzanog doba i kasne antike	05.1-2-1068/03-4
4.	Povijesno područje – Nekropole sa stećcima i starim nišanima u naselju Budoželje	02-02-40/09-2
5.	Crkva posvećena Pokrovu Presvete Bogorodice sa pokretnom imovinom	06.2-2-40/09-15
6.	Povijesno područje – Kovačnice (majdani) u selu Očevlje	04.1-2.3-77/11-21
7.	Graditeljska cjelina – Radničko naselje Majdan	07.3-2.3-53/13-48
8.	Nekropola sa stećcima Stupni Do, povijesno područje	/
Općina Visoko		
R/B	Naziv	Broj Odluke
1.	Arheološko područje Mile - Krunidbena i grobna crkva bosanskih kraljeva,	06-6-894/03-2 05.2-2-106/09-3
2.	Graditeljska cjelina - Tabačka (Tabhanska) džamija	08-2-6-801/03-9
3.	Povijesno područje-Stari grad Visoki	05.1-2-1047/03-2
4.	Graditeljska cjelina-Crkva Sv.Prokopija	07.2-2-32/04-3
5.	Arheološko područje-Prapovijesno naselje na lokalitetu Okolište u naseljima Okolište i Radinovići	05.2-2-159/06-3

6.	Građevinska cjelina-Samostan Sv.Bonaventure	07.3-2.3-73/12-19
7.	Graditeljska cjelina-Stara džamija sa haremom u Goduši	07.5-2.3-42/19-7
Općina Zavidovići		
R/B	Naziv	Broj Objave
1.	Graditeljska cjelina-Manastir Vozučica	06.1-21043/03.
2.	Graditeljska cjelina-Stara džamija u selu Rujnica	06.1-02-3-71/10-5.
3.	Povijesna građevina –Vila/Upravna zgrada Krivajad.o.o. u stečaju	07.4-2.3-37/18-24
Općina Zenica		
R/B	Naziv	Broj Objave
1.	Graditeljska cjelina „Stari grad Vranduk“	05.2-2-274/04-4
2.	Ploča sudije Gradeše	05-6-786/03
3.	Crkva Sv.Ilije sa župnim uredom	02-2-178/05-2
4.	Sultan Ahmedova džamija sa Medresom	07.2-2-173/05-4
5.	Crkva rođenja presvete Bogorodice	02-2-177/05-2
6.	Stara džamija u Orahovici	07.1-2.3-77/11-30
7.	Povijesni spomenik zgrada Sinagoga	06.1-02.3-53/13-6
8.	Graditeljska cjelina zgrada „Papirna“	06.1-2.3-73/12-34
9.	Mjesto i ostaci graditeljske cjeline Sejmanske džamije	07.2-02-174/05-3
Općina Žepče		
R/B	Naziv	Broj Odluke
1.	Alibegova (Trzanska) džamija	07.1.1.-02-40/09-8

Tabela 7. Nacionalni spomenici na području Zeničko-dobojskog ka

2.2. Nematerijalna kulturna baština

Nematerijalna baština termin je koji se danas koristi, a pod kojim se podrazumijevaju tradicionalna i duhovna kultura, narodna umjetnost, ali i još čitav niz drugih sadržaja i formi definiranih *UNESCO Konvencijom o zaštiti nematerijalne kulturne baštine* iz 2003. godine u kojoj se navodi da pojam nematerijalne kulturne baštine: „označava prakse, prikaze, izraze, znanje, vještine, kao i za njih vezane instrumente, predmete, artefakte i kulturne prostore, koje zajednice, grupe i, u nekim slučajevima, pojedinci, priznaju kao dio svog kulturnog nasljeđa. Ovo nematerijalno kulturno nasljeđe, prenošeno s generacije na generaciju, stalno ponovo stvaraju zajednice i grupe u odgovoru na svoje okruženje, svoje međudjelovanje s prirodom i svojom istorijom, i daje im osjećaj identiteta i kontinuiteta, čime unapređuju poštivanje kulturne raznolikosti i ljudske kreativnosti“.

Ova Konvencija također definiše i područja u kojima se manifestira nematerijalna kulturna baština, i to:

- usmena tradicije i izražavanja, uključujući jezik kao pokretač nematerijalnog kulturnog nasljeđa,
- izvođačke umjetnosti,
- društvene prakse, rituali i svečani događaji,
- znanje i prakse vezani uz prirodu i svemir,
- tradicionalni zanati

Na području Zeničko-dobojskog kantona organizuju se važne manifestacije nematerijalne kulturne baštine poput Pekijade u Očeviji u Varešu, dovišta Lastavica u Zenici, Hodočašće Gospe Olovске u Olovu, Proljetni uranak - Ćimburijski u Zenici, itd. Međutim, važno je istaći da se nematerijalna kulturna baština nalazi u izrazito nepovoljnom položaju, o čemu najbolje svjedoči podatak da ne postoji lista ili registar nematerijalne kulturne baštine Bosne i Hercegovine, a takvi podaci ne postoje ni na razini Zeničko-dobojskog kantona. Zbog toga je nužno pristupiti identifikaciji i dokumentiranju barem najvažnijih primjera nematerijalne kulturne baštine barem na području Zeničko-dobojskog kantona. Analizom dostavljenih materijala utvrđeni su i određeni problemi i poteškoće u oblasti kulturne baštine na području Zeničko-dobojskog kantona:

- nemogućnost provođenja Zakona o zaštiti kulturne baštine,
- nepostojanje stručnog tijela za očuvanje kulturne baštine (Zavod ili Odsjek),
- nepostojanje registra materijalnih i nematerijalnih kulturnih dobara na području Kantona,
- zapostavljenost nematerijalne kulturne baštine,
- nedovoljna finansijska podrška projektima očuvanja kulturne baštine, a naročito nematerijalne kulturne baštine,
- nedostatak odgovarajućih stručnih kadrova za oblast kulturne baštine.

Rezime

Oblast kulturne baštine u Zeničko-dobojskom kantonu uređena je Zakonom o zaštiti kulturne baštine, a dodatno je precizirana Principima zaštite i očuvanja kulturne baštine na području Zeničko-dobojskog kantona. Evidentirana su 64 nacionalna spomenika Bosne i Hercegovine na području Zeničko-dobojskog kantona što je dokaz bogatstva i kulturne raznolikosti, ali i pokazatelj postojanja velikih potencijala za razvoj kulturnog turizma. Položaj nematerijalne kulturne baštine je nezadovoljavajući, o čemu najbolje svjedoči podatak da ne postoji ni registar reprezentativnih primjera ove forme baštine na području Zeničko-dobojskog kantona. Posebnu otežavajuću okolnost za očuvanje kulturne baštine na području Zeničko-dobojskog kantona predstavlja činjenica da još uvijek nije osnovan Zavod ili Odsjek za zaštitu kulturne baštine iako je njegovo uspostavljanje predviđeno prethodnom Strategijom.

3. Ustanove kulture i umjetničke organizacije na području Zeničko-dobojskog kantona

3.1. Biblioteke

Biblioteke spadaju u red najstarijih institucija kulture čija je uloga od neprocjenjivog značaja u opismenjavanju, odgajanju, obrazovanju i generalno informiranju stanovništva. Također, biblioteke svojim djelovanjem predstavljaju temelju kulturnog i naučnog života u lokalnim zajednicama, a kolekcije i zbirke koje one posjeduju predstavljaju važan segment kulturne baštine. Zbog svega navedenog vrlo je važno uspostaviti efikasan sustav povezivanja i međusobne suradnje ovih ustanova i njihovog osoblja na razini Zeničko-dobojskog kantona, te osigurati kontinuirano usavršavanje stručnog kadra. Bibliotečka djelatnost utemeljena je u zakonskoj regulativi sa strateškim dokumentima, pa iz tih dokumenata proističu i najvažnije definicije i zadaci biblioteka. Sukladno s tim, pod pojmom biblioteke se podrazumijeva:

- ustanova koja prikuplja, sređuje, obrađuje, pohranjuje i daje na korištenje bibliotečku građu,
- ustanova koja nudi različite kulturne programe,
- mjesto slobodnog pristupa cjelokupnom znanju i civilizacijskim tekovinama za sve
- stanovnike,
- mjesto cjeloživotnog učenja i razvijanja svih vrsta pismenosti,
- važan faktor privrednog i društvenog razvoja lokalne zajednice i društva u cjelini,
- faktor koji značajno utiče na poboljšanje kvalitete života pojedinaca,
- mjesto koje međusobno povezuje i osigurava pristup lokalnim, regionalnim i globalnim
- izvorima znanja i informacija.

Na području Zeničko-dobojskog kantona djeluju opće biblioteke u svih 12 općina i gradova, a oblast bibliotekarstva uređena je *Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti* („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 8/99). Iz odgovora na upitnike koje su dostavili predstavnici biblioteka sa područja Zeničko-dobojskog kantona može se zaključiti da jedan broj biblioteka smatra da je postojeći *Zakon o bibliotečkoj djelatnosti* najvećim dijelom zastario i prevaziđen, te da je potrebno donijeti novi zakon koji će biti usklađen sa stvarnim potrebama biblioteka.

3.1.1. Financiranje bibliotečke djelatnosti

Najstarija biblioteka na području Kantona osnovana je 1946. godine u Tešnju, a najmlađa je biblioteka u Općini Doboju Jug koja je osnovana 2018. godine. Biblioteke su neprofitne ustanove čiji se rad i djelatnost financira najvećim dijelom iz proračuna Zeničko-dobojskog kantona, zatim iz proračuna lokalnih zajednica koje su i osnivači ovih javnih ustanova, a dio sredstava biblioteke ostvaruju iz drugih izvora (prihodi od članarina i sredstva za projekte).

U odgovorima na dostavljene upitnike bibliotekari iz svih lokalnih zajednica Zeničko-dobojskog kantona ukazali su da najveći problem za normalno funkcioniranje biblioteka i obavljanje njihove djelatnosti predstavlja nedostatak materijalnih sredstava. Izdvajanja za oblast kulture su općenito nedovoljna, međutim, poseban problem za biblioteke u Kantonu predstavlja neadekvatan model financiranja jer lokalne zajednice, iako su osnivači biblioteka, ne izdvajaju dovoljan iznos novčanih sredstava za bibliotečku djelatnost.

3.1.2. Stanje knjižnog fonda

Općina	1992.	1995.	2004.	2009.	2012.	2021.
Breza	15.387	-	12.061	15.020	17.002	24.500
Doboj Jug	-	-	-	-	-	-
Kakanj	27.250	26.634	33.000	43.600	47.000	56.700
Maglaj	19.236	20.221	25.980	32.293	38.000	-
Olovo	10.857	6.000	7.605	10.224	10.940	-
Tešanj	50.175	44.149	60.670	-	66.000	100.000
Usora	-	-	-	13.237	15.650	19.488
Vareš	17.459	18.359	30.219	35.206	36.834	37.000
Visoko	36.581	36.610	47.636	53.210	56.342	65.000
Zavidovići	30.060	32.212	38.982	43.568	43.561	-
Zenica	86.369	77.912	75.025	84.548	90.761	99.129
Žepče	14.500	8.000	10.227	12.175	15.734	23.704
Ukupno	307.874	270.097	341.405	343.081	437.824	425.521

Tabela 8. Stanje knjižnog fonda

Na području Zeničko-dobojskog kantona 1995. godine biblioteke su posjedovale ukupno 270.097 bibliotečkih jedinica što je znatno manje u odnosu na 1992. Ovakav pad uzrokovan je ratnim dejstvima tokom kojih su biblioteke u Olovu, Brezi, Tešnju i Žepču izgubile znatan dio knjižnog fonda. U periodu od 1995. do 2004. godine zabilježen je rast broja bibliotečkih jedinica u svim bibliotekama na području Kantona, gdje je najzapažniji porast od 64,6% u biblioteci u Općini Vareš. Iz podataka navedenih u Tabeli 8. vidljivo je da se knjižni fond 2012. godine povećao za 167.727 knjiga u odnosu na stanje iz 1995. Ovom rastu knjižnog fonda djelimično je doprinijelo osnivanje Opće knjižnice Usora 2007. godine. Sve biblioteke na području Kantona su od 2012. do 2021. godine zabilježile porast u obimu knjižnog fonda, a posebno se ističe biblioteka u Općini Tešanj (66%).

3.1.3. Kadrovski i prostorni kapaciteti

Prema dostupnim podacima biblioteke na području Zeničko-dobojskog kantona upošljavaju 68 osoba⁵. Broj uposlenih prema pojedinačnim bibliotečkim ustanovama vidljiv je u Tabeli 9.

Biblioteka	Breza	Doboj Jug	Kakanj	Maglaj	Olovo	Tešanj	Usora	Vareš	Visoko	Zavidovići	Zenica	Žepče
Broj uposlenika	4	3	3	-	2	6	3	6	8	8	21	4

Tabela 9. Broj uposlenika

⁵ Javna biblioteka u općini Maglaj nije dostavila precizne podatke o broju uposlenih radnika.

Kada je riječ o površini prostora u kojem biblioteke Zeničko-dobojskog kantona obavljaju svoju djelatnost dostupni podaci pokazuju sljedeće stanje. (Tabela 10.)

Biblioteka	Breza	Doboj Jug	Kakanj	Maglaj	Olovo	Tešanj	Usora	Vareš	Visoko	Zavidovići	Zenica	Žepče
Ukupno m ²	280	-	263	-	-	1000	200	256	432	360	650	-

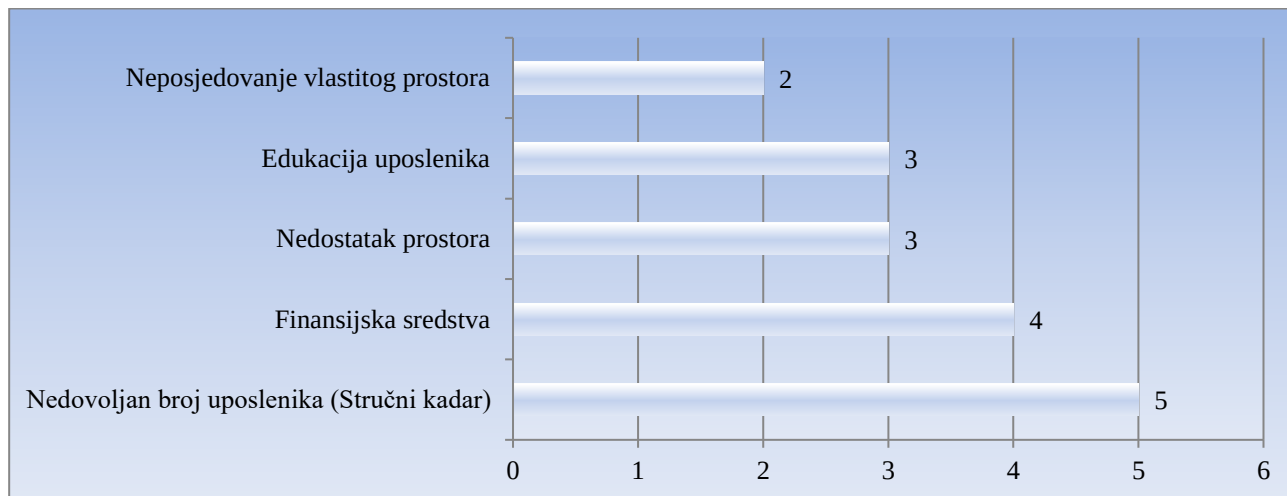
Tabela 10. Prostorni kapaciteti

Iz podataka prikazanih u Tabeli 9. vidljivo je da pojedine biblioteke djeluju sa vrlo malim brojem uposlenih. Također, Tabela 10. ukazuje na to da pojedine biblioteke (Usora, Kakanj, Breza) imaju znatno ograničen prostor za rad. Stanje koje prikazuju podaci iz Tabela 9. i 10., također se oslikava u Grafikonu 4. i Tabeli 11. gdje se kadrovski i prostorni problemi biblioteka Zeničko-dobojskog kantona tretiraju kao jedni od ključnih.

3.1.4. Ključni problemi biblioteka

Biblioteka	Problemi
Breza	Nedovoljan broj uposlenih (stručni kadar - dipl. bibliotekar), nedostatak prostora, finansijska sredstva, plate djelatnika, dualizam između osnivača i financijera (ZDK)
Doboj Jug	Neriješeno pitanje smješta biblioteke (neposjedovanje vlastitog prostora), nedostatak prostora za održavanje radionica i drugih sadržaja
Kakanj	Financijska sredstva, model financiranja, nedovoljan broj uposlenih (stručni kadar – dipl. bibliotekar, dipl. kulturolog)
Maglaj	Edukacija uposlenika - stalna edukacija stručnog kadra, nedostatak savremene opreme
Olovo	Nedovoljan broj uposlenih (stručni kadar), finansijska sredstava (za promociju novih publikacija) te za obnovu knjižnog fonda.
Tešanj	Financijska sredstva
Usora	Nedovoljan broj uposlenih (stručni kadar - dipl. bibliotekar)
Vareš	Neriješeno pitanje smještaja biblioteke (neposjedovanje vlastitog prostora), adaptacija trenutnog prostora prema bibliotečkim standardima
Visoko	Edukacija uposlenika – Rad u COBISS sustavu
Zavidovići	Nedostatak prostora (smještaj bibliotečke građe)
Zenica	Nedostatak prostora (smještaj bibliotečke građe)
Žepče	Nedovoljan broj uposlenih (stručni kadar - dipl. bibliotekar)

Tabela 11. Ključni problemi biblioteka ZDK

Grafikon 4. Ključni problemi biblioteka ZDK

Iz podataka prikazanih u Tabeli 11. i Grafikonu 4. primjetno je da se biblioteke na području Kantona suočavaju sa tri problema:

1. Problem nedostatka prostora i vlasništva nad prostorom.
2. Nedovoljan broj uposlenika - potreba za stručnim kadrom.
3. Nedostatak finansijskih sredstava.

Uvidom u postojeće stanje zaključeno je da sve biblioteke na području Zeničko-dobojskog kantona ispunjavaju uvjete za obavljanje bibliotečke djelatnosti, a biblioteke u Tešnju i Usori su dobile potpuno nove zgrade, dok je u toku izgradnja novog objekta biblioteke u Doboju Jug. Također, trenutno je u toku proces adaptacije dijela prostora Doma kulture u Olovu koji koristi Gradska biblioteka što će značajno poboljšati uvjete rada ove ustanove. S druge strane, biblioteke u Varešu, Brezi, Zavidovićima, Kaknju i Zenici i dalje imaju problema sa neodovoljnim ili neuslovnim prostorijama. Opća biblioteka Vareš se nalazi u statusu podstanara (prostor “Snaga”. d.o.o.) te se također suočava sa problemom neprilagođenog sustava centralnog grijanja koji uzrokuje značajne probleme tokom rada u zimskom periodu. Jedan od primarnih problema u bibliotekama općina Breza, Zavidovići i Zenica odnosi se na nedostatak prostora za smještaj bibliotečke građe

Nedovoljan broj uposlenika, te potreba za stručnim kadrom također je jedan od ključnih problema, a primarno se ističe potreba za dipl. bibliotekarima (općine Usora, Breza, Kakanj). Iskazana je potreba i za diplomiranim bibliotekarima (Općina Breza), te diplomiranim kulturolozima (Općina Kakanj).⁶ Tri biblioteke na području Kantona istakle su problem edukacije uposlenika, koja se primarno odnosi na usavršavanje, te osposobljavanje za rad putem savremenih tehnologija i informacionih sustava poput COBISS-a.

Treći problem odnosi se na manjak finansijskih sredstava, a naznačile su ga četiri biblioteke (Breza, Kakanj, Tešanj, Olovo). Opća biblioteka Tešanj ističe problem nedostatka finansijskih sredstava općenito, dok Gradska biblioteka Kakanj ukazuje na problematiku modela financiranja i nepostojanje usklađenosti između osnivatelja i Kantona. Gradska biblioteka Olovo ističe manjak sredstava za potrebe promocije novih publikacija te značajniju obnovu knjižnog fonda. Opća biblioteka „Muhamed Kantardžić“ Breza ističe da manjak finansijskih sredstava značajno utječe na nabavu knjiga, opreme, promotivne aktivnosti te stručnu edukaciju uposlenika.

⁶ Općina Olovo također je iskazala potrebu za stručnim kadrom ali u dostavljenim podacima ne navode precizna zvanja.

3.1.5. Automatizacija poslovanja biblioteka COBISS

Korištenje informatičkih tehnologija u bibliotekama sastavni je dio savremenog informatičkog društva, te omogućava bolju dostupnost bibliotečke građe kako u lokalnim bibliotekama tako i građe koju posjeduju druge organizacije i institucije u svijetu. Od dostupnosti bibliotečke građe ovisi rad učenika i studenata, stručnjaka za pojedine oblasti, te opismenjavanje, odgoj i informiranje stanovništva. Veliku ulogu u dostupnosti i korištenju bibliotečkih informacijskih izvora danas ima informacijski sustav COBISS, čije su članice sve biblioteke na području Kantona. Kako bi se iskoristio potencijal ovog, kao i drugih informacijskih sustava, te ostvario dalji razvoj bibliotekarstva potrebna je stalna edukacija i usavršavanje kadra.

Rezime

Na području Zeničko-dobojskog kantona opće biblioteke djeluju u svim lokalnim zajednicama. Ključni problemi sa kojima se biblioteke suočavaju su: nedostatak prostora, nedostatak stručnog kadra, nemogućnost dodatnog stručnog usavršavanja, neriješen model financiranja djelatnosti biblioteka (dualizam Kanton – Osnivatelj), nedostatak sredstava za nabavu bibliotečke građe. Predstavnici pojedinih biblioteka smatraju da je potrebno izmijeniti i dopuniti važeći Zakon o bibliotečkoj djelatnosti u Zeničko-dobojskom kantonu.

3.2. Muzeji

Muzejska djelatnost, kao djelatnost od posebnog društvenog interesa, ima zadatak da za sadašnje i buduće generacije sačuva muzejsku građu koja je otjelovljenje nacionalnog, ekonomskog, kulturnog, vjerskog i drugih identiteta naroda i građana Zeničko-dobojskog kantona i Bosne i Hercegovine. Muzejska djelatnost obuhvata: prikupljanje, čuvanje, zaštitu, obradu i istraživanje kulturnih i prirodnih dobara, kao i prezentiranje muzejske građe, muzejske dokumentacije, muzejskih lokaliteta i nalazišta, njihovo neposredno i posredno predočavanje javnosti putem stalnih i povremenih izložbi, te objavljivanje podataka i saznanja o muzejskoj građi i muzejskoj dokumentaciji putem stručnih, znanstvenih časopisa i drugih sredstava informiranja.

Muzejska djelatnost nije regulirana na razini države Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine. Kao i za druge segmente kulture, tako i za muzeje mjerodavnost u Federaciji Bosne i Hercegovine imaju kantoni. Skupština Zeničko-dobojskog kantona, 2003. godine, donijela je *Zakon o muzejskoj djelatnosti* („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 15/03) kojim se uređuju uvjeti i način obavljanja muzejske djelatnosti na području Kantona. Zakon reguliše način osnivanja, rada, financiranja, nadzora i druga pitanja vezana za funkcioniranje muzejskih ustanova.

3.2.1. Muzejska djelatnost na području Zeničko-dobojskog kantona

Na području Zeničko-dobojskog kantona postoje tri javne muzejske ustanove: Muzej Grada Zenica, Zavičajni muzej Visoko i Muzej Tešanj. Osim tih muzeja, formiranih kao javne ustanove, postoje muzeji u okviru vjerskih zajednica i gospodarskih društava - Samostan u Kraljevoj Sutjesci posjeduje muzej, kao i dva privredna društva - Rudnik mrkog uglja Kakanj i Arcelor Mittal Zenica.

U Tabeli 12. prezentirane su muzejske zbirke koje djeluju u okviru pojedinih ustanova ili su u posjedu fizičkih osoba (uz napomenu da su ovi podaci korišteni i prilikom izrade prethodne *Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period 2014-2020. godina*, te da ne raspolažemo podacima o eventualnom gašenju tada evidentiranih muzejskih zbirki, njihovim promjenama niti podacima o osnivanju novih muzejskih zbirki).

Vlasnik muzejske zbirke	Muzejska zbirka	Grad/Općina
Franjevački samostan Visoko	- Etnografska zbirka - Lapidarij (tragovi kulture neolita, Ilira, Rimljana i Stare Bosne)	Visoko
Opća biblioteka Tešanj	- Zbirka Mehe Bajraktarevića	Tešanj
JU Centar za kulturu i obrazovanje Tešanj	- Etnografska zbirka - Arheološka zbirka	Tešanj
Porodica Fikreta Ibrahimpašića	- Privatna zbirka	Zenica
Dom MZ Gradišće	- Povijesna zbirka	Zenica
Dom MZ Tetovo	- Zavičajna zbirka MZ Tetovo	Zenica
Dom MZ Orahovica	- Spomen soba šehidima	Zenica
Željezno Polje	- Spomen soba	Žepče
JU Opća biblioteka Žepče	- Zavičajna zbirka	Žepče
JU Dom zdravlja	- Zbirka fotografija o razvoju zdravstva i grada	Zavidovići
IP „Krivaja“	- Zbirka fotografija i postrojenja o razvoju drvne industrije	Zavidovići
JOB „Unija veterana“	- Spomen soba	Zavidovići
Župni ured „Sv. Josip“	- Zbirka starih fotografija i predmeta	Zavidovići
Dom kulture „Edhem Mulabdić“	- Povijesna zbirka	Maglaj
Narodna biblioteka	- Zavičajna zbirka	Maglaj

Tabela 12. Muzejske zbirke na području Zeničko-Dobojskog kantona

U Tabeli 13. su prikazani ključni problemi i izazovi sa kojima se suočavaju tri registrirana muzeja koja funkcioniraju kao javne ustanove na području Zeničko-dobojskog kantona (u tabeli se doslovno prenose stavovi muzejskih ustanova).

Ključni problemi		
JU Muzej Grada Zenica	JU Zavičajni muzej Visoko	JU Muzej Tešanj
Mali broj uposlenih stručnjaka	Mali broj uposlenih stručnjaka	Nedostatak adekvatnog prostora (zgrade)
Niske plaće	Nedostatak izložbenog mobilijara	Nemogućnost adekvatnog očuvanja i izlaganja eksponata
Nedostatak sredstava za zaštitu graditeljske baštine	Loši tehnički uvjeti i neadekvatna infrastruktura za zaštitu i očuvanje predmeta	Otežan terenski rad – nedostatak automobila
Ne postoji Zavod za zaštitu spomenika Zeničko-dobojskog kantona	Neadekvatna kulturna politika na razini općine	Niske plaće

Tabela 13. Ključni problemi muzejskih ustanova

Iz podataka navedenih u Tabeli 13. vidljivo je da muzejske javne ustanove naglašavaju problem nedostataka stručnog kadra, niskih plaća uposlenika, nedostatka adekvatnog prostora, neadekvatne kulturne politike na području općine ili grada, nepostojanje Zavoda za zaštitu spomenika itd.

Prijedlozi i smjernice muzeja za njihov budući rad ukazuju koji su to najbitniji elementi koje treba da usvoji strategija kulturne politike s ciljem unapređenja muzejske djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona. (Tabela 14.)

Smjernice za budućnost		
JU Muzej Grada Zenica	JU Zavičajni muzej Visoko	JU Muzej Tešanj
Digitalizacija muzejskih postavki	Razvoj svijesti i kulturnih potreba za muzejskom djelatnosti	Povećanje plaća
Nova upošljavanja	Aktivan i kvalitetan pristup općinskih vlasti prilikom kreiranja kulturne politike	Kontinuirana edukacija zaposlenih
Povećanje plaća	Poboljšanje suradnje između muzeja	Veća izdvajanja za zaštitu kulturno-historijskog naslijeđa
Formiranje Zavoda za zaštitu spomenika Zeničko-dobojskog kantona	Povezivanje rada muzeja s razvojem kulturnog turizma	Donošenje Pravilnika o stručnim zvanjima, uvjetima i načinima stjecanja stručnog zvanja u muzejskoj djelatnosti

Tabela 14. Smjernice za budući rad muzeja

Kada je riječ o *Zakonu o muzejskoj djelatnosti Zeničko-dobojskog kantona*, te o *Zakonu o kulturnoj baštini Zeničko-dobojskog kantona*, onda je neophodno usmjeriti buduće aktivnosti prema ciljevima koji su predstavljeni u Tabeli 15.

	JU Muzej Grada Zenica	JU Zavičajni muzej Visoko	JU Muzej Tešanj
Zakon o muzejskoj djelatnosti Zeničko-dobojskog kantona	Potrebno izraditi podzakonske akte	Potrebno dopuniti i precizirati određene članove Zakona	Ne postoji potreba za izmjenama i dopunama Zakona
Zakon o zaštiti kulturne baštine Zeničko-dobojskog kantona	Potrebno izraditi podzakonske akte	Potrebno dopuniti i precizirati određene članove Zakona	Potrebne izmjene i dopune Zakona radi upotrebe mehanizma zabrane gradnje na arheološkim lokalitetima

Tabela 15. Ciljevi – Zakonski okvir

Iz Tabele 15. je vidljivo da muzeji imaju različit stav o potrebi izmjena i dopuna *Zakona o muzejskoj djelatnosti*, međutim, što se tiče *Zakona o zaštiti kulturne baštine* muzeji su suglasni da ga je potrebno izmijeniti i dopuniti.

3.2.2. Muzejske ustanove na području Kantona

Zavičajni muzej Visoko

Muzej je osnovan 1953. godine. Osnivač Zavijačajnog muzeja je Općina Visoko. Muzej je kompleksnog tipa i zavičajnog karaktera. Zgrada je izgrađena 1902. godine kao namjenska zgrada nekadašnje Općine (Beledija), a Zavijačajnom muzeju Visoko dodijeljena je na korištenje 1957. godine. Objekat je izgrađen u ublaženoj varijanti neomaurskog stila, pod okriljem graditeljstva austrougarske vlasti.

Fundus muzeja raspoređen je u osam tematskih zbirki, arhiv, fototeku, stručnu muzejsku biblioteku i kartoteku. Muzej uglavnom dopunjava fundus zbirki poklonima, nalazima sa redovitih prospekcija lokaliteta ili slučajnim nalazima, dok zbog nedostatka namjenskih sredstava vrlo rijetko dopunjava i proširuje fond muzejskih zbirki otkupom. Stanje zbirki je loše zbog nedostatka tehničkih uvjeta za pohranjivanje predmeta.

Osnovna djelatnost Zavijačajnog muzeja Visoko je prikupljanje, obrada, zaštita, čuvanje i prezentovanje muzejskog materijala/muzejske građe široj javnosti putem izložbi, samostalno ili u suradnji sa drugim ustanovama, kao i zaštita, čuvanje i prezentacija kulturno-povijesnih predmeta, objekata i lokaliteta na području općine Visoko. Pored muzeološke, Zavijačajni muzej Visoko registrovan je još i za znanstveno-istraživačku, pedagošku i izdavačku djelatnost.

Zavijačajni muzej Visoko godišnje nudi svojim posjetiocima muzejske izložbe, organizovana predavanja grupama u Muzeju i na terenu o kulturno-historijskim spomenicima općine Visoko i okoline. Također, Muzej daje i stručne konsultacije studentima i učenicima.

Pored svojih redovnih aktivnosti Zavijačajni muzej posvećuje pažnju očuvanju starih visočkih zanata – kao dijela kulturne baštine ove lokalne zajednice. Posebnu pažnju uposlenici Zavijačajnog muzeja posvetili su zaštiti kulturne baštine na području općine Visoko.

Zavijačajni muzej putem vlastitog web sajta i društvenih mreža redovno informira javnost o najznačajnijim muzejskim aktivnostima. Također, na ovaj način Muzej prezentira kulturnu i povijesnu baštinu Visokog i okoline. Posljednjih nekoliko godina situacija sa izdavačkom djelatnosti se popravila jer je tiskano nekoliko izdanja. U okviru izdavačke djelatnosti Zavijačajni muzej je pokrenuo izdavanje časopisa *Radovi – Zavijačajnog muzeja – Visoko*.

Muzej grada Zenice

Muzej grada Zenice javna je ustanova osnovana 1966. godine. Osnivač JU Muzej grada Zenice je Grad Zenica. Centralne aktivnosti Muzeja su prezentacija osam stalnih muzejskih zbirki: arheološka, povijesna (dvije), etnološka (dvije), numizmatička, likovna i Zbirka medija XX stoljeća. Muzej priređuje likovne i muzejske izložbe, naučna predavanja i skupove, stručne radionice i radionice za djecu i omladinu, te književne, filmske i glazbene programe. Tvrdava i Bosanska kuća u Vranduku služe za prezentaciju srednjovjekovne i etno-baštine.

Muzejski eksponati su bezbjedno pohranjeni u suvremenom depou ili izloženi u salonima u muzejskom objektu, izgrađenom 2007. JU Muzej grada Zenice je opremljen suvremenom tehnikom, klima-uređajem, ovlaživačima zraka, kompjuterima i pripadajućom opremom, te opremom za postavljanje izložbi.

Muzej raspolaže sa 12.320 eksponata upisanih u muzejske knjige predmeta. Najznačajniji predmet pohranjen u muzeju je ploča sudije Gradješe, nacionalni spomenik kulture. Značajni predmeti iz drugih zbirki su austrijska salon kamera kojom je snimano suđenje Gavrilu Principu, te portret supruge Gabrijela Jurkića.

JU Muzej grada Zenice sarađuje sa velikim brojem muzeja, arhiva, galerija kako u zemlji tako i inozemstvu, a između ostalih sa Muzejom Vojvodine, Muzejom Republike Srpske, Franjevačkim Muzejom i galerijom Gorica, Nacionalnim muzejom Makedonije, Nacionalnim muzejom u Beogradu te sa Filozofskim fakultetom Univerziteta u Zenici, JU Centar za socijalni rad u Zenici, JU Biblioteka za slijepe i slabovidne osobe, te sa nekoliko udruga/društava

koje se bave promocijom baštine i umjetnosti. Kapitalne projekte su financirali Evropska povjerenstvo, Western Balkans fund, Evropsko kulturno naslijeđe, Prince Claus Foundation, Fondacija Mozaik, Balkanska mreža muzeja, Federacija BiH.

U okviru izdavačke djelatnosti muzej objavljuje dvije knjige godišnje u bibliotekama Radovi, Memoria i Posebna izdanja. Redovno se nabavlja nova stručna literatura za muzejsku biblioteku koja broji 5530 naslova.

Muzej Tešanj

Javna ustanova Muzej Tešanj osnovana je 2009. godine i pripada grupi općih muzeja. Djelatnost muzeja je zasnovana na zaštiti kulturno-povijesne materijalne i nematerijalne te prirodne baštine tešanjskog kraja, odnosno, na prikupljanju, obradi, čuvanju i zaštiti muzejske građe te njenom prezentiranju javnosti putem stalnih i povremenih izložbi.

Građa JU Muzej Tešanj raspoređena je u četiri zbirke: arheološku, povijesnu, etnološku i numizmatičku. Povijesna i numizmatička zbirka su u potpunosti sređene, dok je za arheološku i etnološku potrebna stručna obrada kustosa. Arheološku zbirku čine predmeti nastali do kraja srednjeg vijeka. Najvećim dijelom iskopani su na Starom gradu Tešnju 80-ih godina prošlog stoljeća. Pored ovih predmeta zbirku čine i arheološki predmeti nabavljeni darivanjem i otkupom. Povijesnu zbirku čine kulturno-povijesni predmeti iz novog vijeka i savremenog doba prikupljeni na području Općine Tešanj i BiH. U ovoj zbirci su formirane orijentalna i podzbirka plakata. Etnološku zbirku čine predmeti materijalne i duhovne kulture prikupljeni s područja Općine Tešanj. Numizmatičku zbirku čini mnoštvo primjeraka novca od antike do suvremenog doba koji su nabavljeni darivanjem i otkupom.

Od svoga osnivanja do danas Muzej Tešanj realizirao je veliki broj postavki i povremenih izložbi, više radionica za djecu i osobe s invaliditetom, te nekoliko promocija knjiga. Ostvarena je saradnja sa muzejima u Zeničko-dobojskom kantonu, Zemaljskim muzejom BiH, Muzejom u Doboju, Bošnjačkim institutom i drugim naučnim i kulturnim institucijama u Bosni i Hercegovini. Rezultat te suradnje najvećim dijelom vidljiv je kroz organiziranje povremenih izložbi.

Glavni problem Muzeja je što ne posjeduje vlastiti prostor za rad svojih uposlenika i za smještaj dijela muzejske građe. Aktivnosti Muzeja se realizuju zbog nedostatka izložbenog prostora u Centru za kulturu i obrazovanje Tešanj i Općoj biblioteci Tešanj.

Rezime

Zavičajni muzej Visoko, Muzej grada Zenice i Muzej Tešanj svojim djelovanjem učinili su značajan iskorak u zaštiti i afirmaciji kulturne baštine koja se nalazi na području Zeničko-dobojskog kantona. Nepostojanje muzejskih ustanova na području drugih općina Kantona onemogućilo je sustavsku zaštitu kulturne baštine na području tih općina. Muzeji su identificirali sljedeće ključne zadatke, prepreke i probleme sa kojim se susreću: neriješen model financiranja što za posljedicu ima financijsku nesigurnost za ustanove i zaposlenike; nezadovoljavajuća kadrovska struktura; nepostojanje vlastite zgrade (Muzej Tešanj); nedostatak tehničke opreme za čuvanje predmeta u depou i vlastitog prijevoznog sredstva. Sve muzejske ustanove kao jedan od ključnih zadataka za naredni period ističu potrebu osnivanja Zavoda za zaštitu spomenika Zeničko-dobojskog kantona. Predstavnici pojedinih muzejskih institucija smatraju da je potrebno izmijeniti i dopuniti važeći Zakon o muzejskoj djelatnosti.

3.3. Arhivi

Na području Zeničko-dobojskog kantona, kroz povijest, nastajali su brojni dokumenti koji su često uništavani i otuđivani zbog nepostojanja arhivske institucije ili neadekvatnog ustroja arhivske djelatnosti na području Kantona. Sukladno dokumentima i stajalištima međunarodnih organizacija, utvrđenim u brojnim konvencijama i stavovima UNESCO-a i ICA-e (Internacional Concil UNESCO-a), svaka država dužna je na svojoj teritoriji osigurati funkcioniranje arhivske djelatnosti.

Sustavatsko i plansko prikupljanje, te obrada arhivskih dokumenata u Bosni i Hercegovini, započeli su Rješenjem Vlade Narodne Republike Bosne i Hercegovine (1947. godine), kojim je osnovana prva arhivska ustanova u BiH (Arhiv Bosne i Hercegovine).

Arhivsku djelatnost u BiH obavljaju: Arhiv Bosne i Hercegovine, Arhiv Federacije Bosne i Hercegovine, Arhiv Republike Srpske, Arhiv Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kantonalni arhivi.

Iako u Bosni i Hercegovini postoji značajan broj arhivskih institucija, njihova trenutna mreža najvećim je dijelom naslijeđe perioda prije osamostaljenja BiH, te kao takva, nije usklađena sa postojećom upravnom i teritorijalnom organizacijom. Nakon osnivanja Arhiva Federacije Bosne i Hercegovine, praksa deponovanja arhivske građe Zeničko-dobojskog kantona nije sukladno zakonskim okvirom. Sukladno *Zakonom o arhivskoj građi Federacije Bosne i Hercegovine* („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 45/02), dio arhivske građe Zeničko-dobojskog kantona je deponovan u Arhiv Federacije Bosne i Hercegovine. U praksi, međutim, dio arhivske građe je i dalje deponovan u Kantonalni Arhiv Travnik, što je u suprotnosti sa *Zakonom i Uredbom o organizovanju i načinu vršenja arhivskih poslova u organima uprave i službama u Federaciji Bosne i Hercegovine* („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 22/03).

Zakonski okvir koji regulira arhivsku djelatnost na području Zeničko-dobojskog kantona, proširen je 2006. godine, kada je Skupština Zeničko-dobojskog kantona, donijela *Zakon o arhivskoj građi* („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj:4/06). Ovim Zakonom je regulirano:

- evidentiranje,
- čuvanje,
- zaštita i sređivanje registraturne i arhivske građe,
- način prikupljanja, istraživanja, stručne i znanstvene obrade,
- način objavljivanja i davanja na korištenje arhivske građe iz djelokruga organa vlasti i drugih institucija Zeničko-dobojskog kantona i općina, udruženja građana i drugih pravnih i fizičkih osoba utvrđenih navedenim zakonom.

Pitanje arhivske djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona, također je potaknuto i izradom *Elaborata o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja arhiva Zeničko-dobojskog kantona*, od strane Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona. U ovom dokumentu, autori ukazuju na potrebu formiranja Arhiva Zeničko-dobojskog kantona u što kraćem roku. Formiranjem ove institucije arhivska građa Zeničko-dobojskog kantona bi se deponovala na jednom mjestu.

Rezime

Na području Zeničko-dobojskog kantona još uvijek nije formirana odgovarajuća arhivska institucija. S ciljem sprečavanja uništavanja i propadanja arhivskog materijala, neophodno je osnivanje arhiva na području Zeničko-dobojskog kantona u što kraćem roku. Osnivanje ove institucije omogućilo bi sustavatsko, plansko i stručno obavljanje ove djelatnosti u Kantonu. Građanima i pravnim licima koji djeluju u Zeničko-dobojskom kantonu omogućio bi se jednostavniji i brži pristup arhivskoj građi, kako za znanstvenu i stručnu obradu, tako i za druge potrebe.

3.4. Bosansko narodno kazalište Zenica

Jedina profesionalna kazališna ustanova na području Zeničko-dobojskog kantona, ali i šireg prostora centralne BiH jeste Javna ustanova Bosansko narodno kazalište Zenica. Osnivač je Grad Zenica, a njegov rad u najvećem obimu, zajedno sa drugim ustanovama kulture, financira Zeničko-dobojski kanton. Kroz svoje umjetničko djelovanje, BNP Zenica postalo je središte ne samo teatarskog, nego i sveukupnog umjetničkog i kulturnog života u široj zajednici. Prema obimu svog programskog djelovanja, prostornim i tehničkim kapacitetima, te broju i strukturi stručnog i ostalog osoblja u umjetničkom, tehničkom i administrativno-operativnom sektoru, BNP Zenica nesumnjivo predstavlja najveću ustanovu kulture u Zeničko-dobojskom kantonu. Kazalište, sukladno mogućnostima, značajan dio svojih programa izvodi i na gostovanjima u općinama i gradovima, razvijajući i druge načine suradnje sa tim lokalnim zajednicama, a time potvrđujući svoj značaj i time potvrđujući ulogu krovne kazališne institucije u Kantonu.

Oko polovine godišnjih proračunskih sredstava, koje Zeničko-dobojski kanton iz proračunske stavke „Tranfer za ustanove kulture“ usmjerava za rad ustanova kulture, namijenjeno je za financiranje djelatnosti Bosanskog narodnog kazališta Zenica. Ova sredstva primarno su namijenjena za plaće, pripadajuće naknade, poreze i doprinose, kao i za materijalne troškove (režijski troškovi i sl.). Iako *Zakon o kazališnoj djelatnosti* jasno precizira da sredstva za rad javnih kazališta osigurava osnivač, glavnina tih sredstava dolazi iz kantonalnog proračuna. Zakon predviđa i mogućnost podjele osnivačkih prava uz preciznu podjelu obveza, model koji u praksi već funkcioniše na primjeru kazališnih ustanova u Tuzli i Mostaru gdje osnivačka prava dijele grad i kanton. Nasuprot tome, u Kantonu Sarajevo upravo je ova razina vlasti u potpunosti preuzeo osnivačka prava i obveze nad svim pozorišnim institucijama. Jedno od dva navedena statusna rješenja bilo bi moguće primijeniti u slučaju BNP Zenica.

BNP Zenica zvanično je osnovano 1950. godine i baštini tradiciju dugogodišnjeg pozorišnog amaterizma u Zenici. U prvih 28 godina Kazalište je djelovalo u adaptiranom i nedovoljno uslovnom objektu, da bi 1978. godine uselilo u novi namjenski građen i izuzetno kvalitetno projektiran i opremljen objekat. Riječ je o posljednjoj namjenski građenoj pozorišnoj zgradi u BiH koja sa svojim dvoranama, scenskim kapacitetima, probnim salama, radionicama i drugim prostornim kapacitetima i dalje pruža najbolje uvjete za profesionalnu scensku produkciju u zemlji. Zgrada BNP Zenica predstavlja jednu od najvećih kapitalnih investicija u kulturi u povijesti Bosne i Hercegovine.

Tokom svoje duže institucionalne povijesti, BNP Zenica je izgradilo prepoznatljiv stil, zauzelo značajno mjesto među bosanskohercegovačkim teatrima, a profiliralo se i kao jedna od najznačajnijih ustanova kulture i umjetničkih organiziranje u Kantonu i centralnom dijelu Bosne i Hercegovine. Programsko djelovanje BNP Zenica već je od sedamdesetih godina prošlog stoljeća prepoznatljivo na nacionalnom i regionalnom umjetničkom prostoru. Ono se prvenstveno ogleda u sustavski osmišljenom repertoaru sa primarnom idejom da bude savremen i angažovan. Kazalište je do sada produciralo djela najznačajnijih svjetskih dramskih pisaca i spisateljica, sa posebnom pažnjom na stvaralaštvo brojnih bosanskohercegovačkih i južnoslovenskih autora i autorica. BNP Zenica se u svojoj programskoj orijentaciji jasno opredjeljuje za njegovanje i afirmiranje bh. književnog i dramskog naslijeđa. Također, posebna pažnja u repertoarskoj politici poklanja se dramatizacijama značajnih domaćih i stranih proznih djela, te stimuliranju i afirmiranju mladih dramatičara.

Bosansko narodno kazalište Zenica, u okviru svojih produkcijskih mogućnosti, tokom jedne kazališne sezone okvirno premijerno izvodi šest do deset predstava za publiku različitih uzrasta, od čega su dvije do tri namijenjene djeci i mladima. Iako je riječ primarno o kazalištu dramske profilacije u organizacionoj formi narodnog kazališta, BNP Zenica je kroz svoju programsko-produkcijsku praksu razvijalo i programe u oblasti muzičkog i plesnog teatra. Ideje o osnivanju opernog i baletnog ansambla nikada nisu ozbiljnije razmatrane, iako su takve inicijative postojale. Nesumnjivo da prostorni kapaciteti za ovakvim proširenjem programske djelatnosti postoje, posebna pažnja ipak bi se morala posvetiti analizi postojećih i osiguranju materijalno-financijskih i kadrovskih kapaciteta. Dugogodišnja ideja o profesionalizaciji Kamernog simfonijskog orkestra mogla bi biti jedan od prvih oblika ozbiljnijeg širenja programskog djelovanja.

Kao sastavna programska jedinica u BNP Zenica od samog osnivanja djeluje i produkcionni segment za djecu i mlade koji je kroz povijest nekoliko puta mijenjao ime, da bi 2005. godine dobio svoj današnji naziv Dječija, omladinska i lutkarska scena (DOL scena), objedinjujući time svoje temeljne repertoarsko-organizacione pravce. Ta je programska aktivnost preuzela društveno bitnu ulogu odgajatelja mlade kazališne publike. Za pripremu predstava u okviru DOL scene angažuju se profesionalni kazališni umjetnici, a pored profesionalnih glumaca, u projektima u pravilu igraju i djeca, polaznici Dramskog studija, uz mogućnost sudjelovanja mladih izvan struktura Kazališta. Važan segment rada DOL scene predstavlja Dramski studio u kome se, kroz razvijen sustav i detaljno razrađen plan dramsko-pedagoške edukacije, djeci i mladima pruža mogućnost da pored znanja koje dobivaju iz oblasti umjetnosti glume, scenskog govora, pokreta, glasa, plesa i drugih srodnih disciplina budu uključeni u kreativne radionice, kao i da postanu budući zagovarači omladinskih aktivnosti u zajednici. Značajan broj polaznika Dramskog studija kasnije upisuje i završava umjetničke ili srodne studijske programe (kulturologija, arhitektura, žurnalistika, studiji jezika i književnosti), a nerijetko se u svojoj profesionalnoj orijentaciji odlučuju upravo za dramske umjetnosti. Ovaj organizacioni segment BNP Zenica intenzivno surađuje sa osnovnim i srednjim školama u Kantonu, dramskim sekcijama i centrima za kulturu, a svake sezone predstave prikazuje u većini općina Kantona. Upravo na temelju tradicije i iskustva Dramskog studija DOL scene nastale su i škole glume pri centrima za kulturu u Kaknju i Zavidovićima, iz čega se razvila i produkcija predstava za djecu i mlade u tim sredinama.

Prezentirajući vrhunska umjetnička ostvarenja, BNP Zenica je do sada učestvovalo na brojnim festivalima, smotrama, gostovanjima i susretima u Austriji, Crnoj Gori, Češkoj, Hrvatskoj, Italiji, Kazahstanu, Makedoniji, Nizozemskoj, Njemačkoj, Poljskoj, Sloveniji, Švedskoj, Švicarskoj i Srbiji, a za svoje projekte i umjetnička dostignuća Kazalište, njegovi programi, umjetnice i umjetnici dobili su brojne umjetničke nagrade i društvena priznanja. BNP Zenica u okviru svoje redovne djelatnosti realizira i dva međunarodna pozorišna festivala: Festival bosanskohercegovačke drame i Internacionalni festival edukativnog teatra.

BNP Zenica je organizator prvog i najznačajnijeg profesionalnog pozorišnog festivala u Kantonu – Festivala bosanskohercegovačke drame koji se u kontinuitetu održava od 2002. godine. Na Festivalu su do sada nastupali najznačajniji profesionalni ansambli iz BiH, Srbije, Hrvatske, Crne Gore, Slovenije, Makedonije, Turske, Austrije, Norveške, uz održavanje brojnih i različitih sadržaja u okviru glavnog i pratećih programa Festivala. Osim kazališnih, BNP Zenica je organizator ili suorganizator različitih programa i manifestacija iz oblasti kulture, umjetnosti i industrije zabave, značajnih za cjelokupan kulturni i društveni život u gradu Zenici, Zeničko-dobojskom kantonu i BiH. Usljed nepostojanja drugih adekvatnih dvoranskih i scenskih prostora u gradu Zenica, u BNP Zenica se održava veći broj različitih gostujućih programskih formi koje zahtijevaju profesionalne scenske uvjete, što umnogome otežava redovan rad i djelatnost Kazališta.

Rezime

Najstarija i prema većini elemenata najveća javna ustanova kulture na području Zeničko-dobojskog kantona je Bosansko narodno kazalište Zenica. U cilju unapređenja rada i razvoja institucije u narednom periodu bi bilo potrebno učiniti sljedeće: dugoročno riješiti status ustanove sa preciznije utvrđenim pravnim statusom; zbog njenog socijalno-kulturološkog, društvenog i arhitektonskog značaja, pronaći i uložiti značajnija sredstva za projekte fazne rekonstrukcije zgrade BNP Zenica i unapređenje njenih tehničkih i produkcionih mogućnosti; iznaći mogućnosti osiguranja drugih scenskih prostora u gradu Zenica čime bi se rasteretili prostorni kapaciteti BNP Zenica u cilju razvoja osnovne djelatnosti; izraditi elaborate o proširenju djelatnosti - pokretanje muzičkog (profesionalizacija Kamernog simfonijskog orkestra i osnivanje opernog ansambla) i plesnog umjetničkog segmenta (osnivanje baletnog ansambla); razmotriti mogućnosti osnivanja samostalne kazališne institucije za djecu i mlade na temeljima i iskustvu Dječije, omladinske i lutkarske scene BNP Zenica; kontinuirana aktivnost na profesionalizaciji osoblja u svim segmentima i pružanju mogućnosti mladim i obrazovanim osobama za stjecanje prakse i profesionalni angažman.

3.5. Centri/domovi za kulturu

Za izradu ove Strategije korišteni su podaci koji su dobijeni iz šest centara za kulturu s područja Zeničko-dobojskog kantona. To su sljedeće javne ustanove: Kulturno sportski centar Kakanj, Centar za kulturu i edukaciju Vareš, Centar za kulturu, sport i Informiranje Olovo, Centar za kulturu Zavidovići, Dom kulture „Edhem Mulabdić“ Maglaj, Centar za kulturu, sport i Informiranje Visoko.

Nazivi ovih centara, i jednog doma za kulturu jasno ukazuju kako je riječ o javnim ustanovama. Osim federalnih propisa o funkcioniranju javnih ustanova, djelovanje centara za kulturu regulirano je aktima koji su usvojeni na razini svake općine. Općine i gradovi su osnivači i financijeri djelovanja centara za kulturu. Jednim dijelom centri za kulturu ostvaruju i vlastite prihode realizirajući različite djelatnosti. Pregled najčešćih aktivnosti centara/domova za kulturu na području Zeničko-dobojskog kantona prikazani su u Tabeli 16.

Centri/domovi za kulturu - Vrste djelatnosti
Izdavačka i bibliotečka djelatnost
Različite vrste edukacije
Kino projekcije
Izložbe
Kazališne predstave – scenska umjetnost
Muzejska djelatnost
Sport i rekreacija

Tabela 16. Centri/domovi za kulturu - Vrste djelatnosti

Iz tabele vidljivo je kako centri za kulturu realiziraju širok spektar djelatnosti. Jedan od ključnih problema s kojim se suočavaju centri/domovi za kulturu jeste nedostatak financijskih sredstava. To ilustrira i Tabela 17. u kojoj su istaknuti neki od najvažnijih problema.

	Djelovanje centara/domova za kulturu – Ključni problemi
1.	Nedostatak financija
2.	Nedostatak kadrova
3.	Dotrajala infrastruktura
4.	Nedostatak sustavskih rješenja
5.	Neadekvatna zaštita kulturne baštine

Tabela 17. Djelovanje centara/domova za kulturu – Ključni problemi

Prijedlozi za unapređenje djelovanja centara/domova za kulturu utemeljeni su na analizi uočenih ključnih problema. Ti prijedlozi su usmjereni ka:

- uvećanju finansijskih sredstava iz proračuna lokalnih zajednica namijenjenih za funkcioniranje centara/domova za kulturu,
- upošljavanju novih kadrova,
- uspostavi sustavskih rješenja i instrumenata kulturne politike za unapređenje rada centara/domova za kulturu,
- zakonskim odredbama koje trebaju regulirati i odrediti djelovanje centara/domova za kulturu,
- formiranju Zavoda za zaštitu kulturne baštine Zeničko-dobojskog kantona,
- efikasnoj zaštiti kulturnog dobra radi sprečavanja uništavanja i ilegalne trgovine.

Rezime

Centri/domovi za kulturu imaju bitnu ulogu u promociji kulture i zadovoljavanju kulturnih potreba građana. Njihovo djelovanje opterećeno je nedostatkom finansijskih sredstava. U narednom periodu neophodno je izvršiti rekonceptualizaciju djelatnosti centara/domova kulture čime bi se precizirala njihova djelatnost. Potrebno je izraditi odgovarajući normativni okvir kojim bi se preciznije uređio rad ovih ustanova.

4. Umjetničke djelatnosti

4.1. Likovna umjetnost

Do početka sedamdesetih godina 20. vijeka likovni život na prostoru sadašnjeg Zeničko-dobojskog kantona zasnivao se na likovnim klubovima koji su djelovali u okviru domova kulture. Sedamdesete i osamdesete godine obilježene su pojavom prvih generacija diplomanata zagrebačke, beogradske, ljubljanske i sarajevske likovne akademije koji su činili okosnicu razvoja likovne umjetnosti. U to vrijeme se formiraju strukovne udruge likovnih umjetnika u Zenici i Visokom koja djeluju pri Udruzi likovnih umjetnika BiH. Likovni stvaratelji i likovna umjetnost daju značajan doprinos razvoju i afirmaciji kulture u cjelini.

Visočki likovni krug i Zenički likovni krug svoje postojanje temelje na organiziranom djelovanju nekolicine likovnih stvaratelja. Ovi likovni umjetnici su kvalitetnim radom, kroz revijalne i selektivne izložbe na kojima kao gosti sudjeluju umjetnici i likovni kritičari iz cijele BiH i okolnih zemalja, stekli značajan ugled. Njihov uspješan i prepoznatljiv rad temeljio se na kvaliteti i raznovrsnosti izložbenih koncepata, te na velikom broju objavljenih publikacija i kontinuiranom prisustvu u medijskim sadržajima.

Značajan broj likovnih djela umjetnika Zeničko-dobojskog kantona nalazi se u stalnim postavkama likovnih galerija poratnih zbirki. Travanjski salon, godišnja izložba zeničkih stvaralaca, postala je referentno mjesto kako u Bosni i Hercegovini tako i u regiji. Ova, sada već tradicionalna izložba, skoro je jedina manifestacija ove vrste koja sljedi trendove međunarodnih izložbi i koja predstavlja nove likovne umjetnike s ovih prostora i promovira njihovo stvaralaštvo.

Posebno je značajan period osamdesetih godina 20. vijeka kada se, zahvaljujući inicijativi likovnih umjetnika formiraju skulptorske kolonije na kojima afirmirani skulptori realiziraju svoja djela u javnom prostoru. Također, u tom periodu, u nastavnom planu i programu u osnovnim školama likovna kultura je bila zastupljena sa dva časa sedmično. U Zenici je u prijeratnom periodu namjenski bilo raspoređeno sedam slikarskih ateljea koji su dodijeljeni likovnim umjetnicima.

U poslijeratnom periodu likovni stvaratelji našli su se u veoma složenim uvjetima. Posebno je marginalizirana pozicija likovne umjetnosti što se ogleda i u redukciji nastave likovne kulture na jedan sat sedmično. I pored značajnog broja likovnih stvaralaca sa završenom likovnom akademijom, kao i povijesničara umjetnosti, nema povećanja broja likovnih izložbi i otvaranja novih galerija, a status pojedinih galerija (Likovna galerija grada Zenice) još nije riješen, a bogati fundus likovnih djela nije dostupan javnosti.

Uz prethodni kratki prikaz stanja u oblasti likovne umjetnosti na području Zeničko-dobojskog kantona važno je navesti i ciljeve koji su neophodni za opći napredak i razvoj likovne scene na prostoru Kantona:

- Neophodno je inicirati aktivnosti s ciljem stvaranja prostornih i materijalnih uvjeta za otvaranje likovnih galerija sa stalnom postavkom – ovaj problem je posebno naglašen u Gradu Zenici.
- Potrebno je unaprijed definirati i planirati sredstva, iz različitih izvora, za rad likovnih udruženja i realiziranje projekata.
- Bitno je vratiti dignitet stručnim tijelima (umjetničkim savjetima) u ustanovama kulture radi kvalitetnije valorizacije likovnih projekata, otkupa likovnih djela, izbora stručnih povjerenstva za stalne likovne postavke u muzejima i galerijama.

Rezime

U poslijeratnom periodu, iako sa značajnom likovnom tradicijom, likovna umjetnost na području Zeničko-dobojskog kantona je marginalizirana zbog čega je neophodno inicirati formiranje novih likovnih galerija. Potrebno je planirati značajnija sredstva za djelatnosti likovnih udruga i realiziranje projekata likovne umjetnosti kako bi se podstakao razvoj likovne scene i promovirao rad umjetnika.

4.2. Scenske/izvedbene umjetnosti

Na prostoru Zeničko-dobojskog kantona postoji tradicija u oblasti scenskih umjetnosti koja se prvenstveno ogleda kroz amatersku kazališnu djelatnost. Glumačke trupe su u prošlosti dolazile i održavale svoje predstave u mjestima na području današnjeg Kantona, a kasnije su se iz tih grupa kasnije razvijale amaterske grupe koje su povremeno, sa manje ili više uspjeha, pripremale i izvodile amaterske kazališne predstave i programe.

Upravo iz sve razvijenijih oblika kazališnog amaterizma, sredinom 20. vijeka u Zenici je osnovano prvo, i dan danas jedino profesionalno kazalište u ovom dijelu BiH. Oblasno narodno kazalište Zenica koje je kasnije u nekoliko navrata mijenjalo svoje ime, osnovano je 1950. godine, a nastalo je na temelju iskustva i entuzijazma kazališnih amatera okupljenih oko radničkog Kulturno-umjetničkog društva „Iskra“. Kroz svoje umjetničko djelovanje Bosansko narodno kazalište Zenica postalo je središte i stjecište ne samo teatarskog, nego i sveukupnog umjetničkog i kulturnog života u centralnom dijelu BiH.

Kazališna tradicija u Tešnju datira još od 1865. godine, kada su lokalni prosvjetni radnici sa svojim učenicima postavili neka od djela svjetske dramske klasike. Taj se događaj bilježi u bh. teatarskoj povijesti kao prva kazališna predstava koja je javno izvedena u Bosni i Hercegovini. Kasnije, 1953. godine u Tešnju je grupa entuzijasta osnovala Amatersko kazalište „Stevo Petranović“, današnje Bosansko kazalište Tešanj. U svom bogatom i plodonosnom radu, grad Tešanj i Bosansko kazalište Tešanj više puta su bili domaćini festivala amaterskih kazališta BiH. To kazalište djeluje pri lokalnom Centru za kulturu i obrazovanje kao organizaciono-programski segment.

U Visokom se 1985. godine formira Amatersko kazalište „Total“ koje svoje aktivnosti primarno održava u kino dvorani bez odgovarajućih uslova. Također, 2016. godine u Visokom je otvorena i Javna ustanova Centar za kulturu, sport i Informiranje koja je rad otpočela u potpuno novom objektu „Kulturni centar Altindag“. Zgrada je poklon turske općine Altindag a raspože sa dvoranom kapaciteta 450 sjedala, pogodnom za pripremu i izvedbu scenskih programa. Vremenom su u Visokom zaživjele dvije velike kulturne manifestacije: „Visočko ljeto“ u okviru koje se, organiziraju i različite forme kulturnih sadržaja, pa tako i kazališne predstave, te kulturna manifestacija „Dani Zaima Muzaferije“.

U općinama Zeničko-dobojskog kantona: Kakanj, Žepče i Zavidovići, u kojima su prethodno postojali aktivni društveni domovi (centri za kulturu ili domovi kulture, nerijetko zajedno sa segmentima sporta, informiranja i obrazovanja) duži period se nastoji organizirati i teatarska produkcija. Ona je gotovo uvijek u okvirima amaterske djelatnosti, ali i sa pokušajima profesionalnih produkcija, prvenstveno sadržaja za djecu i mlade, a povremeno i za odraslu publiku. Te su aktivnosti u određenom kontinuitetu posebno primjetne u Kakanju i Zavidovićima, a kao glavni pokretači u procesima profesionalizacije javljaju se mladi akademski obrazovani kazališni umjetnici.

U Zeničko-dobojskom kantonu ne postoji značajnija tradicija profesionalnog bavljenja opernom i baletnom umjetnošću. U vremenu prije devedesetih godine prošlog stoljeća na jedinoj profesionalno opremljenoj kazališnoj sceni u Kantonu - Velikoj sceni BNP Zenica, organizovana su redovna gostovanja opernog i baletnog umjetničkog segmenta Narodnog kazališta Sarajevo, kao jedinih profesionalnih plesnih i glazbenih teatarskih ansambala u zemlji, a povremeno su organizovana gostovanja baletnih i opernih ansambala iz drugih centara u regionu. U periodu nakon 1991. godine u potpunosti je prekinuta ta praksa, sve do 2011. godine kada je ostvareno prvo operno, odnosno 2013. godine kada je realizovano prvo baletno gostovanje sarajevskih ansambala. Posljednjih godina u gradu Zenici djeluju privatne glazbene i baletne škole koje educiraju prve generacije učenika i polaznika baletnih škola u Kantonu. Plesna umjetnost se razvija u okviru plesnih klubova kojih ima nekoliko, ali u okviru kojih se njeguju, izučavaju i praktikuju klasični i moderni plesovi, bez značajnijeg rada na savremenoj plesnoj umjetničkoj produkciji. U BNP Zenica 2012. godine otvorena je prva profesionalna baletno-plesna dvorana.

Nažalost, pored institucionalnog kazališta u Zenici i nekoliko amaterskih ansambala koji najčešće djeluju pri javnim centrima za kulturu u lokalnim sredinama, na području Kantona nema razvijenijih oblika neovisne kazališne produkcije i neformalnih kazališnih grupa, ako tu ne ubrajamo pomenute amaterske ansamble i inicijative u Visokom, Zavidovićima, Žepču, Kakanju i Tešnju. Pojava sve većeg broja akademski obrazovanih dramskih umjetnika na području Zeničko-dobojskog kantona može doprinijeti procesu nastanka i razvoja ovog oblika neformalnog udruživanja i neovisnih produkcijskih modela.

Razvojem studijskih programa na dramskim akademijama i studijskim programima u Sarajevu, Tuzli, Banja Luci i Mostaru, na području Kantona značajno je uvećan broj akademskih kazališnih umjetnika, reditelja, producenata, a osobito glumaca i glumica. Njihovim povratkom u svoje lokalne zajednice, a prevashodno profesionalnim angažmanom i učešćem u umjetničkim projektima, u značajnoj se mjeri mijenja opća slika stanja u oblastima scenkih umjetnosti i kazališne djelatnosti na području Kantona. Mladi umjetnici svoj profesionalni angažman nastavljaju kao članovi jedinog profesionalnog dramskog ansambla u okviru BNP Zenica ili kao slobodni dramski umjetnici bez uposlenja i sa privremenim i povremenim umjetničkim i radnim angažmanom. U Zeničko-dobojskom kantonu djeluje nekoliko udruga dramskih umjetnika u različitim organizacionim oblicima. Jedan od primjera novijih formi kazališnog organizovanja svakako je Studio Teatar Zenica, osnovan 2017. godine sa ciljem afirmacije teatarske i drugih srodnih umjetnosti na području Zenice, Zeničko-dobojskog kantona i BiH. Udrugu su osnovali već afirmirani dramski umjetnici, ali i kreativni djelatnici iz srodnih oblasti. Kao temeljna misija ove udruge navodi se razvoj svijesti o značaju kazališta i umjetnosti uopće, kroz realiziranje umjetničkih i društveno angažovanih projekata u kulturi.

Rezime

Na području Zeničko-dobojskog kantona postoji tradicija amaterskog kazališnog djelovanja. Značajan trenutak bilo je osnivanje Oblasnog narodnog kazališta, danas Bosanskog narodnog kazališta Zenica. U drugim sredinama Kantona kazališna djelatnost je uglavnom u amaterskim okvirima a tek u posljednje vrijeme je primjetno intenziviranje aktivnosti u pravcu određene profesionalizacije scenske produkcije. Značajan potencijal predstavljaju akademski obrazovani kazališni umjetnici u Kantonu koji dio svog profesionalnog angažmana ostvaruju i kroz projekte u svojim lokalnim zajednicama. Rješenja kojima bi bilo moguće unaprijediti scensku djelatnost se zasnivaju na sljedećim mjerama: jasno definiranje financiranja i mjerodavnosti (grad, općina, Kanton), izrada odgovarajućeg instrumentarija za valorizaciju programa, izrada strategije za uključivanje mladih umjetnika u ansamble, jačanje uloge mladih profesionalnih producenata.

4.3. Glazbena umjetnost

U svim lokalnim zajednicama Zeničko-dobojskog kantona postoje određeni oblici glazbene djelatnosti. Međutim, u Zeničko-dobojskom kantonu ne postoji niti jedan profesionalni glazbeni ansambl. Glazbena djelatnost primarno se odvija kroz umjetničke aktivnosti glazbenih grupa i manjih sastava, vokalnih, odnosno instrumentalnih i vokalno-instrumentalnih ansambala, zatim kao programski segment u radu kulturno-umjetničkih društava i sličnih umjetničkih organiziranje u nevladinom sektoru, ali i kroz općeobrazovnu i stručnu djelatnost u oblasti glazbene umjetnosti na osnovnoškolskoj i srednjoškolskoj razini.

Profesionalni glazbenici, osobito oni mlađi i još uvijek nedovoljno afirmirani, imaju brojne mogućnosti učešća na različitim formama smotri, festivala, susreta i takmičenja, kako lokalnim tako i u Bosni i Hercegovini i inostranstvu. Ono što nedostaje, a svakako bi značajno poboljšalo navedene aktivnosti, jeste još uvijek nedovoljna institucionalna podrška glazbenim umjetnicima, poticanje njihovog daljnjeg usavršavanja i adekvatno praćenje rezultata njihovog rada. Takva bi pomoć svakako trebala obuhvatiti i finansijsku, te sustavsku organizaciono-produkcijsku i tehničku potporu u njihovom radu i stvaralaštvu. Neophodno je konstantno raditi i na unapređivanju kapaciteta i povećanju uticaja strukovnih udruga (npr. Udruga pedagoga glazbene kulture), ali i brojnih drugih organizacija, omladinskih i horskih ansambala, udruga za promociju stvaralaštva za djecu, plesnih studija, glazbenih ansambala i sekcija u glazbenim i općeobrazovnim ustanovama, čime bi se unaprijedio glazbeni život u Kantonu. Znatno veću podršku potrebno je pružiti i glazbenim djelatnicima-amaterima okupljenim u kulturno-umjetničkim društvima, nacionalnim društvima i drugim glazbenim ansamblima koji svojim djelovanjem značajno doprinose glazbenom životu gradova i općina Zeničko-dobojskog kantona.

Stručni i profesionalni kadar zasigurno jeste najvažniji faktor u razvoju glazbene umjetnosti i glazbene kulture u Zeničko-dobojskom kantonu. Postojeća kadrovska struktura na razini Zeničko-dobojskog kantona omogućava optimalne uvjete za razvoj glazbene djelatnosti. U oblasti glazbene djelatnosti tokom umjetničkih sezona u općinama i gradovima Kantona se priprema, realizira i izvodi značajan broj koncerata, smotri, festivala i takmičenja. U medijskoj produkciji primjetan je nedostatak sadržaja koji su konkretno vezani za afirmaciju glazbene kulture i umjetnosti. Ipak, pri realiziranju navedenih aktivnosti neophodno je dati veći značaj stručnom kritičkom praćenju glazbenog stvaralaštva, što je posebno važno u popularizaciji glazbene umjetnosti i predstavlja priliku za razvoj kulturnih navika kod svih starosnih skupina.

Napredak u razvoju glazbene kulture u Kantonu pretpostavlja profesionalizaciju glazbenih institucija, čime bi se osigurao kontinuitet koncertnih aktivnosti i omogućio visok kvalitet i standard programsko-repertoarskih sadržaja.

U glazbenoj umjetnosti kao i u drugim oblastima ne postoji sustavska podrška za usavršavanje umjetnika i pedagoga, organizaciju seminara i učešća na majstorskim radionicama i međunarodnim natjecanjima.

U svrhu daljeg razvoja glazbene umjetnosti i kulture, od izuzetnog značaja bio bi proces profesionalizacije Kamernog simfonijskog orkestra koji bi svojim redovnim koncertima u okviru repertoarski osmišljene i precizno planirane koncertne sezone, raznovrsnim repertoarom (klasična glazba, stvaralaštvo bh. kompozitora, obrade kompozicija narodne glazbe, baletna, operna i zabavna glazba) davao kontinuiran i profesionalan doprinos razvoju glazbenog stvaralaštva i djelatnosti. Time bi se omogućio dugoročni sustavski poticaj stvaranju i razvoju navika i potreba za glazbenom umjetnošću. Ukoliko bi ovaj orkestar djelovao pri Bosanskom narodnom kazalištu Zenica zasigurno bi značajno uticao i na raznovrsnost i unapređenje repertoara ove jedine profesionalne kazališne institucije u Kantonu, omogućavajući time i glazbeni segment njenog djelovanja (mjuzikli, glazbeno-scenske-forme, savremeni ples, balet i dr.). I do sada je ovaj glazbeni ansambl, samostalno ili zajedno sa drugim istaknutim ansamblima iz Kantona i BiH, učestvovao u obilježavanju značajnih jubileja, godišnjica i drugih državnih, kulturnih, vjerskih i sportskih programa na području Kantona. Rješavanjem statusa Kamernog simfonijskog orkestra u Kantonu bi se zadržao stručni glazbeni kadar svih profila, što bi značajno poboljšalo glazbeno stvaralaštvo, istraživanje, stručnu kritiku i produkciju.

Rezime

U svim lokalnim zajednicama Kantona se provodi raznovrsna glazbena djelatnost. Da bi u oblasti glazbene umjetnosti došlo do poboljšanja bilo bi neophodno pokrenuti slijedeće aktivnosti: razvijanje potencijala mladih glazbenih talenata kroz uključivanje u profesionalne institucije; osiguravanje materijalne, organizaciono-produkcione i tehničke podrške strukovnim udrugama, umjetničkim organizacijama i istaknutim pojedincima i ansamblima; stvaranje materijalno-tehničkih uvjeta za snimanje i obradu raznovrsnog glazbenog materijala; osnivanje profesionalnog glazbenog ansambla - simfonijskog orkestra.

4.4. Književnost i izdavaštvo

Segmenti po kojima ćemo ovdje sagledavati realnu situaciju su: književnici, udruženja i asocijacije, tekuća književna produkcija, mladi stvaraoci, književni natječaji, književne nagrade, manifestacije, časopisi, suradnja/razmjena sa drugim sredinama, medijsko praćenje književnog života.

Ranije je na području Zeničko-dobojskog kantona postojala Udruga književnika Zeničko-dobojskog kantona, ali je ono već petnaestak godina neaktivno. Književnici sa područja Kantona su ili članovi Društva pisaca u BiH ili uopće ne pripadaju nijednoj strukovnoj organizaciji. Samo jedan od njih, kao član Društva pisaca, a na temelju usvojenog kantonalnog zakona, imao je priznat status samostalnog umjetnika i time ostvarivao mirovinsko i zdravstveno osiguranje.

Unutar nacionalnih kulturnih udruga - BZK *Preporod*, SPKD *Prosvjeta* i HKD *Napredak*, književna produkcija i aktivnost na tom planu predstavljaju samo jedan od segmenata kulturnog djelovanja. Postoje, međutim, druge kulturne i javne ustanove, prije svega javne biblioteke potom Univerzitet u Zenici i Gradski muzej u Zenici, Centar za kulturu i obrazovanje Tešanj, Kulturni centar Altintag iz Visokog, unutar kojih se kreiraju, realiziraju i publici nude raznovrsni sadržaji književnog života: tu podrazumijevamo i izdavačku djelatnost unutar tih ustanova (sa povremenim objavljivanjem knjiga, zbornika, brošura ili časopisa), ali prije svega književne promocije, gostovanja pisaca, seminare, kolonije, znanstvene skupove i druge manifestacije.

Tekuća književna produkcija na području Kantona u kontinuiranoj je stagnaciji u posljednjih petnaestak godina – prije svega u smislu ukupnog broja i posebno tiraža objavljenih novih knjiga, ali i u pravcu svojevrzne marginalizacije književnog stvaralaštva unutar javnog i kulturnog života uopće. Broj novih izdanja svake godine se kreće u ranije već postavljenim okvirima, iako se u kvalitativnom smislu (pojava i broj značajnih knjiga relevantnih autora sa područja Kantona) ne može govoriti o nekoj posebno naglašenoj negativnoj tendenciji. U posljednjih pet godina intenzivirana je produkcija u pojedinim kulturnim ustanovama: kao što je iza 2000-te godine prije svih drugih za pohvalu u tom smislu

bio Centar za kulturu i obrazovanje u Tešnju (koji se javljao kao izdavač i kao promotor brojnih autora iz uže i šire okoline) – tako se sada mogu izdvojiti po intenzitetu i sadržaju književnog života i izdavaštva Gradska biblioteka u Zenici, Kulturni centar Altintag u Visokom, Gradske biblioteke u Kaknju i u Tešnju, kao i Muzej grada Zenice.

Mladi stvaratelji na ovom području nisu stimulirani, niti adekvatno vrednovani, ni uključivani u javni i kulturni život. Osim manifestacija i natječaja užeg lokalnog karaktera (školski ili općinski nivo), na Kantonu nema sustavske strategije poticanja ni uključivanja u književni, kulturni i javni život mladih ljudi koji se na ovaj ili onaj način bave književnošću (u sklopu svog obrazovanja ili u smislu autorskog rada). Indikativno je da su čak i forme aktivnosti i organizovanja, kao što su čitalački klubovi, javne tribine, recitali ili festivali književnog stvaralaštva mladih u potpunosti zapostavljene. Ako se i pojave ideje i projekti takvog karaktera, prepušteni su dobroj volji, entuzijazmu ili eventualnoj jednokratnoj sponzorskoj potpori.

Književnih natječaja/konkursa sve je manje u odnosu na prethodni period; godišnji natječaj za najbolje književno djelo autora sa područja Kantona (i s tim u svezi Nagrada za najbolje djelo objavljeno u datoj godini na istoj razini), koji su se vezali za međunarodnu kulturnu manifestaciju „Zeničko proljeće“, više se ne raspisuje – jer se u posljednje vrijeme i u kvantitativnom i u kvalitativnom smislu zapažalo opadanje interesa samih autora i javnosti za tu nagradu (čiji je novčani iznos bio simboličan). Ako se u to uključi još i tradicionalnu godišnju nagradu časopisa „Naša riječ“ iz Zenice za najbolju novinsku priču – to bi bilo sve vrijedno spomena u svezi sa književnim nagradama na području Kantona.

Književne manifestacije uglavnom su, i onoliko koliko ih ima, vezane za općinsku i gradsku razinu ili su uklopljene u širi kulturni sadržaj (u okviru manifestacija koje imaju općekulturni karakter): takva je manifestacija „Zeničko proljeće“, pa npr. „Tešanjско kulturno ljeto“, kao i slične manifestacije u Kaknju, Visokom ili Usori. Karakteristično je da se na razini Kantona održavaju samo tri književne manifestacije koje su tradicionalno utemeljene kao omaž i nazvane po imenima istaknutih književnih stvaralaca, Muse Ćazima Ćatića u Tešnju, Edhema Mulabdića u Maglaju i Dani Abdulvehab Ilhamije u Žepču, iako ima još autora značajnih za bosanskohercegovačku kulturu, npr. Nedžad Ibrišimović i Muhamed Kondžić.

Časopisa za književnost na području Kantona nema, za razliku od perioda neposredno uz rat i poslije rata, kada ih je bilo nekoliko koji su redovno izlazili („Znak Bosne“, „Prometej“, „Kevser“). Jedinu značajan izuzetak u časopisnoj produkciji jesu „Zeničke sveske“: časopis za društvenu fenomenologiju i kulturnu dijalogiku, koji je regionalno respektabilna publikacija, sa skromnom, ali ipak stalnom potporom ogradske i kantonalne instance.

U domenu suradnje i razmjene sa drugim sredinama, književni život na razini Kantona također je značajno osiromašen u posljednje vrijeme – kako zbog opće besparice i problema u financiranju kulture, tako i zbog inertnosti i zatvorenosti pojedinih kulturnih sredina, od lokalne do državne razine. Rijetki primjeri gostovanja ili predstavljanja književnika iz drugih dijelova regije vezani su ili za kulturne manifestacije tradicionalnog karaktera iz osiguranog proračuna ili za entuzijastički napor pojedinih kulturnih poslenika u javnim i kulturnim ustanovama.

Na kraju se mora konstatirati da je i medijska pokrivenost sadržaja iz književnog života uglavnom slaba i neadekvatna – sa površnim priložima informativnog karaktera printanih ili elektronskih medija i sa odsustvom svake sustavne brige medija o promoviranju književne kulture i pismenosti i o poticanju interesa javnosti za duhovne i kulturne vrijednosti ove vrste.

Na temelju gore provedene analize stanja, jasno je da ima mnogo problema i nedostataka u organiziranju i u odvijanju književnog života na razini Kantona.

Prvi je problem nedostatnog i neadekvatnog poticanja, praćenja i vrednovanja sadržaja književnog života u najširem smislu. Čini se kao da cijela oblast književnog stvaralaštva, književne kulture i pismenosti uopće nije zapravo ničija briga – kao da to i nema neki poseban općedruštveni značaj. Cijela ta sfera je zapravo u vrednosnom smislu neutralna i posve prepuštena ambicijama, volji, entuzijazmu ili sposobnostima pojedinaca – koji iz nekih svojih parcijalnih interesa sudjeluju u tome što se zove književni život. Da bi se stanje popravilo, mjerodavne strukture moraju ovom problemu prilaziti manje birokratski, sa više organiziranosti, kompetentnosti i efikasnosti. Naročito je važno da se u odgovarajućim općinskim i gradskim službama i nadležnom ministarstvu poticajem stvaralaštva i književnosti, kao vrlo značajnog segmenta, bave stručni, zainteresirani i motivisani kadrovi.

U posljednje vrijeme i najskromniji projekti kulturnih i javnih institucija, koji su već bili usvojeni i odobreni, ne realiziraju se jer bi se sa uplatom odobrenih, iako često minimalnih sredstava, kasnilo i više od godinu dana. Takvo je stanje i sa nekad funkcionalnim i vrlo korisnim kantonalnim fondom za poticanje izdavaštva – koji dugo već uopće ne djeluje.

Potom sljede vrlo težak problem potpunog zamiranja svih sustavskih aktivnosti na planu popularizacije književnosti, književne kulture, kulture govora i komuniciranja, čitanja i pismenosti – što bi trebalo da predstavlja bazu za poticanje i kvalitativno unapređenje književnog stvaralaštva i duhovnosti uopće. Osim biblioteka, kao javnih ustanova koje se neposredno bave knjigom i škola, kao vaspitno-obrazovnih ustanova, faktički niko nije ni odgovoran ni zadužen za popularizaciju književnosti i podizanje razina pismenosti, kulture govora i javnog nastupa. Nema projekata ni sustavski podržanih aktivnosti u tom smislu, sem pojedinačnih projekata neke od biblioteka, drugih ustanova ili NVO-a.

Napokon, kao problem se nameće i apsolutna inertnost u pogledu poticanja i sustavskog preusmjeravanja cijelog sektora književnog stvaralaštva, kulture govora, javnog nastupa i komuniciranja i kulture čitanja u smjeru tržišne valorizacije i utakmice svih sadržaja i aktera- stvaralaca iz ove oblasti. Dok se koncept kulture i kulturnog turizma, recimo, a potom i koncept organiziranja i kvalitativnog unapređenja književnog života u razvijenom svijetu sve više kreiraju i provode kao produkcionim, tržišno zasnovanim i profitabilnim stratezijskim projektima – kod nas se i one vrijednosti koje mogu biti tržišno iskušane i valorizirane uopće ne prepoznaju kao takve i ničim ne stimuliraju (ni u smislu poreskih stimulacija i olakšica za stvaraoce novih vrijednosti, ni u smislu iznalaženja i poticanja novih izvora i modela financiranja u ovoj oblasti).

Stanje izdavaštva na području Zeničko-dobojskog kantona nije se bitno mijenjalo u posljednjih nekoliko godina. I dalje su samo dvije jače privatne izdavačke kuće aktivne („Planjax“ iz Tešnja i IK „Vrijeme“ iz Zenice) – iako su upravo ta dva izdavača i u kvalitativnom i u kvantitativnom smislu u stalnom usponu. Novi uvjeti koji se iz godine u godinu mijenjaju napretkom tehnologije omogućuju brojnim tiskarama na Kantonu da značajno podignu razinu i kvalitet svojih usluga (print-tisak u potpunosti potiskuje ofset-tisak) – što bi moralo predstavljati pozitivan, stimulativan faktor za izdavaštvo u cjelini. Međutim, osim javnih i kulturnih ustanova koje i otprije izdavaštvo imaju kao sporednu svoju djelatnost, ipak se ne pojavljuju novi izdavači na području Kantona.

Mora se registrirati da je u domenu izdavačke produkcije školskih udžbenika i priručnika IK „Vrijeme“ postigla značajan napredak i pokrila dobar dio potreba učenika na razini Federacije BiH. Izdavačka kuća „Planjax“ iz Tešnja takođe je (zahvaljujući i kvalitetnoj tiskari u sklopu svoje organizacije) zauzela dobar položaj na tržištu knjiga i drugih tiskanih publikacija. Ti rezultati, međutim, postignuti su usprkos i dalje negativnom i depresiranom stanju i položaju izdavaštva u našoj zemlji generalno: opterećenost PDV-om, nepostojanje stalnih izvora financiranja za kapitalne projekte, neosjetljivost državnog aparata u smislu proračunske podrške izdavačima i uopće kulturnim ustanovama – sve su to i dalje prepreke, koje izdavači moraju savladavati, kako bi se održali na tržištu.

Ciljevi i prijedlozi za prevazilaženje problema i poboljšanje stanja:

- Podizanje opće razine pismenosti, kulture čitanja i književne kulture trebalo bi proglasiti općim interesom zajednice: osmišljeno i usmjereno populariziranje književnog stvaralaštva, izvornih književnih vrijednosti, kulture govora i čitanja. Mjerodavne instance kantonalnih, gradskih i općinskih vlasti trebalo bi da financijski podržavaju precizne, s kompetencijom i razumijevanjem osmišljene oblike i modele aktivnosti kojima bi se to postizalo. Podrazumijeva se da u njihovim stručnim službama za ovo trebaju biti zaduženi stručni kadrovi.
- Pokrenuti nove oblike organiziranja i djelovanja mladih književnih stvaralaca: asocijacije, klubove, inicijative, čime bi se osigurali elementarni uvjeti za okupljanje, registriranje, javno djelovanje i medijsko praćenje i propagiranje aktivnosti mladih pisaca, novinara, studenata jezika i književnosti i uopće ljubitelja pisane riječi.
- U vaspitno-obrazovnim ustanovama, kao nastavne ili izvannastavne oblike i sadržaje aktivnosti, osnivati književne ili čitalačke klubove.
- Na kantonalnom razini ustanoviti i podržati festival književnog stvaralaštva – koji bi se svake godine mogao održavati u drugom mjestu i koji bi prerastao u tradicionalni oblik okupljanja književnih stvaralaca: i to sa trajnim tragovima u vidu biltena i brošura, godišnjih natječaja i prigodnih nagrada za mlade stvaraoce. U sklopu tog projekta od vitalnog značaja bi bilo pokrenuti i jedan književni časopis, koji bi imao potpuno riješeno pitanje financiranja (sa kantonalnog nivoa) i oko kojeg bi se (kao redakcija ili uredništvo) okupili najaktivniji i najkvalitetniji autori (kadrovi) iz ove oblasti.
- Financijski podržati programsko osmišljavanje novih i trajnijih oblika suradnje i razmjene književnih stvaralaca na federalnoj, državnoj i regionalnoj razini – sa konkretnim programima gostovanja i sa evaluacijom uspostavljenih veza i novih oblika suradnje.
- Pri Ministarstvu obrazovanja, znanosti, kulture i sporta ustanoviti, osavremeniti i dinamizirati kantonalni Savjet za kulturu – koji bi djelovao kao savjetodavno i koordinaciono tijelo i na razini kog bi se mogli i osmišljavati i operacionalizirati projekti bitni za provođenje kulturne politike.

Rezime

Cijela oblast književnog stvaralaštva, književne kulture i pismenosti uopće, uglavnom je prepuštena ambiciji, volji, entuzijazmu ili sposobnostima pojedinaca. Institucionalna podrška i kad postoji, uglavnom je skromna i zakašnjela. Da bi se to promijenilo, potrebno je da se kulturom uopće, pa onda i književnošću, u mjerodavnim službama bave kompetentni, široko obrazovani kadrovi. U svim općinama i pri Ministarstvu za obrazovanje, znanost, kulturu i sport treba formirati savjete za kulturu koji bi bili zaduženi za artikuliranje kulturne politike.

4.5. Kinematografija

Početkom 2020. godine očekivalo se da će to biti godina velikog rasta kino tržišta u kojem je kino mreža trebala biti obogaćena otvaranjem Cineplexx i CineStar multipleksa u Sarajevu sa 16 novih dvorana. Također, bh. kina su tri godine za redom, kako prema broju posjetitelja tako i prema zaradi od prodaje ulaznica, konstantno bilježila rast, pa je bilo očekivano da se taj trend nastavi. Pandemija Covid-19, te mjere koje su uslijedile, a koje nisu bile prilagođene djelovanju institucija kulture i prikazivačkoj djelatnosti, dovele su do toga da je u 2020. godini zabilježen pad broja posjetitelja kinima za nevjerovatnih 70 posto, u odnosu na 2019. godinu, dok je istovremeno i zarada opala za 69,47 posto.

Prije rata sve općine i gradovi sa područja Zeničko-dobojskog kantona imali su vlastita kina te su, relativno redovno, prikazivali filmove kao neovisni prikazivači. Proces digitalizacije, dotrajale, devastirane i neuslovne dvorane, te nedostatak podrške od mjerodavnih institucija doveo je do toga da su postojeći neovisni prikazivači koji su preživjeli digitalizaciju (npr. Multiplex Ekran Zenica) naprosto „preuzeti“ od globalnih lanaca čije ponude filmskih sadržaja i poslovanje su vođeni isključivo profitom kroz emitiranje *mainstream* sadržaja i *blockbustera*. Sa druge strane, kontrolom tržišta od velikih kino lanaca cijene ulaznica nisu prilagođene platežnoj moći lokalne populacije, te je posjet kinu, od edukativno-kulturne djelatnosti, postala luksuzna usluga.

Aktuelno stanje kino-prikazivačke mreže, pokazuje da Zeničko-dobojski kanton zauzima najniža mjesta u ljestvici filmske industrije u regionu, a čemu u prilog idu sljedeće činjenice:

- Od osam centara/domova za kulturu na prostoru Zeničko dobojskog kantona, samo Javna ustanova Dom kulture „Edhem Mulabdić“ Maglaj ima tehničke pretpostavke za javno prikazivanje filmova.
- Grad Zenica kao administrativni centar Kantona nema centar/dom kulture u sklopu kojeg bi djelovalo i art-kino.
- Od ukupno 67 digitalnih kino dvorana u Bosni i Hercegovini, samo su četiri na području Zeničko-dobojskog kantona ili 5,97% (jedna u JU „Dom kulture „Edhem Mulabdić“ Maglaj, te tri dvorane u CineStaru Zenica).
- Iz prethodnog proizilazi da u Zeničko-dobojskom kantonu na jednu kino dvoranu dolazi oko 89.000 stanovnika, naročito ako se ovi podaci uporede sa situacijom u razvijenim zemljama i zemljama okruženja gdje je taj odnos znatno bolji i iznosi 15.000 stanovnika na jednu kino dvoranu.
- Na području Zeničko-dobojskog kantona trenutno ne djeluje niti jedan višednevni filmski festival profesionalnog karaktera koji bi privukao filmske radnike, producente, distributere i turiste.
- Dodatni problem ovog veoma važnog sektora kulture, jeste potpuni izostanak bilo kakve praktične edukacije djece, adolescenata i mladih, kao i drugih slojeva potencijalne publike iz domena vizuelne kulture.
- Nastavni sadržaji o filmskoj umjetnosti predviđeni planom i programom bili bi potpuniji ukoliko bi se i praktično realizirali u kino dvoranama.
- Nedostatak podrške poslovnim subjektima iz oblasti audio-vizuelne djelatnosti (festivalima, producentima, prikazivačima i distributerima) od strane mjerodavnih institucija stavlja ove subjekte u sve teži položaj. To se posebno pokazalo prilikom donošenja mjera tokom pandemije virusa Covid-19 gdje je zatvaranjem kina u Bosni i Hercegovini, distributerskim i producentskim kućama potpuno onemogućen rad. Također, izostajanjem sustavske podrške ovoj djelatnosti izazvalo je otpuštanja 1/3 radnika u ovom dijelu filmske industrije.
- Neefikasna implementacija *Zakona o autorskim pravima* na razini države je omogućila piratizaciju i u oblasti kinematografije (stopa piratizacije veća od 90 %), te nelojalnu konkurenciju kino prikazivačima.

Primjeri kvalitetne prakse ukazuju na mogućnost i potrebu ulaganja u kino-prikazivačku mrežu s ciljem razvoja potreba za filmskom kulturom, aktiviranja kreativnih i kulturnih industrija, motiviranja za rad centara/domova kulture, te u konačnici i s ciljem razvoja kulturnog turizma. Neki od prijedloga za unapređenje kulturne politike u oblasti filma i kinematografije su:

- Poticati i podržavati projekte neprofitnog karaktera (organizirane školske projekcije, školski čas u kino dvorani) koji doprinose razvoju filmske kulture.
- Digitalizacijom postojećih domova kulture otvara se mogućnost organiziranja dodatnih kulturnih sadržaja (filmske premijere, snimci koncerata) ali i prostor za mlade neovisne autore čiji filmovi ne mogu doći na program velikih multipleks lanaca.
- Promocijom art programa i evropske kinematografije, uz pretpostavku da domovi i centri za kulturu barem četiri dana u sedmici obavljaju i djelatnost kino prikazivanja (primjer kina Meeting Point u Sarajevu), kroz mrežu prikazivača Zeničko-dobojskog kantona možemo postati ravnopravni članovi mreže EU programa EUROPA CINEMAS, te dvije godine nakon otvorenja filmskih sadržaja u centrima povlačiti sredstva i do 10.000 EUR godišnje za svaki od domova kulture koji je dio te mreže u Zeničko-dobojskom kantonu;

- Festivali koji već postoje u Zenici i u Zeničko-dobojskom kantonu mogu na ovaj način izaći iz okvira održavanja istih u nenamjenskim prostorima, te dobiti prostor i infrastrukturu sa prihvatljivom cijenom s ciljem podizanja kvaliteta i rejtinga ovih festivala na još višu razinu koji bi privukao širi broj publike, ne samo iz Zeničko-dobojskog kantona, već i iz cijelog regiona;
- Umrežavanjem domova kulture, koji imaju mogućnost kino prikazivanja filmova, nakon dvije godine rada, uz predložene rezultate, moglo bi se dugoročno aplicirati uz partnerstvo Zeničko-dobojskog kantona i gradova i općina domaćina na ozbiljna sredstva programa Media i programa Kreativna Evropa;
- Uključiti filmske djelatnike i organizatore festivala kako bi pomogli u postojećim procesima ne samo u osnovnim školama već i na fakultetima (Odsjek za kulturalne studije) kako bi praktičnim znanjima dodatno edukovali publiku uzrasta do 25 godina iz oblasti medijske kulture.

Rezime

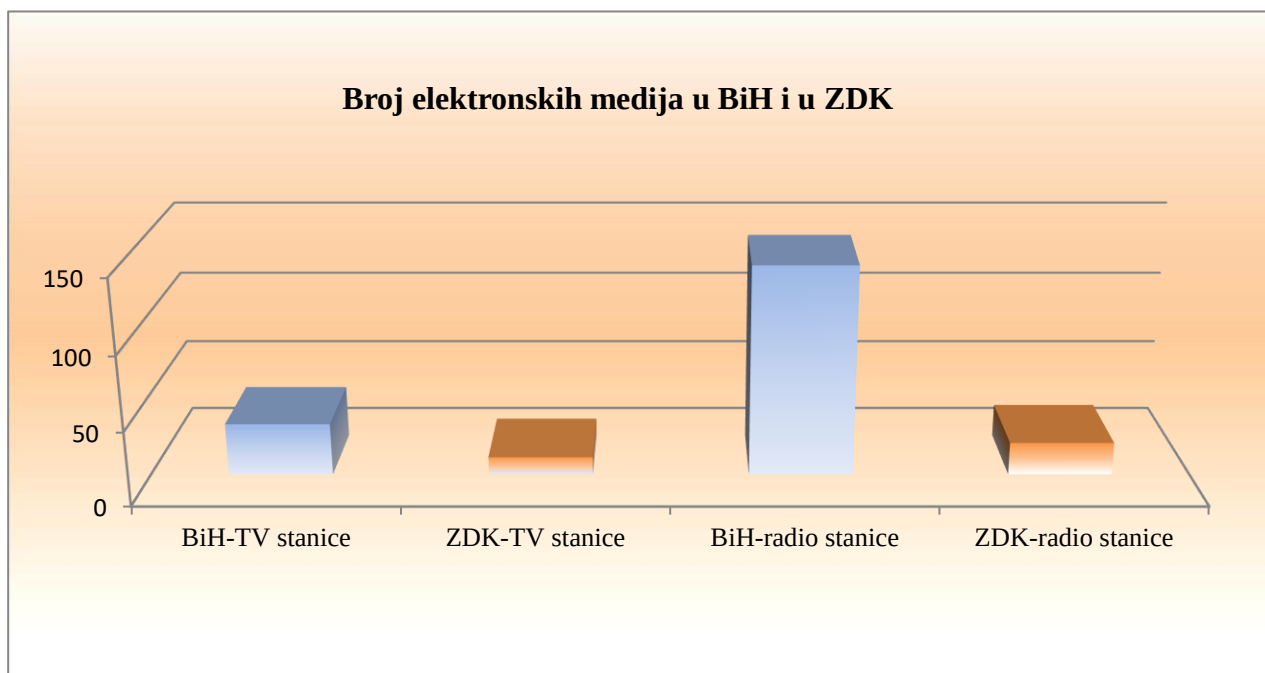
Situacija u oblasti kinematografije i filmske kulture na prostoru Zeničko-dobojskog kantona je nezadovoljavajuća. Dotrajale i neuvjetne dvorane, nedostatak adekvatne opreme za prikazivanje filmova u centrima/domovima kulture, nedostatak finansijske podrške u doba pandemije, kao i komercijalno djelovanje globalnih filmskih korporacija, uticale su na takvo stanje. U narednom periodu, neophodno je intenzivirati aktivnosti na stvaranju i razvijanju potreba za filmskom kulturom kod djece i mladih, te pružiti finansijsku podršku za digitalizaciju centara/domova kulture i izgradnju jednog centra za kulturu u Zenici, kao i za realiziranje projekata i festivala posvećenih filmskoj kulturi.

4.6. Mediji i medijska produkcija

Masovni medij su omogućili masovnu komunikaciju i ekspanziju čitave jedne industrije koja producira informacije i zabavu. Razvoj ove nove industrije je podrazumijevao izum digitalne tehnologije, nastanak i koncentraciju transnacionalnih korporacija, te prisustvo masovne publike. Na taj način je funkcioniranje masovnih medija omogućilo stvaranje popularne kulture, kao i koncepta medijske pismenosti, odnosno medijske kulture bez koje se ne može zamisliti moderni društveni kontekst.

Osim toga, uloga medija i medijske kulture se ogleda i u procesu kreiranja javnog mnijenja, koje treba biti odgovorno, racionalno i efikasno. Uloga medija je veoma bitna u procesu političke socijalizacije i demokratizacije društva tako da je njihovo kvalitetno funkcioniranje jedan od preduvjeta za razvoj zajednice. To podrazumijeva slobodu javnog informiranja i obuhvata slobodu izražavanja misli, slobodu prikupljanja, istraživanja, objavljivanja i širenja informacija kao i slobodu osnivanja pravnih subjekata za obavljanje djelatnosti javnog informiranja.

U Bosni i Hercegovini, *Regulatorna agencija za komunikacije* (RAK) mjerodavna je za izdavanje dozvola za rad i reguliranje emitiranja programa i telekomunikacije, dok je *Vijeće za tisak* tijelo koje se bavi prigovorima u svezi sa funkcioniranjem tiskanih medija. Prema podacima *Regulatorne agencije za komunikacije* u Bosni i Hercegovini dozvolu za emitiranje ima 186 radijskih i TV postaja (koje emitiraju sadržaje putem zemaljske radiodifuzije). Kada je riječ o broju tih medija (radio i televizija) s područja Zeničko-dobojskog kantona, može se zaključiti da je udio televizijskih postaja (6) u ukupnom broju u BiH 3,2%, a u ukupnom broju radio stanica u BiH, na prostor Zeničko-dobojskog kantona otpada 16 radio stanica ili 8,6 %. (Grafikon 5.).

Grafikon 5. Broj elektronskih medija u BiH i u ZDK

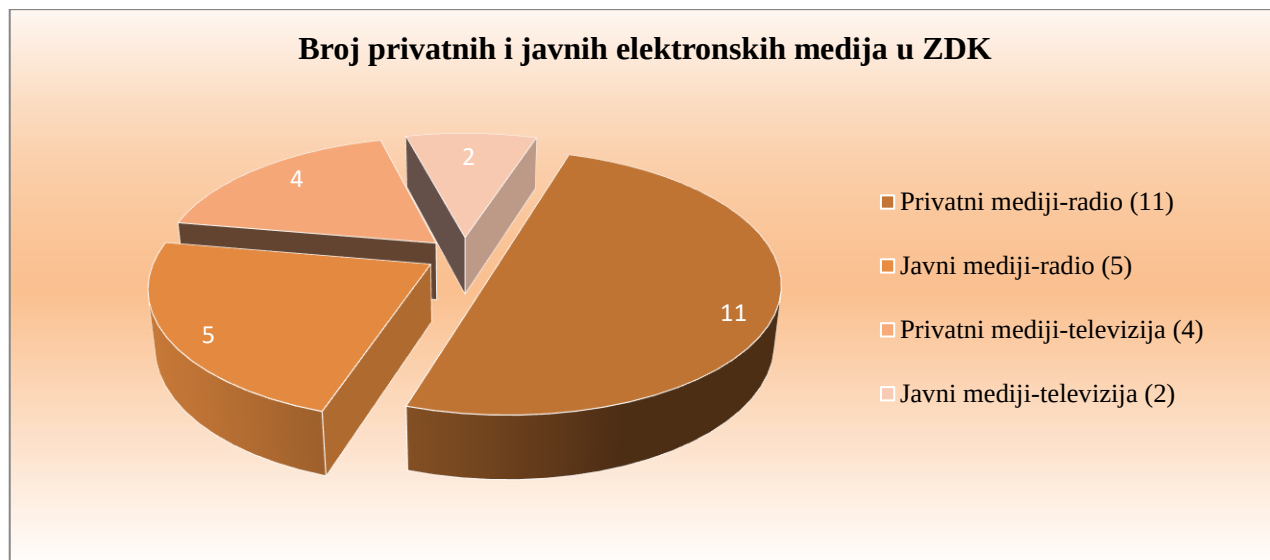
Oblast informiranja je u Zeničko-dobojskom kantonu regulirana *Zakonom o javnom informiranju* („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/98). Tabela 18. pokazuje broj medija koji djeluju na prostoru Zeničko-dobojskog kantona.

Grad/Općina	TV stanice	Radio stanice	Printani mediji	Novi mediji	Ukupno
Zenica	1	4	1	6	12
Kakanj	1	1	1	5	8
Visoko	1	1	-	4	6
Breza	-	1	-	3	4
Vareš	-	1	1	3	5
Olovo	-	1	-	-	1
Tešanj	2	3	-	10	15
Žepče	-	1	1	4	6
Zavidovići	-	1	-	1	2
Maglaj	1	1	-	4	6
Usora	-	1	-	-	1
Doboj-jug	-	-	-	-	-
Ukupno	6	16	4	40	66

Tabela 18. Broj medija na prostoru ZDK

Iz tabele je očito kako je broj novih medija, te na njima utemeljenih platformi/modela informiranja (webportali, blogovi) najveći – 40 ili 60,6% od ukupnog broja (skoro 3 puta veći broj u odnosu na period 2014-2020.), dok je broj printanih medija najmanji – samo 4 ili 6%. Značajan je i broj radio stanica (16 ili 24,24 % od ukupnog broja) jer je radio kao sveprisutan, brz i relativno jeftin medij, veoma koristan za blagovremeno informiranje lokalne zajednice. Podaci ukazuju i na činjenicu da postoje općine koje nemaju niti jedan medij (Doboj-Jug) ili u kojima egzistira samo jedan (Usora, Olovo). S druge strane, u pojedinim sredinama egzistira veći broj medija u odnosu na broj stanovnika (u Tešnju djeluje pet elektronskih medija).

Zanimljivi su i podaci koji pokazuju koliko ima elektronskih medija u privatnom vlasništvu u odnosu na medije čiji su osnivač općine i gradovi. To ilustrira Grafikon 6.

Grafikon 6. Broj privatnih i javnih elektronskih medija u ZDK

U privatnom vlasništvu je ukupno 15 elektronskih medija, što predstavlja 68,1% u odnosu na ukupan broj te vrste medija. Dakle, samo 7 medija, ili 31,9%, predstavlja medije koji imaju javni karakter i koji imaju obvezu da informiraju i kreiraju, obrazovne i kulturne programe za publiku. Povećavanje broja privatnih medija može ukazati na trend povećanja profitabilnih projekata u oblasti medijske industrije i usmjerenosti pažnje ka proizvodnji i emitiranju isključivo, za ukus publike, atraktivnog i zabavnog programa. Međutim, mali broj elektronskih medija javnog karaktera može predstavljati problem kada je u pitanju kreiranje efikasnog i odgovornog javnog mnijenja, odnosno kada je u pitanju uloga javnih servisa u procesu informiranja javnosti.

Rezime

Mediji su veoma bitni za kreiranje odgovornog i efikasnog javnog mnijenja kao i za demokratizaciju društva. Također, mediji su sastavni dio kulturnih obrazaca i kroz njihove sadržaje se prelamaju ključni društveni problemi i procesi. Ubrzana komercijalizacija medija, posebno novih, utjecala je i na redukciju uloge medija kada je riječ o ostvarivanju javnih interesa i kritičke dimenzije medijskih sadržaja. Trend povećanja broja privatnih medija i u Zeničko-dobojskom kantonu je bio očekivan, a on će, zbog razvoja digitalne tehnologije i novih medija, rasti i u budućnosti. S druge strane, potrebno je više ulaganja u obrazovanje novinara, njihovo upošljavanje, te u infrastrukturu i opremu s ciljem osnaživanja kvalitete i uloge javnih medija.

5. Neovisni kulturni sektor

Neovisni kulturni sektor, u jednom svom segmentu obuhvata djelovanje amatera, ljubitelja kulture i umjetnosti koji svoj talenat i sklonost kulturnom i umjetničkom izražavanju ispoljavaju angažmanom u raznovrsnim amaterskim udrugama. Međutim, neovisni kulturni sektor obuhvata i samoorganizirane grupe stručnih ljudi koji se okupljaju izvan institucija kulture kako bi realizirali svoje kreativne, inovativne i alternativne ideje. Neovisna kulturna scena je vrlo važan pokazatelj općeg stanja u sektoru kulture.

Amaterizam je u mnogim sredinama (naročito seoskim), prvi, a u nekim najčešće i jedini kontakt građana sa kulturom. Otuda i njegov neprocjenjiv značaj za decentralizaciju i demokratizaciju kulture, socijalnu koheziju i poboljšanje kvaliteta života. Amaterizam je i vrlo važan za odgoj publike kao i poticanje interesa za kulturu i umjetnost.

Treba istaći da u Zeničko-dobojskom kantonu nema organiziranog očuvanja, razvoja i širenja kultura nacionalnih manjina, izuzev u skromnom opsegu romske kulture. Unapređivanje njihovog kulturnog stvaralaštva i izražavanja, očuvanje materijalnih i nematerijalnih kulturnih dobara značajno bi doprinijelo razvoju svijesti o sopstvenom kulturnom identitetu i potrebi zaštite i očuvanja tradicije i običaja.

Amaterska kultura se najčešće ostvaruje kroz djelatnost kulturno-umjetničkih društava, kojih u Kantonu ima oko 30, a okupljaju oko 2.500 članova različite dobi. U okviru navedenih društava djeluju: folklorni ansambli, glazbeni orkestri, vokalni solisti, horske, plesno – ritmičke, dramske, recitatorske, literarne, likovne, foto i umjetničke sekcije (izrada nošnji i narodnih rukotvorina) kao i kazališne i baletne grupe. Voditelji sekcija su ili iskusni amateri ili stručnjaci koji najčešće volonterski ili uz minimalnu naknadu obavljaju taj posao.

U većini slučajeva, kulturno-umjetnička društva nemaju odgovarajući prostor za rad. Uglavnom se koristi iznajmljeni prostor u postojećim domovima kulture i školama koji je vrlo često u lošem stanju, a i oni koji raspolažu prostorom imaju problem održavanja zbog manjka sredstava.

Aktivnosti se financiraju iz proračuna općina i gradova, Kantona i Federacije BiH (sufinanciranje projekata), dok se dio novca prikuplja članarinom, donacijama i sredstvima od prodanih ulaznica, što nije dovoljno za normalan rad. Nedostaju sredstva za nabavu opreme, nošnji, instrumenata, materijala za rad, za stručno usavršavanje voditelja sekcija u kulturno-umjetničkim društvima (koreografa, dirigenata, muzičara, članova folklora itd.). Ovim entuzijastima i volonterima nedostaju i znanja i vještine potrebne za uspješno rukovođenje i namicanje sredstava, bez čega je teško održati a pogotovo unaprijediti postojeće aktivnosti.

Rezime

Neovisna kulturna scena je vrlo važan segment ukupne kulture, a podrazumijeva segment amaterizma i profesionalnog djelovanja u kulturi. Amaterska kultura je često jedini oblik doticaja građana sa kulturnim programima, a time i najvažniji podsticaj stvaranja i razvijanja zanimanja, navika i potreba za kulturom, što je naročito važno za nacionalne manjine. Entuzijizam i volonterizam u neovisnom sektoru treba podržati kao važan kreativan faktor razvoja kulture i uključiti ih u procese i projekte, ravnopravno sa institucionalnom kulturom. Oba sektora, institucionalni i neovisni treba poticati na međusobnu partnersku suradnju, na kratkoročnim i dugoročnim projektima. Financiranje kratkoročnih i dugoročnih programa neovisnog sektora treba biti obveza općina, gradova i nadležnog kantonalnog ministarstva, ovisno o njihovom značaju. Općine i gradovi bi trebali da obezbijede adekvatne prostore za rad svim grupama i udrugama.

6. Nacionalna kulturno-prosvjetna društva

Nacionalna kulturno-prosvjetna društva u Bosni i Hercegovini osnovana su početkom 20. vijeka i od tada do danas, uz prekid djelovanja tokom socijalističkog razdoblja, imaju važnu ulogu u kulturnom, prosvjetnom i općedruštvenom životu Bosne i Hercegovine u cjelini, a naročito u lokalnim zajednicama u kojima imaju svoje podružnice. U mnogim lokalnim sredinama pomenuta društva su glavni, a nerijetko i jedini organizatori kulturnih manifestacija čiji su ciljevi promocija nacionalnih kultura, običaja, tradicija i očuvanje kulturne baštine odgovarajućih nacionalnih zajednica.

Na području Zeničko-dobojskog kantona djeluju tri nacionalna kulturno-prosvjetna udruženja i to: Srpsko prosvjetno i kulturno društvo „Prosvjeta“, Hrvatsko kulturno društvo „Napredak“ i Bošnjačka zajednica kulture „Preporod“, a svoj rad su obnovila početkom devedestih godina dvadesetog vijeka. Trenutno SPKD „Prosvjeta“ ima podružnicu samo u Zenici, s tim da ona aktivnostima nastoji obuhvatiti teritoriju cijelog Zeničko-dobojskog kantona. S druge strane, HKD „Napredak“ ima podružnice u Brezi, Kaknju, Tešnju, Usori, Varešu, Visokom, Zavidovićima, Zenici i Žepču, a u Žepču i Zenici djeluju još i ogranci Matice hrvatske. BZK „Preporod“ na teritoriji Zeničko-dobojskog kantona organizovan je na način da postoji kantonalna podružnica u sklopu koje djeluje šest općinskih i gradskih podružnica, i to u Brezi, Varešu, Visokom, Zavidovićima, Zenici i Žepču, a kao pridružena članica djeluje i Galerija BZK „Preporod“ Zenica.

Iz odgovora na anketne upitnike, koja su dostavila nacionalna kulturno-prosvjetna društva, vidljivo je da sva društva organiziraju niz različitih kulturnih manifestacija tokom godine, te da imaju vrlo dobru međusobnu suradnju u vidu zajedničkih projekata (npr. festival „Zlatni Čokanj“ koji u Zenici nekoliko godina organizuju Prosvjeta i Napredak) kao i da sva društva ostvaruju suradnju i sa drugim udrugama, ustanovama i institucijama u Kantonu.

Najvažniji problem koji ističu nacionalna kulturno-prosvjetna društva jeste neadekvatan pravni položaj, zatim nedovoljna finansijska podrška svih razina vlasti, te neadekvatan prostor u kojem djeluju. Nedovoljna finansijska podrška značajno umanjuje broj, vrstu i kvalitet manifestacija koje društva organiziraju, a nedostatak sredstava glavni je uzrok činjenice da, naprimjer, „Prosvjeta“ djeluje samo u Zenici iako postoji potreba, želja i plan da se uspostave ogranci ovog društva i u drugim sredinama, u prvom redu u Kaknju i Zavidovićima. Problem sa neadekvatnim prostorom imaju gotovo sve podružnice BZK „Preporod“, izuzev onih u Zenici i Brezi koje su uspjele riješiti taj problem. Podružnica HKD „Napredak“ u Zenici također ima određene probleme sa prostorom i financijama, a najveći problem su blokirani računi, jer nisu isplaćeni dugovi za grijanje, zbog čega ova podružnica nema mogućnost apliciranja na natječaje za financiranje projekata iz oblasti kulture.

Rezime

Na području Zeničko-dobojskog kantona djeluju nacionalna kulturno-prosvjetna društva: Srpsko prosvjetno i kulturno društvo „Prosvjeta“, Hrvatsko kulturno društvo „Napredak“ i Bošnjačka zajednica kulture „Preporod“. Ova društva organiziraju niz značajnih kulturnih manifestacija, događaja i aktivnosti tokom kojih se promovišu nacionalne kulture, tradicije, običaji i kulturna baština, te unapređuje kulturni i društveni život u lokalnim sredinama. Nacionalna kulturno-prosvjetna društva se suočavaju sa sličnim problemima: neadekvatan model financiranja i rad u neuslovnim prostorijama.

7. Kulturni turizam

Percepcija kulture kao neprofitnog sektora uveliko je promijenjena sa razvojem i ekspanzijom kulturnog turizma. Kao rezultat ekonomskog razvoja, prije svega na Zapadu, nastaju društveni slojevi koji mogu priuštiti posjete različitim destinacijama. Nastanak novih društvenih slojeva omogućilo je diverzifikaciju turističkih interesa. Masovni turizam, koji je doživio svoj vrhunac sredinom 20. vijeka, sve se više napušta, te se fokus tržišta okreće partikularnim turističkim interesima i selektivnim oblicima turizma kao što je kulturni turizam.

Visoko razvijena kapitalistička društva stvorila su iznimno kompetitivno okruženje, gdje su prethodni modeli financiranja i marketinga postali neadekvatni. Za zemlje u procesu tranzicije (poput Bosne i Hercegovine), ovaj se problem posebno odrazio na institucije kulture, koje su u prethodnom političko-ekonomskom sustavu imale stabilne izvore financiranja. Međutim, u poslijeratnom periodu stalni nedostatak proračunskih sredstava primorao je ustanove i organizacije kulture da potraže alternativne načine financiranja. Kao jedan od odgovora na ovaj problem pojavljuje se uvezivanje sektora kulture i turizma, čime se kulturi daje dimenzija profitabilnosti koja postaje neophodna za njen opstanak i razvoj u „novom“ kontekstu. Ovakav pristup također se pokazao idealnim za promociju kulture, jer se turistički interes često upravo usmjerava ka tim sadržajima. Sa promjenom pristupa kulturi, također, dolazi i do promjene u ulozi kulturnih institucija, koje u novom kontekstu postaju aktivni sudionici na tržištu kulture.

Kulturno-turistički potencijal Zeničko-dobojskog kantona, sastoji se od tri temeljna segmenta: kulturna baština, kulturne manifestacije i institucije kulture.

Kulturne manifestacije se organizuju u svim općinama Zeničko-dobojskog kantona. Neke od najznačajnijih odvijaju se u gradu Zenici: *Festival bh drame*, *Zeničko proljeće* te u organiziranju Muzeja grada Zenica *Tragovima Bosanskog kraljevstva*. Također, u Općini Maglaj organizuje se *Studentsko ljeto* (koje baštini najdužu tradiciju na ovom području), *Dani Zaima Muzaferije* u Gradu Visoko te *Žepčacko ljeto* u Općini Žepče.

Na području Zeničko-dobojskog kantona se nalaze neki od najznačajnijih kulturno-povijesnih spomenika Bosne i Hercegovine: nekropola stećaka „Mramorje“ u Musićima, Općina Olovo, koja je na UNESCO-voj listi svjetske baštine, Mile – kraljevsko stolno, krunidbeno i grobno mjesto bosanskih kraljeva za vrijeme srednjovjekovne Bosne; kraljevski grad Bobovac, srednjovjekovne tvrđave u Maglaju, Tešnju i Vranduku, značajni vjerski objekti itd.⁷

⁷ Delibašić, E. (2018). Stanje i perspektiva kulturnog turizma na području Zeničko-Dobojskog kantona. *Zbornik radova Filozofskog fakulteta*, (16), (s. 160)

Pregled javnih institucija kulture po općinama i gradovima Zeničko-dobojskog kantona prikazan je u Tabeli 19.

Grad/Općina	Javne institucije kulture
Breza	Opća biblioteka „Muhamed Kantardžić“ Breza
Doboj jug	Opća biblioteka Doboj jug
Kakanj	Gradska biblioteka Kakanj; Kulturno-sportski centar Kakanj
Maglaj	Opća biblioteka „Narodna biblioteka“ Maglaj; Dom kulture Maglaj
Olovo	Centar za kulturu, sport i informisanje; Gradska biblioteka Olovo
Tešanj	Muzej Tešanj; Opća biblioteka Tešanj; Centar za kulturu i obrazovanje Tešanj
Usora	Opća knjižnica Usora
Vareš	Centar za kulturu i edukaciju Vareš; Opća biblioteka Vareš
Visoko	Zavičajni muzej Visoko, Gradska biblioteka Visoko, „Centar za kulturu i edukaciju“ Visoko
Zavidovići	Javna biblioteka Zavidovići; Centar za kulturu Zavidovići
Zenica	Bosansko narodno kazalište; Muzej grada Zenice; Opća biblioteka Zenica
Žepče	Opća biblioteka Žepče; Dom kulture Žepče

Tabela 19. Javne institucije kulture – Zeničko-dobojski kanton

U istraživanju na temu kompetitivnosti kulturnog turizma na području Zeničko-dobojskog kantona (provedenom 2021. godine), predstavnici institucija kulture, turističkih agencija, mjerodavnog Ministarstva i općinskih službi Kantona, intervjuisani su metodom polustrukturiranog intervjua o stanju kulturnog turizma u Kantonu.

Iako u Zeničko-dobojskom kantonu postoji veliki broj institucija kulture koje organiziraju kulturne manifestacije i upravljaju lokalitetima kulturne baštine, njihova uloga u pogledu turističkih aktivnosti i dalje ostaje nejasna. Možemo se konstatovati, da u Zeničko-dobojskom kantonu ne postoji jasan nositelj i koordinator turističkih aktivnosti. U odnosu na ovu problematiku ispitanici su također iznijeli mišljenje o ulozi turističkih agencija. Istraživanje je pokazalo da većina kulturnih institucija u Kantonu ne surađuje sa turističkim agencijama. Kao temeljne razloge za takvo stanje, predstavnici institucija kulture navode sljedeće:

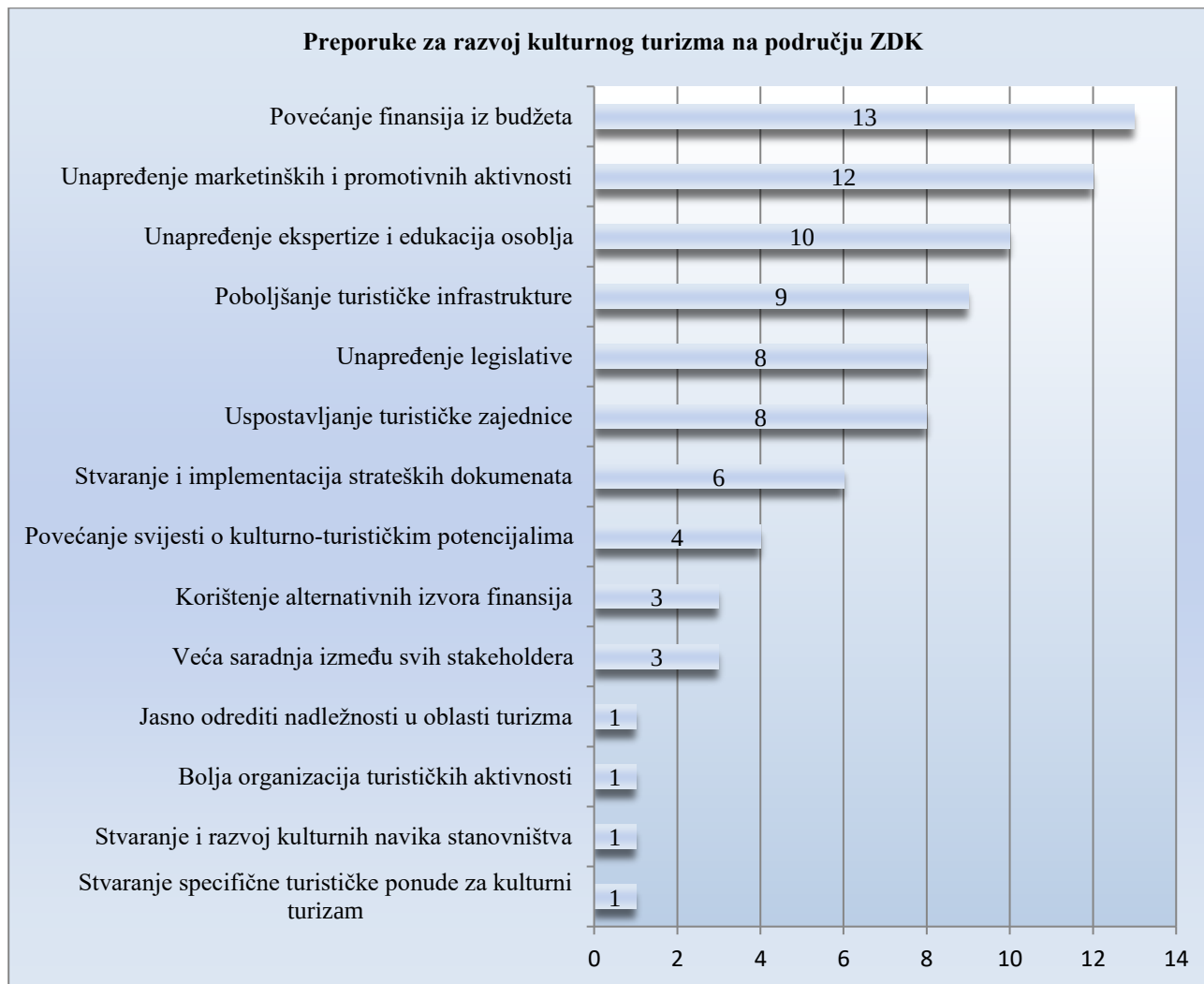
- nedostatak *incoming* turističkih agencija,
- nepostojanje turističke zajednice,
- fokus turističkih agencija na školske posjete kulturnim institucijama i
- nedostatak zainteresiranosti turističkih agencija.

Nedostatak aktivnosti turističkih agencija u sektoru kulturnog turizma Zeničko-dobojskog kantona također je obuhvaćen istraživanjem. Njihovi predstavnici navode sljedeće razloge za trenutno stanje:

- nedovoljna potražnja za takvom vrstom turističkih sadržaja,
- fokus turističkih ponuda na druge vrste turističkih potencijala,

- fokus privatnog sektora na princip ponude i potražnje,
- nedovoljan broj stranih turista za stvaranje specifične ponude kulturnog turizma,
- neuređenost i neuvjetnost određenih lokaliteta kulturne baštine za turističke svrhe i
- veća ulaganja Kantona kao preduvjet za njihovu aktivniju participaciju.

U okviru istraživanja, ispitanici su prepoznali i druge elemente kao prepreke razvoju kulturnog turizma te preporučili unaprijeđenja u sljedećim segmentima. (Grafikon 7.)

Grafikon 7. Preporuke za razvoj kulturnog turizma na području ZDK

Kao što je prikazano u tabeli, najveći broj preporuka se odnosi na povećanje sredstava iz proračuna Kantona i općina Zeničko-dobojskog kantona, dok se znatno manji broj preporuka odnosi na korištenje alternativnih izvora financija. Ispitanici su kao ključne probleme također prepoznali:

- nedostatak marketinških i promotivnih aktivnosti,
- nedovoljna ekspertiza osoblja u oblastima turizma i kulture,
- nedovoljno razvijena turistička infrastruktura,

- nedostatak i neadekvatnost regulatornog, zakonskog okvira,
- nepostojanje turističke zajednice i
- nepostojanje specifičnih strateških dokumenata razvoja te nezadovoljavajuća razina njihove implementacije.

Kada je riječ o problemima koji proizilaze iz legislative koja uređuje oblast turizma u Zeničko-dobojskom kantonu, najveća prepreka jeste nepostojanje adekvatnog zakonskog okvira. *Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine*, mjerodavnosti u oblasti turizma podijeljene su između Kantona i Federacije. Propisi koji uređuju oblast turizma, turističkih organiziranja ili turističkih zajednica utvrđuju se na razini Federacije Bosne i Hercegovine.

U podacima navedenim u istraživanju, ističe se da je presudom Ustavnog suda 2014. godine, *Zakon o turističkim zajednicama i promociji turizma* stavljen izvan snage, te da na razini Federacije još uvijek nije postignut kompromis za donošenje novog zakona. Jedna od posljedica takvog stanja bilo je gašenje Turističke zajednice Zeničko-dobojskog kantona, jer se sa stavljanjem Zakona van snage, izgubio se zakonski temelj za njeno financiranje. U takvoj situaciji, Turistička zajednica Zeničko-dobojskog kantona u potpunosti je prestala sa radom u ožujku 2020. godine. Jedan od ispitanika istraživanja također navodi da se takav zakonski nedostatak u međuvremenu „iskoristio“ u pojedinim kantonima FBiH, gdje su donijeti kantonalni zakoni koji uređuju oblast turizma. Zeničko-dobojski kanton još uvijek nije donio takav zakon.⁸

Kulturni turizam na području Zeničko-dobojskog kantona, također, se suočava sa nepostojanjem politike kulturnog turizma. Naime, ne postoje specifični javni pozivi koji bi podržali projekte usmjerene u kulturno-turistički razvoj, dok u proračunu Kantona kao i u općinskim i gradskim proračunima, ne postoje specifične stavke iz kojih bi se financirali projekti iz oblasti kulturnog turizma. Trenutno, projekti iz oblasti kulturnog turizma većinski se financiraju iz proračunskih stavki za kulturu ili sport općenito, dok se povjerenstva za odabir projekata u najvećem broju slučajeva čine državni službenici. Kada je riječ o strateškom pristupu razvoju kulturnog turizma trenutno u Kantonu ne postoji specifična strategija koja bi se fokusirala na njegov razvoj.

Rezime

Uprkos činjenici da Kanton raspolaže sa značajnim potencijalima za razvoj kulturnog turizma, može se zaključiti da njegov razvoj nije strateški podržan. Ne postoji specifična strategija razvoja koja bi se fokusirala na razvoj ove oblasti na području Kantona. Financiranje projekata u oblasti kulturnog turizma se mora realizirati putem ciljanih javnih poziva iz posebno utvrđenih stavki proračuna općina, gradova i Kantona. Može se zaključiti da su ključni identifikovani problemi u sektoru kulturnog turizma sljedeći: nedostatak legislative, neadekvatna turistička infrastruktura, nedovoljna promocija kulturno-turističkih potencijala, nedovoljna ekspertiza osoblja, nepostojanje turističke zajednice kao nosioca turističke djelatnosti Kantona. U narednom periodu potrebno je ustanoviti zakonski okvir za oblast turizma, te osigurati strateški pristup održivom razvoju turizma i kulturnog turizma kroz izradu i implementaciju sektorskih razvojnih strategija. Veća finansijska izdvajanja iz kantonalnog i lokalnih proračuna također su neophodna za značajniji razvoj kulturnog turizma.

⁸ Šabanović, A. (2021). *Assesment of Cultral Tourism Competitivenes in the Zenica-Doboj Canton*. Magistarski rad, International University of Sarajevo (p. 191-192)

8. Kulturne manifestacije

Jedan od bitnih segmenata razvoja kulture i zadovoljavanja kulturnih potreba građana jesu kulturne manifestacije, odnosno organiziranje kulturnih događaja koji privlače pažnju velikog broja posjetilaca. Takvi događaji omogućavaju razvoj kulturnog turizma i promoviraju ne samo kulturu, nego i sredinu u kojoj se te manifestacije i festivali dešavaju. Raznolikost kulturnih manifestacija omogućava da se zadovolje različiti ukusi i potrebe posjetilaca, te da se obogati kulturna ponuda i podrži djelovanje značajnog broja umjetnika i kulturnih djelatnika.

Prikupljanje, klasifikacija i analiza podataka o kulturnim manifestacijama na prostoru Zeničko-dobojskog kantona (koja je korištena za izradu ove Strategije), nije obuhvatila sve kulturne manifestacije s obzirom da mjerodavne općinske i gradske službe nisu resornom ministarstvu dostavile tražene podatke.

Sljedeća tabela (prema podacima mjerodavnih gradskih i općinskih službi) pokazuje kulturne manifestacije koje se organiziraju u pojedinim općinama i gradovima na području Zeničko-dobojskog kantona. (Tabela 20.)

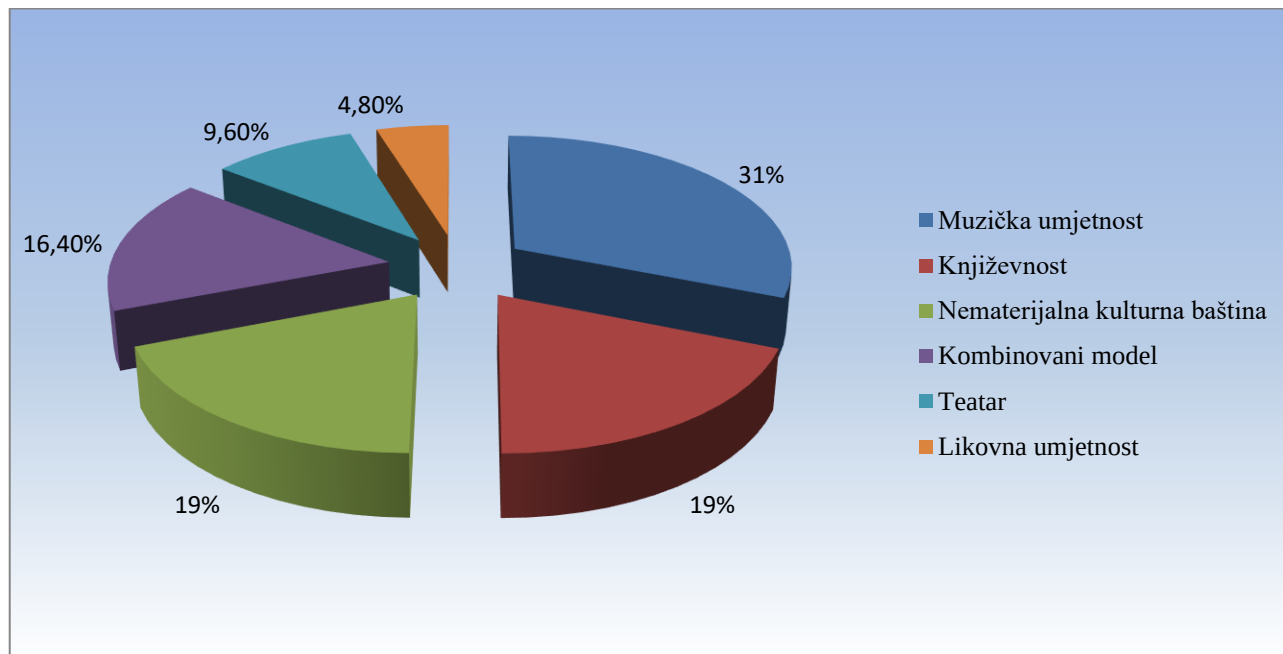
Grad/Općina	Kulturna manifestacija	Broj
Zenica	-Festival bosanskohercegovačke drame -Internacionali festival edukativnog teatra -Kazališni festival na otvorenom „Ljetne večeri Studio Teatra“ -Zeničko proljeće -Zenica Summer Fest -Festival filma, djece i omladine Zenica -Festival dokumentarnog glazbenog filma „Dokumfest“ -Festival sevdaha Vranduk-Zenica - Noć rock'n'roll-a na tvrđavi Vranduk	9
Visoko	- Visočko ljeto - Dani Zaima Muzaferije - Likovne izložbe Likum 76 - Promocija knjiga - Glazbeni koncerti - Kazališne predstave Teatar Total	6
Kakanj	- Kakanjski dani kulture i sporta - Dani Kraljice Katarine	2
Breza	- Bazenijada - Dani Božidara Bože Bunjevca - Večeri duhovne muzike - Božićni koncert - Smotra folklora	5
Tešanj	Nema preciznih podataka	7
Žepče	- Žepačko ljeto - Književne večeri - Smotra folklora - Dani miholjskog ljeta	4

Usora	- Karneval i pokladno prelo (Omanjska) - Bal pod maskama (Žabljak) - Dani Hrvatske kulture u Usori - Ilinski susreti (Ularice) - Srpanjski susreti (Žabljak) - Ljeto u Omanjskoj - Humanitarni koncert (KUD Izvor i MZ Alibegovci) - Plodovi zemlje (Udruga žena Sunce) - Usorska večer u Sivši	9
Olovo	-	-
Maglaj	- Studentsko ljeto - Kolo na bosanskom ćilimu - Mulabdićevi dani kulture - Revija urbane kulture	4
Vareš	- Manifestacija VAART - Vaclaf – međunarodni festival klasične muzike - ART Colony Borovica - Pekijada - Harmonikijada	5
Zavidovići	Nema preciznih podataka	5-10
Doboj-Jug	- promocije knjiga - godišnjice KUD-a i dana Općine	8

Tabela 20. Kulturne manifestacije na području Zeničko-dobojskog kantona

Prethodna tabela, prema podacima mjerodavnih službi, pokazuje da se na području Kantona godišnje organizira oko 61 kulturna manifestacija. Taj broj je zapravo znatno veći. Takve manifestacije podrazumijevaju organizaciju raznovrsnih programa među kojima su i oni iz oblasti kulture. Takve manifestacije su naprimjer, Kakanjski dani kulture i sporta, Visočko ljeto, te Žepačko ljeto.

Prema raspoloživim podacima sačinjena je i podjela kulturnih manifestacija organiziranih na području Zeničko-dobojskog kantona. Većina tih manifestacija ima tradicionalni karakter i svoju stalnu publiku. Utvrđen kalendar kulturnih manifestacija, njihov kvalitet i šarolikost, mogu biti značajni i za razvoj kulturnog turizma. U tom kontekstu je bitno poboljšati kvalitet tih manifestacija, posebno kada je riječ o njihovoj internacionalizaciji. Bitno je intenzivirati aktivnosti i uložiti sredstva u njihovu promociju. Grafikon 8. pokazuje koje su to vrste kulturnih manifestacija najzastupljenije (sukladno s njihovom tematikom).

Grafikon 8. Najzastupljenije vrste kulturnih manifestacija

Prema ovim podacima jasno je da se najčešće organiziraju različite glazbene priredbe i koncerti (31%). Podjednako su (19%) zastupljene različite kulturne manifestacije koje promoviraju nematerijalnu kulturnu baštinu (folklor, ples, igre) i one koje su posvećene književnosti i promociji knjiga. Oko 16,6% kulturnih manifestacija otpada na kombinovani model (to su kulturne manifestacije u okviru kojih se organiziraju različiti kulturni sadržaji – glazbeni, književni, likovni, teatarski). Najmanje su zastupljeni kulturni događaji koji se odnose na teatarsku djelatnost (9,6%) i likovnu umjetnost (4,8%).

Rezime

Kulturne manifestacije omogućavaju prezentaciju i promociju različitih formi umjetničkog i kulturnog stvaralaštva kao i zadovoljenje kulturnih potreba građana na području Kantona. Također, organizacijom kulturnih manifestacija, promoviraju se mjesta u kojima se one održavaju čime se podstiče razvoj kulturnog turizma. U narednom periodu potrebno je da mjerodavne općinske, gradske i kantonalne vlasti izrade kalendar kulturnih manifestacija, klasificiraju kulturne manifestacije po značaju, utvrde precizne kriterije financiranja, povećaju u proračunima sredstva za podršku kulturnim manifestacijama te da planiraju sredstva za učešće umjetnika i umjetničkih grupa na kulturnim manifestacijama izvan Zeničko-dobojskog kantona.

Drugi dio: Osnovni ciljevi kulturnog razvoja

Zeničko-dobojskog kantona

Kreirajući *Strategiju kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona za period od 2021. do 2027. godine* možemo konstatovati da je kultura jedan od konstitutivnih elemenata bosanskohercegovačkog socijalnog, nacionalnog i državnog identiteta, te bitan faktor u međunarodnoj promociji i afirmaciji Bosne i Hercegovine. Ali, s druge strane, analiza stanja u kulturi u Zeničko-dobojskom kantonu, pokazuje i drugačiju sliku. Podaci ukazuju na nezadovoljavajući status ustanova kulture (biblioteka, muzeja, kazališta, domova kulture) i neadekvatno riješen status umjetnika. Ovakvom nezadovoljavajućem položaju kulture značajno doprinosi i nepostojanje jasnih vizija i modela kulturne politike, odnosno nepostojanje strateških ciljeva i smjernica djelovanja u oblasti kulture i umjetnosti.

Jedna od ključnih stvari za razvoj kulture i kulturne politike u Zeničko-dobojskom kantonu jeste izrada strategije i strateškog plana tog razvoja. Strateški plan treba, između ostalog, da identificira i promovira novi pristup poimanju kulture i novi model kulturne politike. Taj novi pristup podrazumijeva transformaciju shvatanja kulture isključivo kao dijela potrošnje i aktiviranje njenih potencijala i elemenata u okviru razvoja kulturnih industrija i kulturnog turizma, te u okviru lokalnih i regionalnih planova razvoja. Kultura ne može biti finansirana bez strateški postavljenih kriterija i isključivo iz proračuna. Kultura i njen razvoj, s druge strane, ne mogu biti prepušteni ni isključivo tržištu i tržišnim zakonima, odnosno oni trebaju biti strateški osmišljeni i trebaju postati dijelom društvenih planova razvoja.

Na temelju analize utemeljeni su i ključni ciljevi kulturnog razvoja Kantona u narednom periodu. Ti ciljevi su, prije svega, usredsređeni prema završetku kulturne transformacije i tranzicije, konkretno prema:

- razvoju kulturnih potreba i navika građana Zeničko-dobojskog kantona,
- kreiranju efikasnih modela za zadovoljavanje kulturnih potreba građana,
- promjeni percepcije kulture kao potrošnje u kulturu kao faktora društvenog razvoja,
- razvoju tržišta rada u kulturi.

Ovi temeljni ciljevi kulturnog razvoja Zeničko-dobojskog kantona su i opći ciljevi ove strategije. Njihovo kreiranje je utemeljeno na nekoliko principa, od kojih se izdvajaju:

- neovisnost i demokratičnost u radu kulturnih institucija, kao i demokratičnost u međusektorskoj, regionalnoj i međunarodnoj suradnji,
- racionalna, efikasna i odgovorna kulturna politika koja će utjecati na ukidanje ograničenja i prepreka koje se suprotstavljaju kulturnom razvoju, te koja će kreirati kulturne potrebe i stvarati preduvjete za njihovo zadovoljavanje kroz modernizaciju djelovanja različitih institucija i ustanova kulture na prostoru Zeničko-dobojskog kantona,
- kulturna različitost utemeljena na vrijednostima koje potenciraju komponente svake nacionalne i manjinske kulture i koje omogućavaju svakoj kulturi ponaosob da učestvuje u realiziranju zajedničkih kulturnih projekata,
- koncepti utemeljeni na pluralizmu i specifikumu bosanskohercegovačkog društva, te na kulturnim posebnostima i integrativnim kulturnim komponentama karakterističnim i za područje Zeničko-dobojskog kantona,
- kulturna otvorenost i kulturna suradnja konceptijski i strateški usmjereni i utemeljeni na interdisciplinarnim istraživanjima i međusektorskoj povezanosti.

Analiza stanja u oblasti kulture na području Zeničko-dobojskog kantona omogućila je kreiranje temeljnih ciljeva kulturnog razvoja ovog regiona. Osim toga, na temelju pomenutih generalnih principa, analiza je omogućila i identificiranje nekoliko značajnih ciljeva tog kulturnog razvoja. U tom kontekstu izdvajaju se ovi ciljevi:

- potreba inoviranja pojedinih zakona u oblasti kulture, te donošenje novih,
- kreiranje optimalnog modela financiranja kulture,
- potreba izrade strategija kulturne politike na razini općina i gradova,
- formiranje Kantonalnog zavoda za zaštitu baštine (identifikacija, klasifikacija, promocija i zaštita materijalne i nematerijalne kulturne baštine),
- potreba izrade strateških planova ustanova kulture,
- osnivanje Arhiva Zeničko-dobojskog kantona,
- uključivanje mladih u kulturne djelatnosti i motiviranje njihovog rada,
- uključivanje marginalnih grupa u kulturne djelatnosti,
- izgradnja drugačijeg pristupa pitanju sustavske državne potpore kulturi i razvoju kulture (subvencije ustanovama i institucijama kulture, iniciranje razvoja kulturnih industrija i kulturnog turizma),
- kadrovsko jačanje Sektora za kulturu Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport,
- razmatranje opravdanosti samostalnog ministarstva za kulturu.

Ovi ciljevi su izvedeni iz temeljnih ciljeva kulturnog razvoja Zeničko-dobojskog kantona, a rezultat su analize stanja u oblasti kulture na području Zeničko-dobojskog kantona. Stvaranje kulturnih potreba i navika, posebno kod mladih ljudi, predstavlja jedan od najvažnijih ciljeva kulturnog razvoja na ovim prostorima. Istovremeno, promjena koja je fokusirana prema formiranju novog modela poimanja kulture, koji je utemeljen i na proračunskom i na tržišnom principu financiranja, predstavlja cilj koji se treba ostvariti kako bi se mogle kreirati nove kulturne potrebe građana Zeničko-dobojskog kantona, ali i kako bi se te potrebe mogle adekvatno i kvalitetno zadovoljiti.

Treći dio: Monitoring i evaluacija

Postizanje ciljeva utvrđenih ovom Strategijom ovisit će i od redovnog monitoringa i analize predviđenih aktivnosti. Nakon što Skupština Zeničko-dobojskog kantona usvoji/donese *Strategiju kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona 2021-2027.*, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport će u roku od 30 dana od donošenja formirati Monitoring tim za praćenje realiziranja *Strategije*.

Sastav Monitoring tima treba da bude kompetentan i sposoban za valorizaciju i utvrđivanje stupnja realiziranja *Strategije*. Monitoring tim čine predsjednik, te članovi: predstavnik Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, po jedan predstavnik općinskih i gradskih službi mjerodavnih za oblast kulture sa područja Kantona, po jedan predstavnik bibliotečke, muzejske i kazališne djelatnosti, predstavnik domova/centara za kulturu, predstavnik kulturno-umjetničkih društava, nastavnik sa Katedre za opću kulturologiju sa Filozofskog fakulteta Univerziteta u Zenici, predstavnik neovisnog sektora, predstavnik iz oblasti književnosti, likovne ili glazbene umjetnosti i tri voditelja izrade *Strategije*.

Mjerodavne općinske i gradske službe i njihovi predstavnici u Monitoring timu za svaku godinu u periodu implementacije *Strategije* izrađuju općinske i gradske programe implementacije *Strategije* sukladno utvrđenim obvezama u Akcionom planu. Ti programi bi trebalo da budu usvojeni na vijećima općina i gradova. Mjerodavne općinske i gradske službe za kulturu koordiniraju, zajedno sa predstavnikom općine i grada u Monitoring timu, sve aktivnosti i obveze ustanova i organiziranje kulture na svom području, a po utvrđenim obvezama iz Akcionog plana. Predstavnici općina i gradova u Monitoring timu koordiniraju aktivnosti na relaciji: općinske i gradske ustanove i organizacije kulture – mjerodavna općinska i gradska služba – Monitoring tim.

Mjerodavne općinske i gradske službe se zadužuju da u godišnjim programima implementacije *Strategije* ugrade sve elemente *Strategije* koje su u njihovoj mjerodavnosti, odnosno u mjerodavnosti ustanova i organiziranje kulture sa njihovog područja. Također, obvezuju se da u proračunima svake godine planiraju sredstva za realiziranje predviđenih zadataka.

Mjerodavne općinske i gradske službe se obvezuju da u periodu realiziranja *Strategije* Monitoring timu svake godine do kraja februara dostave izvješće za prethodnu godinu o realiziranju zadataka, uočenim slabostima i prijedlozima za njihovo prevazilaženje.

Monitoring tim će analizirati izvješća općinskih službi, te pratiti aktivnosti svih zaduženih za realiziranje mjera, kao i realiziranje proračunskih sredstava namijenjenih za tu svrhu.

Monitoring tim se obvezuje da, na temelju dostavljenih izvješća mjerodavnih općinskih i gradskih službi, Vladi i Skupštini Kantona dostavi Izvješće o realiziranju *Strategije*. Izvještaji će se Vladi i Skupštini Kantona podnijeti krajem 2024. i 2027. godine.

Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport će odmah nakon donošenja/usvajanja *Strategije* od strane Skupštine Kantona informirati općine o obvezama utvrđenim u *Strategiji*, i to: o obavezi dostavljanja prijedloga za člana Monitoring tima ispred mjerodavne općinske službe za kulturu, obvezi izrade i usvajanja godišnjih programa implementacije *Strategije*, obvezi planiranja proračunskih sredstava u okvirima mogućnosti za realiziranje *Strategije*, obvezi podnošenja godišnjih izvješća Monitoring timu, te drugim obvezama utvrđenim u *Strategiji*.

AKCIONI PLAN

I Model kulturne politike			
Cilj 1. – Razmatranje potrebe izmjena i dopuna kantonalnih zakona u kulturi			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Razmatranje potrebe izmjena i dopuna Zakona o bibliotečkoj djelatnosti („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 8/99)	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Biblioteke	Rujan 2023. godine	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Razmatranje potrebe izmjena i dopuna Zakona o muzejskoj djelatnosti („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 15/03)	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Muzeji	Travanj 2024. godine	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Razmatranje potrebe izmjena i dopuna Zakona o javnom informiranju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/98)	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Mediji, Katedra za opću kulturologiju	Studeni 2024. godine	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Inicirati raspravu o potrebi donošenja Zakona o kulturi	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Ustanove kulture, Katedra za opću kulturologiju	Prosinac 2025. godine	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Razmatranje potrebe izmjena i dopuna Zakona o kulturnoj baštini („Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 2/00)	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport	Prosinac 2026. godine	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Cilj 2. - Precizirati izvore i načine financiranja u kulturi			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Organiziranje sastanaka osnivača ustanova kulture i Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport radi uspostave stabilnog i trajnog financiranja	Ustanove kulture, općinske i gradske službe, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport	Listopad 2023. godine	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Planirati sredstva u Proračunu Kantona i u proračunima općina i gradova za financiranje ustanova kulture i projekata iz oblasti kulture	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe	Kontinuirano	Proračun ZDK, općinski i gradski proračuni
Raspisivati javne pozive za dodjelu sredstava za kulturu i formiranje stručnih povjerenstava za realiziranje tih poziva	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe	Kontinuirano	Proračun ZDK, općinski i gradski proračuni

Utvrđiti kriterije za raspodjelu proračunskih sredstava za kulturu	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Općinske i gradske službe	Kontinuirano	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Cilj 3. - Utvrditi obrazovnu politiku u kulturi			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Kreiranje i implementacija nastavnih planova i programa posvećenih kulturi u osnovnim i srednjim školama	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport (Sektor za obrazovanje), Pedagoški zavod	Kontinuirano	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Usvajanje programa aktivnosti za razvoj kulturnih potreba djece u predškolskim ustanovama i u osnovnim i srednjim školama	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport (Sektor za obrazovanje), Pedagoški zavod	Kontinuirano	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Cilj 4. - Izrada općinskih i gradskih strategija kulturne politike			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Izrada i usvajanje općinskih i gradskih strategija kulturne politike	Općinske i gradske službe za kulturu, općinska i gradska vijeća	Prosinac 2027. godine	Općinski i gradski proračuni
Cilj 5. - Stvaranje uvjeta za kulturni razvoj mladih i marginalnih grupa			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Planirati kulturne aktivnosti mladih u strategijama kulturnih politika općina i gradova	Općinske/gradske službe za kulturu	Kontinuirano	Općinski i gradski proračuni
Obezbijediti prostor za aktivnosti mladih	Općinske/gradske službe za kulturu i općinska/gradska vijeća	Kontinuirano	Općinski i gradski proračuni
Uvrstiti kulturne aktivnosti marginalnih grupa u strategije kulturnih politika općina i gradova	Općinske/gradske službe za kulturu	Kontinuirano	Općinski i gradski proračuni
Planirati sredstva u proračunima općina, gradova i Kantona za projekte osoba sa invaliditetom i nacionalnih manjina u oblasti kulture	Općinske/gradske službe za kulturu, ZDK	Kontinuirano	Općinski i gradski proračuni, proračun ZDK
Obezbijediti prostor za aktivnosti osoba sa invaliditetom i realiziranje projekata iz oblasti kulture	Općinske/gradske službe za kulturu	Kontinuirano	Općinski i gradski proračuni

**Cilj 6. - Kadrovsko jačanje Sektora za kulturu
Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport**

Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Povećati broj stručnih suradnika za kulturu u Ministarstvu za obrazovanje, znanost, kulturu i sport	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport	Prosinac 2024. godine	Proračun ZDK
Razmotriti mogućnost formiranja posebnog Ministarstva za kulturu	Vlada ZDK, Skupština ZDK	Juni 2023. godine	Proračun ZDK

Cilj 7. - Jačanje suradnje u oblasti kulture

Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Izraditi programe suradnje u kulturi	Vlada ZDK, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe za kulturu, ustanove i organizacije kulture, nevladine organizacije i udruge građana, Katedra za opću kulturologiju	Kontinuirano	Proračun ZDK, općinski i gradski proračuni, drugi izvori
Potpisati sporazume o međusobnoj suradnji u oblasti kulture	Vlada ZDK, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe za kulturu, ustanove i organizacije kulture, nevladine organizacije i udruge građana, Katedra za opću kulturologiju	Kontinuirano	Proračun ZDK, općinski i gradski proračuni, drugi izvori

II Kulturna baština			
Cilj 1 – Formirati Službu za zaštitu kulturne baštine pri Ministarstvu za obrazovanje, znanost, kulturu i sport			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Formirati Službu za zaštitu baštine pri Ministarstvu za obrazovanje, znanost, kulturu i sport (sukladno Elaboratom o opravdanosti osnivanja Zavoda za zaštitu kulturne baštine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/16)	Vlada Kantona, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport	2023. godina	Proračun Kantona
Cilj 2 – Formirati Kantonalni zavod za zaštitu kulturne baštine			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Osnovati Kantonalni zavod za zaštitu kulturne baštine sukladno Elaboratom o opravdanosti osnivanja Zavoda za zaštitu kulturne baštine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/16)	Vlada Kantona, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport	2027. godina	Proračun Kantona
Cilj 3 – Zaštita kulturne baštine			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Izraditi Registar materijalne kulturne baštine od značaja za Zeničko-dobojski kanton (sukladno članku 46. Zakona o zaštiti kulturne baštine „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 2/00)	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture, ustanove kulture	Lipanj 2024. godine	Proračuni Kantona, općina i gradova
Izraditi Registar nematerijalne kulturne baštine od značaja za Zeničko-dobojski kanton (sukladno članku 46. Zakona o zaštiti kulturne baštine „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 2/00)	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture, ustanove kulture	Lipanj 2024. godine	Proračuni Kantona, općina i gradova
Izraditi Strategije očuvanja i upravljanja kulturnom baštinom na području Zeničko-dobojskog kantona (sukladno članku 8. Zakona o zaštiti kulturne baštine „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 2/00)	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture, ustanove kulture, Katedra za opću kulturologiju	Lipanj 2025. godine	Proračuni Kantona, općina i gradova
Provoditi mjere zaštite registrovanih primjera kulturne baštine na području Zeničko-dobojskog kantona	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture, ustanove kulture	Kontinuirano	Proračuni Kantona, općina i gradova

Osigurati sredstava za financiranje projekata iz oblasti zaštite i promocije nematerijalne kulturne baštine Zeničko-dobojskog kantona (sukladno članovima 50. i 51. Zakona o zaštiti kulturne baštine „Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 2/00)	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture	Lipanj 2023. godine	Proračun Kantona
Održavanje predavanja i radionica na temu kulturne baštine Zeničko-dobojskog kantona	Odsjek za kulturalne studije i Katedra za opću kulturologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Zenici	Kontinuirano	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva

III Ustanove kulture

Cilj 1: Nastaviti sufinanciranje rada javnih biblioteka, muzeja i Bosanskog narodnog kazališta iz proračuna osnivača i proračuna Kantona

Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Planirati sredstva u kantonalnom proračunu za sufinanciranje rada javnih biblioteka, muzeja i BNP-a.	Općine i gradovi, Vlada ZDK	Kontinuirano, do uspostavljanja konačnog modela financiranja	Proračuni općina i gradova, Proračun Kantona

Cilj 2: Osnovati Arhiv Zeničko-dobojskog kantona

Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Osnovati Javnu ustanovu Arhiv Zeničko-dobojskog kantona	Skupština ZDK, Vlada ZDK	2025. godina	Proračun Kantona

Cilj 3: Utvrđivanje djelatnosti i modela rada i financiranja općinskih i gradskih centara/domova kulture

Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Utvrđiti djelatnosti i modele rada i financiranja općinskih i gradskih centara / domova kulture	Mjerodavne općinske i gradske službe, općinska i gradska vijeća	2023. godina	Proračuni općina i gradova

Cilj 4: Restruktuiranje rada ustanova kulture			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Organizovati sastanke sa direktorima i upravnim odborima javnih ustanova kulture radi iniciranja procesa restrukturiranja i rekonceptualizacije	Ustanove kulture, mjerodavne općinske i gradske službe, Katedra za opću kulturologiju	Listopad 2022.	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Organizirati seminare za menadžmente i radnike ustanova kulture o strateškom planiranju	Mjerodavne općinske i gradske službe, Univerzitet u Zenici (Ekonomski fakultet i Filozofski fakultet - Katedra za opću kulturologiju)	Studeni 2022. - mart 2023.	Proračun Kantona, proračuni općina i gradova, proračuni ustanova kulture
Usaglasiti, precizno utvrditi i transparentno komunicirati misiju, viziju i ciljeve kao temeljne strateške izjave ustanova kulture te izraditi i usvojiti strateške planove javnih ustanova kulture	Javne ustanove kulture	Lipanj-listopad 2023.	Proračuni javnih ustanove kulture

IV Umjetničke djelatnosti			
Cilj 1: Inicirati otvaranje likovnih galerija u gradovima i općinama Kantona i kantonalne galerije			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Razmotriti mogućnost otvaranja likovnih galerija u općinama i gradovima na području Kantona i/ili otvaranje Javne ustanove Galerija Zeničko-dobojskog kantona	Općinske i gradske službe mjerodavne za kulturu i centri/domovi kulture	2024. godina	Proračuni općina i gradova
Cilj 2: Realizacija projekta fazne rekonstrukcije objekta BNP Zenica			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Realizirati projekt fazne rekonstrukcije objekta BNP Zenica (sanacija krova, dvorana...)	BNP, Grad Zenica	2027. godina	Proračun Grada Zenice, raspoloživi resursi BNP

Cilj 3: Osnivanje profesionalnog Kamernog simfonijskog orkestra

Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Osnovati profesionalni Kamerni simfonijski orkestar kao zaseban organizacioni segment BNP Zenica	Grad Zenica, Bosansko narodno kazalište Zenica	2024. godina	Proračun Grada Zenice, raspoloživi resursi BNP

Cilj 4: Formirati savjete za kulturu u općinama, gradovima i Kantonu

Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Formirati općinske, gradske i kantonalni savjet za kulturu	Načelnici i gradonačelnici, mjerodavne općinske i gradske službe, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport	Ožujak 2023.	Proračun općina i gradova, Proračun ZDK

Cilj 5: Inicirati i podržati formiranje kantonalnih strukovnih umjetničkih udruženja

Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Organizirati sastanke udruga i pojedinaca iz različitih umjetničkih područja	Udruge umjetnika i kulturnih radnika, pojedinci	Svibanj 2023.	Ove aktivnosti ne iziskuje sredstva

V Nezavisna kulturna scena**Cilj 1 – Financijski podržavati rad udruga i društava iz oblasti neovisne kulturne scene na području Zeničko-dobojskog kantona**

Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Planirati sredstava u proračunima za sufinanciranje aktivnosti udruga i društava iz oblasti neovisne kulturne scene na području Zeničko-dobojskog kantona	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture	Kontinuirano	Proračun Kantona, proračuni općina i gradova
Utvrditi jasne kriterije za raspodjelu sredstava iz proračuna namijenjenih za sufinanciranje aktivnosti udruga i društava iz oblasti neovisne kulturne scene na području Zeničko-dobojskog kantona	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture	Kontinuirano	Proračun Kantona, proračuni općina i gradova

VI Kulturni turizam			
Cilj 1 – Razvoj kulturnog turizma			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Izrada smjernica razvoja kulturnog turizma Zeničko-dobojskog kantona	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Ministarstvo privrede, općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture i turizma, Katedra za opću kulturologiju Filozofskog fakulteta UNZE	Ožujak. 2023. godine	Proračun Kantona
Izrada općinskih i gradskih smjernica za razvoj turizma i kulturnog turizma	Općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture i turizma	2024. godina	Proračuni općina i gradova
Uspostaviti turističke info-centare u općinama i gradovima na području Kantona	Općinske i gradske službe mjerodavne za oblast turizma	2025. godina	Proračuni općina i gradova
Izraditi kalendar kulturnih manifestacija od značaja za Kanton	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture	2023. godina	Proračun Kantona, proračuni općina i gradova
Cilj 2. - Jačanje suradnje u oblasti kulturnog turizma			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Organizirati sastanake između osnivača ustanova kulture, Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Ministarstva privrede, te predstavnika turističkih organiziranje na područje kantona radi koordinacije turističkih aktivnosti u cilju razvoja kulturnog turizma na području Kantona	Ministarstva, općine, gradovi, ustanove kulture, turističke organizacije	2023. godina	Ove aktivnosti ne iziskuju dodatna sredstva
Cilj 3 – Financijski podržavati projekte iz oblasti kulturnog turizma			
Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija

Planirati sredstava u proračunima za sufinanciranje projekata iz oblasti kulturnog turizma	Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture i turizma	Kontinuirano	Proračuni Kantona, općina i gradova
Utvrditi jasne kriterije prilikom raspodjele sredstava iz proračuna namijenjenih za sufinanciranje projekata iz oblasti kulturnog turizma	Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture i turizma	Kontinuirano	Proračuni Kantona, općina i gradova
Raspisivati javne pozive za dodjelu sredstava za projekte iz oblasti kulturnog turizma	Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe mjerodavne za oblast kulture i turizma	Kontinuirano	Proračuni Kantona, općina i gradova

Cilj 4 – Financijski podržavati kulturne manifestacije na području Kantona

Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Utvrditi precizne kriterije sufinanciranja za podršku kulturnim manifestacijama	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe	2023. godina	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Povećati izdvajanje proračunskih sredstva za sufinanciranje kulturnih manifestacija na području Kantona	Ministarstvo privrede, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, općinske i gradske službe	Kontinuirano	Proračuni Kantona, općina i gradova

VII Monitoring i evaluacija

Cilj 1 – Realiziranje Strategije kulturne politike

Aktivnosti	Nositelj aktivnosti	Rok	Izvor financija
Informirati općine, gradove i ustanove kulture o obvezama koje proizlaze iz Strategije	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport	30 dana od usvajanja Strategije	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva

Formirati Monitoring tima za praćenje realiziranja Strategije	Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport	30 dana od usvajanja Strategije	Proračun Kantona
Izraditi godišnje općinske i gradske programe implementacije Strategije	Mjerodavne općinske i gradske službe	Svake godine trajanja Strategije	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva

Dostaviti izvješća (Monitoring timu) za prethodnu godinu o realiziranju aktivnosti utvrđenih u Strategiji, uočenim slabostima i prijedlozima za njihovo prevazilaženje	Mjerodavne općinske i gradske službe	Svake godine trajanja Strategije	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Analizirati godišnja izvješća općinskih i gradskih službi, pratiti aktivnosti subjekata zaduženih za realiziranje mjera i planiranje proračunskih sredstava	Monitoring tim	Svake godine trajanja Strategije	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Izraditi izvješća o realiziranju Strategije	Monitoring tim	Krajem 2024. i 2027. godine	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva
Usvojiti izvješća o realiziranju Strategije	Vlada i Skupština Kantona	Krajem 2024. i 2027. godine	Ove aktivnosti ne iziskuju sredstva

LITERATURA

Dokumenti:

1. Aneks 8 Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini – Sporazum o Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika
2. Elaborat o društveno-ekonomskoj opravdanosti osnivanja Arhiva Zeničko-dobojskog kantona, („Službene novine ZDK“, broj: 10/15)
3. Elaborat o formiranju Kantonalnog zavoda za zaštitu kulturne baštine, („Službene novine ZDK“, broj: 1/16)
4. Konvencija o očuvanju nematerijalnog kulturnog naslijeđa, Pariz, 2003, UNESCO konvencije iz oblasti kulture, Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2010
5. Konvencija o zaštiti podvodne kulturne baštine, Pariz, 2001, UNESCO konvencije iz oblasti kulture, Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2010
6. Konvencija o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine, Pariz, 1972, UNESCO konvencije iz oblasti kulture,
7. Konvencija za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanog sukoba, Haag, 1954, UNESCO konvencije iz oblasti kulture, Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2010.
8. Konvencija o zaštiti i promociji raznolikosti kulturnih sadržaja, Pariz, 2005, UNESCO konvencije iz oblasti kulture, Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2010
9. Odluka o Povjerenstvu za očuvanje nacionalnih spomenika, Broj: 1-02-01-484/02, Sarajevo, 21.12.2001. godine; dostupno na: <https://www.fmks.gov.ba/kultura/legislativa/bih/24.pdf> (pristupljeno 23. 3. 2021. godine)
10. Okvirna konvencija Vijeća Evrope o vrijednosti kulturne baštine za društvo, Članak 2 – Definicije, stavak a), Faro, 2005. godine, dostupna na: http://www.bpkg.gov.ba/mo/media/uploads_mo/2013/02/Okvirna-konvencija-Vije%C4%87a-Evrope-o-vrijednosti-kulturne-ba%C5%A1tine-za-dru%C5%A1tvo.pdf (pristupljeno 20. 1. 2021. godine)
11. Principi zaštite i očuvanja kulturnih i povijesnih resursa Zeničko-dobojskog kantona, (broj: IO-40-3999-5116 od 21. 11. 2016. godine)
12. Strategija kulturne politike u BiH, 2008.
13. Strategija razvoja kulture Republike Srpske 2010-2015.
14. Strategija razvoja kulture Republike Srpske 2017-2022.
15. Strategija kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona 2014-2020. godina
16. Strategija razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021-2027. godina
17. Strategija omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona za period 2018-2022.
18. Zakon o arhivskoj građi („Službene novine ZDK“, br. 4/06)
19. Zakon o bibliotečkoj djelatnosti („Službene novine ZDK“, broj: 8/99)
20. Zakon o kazališnoj djelatnosti („Službene novine ZDK“, broj: 3/02)
21. Zakon o samostalnim umjetnicima („Službene novine ZDK“, br. 2/05)
22. Zakon o zaštiti kulturne baštine („Službene novine ZDK“, broj: 2/00 i 9/15)
23. Zakona o muzejskoj djelatnosti („Službene novine ZDK“, broj: 15/03)
24. Zakona o javnom informiranju („Službene novine ZDK“, broj: 13/98)

Knjige:

1. Antolović Jadran (2012), GAP analiza zakonodavstva Bosne i Hercegovine u području kulture, Završno izvješće
2. Begagić, Hazim (2005), Europska kulturna politika - Nacionalne kulturne politike u Europi s primjerima Italije i Bosne i Hercegovine. (magistarski rad)
3. Božović, Ratko (2006) Leksikon kulturologije, Agencija „Matić“: Beograd;
4. Delibašić, Esad (2018). Stanje i perspektiva kulturnog turizma na području Zeničko-Dobojskog kantona. Zbornik radova Filozofskog fakulteta, (16), (s. 160);
5. Dragičević-Šešić, Milena i Stojković, Bраниmir (2007): Kultura: menadžment, animacija, marketing. Beograd: Clio;
6. Dragojević Sanjin, (2006) Kulturna politika: europski pristupi i modeli, doktorska disertacija.
7. Duda, Dean (2002) Kulturalni studiji, AGM: Zagreb
8. Jelinčić, Danijela-Angelina-Deana, Gulišija-Janko Bekić (2010) Kultura, turizam, interkulturalizam. Zagreb: Institut za međunarodne odnose MEANDARMEDIA.
9. Jelinčić, Danijela-Angelina (2008) Abeceda kulturnog turizma. Zagreb: MEANDARMEDIA.
10. Katunarić, Vjerran (2007) Lica kulture. Zagreb: Antibarbarus d.o.o.;
11. Maroević, Ivo (2004) Baštinom u svijet. Petrinja: Matica Hrvatska.
12. Petrović, Sreten (2005) Kulturologija, Čigoja tisak: Beograd;
13. Prnjat, Branko (2006) Uvod u kulturnu politiku. Novi Sad: Stylos.;
14. Popadić Milan (2014), Vreme prošlo u vremenu sadašnjem, Uvod u studije baštine, Centar za muzeologiju i heritologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Beograd,
15. Symon, Mundy (2002) Kulturna politika: kratki vodič, Novi Sad: Vega Media.
16. Šabanović, Alen (2021) Assesment of Cultral Tourism Competitivenes in the Zenica-Doboj Canton. *Magistarski rad*, International University of Sarajevo (s. 191-192);
17. Šnel, Ralf (2008), Leksikon savremene kulture, PLATO: Beograd;
18. Švob-Đokić, Nada, Primorac, Jaka i Jurlin, Krešimir (2008), Kultura zaborava-Industrijalizacija kulturnih djelatnosti. Zagreb: Naklada Jesenski i Turk.
19. Trozbi, Dejvid (2012) Ekonomika kulturne politike. Clio: Beograd.

**Univerzitet u Zenici
Filozofski fakultet
Katedra za opću kulturologiju
Odsjek za kulturalne studije**

Prof. dr. Damir Kukić

Van. prof. dr. Esad Delibašić

Doc. dr. Hazim Begagić

Doc. dr. Mirza Džananović

As. Alen Šabanović, MA

V L A D A**160.**

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) i točke IV. Zaključka o usvajanju Programa utroška sredstava kapitalnih ulaganja za 2022. godinu, Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, sa pozicije „Nabavka građevina“ broj: 02-11-4327/22 od 17.03.2022. godine, a na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U**o odobravanju financijskih sredstava
za nabavu građevina****Članak 1.****(Predmet odluke)**

Odobravaju se financijska sredstva u iznosu od 160.000,00 KM (slovima: stotinu šezdesettisuća konvertibilnih maraka) u svrhu izgradnje i dogradnje objekata pravosudnih institucija, sa ciljem stvaranja prostornog kapaciteta i fizičkih uvjeta za njihov rad.

Članak 2.**(Analitička konta)**

Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), razdjel 16 - Ministarstvo za pravosuđe i upravu, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 821200 pozicija „Nabava građevina“.

Članak 3.**(Postupak realiziranja)**

Ministarstvo za pravosuđe i upravu će postupak nabave realizirati sukladno Zakonu o javnim nabavama, te sukladno realiziranjem ostvarenih javnih prihoda u Proračunu Kantona u prethodnom mjesecu i planovima novčanih tokova Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za pojedini mjesec utvrđenim od strane Ministarstva financija, osim u izuzetnim slučajevima odobrenim posebnim aktima Vlade Kantona.

Članak 4.**(Provođenje odluke)**

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za pravosuđe i upravu i Ministarstvo financija svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5.**(Stupanje na snagu)**

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4360/22

P R E M I J E R

Datum, 17.03.2022. godine

Zenica

Mirnes Bašić, v.r.**161.**

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) i Zaključka o usvajanju Programa utroška sredstava kapitalnih ulaganja za 2022. godinu, Ministarstva za pravosuđe i upravu Zeničko-dobojskog kantona, sa pozicije „Nabava opreme“, broj: 02-11-4328/22 od 17.03.2022. godine, a na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U**o odobravanju financijskih sredstava
za nabavu opreme****Članak 1.****(Predmet odluke)**

Odobravaju se financijska sredstva u iznosu od 10.000,00 KM (slovima: deset tisuća konvertibilnih maraka), na ime nabave stalnih sredstava opreme za potrebe Ministarstva za pravosuđe i upravu.

Članak 2.**(Analitička konta)**

Odobrena sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), razdjel 16 - Ministarstvo za pravosuđe i upravu, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 821300 pozicija „Nabava opreme“.

Članak 3.**(Postupak realiziranja)**

Ministarstvo za pravosuđe i upravu će nabavu opreme realizirati sukladno Zakonu o javnim nabavama, te sa realiziranjem ostvarenih javnih prihoda u Proračunu Kantona u

prethodnom mjesecu i planovima novčanih tokova Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za pojedini mjesec, osim za izuzetne slučajeve odobrene posebnim aktima koje utvrdi Vlada Kantona.

Članak 4. (Subjekti realiziranja)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za pravosuđe i upravu i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5. (Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4361/22
Datum, 17.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R

Mirnes Bašić, v.r.

162.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) i Zaključka o usvajanju Programa utroška sredstava kapitalnih ulaganja za 2022. godinu, broj: 02-11-4329/22 od 17.03.2022. godine, a na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine,
d o n o s i

O D L U K U

o odobravanju financijskih sredstava Ministarstvu za pravosuđe i upravu za rekonstrukciju i investiciono održavanje zgrade suda

Članak 1. (Predmet odluke)

Odobravaju se financijska sredstva u iznosu od 355.000,00 KM Ministarstvu za pravosuđe i upravu (slovima: tristotinepedesettisuća konvertibilnih maraka), na ime rekonstrukcije i investicionog održavanja zgrade Općinskog suda u Zenici.

Članak 2. (Analitička konta)

Odobrena sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), razdjel 16-Ministarstvo za pravosuđe i upravu, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 821600 pozicija - Rekonstrukcija i investiciono održavanje.

Članak 3. (Postupak realiziranja)

Ministarstvo za pravosuđe i upravu će realiziranje rekonstrukcije i investicionog održavanja zgrade Općinskog suda u Zenici vršiti isključivo sukladno realiziranjem ostvarenih javnih prihoda u Proračunu Kantona u prethodnom mjesecu i planovima novčanih tokova Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za pojedini mjesec, osim za izuzetne slučajeve odobrene posebnim aktima koje utvrdi Vlada Kantona.

Članak 4. (Subjekti realiziranja)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za pravosuđe i upravu i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5. (Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4362/22
Datum, 17.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R

Mirnes Bašić, v.r.

163.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 50. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), na prijedlog Ministarstva za pravosuđe i upravu, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U
o uvećanju sredstava u Proračunu
Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu

Članak 1.
(Predmet)

Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22) u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2022. godina, pozicija 722751-Primljene namjenske donacije neplanirane u proračunu, za 3.121,82 KM, za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za pravosuđe i upravu – Kantonalno tužiteljstvo.

Članak 2.
(Način uvećanja)

Uvećanje sredstava proračunskom korisniku Kantonalnom tužiteljstvu, u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022.godinu, vrši se na sljedeći način:

- a) na razdjelu 16, proračunska organizacija 04, potrošačka jedinica 0001 - Kantonalno tužiteljstvo, uvećavaju se sredstva na poziciji 613900 – ugovorene i druge posebne usluge, kako slijedi:
- 613 976 ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada-neto naknada, 2.534,00 KM
 - 613 983 posebna naknada na dohodak za zaštitu od prirodnih i drugih nepogoda 12,67 KM
 - 613 986 doprinos za zdravstveno osiguranje iz primitaka od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada 117,41 KM
 - 613 987 doprinos za MIO na primitke od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada 175,99 KM
 - 613 988 porez na dohodak od druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada 281,75 KM
- b) Plan IZDACI iz donacija u 2022.godini, uvećavaju se za iznos od 3.121,82 KM.

Članak 3.

(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

- (1) Uplaćena sredstva od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, Kantonalno tužiteljstvo Zeničko-dobojskog kantona će utrošiti na

izmirenje naknade po temelju ugovora o djelu kojim je angažovan pravni suradnik za realiziranje projekta „Podrška pravosuđu Bosne i Hercegovine - jačanje tužilačkih kapaciteta u sustavu krivičnog pravosuđa, faza 3.“

- (2) Kantonalno tužiteljstvo je dužno sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 4.
(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za pravosuđe i upravu i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu 8 (osmog dana) od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4363/22

Datum, 17.03.2022. godine

Zenica

P R E M I J E R

Mirnes Bašić, v.r.

164.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 15. stavak (4) Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), na prijedlog Ministarstva financija, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, donosi

O D L U K U
o preraspodjeli sredstava u proračunu
Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu

Članak 1.
(Predmet)

Odobrava se preraspodjela sredstava planiranih u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22) između proračunskih korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport.

Članak 2.**(Način preraspodjele i namjena sredstava)**

Preraspodjela sredstava planiranih u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu, vrši se na sljedeći način:

- a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001 – Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, planirani rashodi na poziciji 821600 – Rekonstrukcija i

investiciono održavanje, Plan izdaci iz proračuna 2022. godina, umanjuju se za 669.150,00 KM;

- b) na razdjelu 22, proračunska organizacija 02, potrošačka jedinica 0000 – Osnovno obrazovanje, planirani rashodi na poziciji 821600 – Rekonstrukcija i investiciono održavanje, Plan izdaci iz proračuna 2022. godina, uvećavaju se za 610.450,00 KM, a po proračunskim korisnicima kako sljede:

R. br.	Kod	Proračunski korisnik	Ekon. kod	Iznos (KM)	Projekat
1	2202005	OŠ „15. APRIL“ KAKANJ	821600	9.000,00	Sanacija mokrih čvorova u PŠ Čatići
2	2202015	PRVA OSNOVNA ŠKOLA MAGLAJ	821600	30.000,00	Rekonstrukcija objekta PŠ Ravne
3	22020026	OŠ „KULIN BAN“ TEŠANJ	821600	3.000,00	Rekonstrukcija predulaza u školu
4	2202030	OŠ „VAREŠ MAJDAN“ VAREŠ	821600	14.000,00	Sanacija PŠ Dabravine (7.000,00 KM) i nadzor nad izvođenjem radova na PŠ Kokošići (7.000,00 KM)
5	2202036	OŠ „MUSA ĆAZIM ĆATIĆ“ VISOKO	821600	4.500,00	Rekonstrukcija prostorija školske biblioteke
6	2202039	OŠ „GOSTOVIĆ“ ZAVIDOVIĆI	821600	4.300,00	Zamjena vanjske stolarije u PŠ Bajvati
7	2202042	PRVA OSNOVNA ŠKOLA ZAVIDOVIĆI	821600	35.000,00	Rekonstrukcija školskog igrališta u PŠ Mećevići
8	2202046	OŠ „AHMED MURADBEGOVIĆ“ ZENICA	821600	58.500,00	Izrada fasade na objektu PŠ Pojske (16.500,00 KM); Izgradnja igrališta za PŠ Lokvine (42.000,00 KM)
9	2202047	OŠ „ALEKSA ŠANTIĆ“ ZENICA	821600	35.000,00	Zamjena stolarije na objektu PŠ Dolača
10	2202048	OŠ „ALIJA NAMETAK“ ZENICA	821600	15.000,00	Zamjena stolarije na objektu PŠ Jezero
11	2202049	OŠ „ĆAMIL SIJARIĆ“ ZENICA	821600	189.950,00	Izgradnja igrališta za PŠ Kolići (26.000,00 KM), Sanacija krova i fasade na objektu PŠ Gladovići (35.000,00 KM), Izrada fasade na objektu PŠ Orahovica (52.000,00 KM), Zamjena stolarije i podova u PŠ Kovanići (12.450,00 KM),

					Izrada fasade na školskom objektu PŠ Starina (24.000,00 KM), Izrada fasade na školskom objektu PŠ Vranduk (28.500,00 KM), Pribavljanje građevinskih dozvola za školske sale (12.000,00 KM)
12	2202051	OŠ „ENVER ČOLAKOVIĆ“ ZENICA	821600	40.000,00	Rekonstrukcija igrališta i postavljanje ograde u PŠ Gnjsi
13	2202053	OŠ „HASAN KIKIĆ“ ZENICA	821600	61.000,00	Sanacija školskog krova (15.000,00 KM), Rekonstrukcija objekta PŠ Banlozi (46.000,00 KM)
14	2202058	OŠ „MEŠA SELIMOVIĆ“ ZENICA	821600	4.200,00	Postavljanje jarbola
15	2202060	OŠ „MUSA ĆAZIM ĆATIĆ“ ZENICA	821600	35.000,00	Završetak radova na školskom igralištu
16	2202062	OŠ „VLADIMIR NAZOR“ ZENICA	821600	40.000,00	Izgradnja školskog igrališta
17	2202061	OŠ „SKENDER KULENOVIĆ“ ZENICA	821600	7.000,00	Ugradnja lifta za invalidna lica
18	2202069	OŠ „ARNAUTI“ ZENICA	821600	25.000,00	Izgradnja prilaznog puta i školskog igrališta
Ukupno osnovne škole:				610.450,00	

- c) na razdjelu 22, proračunska organizacija 03, potrošačka jedinica 0000 – Srednje obrazovanje, planirani rashodi na poziciji 821600 – Rekonstrukcija i investiciono održavanje, Plan izdaci iz proračuna 2022. godina, uvećavaju se za 26.700,00 KM, a po proračunskim korisnicima kako sljede:

R. br.	Kod	Proračunski korisnik	Ekon. kod	Iznos (KM)	Projekat
1	2203009	GIMNAZIJA "MUSA ĆAZIM ĆATIĆ" TEŠANJ	821600	7.000,00	Sanacija vanjske stolarije
2	2203019	MEDICINSKA ŠKOLA ZENICA	821600	7.000,00	Izrada projekta sanacije sanitarija i školske sale
3	2203024	TEHNIČKA ŠKOLA ZENICA	821600	6.700,00	Nadzor nad izvođenjem radova u fiskulturnoj sali
4	2203026	MJEŠOVITA SREDNJA INDUSTRIJSKA ŠKOLA ZENICA	821600	6.000,00	Rekonstrukcija školske biblioteke
Ukupno srednje škole:				26.700,00	

- d) na razdjelu 22, proračunska organizacija 04, potrošačka jedinica 0000 – Visoko obrazovanje, planirani rashodi na poziciji 821600 – Rekonstrukcija i investiciono održavanje, Plan izdaci iz proračuna 2022. godina, uvećavaju se za 32.000,00 KM, a po proračunskim korisnicima kako sljede:

R. br.	Kod	Proračunski korisnik	Ekonom. kod	Iznos (KM)	Projekat
1	2204010	UNIVERZITET U ZENICI	821600	32.000,00	Rekonstrukcija amfiteatra na Filozofskom fakultetu (25.000,00 KM) i zamjena rasvjete u fiskulturnoj sali Strojarskog fakulteta (7.000,00 KM)
Ukupno visoko obrazovanje:				32.000,00	

Članak 3. (Izveštavanje)

Proračunski korisnici su dužni sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška istih, a Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport će Vladi Zeničko-dobojskog kantona podnijeti kompletno izvješće o utrošku sredstava odobrenih ovom odlukom.

Članak 4. (Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se proračunski korisnici kojima su odobrena sredstva za rekonstrukciju i investiciono održavanje, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 5. (Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4364/22
Datum, 17.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R

Mirnes Bašić, v.r.

165.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) i Programa utroška sredstava Fonda za zaštitu okoline za 2022. godinu broj: 02-11-1790/22 od 04.02.2022. godine, na prijedlog Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U

o dobavanju sredstava Općini Kakanj za sufinanciranje projekta Uređenje objekta „Eko kuća“ na Ponijerima

Članak 1. (Predmet)

Odobravaju se sredstva Općini Kakanj, u iznosu od 150.000,00 KM (slovima: jednostotina pedesettisuća konvertibilnih maraka) za sufinanciranje projekta Uređenje objekta „Eko kuća“ na Ponijerima.

Članak 2. (Korisnik sredstava)

- (1) Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), sa razdjela 19 - Ministarstvo za prostorno uređenje, promet

i komunikacije i zaštitu okoline, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 615100 - Kapitalni transferi drugim razinama vlasti i realizirat će se isključivo sukladno izvršenju ostvarenih javnih prihoda u Proračunu Kantona.

(2) Odobrena sredstva uplatit će se na račun Općine Kakanj.

Članak 3. (Izveštavanje)

Obvezuje se korisnik sredstava da Ministarstvu za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline podnese izvješće o utrošku sredstava u roku od 30 dana po utrošku sredstava odobrenih ovom odlukom, sukladno odredbama Zakona o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22).

Članak 4. (Realiziranje Odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline, Ministarstvo financija i Općina Kakanj, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

Članak 5. (Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4366/22
Datum, 17.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R

Mirnes Bašić, v.r.

166.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) i članka 21. točka 5. Zakona o koncesijama - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/03), na prijedlog Ministarstva za gospodarstvo, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U

**o suglasnosti na pokretanje procedure raskida
Koncesionog ugovora sa Anexom I koncesionog
ugovora, za istraživanje i eksploataciju mineralne
sirovine- kvarcnog pijeska sa koncesionarom
„SANEX“ d.o.o. Breza na lokalitetu „Nezirov Gaj“,
K.O. Gornja Breza i K.O. Podvinci, na području
općine Breza i grada Visoko**

Članak 1. (Predmet)

Daje se suglasnost na pokretanje procedure raskida Koncesionog ugovora sa Anexom I koncesionog ugovora, za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine- kvarcnog pijeska na lokalitetu „Nezirov Gaj“, K.O. Gornja Breza i K.O. Podvinci, na području općine Breza i grada Visoko zaključen sa koncesionarom „SANEX“ d.o.o. Breza.

Članak 2. (Raskid ugovora)

Zadužuje se Ministarstvo za gospodarstvo da raskine Koncesioni ugovor, broj: KC 20/2007 od 23.04.2007. godine sa Anexom I koncesionog ugovora, broj: 04-18-2020-2/18 od 17.07.2018. godine zaključen sa koncesionarom „SANEX“ d.o.o. Breza, na dan 30.09.2021. godine zbog toga što je koncesionar podnio prijedlog za sporazumni raskid koncesionog ugovora sa Anexom I koncesionog ugovora.

Članak 3. (Provođenje postupaka)

Zadužuje se Ministarstvo za privredu, Ministarstvo financija i Kantonalna uprava za inspekcijske poslove da, svako u svojoj mjerodavnosti, sprovede zakonima propisane postupke: raskida ugovora, stavljanje izvan snage izdatih dozvola i sve druge radnje u cilju prestanka eksploatacije i raskida koncesionog ugovora sa Anexom I koncesionog ugovora.

Članak 4. (Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-4369/22
Datum, 17.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R
Mirnes Bašić, v.r.

167.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi sa člankom 46. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22) i članovima 5. i 6. Programa utroška sredstava za 2022. godinu sa pozicije „Tekući transfer za predškolski odgoj i obrazovanje“, broj: 02-11-1181/22 od 20.01.2022. godine, na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U

o odobravanju sredstava sa pozicije 614200 MAD 206 „Tekući transfer za predškolski odgoj i obrazovanje“, Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu

Članak 1. (Predmet)

Odobravaju se sredstava ustanovama predškolskog odgoja i obrazovanja sa područja Zeničko-dobojskog

kantona koje su uključene u realiziranje Programa obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu za 2022. godinu, planirana u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), na poziciji 614200 MAD 206 „Tekući transfer za predškolski odgoj i obrazovanje“, a sukladno Programu utroška sredstava sa pozicije „Tekući transfer za predškolski odgoj i obrazovanje“ za 2022. godinu, broj: 02-11-1181/22 od 20.01.2022. godine.

Članak 2. (Dodjela sredstava)

Ovom odlukom dodjeljuju se dodatna sredstava ustanovama predškolskog odgoja i obrazovanja koje su uključene u realiziranje Programa obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja, prema broju dodatno formiranih odgojnih grupa i broju angažovanih nastavnika za izvršenje Programa obaveznog predškolskog odgoja i obrazovanja sukladno pedagoškim standardima i normativima za predškolsko obrazovanje, a kako je navedeno u sljedećoj tabeli:

R. br.	Ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja	Broj dodatnih odgojnih grupa	Broj angažovanih nastavnika	Sredstva za isplatu bruto plaća i naknada angažovanim nastavnicima	Sredstva za materijalne troškove ustanova	Ukupno (KM)
1	PU za POIO „Mumi“ Žepče	1	0,5	2.677,50	300,00	2.977,50
2	PPU "Mašta" Zavidovići	1	0,5	2.677,50	300,00	2.977,50
3	JU „Dječiji vrtić“ Maglaj	3	1,5	8.032,50	950,00	8.982,50
Ukupno ustanove predškolskog odgoja i obrazovanja za 2022. godinu		4	2	13.387,50	1.550,00	14.937,50

Članak 3. (Ovlaštenje)

U cilju realiziranja sredstava odobrenih člankom 2. ove odluke, ovlašćuje se ministar Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport da izvrši potpisivanje Aneksa ugovora o prenosu sredstava za realiziranje Programa obveznog predškolskog odgoja i obrazovanja za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu za 2022. godinu sa predstavnicima ustanova predškolskog odgoja i obrazovanja sa područja Zeničko-dobojskog kantona.

Članak 4. (Izvjestavanje)

Ustanove predškolskog odgoja i obrazovanja sa područja Zeničko-dobojskog kantona koje su uključene u realiziranje Programa obveznog predškolskog odgoja i obrazovanja za 2022. godinu, dužne su Ministarstvu za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, po završetku Programa, podnijeti izvješće o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

Članak 5. (Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Član 6. (Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4372/22
Datum, 17.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R
Mirnes Bašić, v.r.

168.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi članka 50. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U

o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu

Članak 1. (Predmet)

- (1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – JU Univerzitet u Zenici.
- (2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu, vrši se na sljedeći način:
 - a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 04, potrošačka jedinica 0010 – JU Univerzitet u Zenici, sredstva na poziciji 613100 – Putni troškovi, Plan izdaci iz donacija 2022. godina, uvećavaju se za 1.147,72 KM;
 - b) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2022. godina, sredstva na poziciji 733122 – Primljene donacije od stranih pravnih osoba, uvećavaju se za 1.147,72 KM.

Članak 2. (Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

- (1) Uplaćena sredstva od strane donatora CRDF Global, Virginia US, za realiziranje projekta kojeg implementira Pravni fakultet Univerziteta u Zenici, utrošit će se sukladno financijskom planu i proračunu za US projekat po Ugovoru G-202106-67869: „Institucionalna podrška inspirisana znanstvenim inicijativama“.
- (2) JU Univerzitet u Zenici je dužan sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3. (Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, JU Univerzitet u Zenici i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4. (Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4373/22
Datum, 17.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R
Mirnes Bašić, v.r.
.....

169.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi članka 50. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U **o uvećanju sredstava u Proračunu** **Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu**

Članak 1. (Predmet)

- (1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 01/22) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – JU Univerzitet u Zenici.
- (2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu, vrši se na sljedeći način:
 - a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 04, potrošačka jedinica 0010 – JU Univerzitet u Zenici, sredstva na poziciji 613900 (MDC-901) – Izdaci po temelju privremenih i povremenih poslova, Plan izdaci iz donacija 2022. godina, uvećavaju se za 3.400,76 KM;

- b) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2022. godina, sredstva na poziciji 733122 – Primljene donacije od stranih pravnih osoba, uvećavaju se za 3.400,76 KM.

Članak 2.

(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

- (1) Uplaćena sredstva od strane donatora Zavod za gradbeništvo Ljubljana, utrošit će se sukladno programu H2020, prema Ugovoru No.18258 za projekat „RIS-Alice: Al-rich industrial residues for mineral binders in ESEE Region“.
- (2) JU Univerzitet u Zenici je dužan sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.

(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, JU Univerzitet u Zenici i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4374/22
Datum, 17.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R
Mirnes Bašić, v.r.
.....

170.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi članka 50. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U**o uvećanju sredstava u Proračunu
Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu****Članak 1.
(Predmet)**

- (1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – JU Univerzitet u Zenici.
- (2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu, vrši se na sljedeći način:
- a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 04, potrošačka jedinica 0010 – JU Univerzitet u Zenici, sredstva na poziciji 613900 (MDC-901) – Izdaci po temelju privremenih i povremenih poslova, Plan izdaci iz donacija 2022. godina, uvećavaju se za 13.233,95 KM;
 - b) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2022. godina, sredstva na poziciji 732112 – Priljeni tekući transferi od Federacije, uvećavaju se za 13.233,95 KM.

Članak 2.**(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)**

- (1) Uplaćena sredstva od strane Fondacije za mobilnost studenata i nastavnika Federacije Bosne i Hercegovine, za sufinansiranje programa međunarodne akademske i studentske mobilnosti i razmjene kroz Centralnoeuropski program razmjene za univerzitetske studije (CEPUS III), utrošit će se sukladno odobrenim popisom studenata i nastavnika CEPUS stipendista od strane Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine.
- (2) JU Univerzitet u Zenici je dužan sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.**(Realiziranje odluke)**

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, JU Univerzitet u Zenici i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.**(Stupanje na snagu)**

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4375/22

Datum, 17.03.2022. godine

Zenica

P R E M I J E R**Mirnes Bašić, v.r.****171.**

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi članka 50. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U**o uvećanju sredstava u Proračunu
Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu****Članak 1.****(Predmet)**

- (1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 01/22) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – JU Univerzitet u Zenici.
- (2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu, vrši se na sljedeći način:
- a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 04, potrošačka jedinica 0010 – JU Univerzitet u Zenici, sredstva na poziciji 613900 (MDC-901) – Izdaci po temelju privremenih i povremenih poslova, Plan izdaci iz donacija 2022. godina, uvećavaju se za 25.100,00 KM;

b) na razdjelu 22, proračunska organizacija 04, potrošačka jedinica 0010 – JU Univerzitet u Zenici, sredstva na poziciji 613900 (MDC-902) – Ostale ugovorene usluge, Plan izdaci iz donacija 2022. godina, uvećavaju se za 24.900,00 KM;

c) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2022. godina, sredstva na poziciji 733112 – Primljene donacije od pravnih osoba, uvećavaju se za 50.000,00 KM.

Članak 2.

(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

- (1) Uplaćena sredstva od strane donatora Medena Commerce d.o.o. Tešanj, za realiziranje projekta kojeg implementiraju Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ GmbH), ILO i UNDP, utrošit će se sukladno finansijskim planom i proračunom za EU projekat: „Centre for Digitalization, Innovation and Competitiveness of Metal Industry in the Central Bosnia Region (CeDICO)“.
- (2) JU Univerzitet u Zenici je dužan sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3.

(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, JU Univerzitet u Zenici i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4376/22
Datum, 17.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R
Mirnes Bašić, v.r.

172.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), a u svezi članka 50. Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine

Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U

o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu

Članak 1.

(Predmet)

- (1) Odobrava se uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22) za proračunskog korisnika iz mjerodavnosti Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport – JU Univerzitet u Zenici.
- (2) Uvećanje sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu, vrši se na sljedeći način:
- a) na razdjelu 22, proračunska organizacija 04, potrošačka jedinica 0010 – JU Univerzitet u Zenici, sredstva na poziciji 613900 (MDC-901) – Izdaci po temelju privremenih i povremenih poslova, Plan izdaci iz donacija 2022. godina, uvećavaju se za 10.000,00 KM;
- b) na razdjelu 22, proračunska organizacija 04, potrošačka jedinica 0010 – JU Univerzitet u Zenici, sredstva na poziciji 613900 (MDC-902) – Ostale ugovorene usluge, Plan izdaci iz donacija 2022. godina, uvećavaju se za 30.000,00 KM;
- c) u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu u dijelu A. PRIHODI u koloni Plan 2022. godina, sredstva na poziciji 733112 – Primljene donacije od pravnih osoba, uvećavaju se za 40.000,00 KM.

Članak 2.

(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

- (1) Uplaćena sredstva od strane donatora Prima Commerce d.o.o. Zenica za realiziranje projekta kojeg implementiraju Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ GmbH), ILO i UNDP, utrošit će se sukladno finansijskim planom i proračunom za EU projekat: „Centre for Digitalization, Innovation and Competitiveness of Metal Industry in the Central Bosnia Region (CeDICO)“.
- (2) JU Univerzitet u Zenici je dužan sačiniti izvješće o namjenskom utrošku sredstava i isti dostaviti resornom Ministarstvu najkasnije 7 (sedam) dana nakon utroška sredstava.

Članak 3. (Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport, JU Univerzitet u Zenici i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4. (Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4377/22
Datum, 17.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R
Mirnes Bašić, v.r.
.....

173.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), članka 33. Zakona o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), a sukladno Programu utroška sredstava planiranih u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu na poziciji „Ostali transferi za zdravstvo - Tekući transfer zdravstvenim ustanovama za sprečavanje širenja bolesti izazvane korona virusom - COVID-19“ Ministarstva zdravstva, broj: 02-11-3870/22 od 10.03.2022. godine, na prijedlog Ministarstva zdravstva, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 147. sjednici, održanoj dana 25.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U **o odobravanju sredstava za** **JU Kantonalna bolnica Zenica**

Članak 1. (Predmet)

Odobravaju se sredstva JU Kantonalna bolnica Zenica u iznosu od 377.450,00 KM (slovima: tristotinesedamdeset sedamtisućačetiristotinepedeset konvertibilnih maraka) za pokriće troškova nabave PCR testova za detekciju COVID-19, AG testova i potrošnog materijala za testiranje u 2022. godini.

Članak 2. (Analitička konta)

- (1) Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), sa razdjela 21 - Ministarstvo zdravstva, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614100 „Ostali transferi za zdravstvo-Tekući transfer zdravstvenim ustanovama za sprečavanje širenja bolesti izazvane korona virusom COVID-19“.
- (2) Sredstva će se transferirati na transakcijski račun JU Kantonalna bolnica Zenica broj: 1340100000339717 otvoren kod ASA banke, na temelju ove odluke.

Članak 3. (Provođenje Odluke)

Za provođenje ove odluke zadužuju se JU Kantonalna bolnica Zenica, Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo financija, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

Članak 4. (Izvrštavanje)

JU Kantonalna bolnica Zenica dužna je izvjestiti Ministarstvo zdravstva o namjenskom utrošku sredstava, dostavljanjem izvješća o utrošku sredstava sa specificiranim pojedinačnim troškovima po vrsti nabave i preslikama faktura.

Članak 5. (Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4971/22
Datum, 25.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R
po ovlaštenju
Spahija Kozlić, v.r.
.....

174.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 7/10), članka 33. Zakona o izvršavanju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 1/22), a sukladno Programu utroška sredstava planiranih u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu na poziciji „Ostali transferi za zdravstvo - Tekući transfer zdravstvenim ustanovama za sprečavanje širenja bolesti izazvane korona virusom - COVID-19“ Ministarstva zdravstva, broj: 02-11-3870/22 od 10.03.2022. godine, na prijedlog Ministarstva zdravstva, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 147. sjednici, održanoj dana 25.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U

o odobravanju sredstava za JU Opća bolnica Tešanj

Članak 1.

(Predmet)

Odobravaju se sredstva JU Opća bolnica Tešanj u iznosu od 172.550,00 KM (slovima: stotinsedamdeset dvijetisućepetstotinapedeset konvertibilnih maraka) za pokriće troškova nabave PCR testova za detekciju COVID-19, AG testova i potrošnog materijala za testiranje u 2022. godini.

Članak 2.

(Analitička konta)

- (1) Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 1/22), sa razdjela 21 - Ministarstvo zdravstva, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614100, „Ostali transferi za zdravstvo-Tekući transfer zdravstvenim ustanovama za sprečavanje širenja bolesti izazvane korona virusom COVID-19“.
- (2) Sredstva će se transferisati na transakcijski račun JU Opća bolnica Tešanj broj:1346651006764490, otvoren kod ASA banke, na temelju ove odluke.

Članak 3.

(Provođenje Odluke)

Za provođenje ove odluke zadužuju se JU Opća bolnica Tešanj, Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo financija, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

Članak 4.

(Izvrštavanje)

JU Opća bolnica Tešanj dužna je izvijestiti Ministarstvo zdravstva o namjenskom utrošku sredstava, dostavljanje izvješća o utrošku sredstava sa specificiranim pojedinačnim troškovima po vrsti nabave i preslikama faktura.

Članak 5.

(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4972/22

Datum, 25.03.2022. godine

Zenica

P R E M I J E R**po ovlaštenju****Spahija Kozlić, v.r.**

175.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 7/10) i Programa utroška sredstava u Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i izbjeglice za 2022. godinu, broj: 02-11-1194/22 od 20.01.2022. godine, na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 147. sjednici, održanoj dana 25.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U

o odobravanju sredstava za sufinanciranje rada Memorijalnog centra Srebrenica-Potočari Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995. godine

Članak 1.

(Predmet)

Odobravaju se Memorijalnom centru Srebrenica-Potočari Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995. godine sredstva u iznosu 30.000,00 KM (slovima: tridesetisuća konvertibilnih maraka) na ime učešća Zeničko-dobojskog kantona u sufinanciranju rada Memorijalnog centra, sukladno Memorandumom o razumijevanju broj: 09-14-17655-1/19 od 06.12.2019. godine, koji je u ime Vlade Zeničko-dobojskog kantona potpisala ministrica za rad, socijalnu politiku i izbjeglice.

**Članak 2.
(Analitička konta)**

Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona” broj: 1/22), razdjel 20, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614100, subanalitika KAD 222, pozicija Proračuna: „Transfer za Memorijalni centar Srebrenica“.

**Članak 3.
(Uplata sredstava)**

Odobrena sredstva će se uplatiti Ministarstvu financija i trezora BiH na namjenski račun otvoren kod Centralne banke BiH, BIC: CBBSBA22 broj: 000 003 000000001 45, sa naznakom svrha uplate: „3711423- Donacija-Podrška i pomoć Memorijalnom centru Srebrenica“.

**Članak 4.
(Realiziranje Odluke)**

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Ministarstvo financija i Memorijalni centar Srebrenica-Potočari Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995. godine, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

**Članak 5.
(Izvjštavanje)**

Obvezuje se Memorijalni centar Srebrenica-Potočari Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995. godine da Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i izbjeglice dostavi izvješće o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, odnosno izvješće o realiziranju i utrošku sredstava na programe i projekte sufinancirane od strane Vlade Zeničko-dobojskog kantona.

**Članak 6.
(Stupanje na snagu)**

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona”.

Broj: 02-11-4977/22
Datum, 25.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R
po ovlaštenju

Spahija Kozlić, v.r.

176.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 7/10) i članka 3. Odluke Vlade Zeničko-dobojskog kantona broj: 02-14-31049/07 od 28.12.2007. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 1/08), a u svezi sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 37 – Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna imovina i Međunarodnim računovodstvenim standardom 8 – Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške i člankom 46. stavak (1) Zakona o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, broj: 102/2013, 9/2014 - isp., 13/2014, 8/2015, 91/2015, 102/2015, 104/2016, 5/2018, 11/2019 i 99/2019), na prijedlog Stručne službe Vlade, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 147. sjednici, održanoj dana 25.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U
o ukidanju rezerviranja**Članak 1.
(Predmet)**

Ukidaju se rezerviranja proknjižena Odlukom Vlade Zeničko-dobojskog kantona broj: 02-14-31049/07 od 28.12.2007. godine u iznosu od 9.125.000,00KM (slovima: devetmilijonastotinudvadesetpettisuća konvertibilnih maraka) koja se odnose na troškove utuženja radi neprimjenjivanja granskih kolektivnih ugovora.

**Članak 2.
(Analitika konta)**

Ukidanje rezerviranja iz članka 1. ove odluke knjižiti će se na poziciji 12010001 - Stručna služba Vlade, na teret analitičkog konta 391291 - Razgraničeni ostali rashodi, a u korist analitičkog konta 591111 - Neraspoređeni višak prihoda i rashoda.

**Članak 3.
(Realiziranje)**

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Stručna služba Vlade i Ministarstvo financija, svako u okviru svojih mjerodavnosti.

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjivati će se sa 01.01.2022. godine.

Broj: 02-11-4981/22
Datum, 25.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R
po ovlaštenju

Spahija Kozlić, v.r.

177.

Na temelju članka 16. stavak 2. a u svezi članka 3. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), članka 115. stavak 2. Zakona o organiziranju organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 35/05), te članka 2. stavak (2) Odluke o privremenom upravljanju poslovnim prostorijama („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/18 i 10/21), na prijedlog Službe za zajedničke poslove, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 147. sjednici, održanoj dana 25.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U
o dodjeli poslovnih prostorija na
privremeno korištenje

Članak 1.
(Predmet Odluke)

Ovom odlukom dodjeljuje se na privremeno korištenje Ministarstvu za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, poslovni prostor koji se nalazi u poslovnoj zgradi na adresi Masarykova 37 u Zenici, uknjižen u Zemljišno-knjižnom uredu Općinskog suda u Zenici na Zeničko-dobojski kanton – Ministarstvo financija, ukupne površine 854,49 m², spratnost: prizemlje i tri sprata, u kojima je ranije bilo smješteno Kantonalno tužiteljstvo Zeničko-dobojskog kantona.

Članak 2.**(Uvjeti za dodjelu poslovnih prostorija na privremeno korištenje)**

Poslovni prostor iz članka 1. ove odluke dodjeljuje se na privremeno korištenje bez naknade i u zatečenom stanju.

Članak 3.**(Reguliranje međusobnih prava i obveza)**

Financijska sredstva za primjenu ove odluke, kada su u pitanju redovni ili izvanredni troškovi sanacije, adaptacije i održavanje predmetnog poslovnog prostora i sl., te plaćanja redovnih troškova naknada za komunalne usluge, vode, telefona, odvoza otpada, grijanja, električne energije i drugih troškova vezanih za korištenje dodjeljenog poslovnog prostora, obvezno je obezbjediti i plaćati Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport - kao privremeni korisnik poslovnog prostora u narednom periodu.

Članak 4.**(Realiziranje)**

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport i Služba za zajedničke poslove Zeničko-dobojskog kantona, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

Članak 5.**(Stupanje na snagu)**

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i biće objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-19-4984/22
Datum, 25.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R
po ovlaštenju

Spahija Kozlić, v.r.

178.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) i članka 17. Zakona o javnim nabavkama („Službeni glasnik BiH“, broj:39/14), na prijedlog Službe za zajedničke poslove, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 147. sjednici, održanoj dana 25.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U

o dopunama Odluke o usvajanju Plana javnih nabava Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu

Članak 1.

(Predmet)

Ovom odlukom vrše se dopune Plana javnih nabava Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu, koji je sastavni dio Odluke o usvajanju Plana javnih nabava Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/22) i Odluke o dopunama Odluke o usvajanju Plana javnih nabava Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu broj: 02-11-3881/22 od 10.03.2022. godine.

Članak 2.

(Izmjene i dopune Plana javnih nabava)

- (1) Dopune Plana javnih nabava iz točke 1. ove odluke odnose se na Ministarstvo za pravosuđe i upravu.
- (2) Sastavni dio ove odluke je tabelarni prilog dopuna Plana javnih nabava Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu.

Članak 3.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u “Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona”.

Broj: 02-11-4985/22
Datum, 25.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R
po ovlaštenju

Spahija Kozlić, v.r.

MINISTARSTVO ZA PRAVOSUĐE I UPRAVU											
Red. broj	Predmet nabavke	Šifra JRJN	Procijenjena vrijednost u KM bez PDV-a	Iznos Budžeta	Konto	Vrsta postupka	Okvirno vrijeme pokretanja postupka	Okvirno vrijeme realizacije ugovora/ okvirnog sporazuma	Trajanje ugovora/ okvirnog sporazuma	Izvor finansiranja	Kantonalni organ koji pokreće postupak/prati realizaciju ugovora
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
USLUGE											
5.	Usluge izrade glavnog projekta vanjskog uređenja zgrade Općinskog suda u Žepču	71242000-6	5.900,00	7.000,00	821200	Direktni sporazum	mart	maj	u skladu sa projektnom dokumentacijom	Budžet ZDK	Ministarstvo za pravosuđe i upravu
UKUPNO			5.900,00	7.000,00							

179.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), člana 7. Zakona o financiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), članka 22. stavak (5) Zakona o izvršavanju proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu i članka 3. Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 147. sjednici, održanoj dana 25.03.2022. godine, d o n o s i

O D L U K U

o raspodjeli sredstava za financiranje političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona za mjesec ožujak 2022. godine

Članak 1. (Predmet Odluke)

Ovom odlukom odobrava se isplata sredstava u iznosu od 33.333,34 KM (slovima: tridesettristisuće tristotridesettri i 34/100 konvertibilnih maraka) za političke stranke zastupljene u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona, za mjesec ožujak 2022. godine.

Članak 2. (Raspored sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove odluke raspoređuju se na način da se:

- 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama koje su osvojile mandate u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona,

- 60% sredstava dijeli prema broju zastupničkih mandata koje svaka politička stranka zastupljena u Skupštini Kantona, ima u trenutku dodjele mandata,

- 10% od ukupnog iznosa raspoređuje se klubovima zastupnika srazmjerno broju zastupničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

Članak 3. (Trenutak raspodjele)

Kao trenutak raspodjele sredstava iz članka 2. ove odluke smatra se dan donošenja Odluke Vlade Kantona o raspodjeli istih.

Članak 4.

(Proračunska organizacija i ekonomski kod)

Isplata sredstava iz članka 1. ove odluke će se izvršiti na temelju Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 1/22), sa razdjela 10, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001 – Skupština Kantona, Naziv pozicije “Tekući transfer za financiranje političkih stranaka, koalicija političkih stranaka i neovisnih zastupnika”.

Članak 5.

(Realiziranje Odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo financija i Stručna služba Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

Član 6.

(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-11-4987/22

Datum, 25.03.2022. godine
Zenica**PREMIJER**
po ovlaštenju**Spahija Kozlić, v.r.**
.....

180.

Na temelju članka 16. stavak 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Pročišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) na prijedlog ministra zdravstva i predsjednika Kriznog štaba Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 146. sjednici, održanoj dana 17.03.2022. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Usvaja se Informacija o epidemiološkoj situaciji COVID-19 u Zeničko-dobojskom kantonu na dan 13.03.2022. godine, s prijedlogom Naredbi Kriznog štaba Ministarstva zdravstva.

II.

Usvajaju se Naredbe Kriznog štaba Ministarstva zdravstva koje su sastavni dio ovog zaključka (Prilog 1.).

III.

Naredbe Kriznog štaba Ministarstva zdravstva donose se sa rokom važenja od 30 dana, računajući od dana 17.03.2022. godine, koji se utvrđuje kao dan početka primjene ovih Naredbi.

IV.

Zadužuje se Krizni štab Ministarstva zdravstva da prije isteka roka iz točke III ovog Zaključka, sagleda kompletnu epidemiološku situaciju COVID-19 u Zeničko-dobojskom kantonu i sačini procjenu rizika, a radi razmatranja mogućnosti i potrebe izmjene naredbi utvrđenih ovim zaključkom, te Vladi Zeničko-dobojskog kantona dostavi prijedlog novih naredbi i preporuka.

V.

Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-33-4359/22
Datum, 17.03.2022. godine
Zenica

P R E M I J E R

Mirnes Bašić, v.r.

(PRILOG 1.)

**NAREDBE KRIZNOG ŠTABA
MINISTARSTVA ZDRAVSTVA
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA**

I. OPĆE NAREDBE

1. Nošenje zaštitnih maski preko usta i nosa obvezno je:
 - u svim zdravstvenim ustanovama bez obzira na oblik vlasništva i privatnim praksama,
 - ustanovama koje zbrinjavaju starije osobe,
 - ustanovama koje zbrinjavaju i smještaju osobe sa poteškoćama u razvoju i osobe sa duševnim smetanjama,
 - kazneno-popravnim ustanovama,

- drugim ustanovama socijalne zaštite i
- sredstvima javnog prevoza.

Zaštitne maske iz točke 1. ove Naredne nisu obvezne nositi osobe koje imaju probleme s disanjem zbog hroničnih bolesti ili koje ne mogu skinuti masku bez pomoći druge osobe.

II. NAREDBE ZA ZDRAVSTVENE USTANOVE

1. Naređuje se mjerodavnim doktorima zdravstvenih ustanova primarne zdravstvene zaštite da prije upućivanja COVID-19 pozitivnog pacijenta u JU Kantonalna bolnica Zenica i JU Opća bolnica Tešanj, obavezno kontaktiraju nadležnog infektologa JU Kantonalna bolnica Zenica, odnosno pulmologa JU Opća bolnica Tešanj.

Pacijeti iz općina/grada Zenica, Visoko, Kakanj, Breza, Zavidovići, Žepče i Vareš upućuju se u JU Kantonalna bolnica Zenica.

Pacijenti sa područja općina Tešanj, Maglaj, Usora i Doboj Jug upućuju se u JU Opća bolnica Tešanj.

2. Naređuje se zdravstvenim ustanovama primarne zdravstvene zaštite obvezno i kontinuirano provođenje i dokumentovanje procedure aktivnog praćenja pacijenata oboljelih od COVID-19.
3. Zaduguju se JU Kantonalna bolnica Zenica i JU Opća bolnica Tešanj da organizaciju rada specijalističko konsultativne zdravstvene zaštite na terenu, usklade sa epidemiološkom situacijom.
4. Nalaže se privatnim zdravstvenim ustanovama da svakog radnog dana do 10⁰⁰ sati, izvrše prijavu zarazne bolesti COVID-19, higijensko-epidemiološkim službama domova zdravlja na području Kantona (u daljem tekstu: HES) sukladno članku 10. stavak (2) Pravilnika o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti (“Sl. novine FBiH”, broj: 101/12), a na temelju pozitivno utvrđenih rezultata PCR i AG testiranja.
5. Nalaže se privatnim zdravstvenim ustanovama da svakog radnog dana do 10⁰⁰ sati mjerodavnoj HES, dostave ukupan broj izvršenih AG testiranja.
6. Zaduguju se Institut za zdravlje i sigurnost hrane Zenica da nadzire provođenje i primjenu kantonalnog kriznog plana pripravnosti i odgovora na pojavu novog koronavirusa (COVID-19).

III. NAREDBE ZA HIGIJENSKO-EPIDEMIOLOŠKE SLUŽBE DOMOVA ZDRAVLJA

1. Nalaže se svim HES domova zdravlja na području Kantona da svakog radnog dana do 12⁰⁰ sati, svim gradskim/općinskim sanitarnim inspektorima, obvezno putem službenog e-mail, izvrše prijavu zarazne bolesti COVID-19, sukladno članku 10. stavak (2) Pravilnika o načinu prijavljivanja zaraznih bolesti (“Sl. novine FBiH”, broj: 101/12).
2. Nalaže se HES JU Poliklinika sa dnevnom bolnicom Doboj Jug, da prijavu zarazne bolesti iz prethodne točke ove Naredbe, obvezno putem službenog e-mail dostavi kantonalnoj sanitarnoj inspekciji.

IV. NAREDBE ZA VJERSKE INSTITUCIJE I POGREBNA DRUŠTVA

1. Nalaže se svim pogrebnim društvima da se striktno pridržavaju procedura i preporuka (higijensko-epidemioloških mjera) za dženazu/sahranu osoba preminulih od COVID-19 izdatih od Instituta za zdravlje i sigurnost hrane Zenica, koje su objavljene na službenoj web stranici Instituta www.inz.ba.

V. NAREDBE ZA MJERODAVNE INSPEKCIJSKE ORGANE

1. Nalaže se Kantonalnoj upravi za inspeksijske poslove Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kantonalna uprava za inspeksijske poslove) i gradskim/općinskim inspekcijama, da sukladno svojim mjerodavnostima vrše inspeksijski nadzor svih inspekcija, u cilju kontrole i provođenja naređenih mjera utvrđenih Naredbama Kriznog štaba Federalnog ministarstva zdravstva, koje je usvojila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Naredbama Kriznog štaba Ministarstva zdravstva koje je usvojila Vlada Zeničko-dobojskog kantona, radi sprječavanja širenja COVID-19 na području Zeničko-dobojskog kantona.
2. Nalaže se mjerodavnim inspekcijama da prijavu zarazne bolesti COVID-19 koju zaprime od mjerodavne HES, odmah po prijemu unesu u elektronsku bazu podataka Ministarstva unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona, odnosno mjerodavne policijske uprave/policijske postaje.

3. Za osobe kod kojih je utvrđena zarazna bolest COVID-19 po prijavi bolesti iz točke 3. mjerodavni sanitarni inspektor obavezan je bez odlaganja donijeti rješenje o zabrani kretanja i izolaciji u kućnim uvjetima za oboljele osobe i osobe iz kontakta, sukladno Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti i Kantonalnim planom pripravnosti za oboljenja izazvana COVID-19.

VI. NAREDBE ZA UPRAVU POLICIJE MINISTARSTVA UNUTARNJIH POSLOVA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

1. Nalaže se Upravi policije, Ministarstva unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Uprava policije) da putem policijskih službenika, svakodnevno i kontinuirano vrši kontrolu osobe koje su oboljele od zarazne bolesti COVID-19 i osobe iz kontakta, sukladno podacima koji su uneseni u elektronsku bazu podataka Ministarstva unutarnjih poslova.
 2. Nalaže se Upravi policije da o svakom nepoštivanju izolacije u kućnim uvjetima, bez odlaganja obavijesti mjerodavne inspekcije i poduzme mjere sukladno Zakonu o krivičnom postupku, a u svezi članka 226. Krivičnog zakona FBiH.
 3. Nalaže se Upravi policije da poduzme mjere iz svoje mjerodavnosti i da pruži potrebnu podršku inspeksijskim službama u toku vršenja inspeksijskog nadzora u cilju kontrole provođenja naređenih mjera i sprječavanja širenja COVID-19.
-

**MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU
POLITIKU I IZBJEGLICE****181.**

Na temelju članka 67. stavak (3), a u svezi članka 68. stavak (1) Zakona o organiziranju organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 35/05), članka 12. Zakona o raseljenim osobama i povratnicima („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 6/06, 10/08 i 10/11 - u daljem tekstu: *Kantonalni zakon*) i članka 9. stavak (5) Pravilnika o unutarnjoj organiziranju Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona, broj: 09-34-16463-4/12 od 17.08.2012. godine, ministrica Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice,

d o n o s i

P R A V I L N I K

o utvrđivanju uvjeta, kriterija i postupka za odabir korisnika projekata obnove infrastrukture i stambenih objekata raseljenih osoba i povratnika na području Zeničko-dobojskog kantona i mjestima povratka raseljenih osoba koja su imala status raseljene osobe na području Zeničko-dobojskog kantona

**Članak 1.
(Predmet pravilnika)**

(1) Ovim pravilnikom utvrđuju se uvjeti, kriteriji i postupak za dodjelu financijskih sredstava na ime održivog povratka na području Zeničko-dobojskog kantona i na područjima povratka raseljenih osoba koja su imala status raseljene osobe na području Zeničko-dobojskog kantona.

(1) Infrastrukturni projekti koji će se financirati/sufinancirati iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona odnose se na sljedeće vrste projekata:

- a) Projekti putne infrastrukture,
- b) Projekti komunalne infrastrukture,
- c) Projekti obnove objekata vjerskog i sakralnog karaktera,
- d) Projekti obnove objekata obrazovnog, sportskog i kulturnog karaktera,
- e) Projekti obnove ostalih objekata od značaja za povratak i održivi povratak, uključujući i vlastite stambene jedinice za pojedince (fizičke osobe),

f) Zajednički projekti sa višim i nižim razinama vlasti, sa vladinim i nevladinim organizacijama (podrška obnove i izgradnje putne infrastrukture, pomoći u obnovi i opremanju objekata obrazovnog, sportskog i kulturnog karaktera, te ostalih objekata od značaja za povratak i održivost povratka, kao i podrška organiziranja raznih sportskih, kulturnih i drugih manifestacija).

**Članak 2.
(Nositelji projekata)**

(1) Pravo na podnošenje zahtjeva za financiranje/sufinanciranje projekata koji se odnose na rješavanje pitanja koji su u svezi sa stvaranjem uvjeta za održiv povratak, imaju općine/gradovi, mjesne zajednice, udruge, vjerske zajednice koje su registrovane na području Zeničko-dobojskog kantona i općine/gradovi, mjesne zajednice, udruge, vjerske zajednice izvan Zeničko-dobojskog kantona, a u koje se vratio značajan broj povratnika koji su imali status raseljenih osoba na području Zeničko-dobojskog kantona.

(2) Maksimalan broj projekata po jednom podnositelju, a na ime održivog povratka je jedan, osim u slučajevima kada se iz vlastitih sredstava za aplicirani projekat izdvaja najmanje 50% vrijednosti projekta, u kom slučaju jedan podnositelj zahtjeva može da aplicira sa više od jednog projekta, a najviše tri.

(3) Izuzetno od stavka (2) ovog članka, u situaciji da u proračunskoj godini ostane neutrošenih sredstva na transferu sa kojeg se financiraju infrastrukturni projekti, podnositelju zahtjeva kojem su odobrena sredstva za sufinanciranje projekata na ime održivog povratka, a koji je aplicirao i četvrtim projektom i ispunjava sve kriterije za odobravanje pomoći može se odobriti sufinanciranje i četvrtog projekta.

(4) Zahtjev za finansiranje/sufinanciranje obnove stambenih objekata mogu podnijeti i fizičke osobe, putem mjerodavne općinske/gradske službe, ukoliko ispunjavaju uvjete iz članka 12. Kantonalnog zakona.

**Članak 3.
(Visina sredstava)**

(1) Visina odobrenih sredstava po jednom projektu ne može biti veća od 15% od ukupno planiranih sredstava na poziciji Kapitalni transferi drugim razinama vlasti u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona, za godinu u kojoj je zahtjev podnesen.

- (2) Ukoliko podnositelj zahtjeva za sufinanciranje projekta isti financira iz vlastitih sredstava u iznosu najmanje 50% od ukupne vrijednosti projekta, a taj iznos prelazi cenzus iz stavka (1) ovog članka, to će se iznos sredstava povećati do maksimalno 20%.
- (3) Sredstva za obnovu stambenih objekata sa Kapitalnih transfera pojedincima – za fizičke osobe, odobravaju se u iznosu do 20%, ukupno planiranih sredstava na tom transferu, za godinu u kojoj je zahtjev podnesen.

Članak 4. (Podnošenje zahtjeva)

- (1) Postupak za finansiranje/sufinanciranje projekata iz članka 1. Pravilnika pokreće se na zahtjev nositelja projekta.
- (2) Obrasci zahtjeva za financiranje/sufinanciranje projekata čine sastavni dio ovog pravilnika.
- (3) Obrasci zahtjeva su dostupani na službenoj web stranici Zeničko-dobojskog kantona adresi www.zdk.ba, kao i na predviđenom mjestu kod Protokola u zgradi Zeničko-dobojskog kantona, na adresi: Kučukovići br. 2, Zenica.
- (4) U razmatranje će biti uzeti i zahtjevi koji ne budu podnijeti na propisanim obrascima.

Članak 5. (Kriteriji za financiranje/sufinanciranje projekta)

- (1) Prilikom razmatranja podnesenih zahtjeva za finansiranje/sufinanciranje projekata vrjednuju se sljedeći opći i posebni kriteriji:

• Opći kriteriji:

1. Da je pravna osoba, upisana u odgovarajući registar kod mjerodavnog organa,
2. Da je tražena pomoć namijenjena rješavanju problema i zadovoljavanju potreba povratničke populacije,
3. Da projekat za koji se podnosi zahtjev, nije do sada bio predmet financiranja iz sredstava Proračuna Zeničko-dobojskog kantona, izuzev ako se ne radi o projektu koji je financiran, ali nije završen.

• Posebni kriteriji koji se odnose na pravne osobe:

1. Broj povratnika na koje će se tražena pomoć direktno ili indirektno odnositi,
2. Geografska razućenost između povratničkih mjesta koja su predmet obuhvata predloženog infrastrukturnog projekta,
3. Učesće nositelja projekta u financiranju istog.

Članak 6. (Dokazna dokumentacija)

- (1) Uz zahtjev iz članka 4. ovog pravilnika, podnositelji zahtjeva, ako se radi o pravnoj osobi dužni su priložiti sljedeću dokumentaciju:
 - a) Zahtjev (Obrazac MRSPI 4),
 - b) Projekat sa iskazanim finansijskim potrebama,
 - c) Uvjerenje o poreskoj registraciji i ID broju,
 - d) Potvrda mjerodavne općinske/gradske službe mjerodavne za povratak, o broju registriranih povratnika na ili sa lokaliteta koji je predmet projekta,
 - e) Rješenje mjerodavne službe lokalne zajednice kojim se odobrava građenje (ukoliko to zahtjeva priroda projekta),
 - f) Ovjerena Izjava nositelja projekta da li je predmetni projekat do sada bio predmetom financiranja/sufinanciranja održivog povratka iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona, ne starija od 30 dana, ukoliko jeste u kojoj je fazi,
 - g) Ovjerena Izjava nositelja projekta o spremnosti sufinanciranja projekata, sa izraženim procentualnim iznosom od ukupne vrijednosti projekta,
 - h) Ovjerena Izjava nositelja projekta da ukupna finansijska sredstva potrebna za realiziranje projekta nisu obezbjeđena od strane drugog donatora,
 - i) Ugovore, predmjere, predračune ili ponude ponuđača za nabavu roba i radova, za predmetni projekat,
 - j) Ugovor s bankom o otvaranju transakcijskog računa (instrukcija za plaćanje),
 - k) Potvrda o solventnosti računa.

(2) Uz zahtjev iz članka 4. ovog pravilnika, podnositelj zahtjeva, ako se radi o fizičkoj osobi koji zahtjev podnosi putem mjerodavne općinske/gradske službe dužni su priložiti sljedeću dokumentaciju:

- a) Zahtjev (Obrazac MRSPI 4.1),
- b) Rješenje o priznavanju statusa raseljene osobe ili Uvjerjenje o statusu povratnika,
- c) Kopiju dokaza o prebivalištu/boravištu (CIPS), koja nije starija od 6 mjeseci,
- d) Uvjerjenje o kretanju,
- e) Preslika kartice bankovnog tekućeg računa ili uvjerenje o otvorenom tekućem računu,
- f) Original ili ovjerena preslika kućne liste članova zajedničkog domaćinstva, koja nije starija od 6 mjeseci,
- g) Dokaz o radno-pravnom statusu za podnositelje zahtjeva i sve punoljetne članove zajedničkog obiteljskog domaćinstva:
 - za neposlene osobe – uvjerenje izdato od strane JU Služba za upošljavanje Ze-do kantona ili uvjerenje da se ne vodi u evidenciji osiguranih osoba izdato od strane Porezne uprave F BiH;
 - za uposlene osobe – dokaz o visini plaće/platna lista (original ili ovjerena preslika)
 - za umirovljenike – ček od mirovine (preslika)
 - za osobe koje su navršile 65 godina, a nisu ostvarili pravo na mirovinu – uvjerenje da se ne vodi u evidenciji osiguranih osoba izdato od strane Porezne uprave FBiH/ Poreska ispostava ili uvjerenje da osoba nije ostvarila pravo na mirovinu izdato od strane Federalnog zavoda PIO/MIO (original ili preslika),
- h) predračun sa cijenom troškova radova za realiziranje projekta obnove vlastite stambene jedinice,
- i) zemljišno-knjižni izvadak za stambenu jedinicu koje je predmet projekta, ili posjedovni list ili uvjerenje iz knjige položenih ugovora.

(3) U slučaju potrebe za dodatnom dokumentacijom podnositelj zahtjeva dužan je istu dostaviti na zahtjev Povjerenstva.

Članak 7.

(Imenovanje i zadatak Povjerenstva)

- (1) Ministrica donosi Rješenje o imenovanju Povjerenstva za razmatranje zahtjeva i davanja prijedloga o financiranju/sufinanciranju projekata iz članka 1. Pravilnika.
- (2) Povjerenstvo iz stavka (1) ovog članka, ima zadatak da razmotri i utvrdi utemeljenost podnesenog zahtjeva za odobravanje sredstava za sufinanciranje/financiranje projekata, te shodno ocjeni donosi zapisnik sa prijedlogom za Ministricu, vodeći računa o Programu potrošnje sredstava u konkretnoj proračunskoj godini.

Članak 7.

(Razmatranje zahtjeva)

- (1) Zahtjevi će se rješavati sukladno pravilima propisanim Kantonalnim zakonom.
- (2) U slučaju nepotpune dokumentacije uz zahtjev, podnositelj će biti obaviješten pismenim putem, ili prema procjeni Povjerenstva o hitnosti postupanja, izuzetno putem telefonske obavijesti, o čemu se sastavlja službena zabilješka.
- (3) Rok za dopunu zahtjeva je 8 dana od dana prijema pismene obavijesti.

Članak 8.

(Rok za rješavanje)

- (1) Rok za rješavanje po zahtjevu je 30 dana, a u hitnim slučajevima je 15 dana sukladno Zakonu o upravnom postupku.

Članak 9.

(Iznos novčane pomoći)

- (1) Sredstva iz članka 3. Pravilnika, na prijedlog Povjerenstva, a po odobrenju Ministrice, odobrava Vlada Zeničko-dobojskog kantona svojim aktima.
- (2) Visina sredstava za financiranje/sufinanciranje projekata za Kapitalne transfere drugim razinama vlasti i Kapitalne transfere pojedincima odobrava se sukladno članku 3. Pravilnika.

- (3) Novčana sredstva će se odobravati sukladno Programima potrošnje sredstava u Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i izbjeglice.

Članak 10.
(Izvještavanje)

- (1) Podnositelj zahtjeva za financiranje/sufinanciranje projekta kojem su po temelju ovog pravilnika odobrena sredstva iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona dužan je odmah po završetku projekta, a najkasnije do kraja kalendarske godine dostaviti izvješće o namjenskom utrošku sredstava, odnosno do kraja prvog kvartala naredne godine za projekte koji su financirani krajem tekuće godine.
- (2) Ako podnositelj zahtjeva ne postupi sukladno stavku (1) ovog članka, a podnese novi zahtjev za dodjelu sredstava isti se neće razmatrati.

Članak 11.
(Stupanje na snagu)

- (1) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a bit će objavljen u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 09-02-3120 /22
Datum; 18.03.2022. godine
Zenica

MINISTRIČA
Azra Sinanović, v.r.

PODNOŠITELJ
ZAHTEJVA

Obrazac: MRSPI br. 4.

Ministarstvo za rad, socijalnu
politiku i izbjegliceSektor za rad, humanitarnu
djelatnost i povratak

Adresa

Kontakt osoba i broj telefona

PREDMET: Zahtjev za financiranje/sufinanciranje projekta za pravne osobe

(Opis projekta)

DOKAZNA DOKUMENTACIJA

- a) Projekat sa iskazanim finincijskim potrebama,
- b) Uvjerenje o poreskoj registraciji i ID broju,
- c) Potvrda mjerodavne općinske/gradske službe mjerodavne za povratak, o broju registriranih povratnika na ili sa lokaliteta koji je predmet projekta,
- d) Rješenje mjerodavne službe lokalne zajednice kojim se odobrava građenje (ukoliko to zahtjeva priroda projekta),
- e) Ovjerena Izjava nositelja projekta da li je predmetni projekat do sada bio predmetom financiranja/sufinanciranja održivog povratka iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona, ne starija od 30 dana, ukoliko jeste u kojoj je fazi,
- f) Ovjerena Izjava nositelja projekta o spremnosti sufinanciranja projekata, sa izraženim procentualnim iznosom od ukupne vrijednosti projekta,
- g) Ovjerena Izjava nositelja projekta da ukupna finacijska sredstva potrebna za realiziranje projekta nisu obezbjeđena od strane drugog donatora,
- h) Ugovore, predmjere, predračune ili ponude ponuđača za nabavu roba i radova, za predmetni projekat,
- i) Ugovor s bankom o otvaranju transakcijskog računa (instrukcija za plaćanje),
- j) Potvrda o solventnosti računa.

Napomena: Dokazna dokumentacija nije relevantna ako je starija od 6 mjeseci od podnošenja zahtjeva.

Rok za rješavanje urednog predmeta: 30 radnih dana.

Rok za dostavu dopune dokumentacije: 8 dana.

Zenica, _____
(Datum podnošenja zahtjeva)

(Potpis podnositelja zahtjeva)

Podnositelj zahtjeva

Obrazac: MRSPI br. 4.1.

**Ministarstvo za rad, socijalnu
politiku i izbjeglice****Sektor za rad, humanitarnu
djelatnost i povratak**

(Ime, ime roditelja, prezime)

(Broj osobne karte)

(Mjesto izdavanja)

(Adresa prebivališta)

(Broj telefona)

**PREDMET: Zahtjev za financiranje/sufinanciranje projekta obnove vlastite stambene
jedinice – fizičke osobe**

(Opis)

DOKAZNA DOKUMENTACIJA

1. Rješenje o priznavanju statusa raseljene osobe ili Uvjerenje o statusu povratnika,
2. Presliku dokaza o prebivalištu/boravištu (CIPS), koja nije starija od 6 mjeseci,
3. Uvjerenje o kretanju,
4. Preslika kartice bankovnog tekućeg računa ili uvjerenje o otvorenom tekućem računu,
5. Original ili ovjerena preslika kućne liste članova zajedničkog domaćinstva, koja nije starija od 6 mjeseci,
6. Ovjerena Izjava podnositelja zahtjeva da stambena jedinica za koju se podnosi zahtjev do sada nije bila predmetom financiranja/sufinanciranja održivog povratka iz Proračuna Zeničko-dobojskog kantona, ne starija od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva,
7. Ovjerena Izjava podnositelja zahtjeva da ukupna financijska sredstva potrebna za realiziranje zahtjeva nisu obezbjeđena od strane drugog donatora,
8. Potvrda lokalne zajednice na kojoj se nalazi stambena jedinica, o spremnosti sufinanciranja zahtjeva, sa izraženim procentualnim iznosom od ukupne vrijednosti zahtjeva,

9. Dokaz o radno-pravnom statusu za podnositelje zahtjeva i sve punoljetne članove zajedničkog obiteljskog domaćinstva:
- za neuposlene osobe – uvjerenje izdato od strane JU Služba za upošljavanje Ze-do kantona ili uvjerenje da se ne vodi u evidenciji osiguranih osoba izdato od strane Porezne uprave F BiH;
 - za uposlene osobe – dokaz o visini plaće/platna lista (orginal ili ovjerena preslika)
 - za umirovljenike – ček od mirovine (preslika)
 - za osobe koje su navršile 65 godina, a nisu ostvarili pravo na mirovinu – uvjerenje pa se ne vodi u evidenciji osiguranih osoba izdato od strane Porezne uprave FBiH/ Poreska ispostava ili uvjerenje da osoba nije ostvarila pravo na mirovinu izdato od strane Federalnog zavoda PIO/MIO (orginal ili preslika),
10. Predračun sa cijenom troškova radova za realiziranje projekta obnove vlastite stambene jedinice,
11. Zemljišno-knjižni izvadak za stambenu jedinicu koje je predmet projekta, ili posjedovni list ili uvjerenje iz knjige položenih ugovora.

Napomena: Dokazna dokumentacija nije relevantna ako je starija od 6 mjeseci od podnošenja zahtjeva.

Rok za rješavanje urednog predmeta: 30 radnih dana.

Rok za dostavu dopune dokumentacije: 8 dana.

Zenica, _____
(Datum podnošenja zahtjeva)

(Potpis podnositelja zahtjeva)

.....

OGLASNI DIO

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON

OPĆINSKI SUD U ZENICI

Broj: 43 0 P 189245 20 P
Zenica, 11.03.2022. godine

OPĆINSKI SUD U ZENICI, sudija Belma Kokić, u pravnoj stvari tužitelja Marcel Raić, ul. Ivana Gundulića br.2, Zenica, protiv tuženog Djavit Jašari, ul. Armije BiH br.13, Zenica, radi Isplata duga, v.sp. 46.000,00 KM, dana 11.03.2022. godine, donio je sljedeće

R J E Š E N J E

Tuženom Djavit Jašari iz Zenice, ulica Armije BiH broj 13 u ovom postupku postavlja se privremeni zastupnik u osobnosti Nikolić Stjepana, odvjetnika iz Zenice.

Privremeni zastupnik u ovom postupku ima sva prava i dužnosti zakonskog zastupnika. Ta prava i dužnosti privremeni zastupnik će vršiti sve dok se punomoćnik tuženog ne pojavi pred sudom, odnosno dok organ starateljstva ne obavijesti sud da je postavio staratelja.

O postavljanju privremenog zastupnika tuženom obavještava se organ starateljstva dostavom ovog rješenja.

Budući da je privremeni zastupnik postavljen tuženom iz razloga označenog u članku 296. Zakona o parničnom postupku („Sl. novine FBiH“ br. 53/03, 73/05 i 19/06, 98/15 u daljnjem tekstu: ZPP), Sud će izdati oglas koji će objaviti u „Sl. novinama FBiH“, Sl. novinama Ze-do Kantona i na oglasnoj tabli Suda (član 298. ZPP-a).

O b r a z l o ž e n j e

Tužitelj je podnio tužbu ovom sudu 29.09.2020. godine protiv tuženog, a radi isplate duga.

Tokom postupka utvrđeno je da je boravište tuženog nepoznato, odnosno da se istom ne mogu uručiti pismena.

Tužitelj je predlagao da se, za privremenog zastupnika tuženom, postavi Hadžimahmutović Tarik, odvjetnik iz Zenice, ali je sud cijenio takav prijedlog pristrasnim, jer je uvidom kroz CMS sud utvrdio da je tužbu u ovoj pravnoj stvari upravo predao odvjetnik Hadžimahmutović Tarik iz Zenice.

Budući da bi redovan postupak postavljanja zakonskog zastupnika tuženom trajao dugo, sud je, na temelju članka 296. stavak 2. točka 4. i stavak 3. i članka 298. Zakona o parničnom postupku („Sl. novine FBiH“ br. 53/03, 73/05 i 19/06, u daljem tekstu: ZPP), donio rješenje kao u izreci.

Pouka o pravnom lijeku:
Protiv ovog rješenja nije dopuštena žalba.

Sutkinja

Belma Kokić, v.r.

.....

K A Z A L O

SKUPŠTINA

156. ZAKON O DOPUNI ZAKONA O KANTONALNIM MINISTARSTVIMA I DRUGIM TIJELIMA KANTONALNE UPRAVE.....	427
157. ZAKON O DOPUNI ZAKONA O PLAĆAMA I NAKNADAMA U ORGANIMA VLASTI ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA	427
158. PROGRAM RADA SKUPŠTINE ZA 2022. godinu	428
- KALENDAR AKATA KOJI SU/ĆE SE RAZMATRATI NA SJEDNICAMA SKUPŠTINE U 2022.GODINI.....	443
159. Odluka o usvajanju Strategije kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona 2021.-2027. godina	445
- Strategija kulturne politike Zeničko-dobojskog kantona 2021-2027. godina.....	446

VLADA

160. Odluka o odobravanju finansijskih sredstava za nabavu građevina	533
161. Odluka o odobravanju finansijskih sredstava za nabavu opreme	533
162. Odluka o odobravanju finansijskih sredstava Ministarstvu za pravosuđe i upravu za rekonstrukciju i investiciono održavanje zgrade suda	534
163. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu	534
164. Odluka o preraspodjeli sredstava u proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu	535
165. Odluka o odobravanju sredstava Općini Kakanj za sufinansiranje projekta Uređenje objekta „Eko kuća“ na Ponijerima	538
166. Odluka o suglasnosti na pokretanje procedure raskida Koncesionog ugovora sa Anexom I koncesionog ugovora, za istraživanje i eksploataciju mineralne sirovine- kvarcnog pijeska sa koncesionarom „SANEX“ d.o.o. Breza na lokalitetu „Nezirov Gaj“, K.O. Gornja Breza i K.O. Podvinci, na području općine Breza i grada Visoko.....	539
167. Odluka o odobravanju sredstava sa pozicije 614200 MAD 206 „Tekući transfer za predškolski odgoj i obrazovanje“, Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu.....	540
168. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu	541
169. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu	542
170. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu	542
171. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu	543
172. Odluka o uvećanju sredstava u Proračunu Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu	544
173. Odluka o odobravanju sredstava za JU Kantonalna bolnica Zenica	545
174. Odluka o odobravanju sredstava za JU Opća bolnica Tešanj	546
175. Odluka o odobravanju sredstava za sufinansiranje rada Memorijalnog centra Srebrenica-Potočari Spomen obilježje i mezarje za žrtve genocida iz 1995. godine	546
176. Odluka o ukidanju rezerviranja	547

177. Odluka o dodjeli poslovnih prostorija na privremeno korištenje	548
178. Odluka o dopunama Odluke o usvajanju Plana javnih nabava Zeničko-dobojskog kantona za 2022. godinu	548
179. Odluka o raspodjeli sredstava za financiranje političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona za mjesec ožujak 2022. godine	551
180. Z A K L J U Č A K.....	551
- NAREDBE KRIZNOG ŠTABA MINISTARSTVA ZDRAVSTVA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA ..	552

MINISTARSTVO ZA RAD, SOCIJALNU POLITIKU I IZBJEGLICE

181. P R A V I L N I K o utvrđivanju uvjeta, kriterija i postupka za odabir korisnika projekata obnove infrastrukture i stambenih objekata raseljenih osoba i povratnika na području Zeničko-dobojskog kantona i mjestima povratka raseljenih osoba koja su imala status raseljene osobe na području Zeničko-dobojskog kantona	554
- Zahtjev za financiranje/sufinanciranje projekta za pravne osobe.....	558
- Zahtjev za financiranje/sufinanciranje projekta obnove vlastite stambene jedinice – fizičke osobe.....	560
OGLASNI DIO	562

Izdavač: Zeničko-dobojski kanton, ul. Kučukovići br. 2, Zenica

Glavni i odgovorni urednik: Mirnes Burkić, **Telefon:** 032/460-675

Redakcija i pretplata: 032/460-676; **Tisak:** „PETICA“ Zenica, **Telefon:** 062/211-347

pretplata se vrši u korist depozitnog računa Zeničko-dobojskog kantona broj 1340100000001672
otvorenog kod ASA D.D. Sarajevo